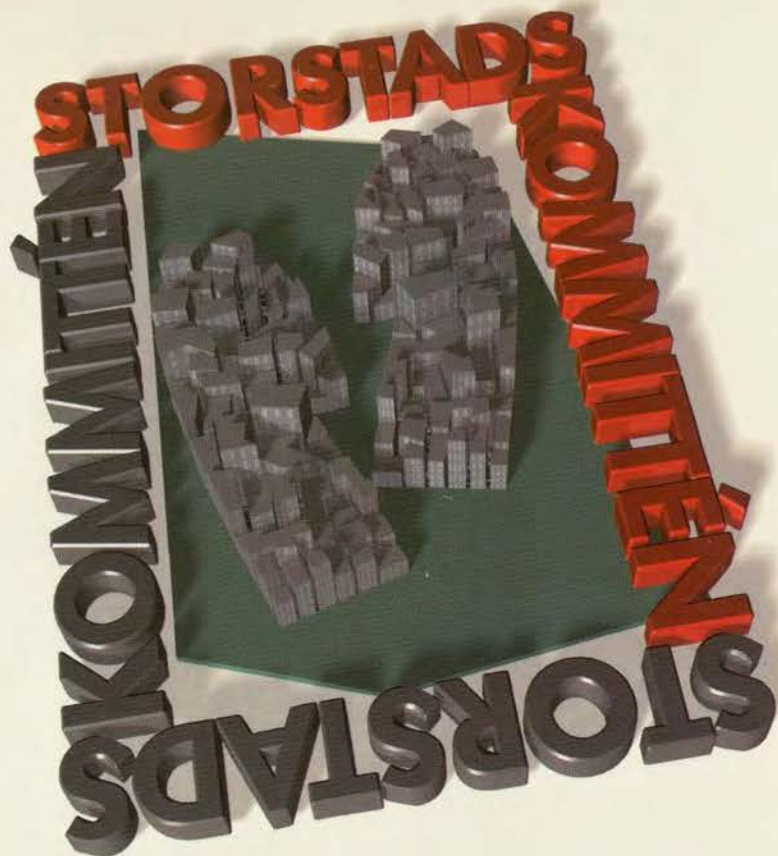

Välfärd i verkligheten – pengar räcker inte!

**Underlagsrapport från Storstadskommittén
Stockholm 1997**

SOU 1997:24

A: Ref KB
Occ Sow

Statens offentliga utredningar
1997:24
Socialdepartementet

Välfärd i verkligheten

– pengar räcker inte!

Underlagsrapport från Storstadskommittén
Stockholm 1997

SOU och Ds kan köpas från Fritzes kundtjänst. För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Fritzes, Offentliga Publikationer, på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Beställningsadress: Fritzes kundtjänst
106 47 Stockholm
Orderfax: 08-690 91 91
Ordertel: 08-690 91 90

Svara på remiss. Hur och Varför. Statsrådsberedningen, 1993.

– En liten broschyr som underlättar arbetet för den som skall svara på remiss.

Broschyren kan beställas hos:

Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Distributionscentralen
103 33 Stockholm
Fax: 08-405 10 10
Telefon: 08-405 10 25

Storstadskommittén

Många bostadsområden i främst storstadsregionerna kännetecknas av att invånarna i högre grad än på andra håll är beroende av samhällets stöd och service. Det innebär att betydande ekonomiska resurser i form av direkta och indirekta tjänster samt ekonomiska transfereringar såsom arbetsmarknadsstöd, socialförsäkringsstöd och socialbidrag tas i anspråk i dessa områden.

De kraftiga nedskärningarna inom offentliga ekonomiska stödsystem och offentlig service drabbar särskilt hårt familjer, barn och ungdomar i sådana områden. Situationen i vissa förortsområden visar att det finns anledning att fundera på hur man ska förbättra det sociala och ekonomiska läget.

Riksrevisionsverket har på Storstadskommitténs begäran analyserat möjligheterna att minska de sociala och ekonomiska problemen på såväl kort som lång sikt i våra storstäder, samt vilka förutsättningar som måste vara uppfyllda för att skapa ökad effektivitet i välfärdspolitiken.

Föreliggande rapport innehåller inga ställningstaganden från kommitténs sida. Det är vår förhoppning att den ska bidra till ökad kunskap och stimulera till debatt om hur man kan skapa möjligheter för de boende att vara delaktiga och utöva sin egenmakt i den gemensamma välfärdsproduktionen.

Rapporten bildar ett underlag för Storstadskommitténs fortsatta arbete.

Stockholm i februari 1997

Kerstin Alnebratt

Ordförande i Storstadskommittén

Storstadskommittén

Riksrevisionsverket (RRV) har fått i uppdrag av Storstadskommittén att beskriva utbudet av offentliga välfärdstjänster i de tre storstäderna Stockholm, Göteborg och Malmö samt vilken överensstämmelse som finns mellan utbudet och de boendes efterfrågan på välfärdstjänster. Sex bostadsområden, tre höginkomstområden och tre låginkomstområden har studerats. Resultatet av studien redovisas i bifogad rapport.

En allt större del av befolkningen står vid sidan av den ordinarie arbetsmarknaden i de studerade låginkomstområdena. Samtidigt har den offentliga serviceproduktionen inte fullt ut lyckats möta den efterfrågan som finns. RRV visar i rapporten att några av de centrala problemen som finns i storstadsområdena rör bristande delaktighet och social gemenskap.

Bitr direktör Hans Noaksson har beslutat i detta ärende. Revisionsdirektör Staffan Ivarsson har varit föredragande. Revisionsdirektör Christina von Greyerz, avdelningsdirektör Charlotta von Porat och revisor Leif Borén har medverkat vid den slutliga handläggningen.

Hans Noaksson
Bitr direktör

Staffan Ivarsson
Projektledare

Innehåll

Sammanfattning 9

Summary in English 13

1 Velfärd i verkligheten – VIVE-projektet 17

- 1.1 Bakgrund och syfte 17
- 1.2 Fyra enkla antaganden 18
- 1.3 Velfärdstjänster 19
- 1.3.1 Verksamhetsnära velfärdstjänster 20
- 1.4 Tre svenska storstäder – projektets bas 21
- 1.4.1 Sex olika bostadsområden specialstuderas 22
- 1.5 VIVE-projektets genomförande 22

2. Pengar räcker inte 25

- 2.1 Utbudet varierar mellan områdena 25
- 2.2 Överensstämmelse mellan utbud och efterfrågan 29
- 2.3 Utanförståendeskap 35
- 2.4 Åtgärder behövs – en samhällsekonomisk och politisk utmaning 35

3. Göteborg 39

- 3.1 Sammanfattning – Göteborg behöver mer än pengar 39
- 3.2 Två bostadsområden – Bergsjön och Älvsborg 42
- 3.3 Utbud av velfärdstjänster – kontanta ersättningar 45
- 3.4 Utbud av velfärdstjänster – service 51
- 3.4.1 Stadsdelsnämndernas verksamhet 51
- 3.4.2 Primärvårdens insatser i stadsdelarna Bergsjön och Älvsborg 61
- 3.4.3 Statens insatser i stadsdelarna Bergsjön och Älvsborg 63
- 3.5 Efterfrågan av velfärdstjänster 66
- 3.6 Överensstämmelse mellan utbud och efterfrågan 73
- 3.7 Ett sätt att utveckla välfärdsproduktionen i Bergsjön och Älvsborg 75

4. Malmö 77

- 4.1 Sammanfattning – Malmö behöver mer än pengar 77
- 4.2 Två bostadsområden – Rosengård och Limhamn/Bunkeflo 80
- 4.3 Utbudet av välfärdstjänster – kontanta ersättningar 82
- 4.4 Utbud av välfärdstjänster – service 87
- 4.4.1 Stadsdelsnämndernas verksamhet 87
- 4.4.2 Primärvårdens insatser i stadsdelarna Rosengård och Limhamn/Bunkeflo 96
- 4.4.3 Statens insatser i stadsdelarna Rosengård och Limhamn/Bunkeflo 97
- 4.5 Efterfrågan av välfärdstjänster 100
- 4.6 Överensstämmelse mellan utbud och efterfrågan 106
- 4.7 Ett sätt att utveckla välfärdsproduktionen i Rosengård och Limhamn/Bunkeflo 108

5. Stockholm 111

- 5.1 Sammanfattning – Stockholm behöver mer än pengar 111
- 5.2 Två bostadsområden – Husby och Ängby-Bromma 113
- 5.3 Utbud av välfärdstjänster – kontanta ersättningar 114
- 5.4 Utbud av välfärdstjänster – service 119
- 5.4.1 De kommunala verksamheterna 119
- 5.4.2 Primärvårdens insatser i Husby och Ängby-Bromma 127
- 5.4.3 Statens insatser i Husby och Ängby-Bromma 128
- 5.5 Efterfrågan på välfärdstjänster 132
- 5.6 Överensstämmelse mellan utbud och efterfrågan 137

Bilaga 1 141

Sammanfattning

Riksrevisionsverket (RRV) har på uppdrag av Storstadskommittén studerat välfärdssituationen i sex olika storstadsområden i Stockholm, Göteborg och Malmö. I varje storstad har ett låg- och ett höginkomstområde valts ut. Det gäller Husby och Ängby-Bromma i Stockholm, Bergsjön och Älvsborg i Göteborg samt Rosengård och Limhamn i Malmö. Utbudet av offentliga välfärdstjänster har kartlagts av RRV genom ett omfattande fältarbete. Detta betyder att statliga och kommunala hushållstransfereringar samt sk verksamhetsnära kollektiva och individuella servicetjänster ingår i undersökningen. Samtidigt har de boendes efterfrågan av dessa tjänster studerats genom en TEMO-undersökning i de sex bostadsområdena.

RRV kan konstatera att stat och kommun på olika sätt dimensionerat insatser av resurser för att möta de olika typer av socio-ekonomiska förhållanden som råder i de olika områdena. Mycket tyder på att vissa problem tilltar i omfattning. Statistiken visar att andelen personer som står vid sidan om arbetsmarknaden ökar kraftigt i de låginkomstområden som RRV studerat. Antalet personer som står vid sidan om den ordinarie arbetsmarknaden i exempelvis Bergsjön har ökat med 100 procent mellan år 1990 och 1994, en ökning från ca 600 till ca 1 200 personer. Det finns risker med en utveckling av detta slag. Utanförståendeskaper riskerar för allt fler människor bli en slags norm, något som skulle bli ett stort problem i en välfärdsstat som Sverige.

RRVs kartläggning visar att det både utbetalas mer transfereringar till hushållen och produceras mer offentliga servicetjänster i låginkomst- jämfört med höginkomstområden. Det förefaller som om resursfördelningen på de flesta områden varit föremål för olika typer av prövning där mått som ohälsotal, arbetslöshet, andel invandrare, andel ensamstående, andel förtidspensionärer, antal brott m m varit styrande.

I en opinionsundersökning, utförd av TEMO AB på uppdrag av RRV, har det framkommit att de boende i storstadsregionerna anser att det finns betydande utrymme för förbättringar. Generellt sett kan det inledningsvis konstateras att det är förhållandevis små skillnader vad gäller attityderna till utbudet av välfärdstjänster mellan de som bor i låg- respektive höginkomstområden. Dessa likartade attityder kan även noteras vad gäller välfärdsfrågor i allmänhet.

När det gäller utbudet ser de boende gärna att det satsas extra på viss service i det egna bostadsområdet. I låginkomstområden vill man exempel-

vis att det satsas mer resurser på de arbetsmarknadspolitiska insatserna och ungdomsverksamheten, och i höginkomstområden önskar man att det satsas extra på skolan och utbildningen, men även på ungdomsverksamheten.

Problembilden kan sammanfattas som att en allt större del av befolkningen i vissa storstadsområden står vid sidan av den ordinarie arbetsmarknaden samtidigt som den offentliga serviceproduktionen inte fullt ut lyckas möta den efterfrågan som finns.

Ett annat huvudresultat i undersökningen är att de som bor i området, på fritiden och utan ersättning, kan tänka sig att delta i samhällets produktion av barnomsorg, skola, ungdomsverksamhet, äldreomsorg m.m. De flesta boende som kan tänka sig delta i den gemensamma produktionen anger att de vill medverka i barn- och ungdomsverksamhet. Kvinnor är generellt sett mer benägna att delta än män, detsamma gäller ungdomar jämfört med äldre personer. Kvinnor är mer intresserade av att arbeta med barn, medan män är mer intresserade av att hjälpa till med sport-, idrotts- och ordningsverksamhet.

77 procent av de som bor i låginkomstområden, och 76 procent av de som bor i höginkomstområden anser dessutom att det vore bra om de som bor i det egna bostadsområdet också engagerade sig mer i vissa verksamheter som idag erbjuds av samhället.

Opinionsundersökningen visar att de boende önskar se mer *delaktighet* i den gemensamma produktionen. Man vill själv engagera sig, och man vill se att grannarna engagerar sig. Samtidigt anser en klar majoritet att det är önskvärt att begära att de som mottar exempelvis arbetslöshetsersättningar och förtidspension efter bästa förmåga bör ges möjlighet att utföra vissa *motprestationer* som en kompensation för dessa ersättningar. Stödet för motprestationer är något högre bland de som bor i höginkomstområden än bland de som bor i låginkomstområden. När RRV frågat de boende inom vilka verksamhetsområden som mottagare av bidrag kunde medverka, dvs var som själva motprestationen kunde utföras, visar det sig att insatser på fritidsgård och inom ungdomsverksamhet, äldreomsorg, sport- och idrottsanläggningar samt skötsel och underhåll av bostadsområdet får det starkaste stödet. Därefter kommer skola och barnomsorg samt annan mer specialiserad verksamhet.

Det är således tydligt att de boende ser delaktighet och motprestationer i vissa sammanhang som önskvärda inslag i den svenska välfärdsmodellen.

RRV lät TEMO AB även fråga de boende vad de anser vara det bästa sättet att hjälpa de som är arbetslösa. Sju alternativ gavs, där allt från ökade bidrag och fler arbetsförmedlare till motprestationer och subventionerade arbeten angavs som svarsalternativ. De boende i låg- respektive höginkomstområden uppvisade likartade attityder i denna fråga. Ungefär hälften av de som tog ställning i denna fråga ansåg att det bästa sättet att hjälpa en som är arbetslös är att ge bidrag och kräva en motprestation. Den andra hälft-

ten ansåg att det bästa sättet var att ge stöd till företag och föreningar som skapar arbeten.

RRV har i analysen av situationen i bostadsområdena inte bedömt det vara ändamålsenligt att göra detaljerade studier över den direkta effektiviteten i resursanvändandet. Istället har vi sökt finna om det genom *omdispositioner* eller genom att *tillföra något nytt inslag eller begrepp* i den offentliga verksamheten är möjligt att öka måluppfyllelsen på olika områden.

RRV anser därför att det i det fortsatta arbetet med att finna lösningar på problemen i storstäderna vore rimligt att överväga möjligheter att ta vara på den kraft som kan finnas i dessa uttryck för delaktighet. Bilden av att de boende önskar se mer av delaktighet och social gemenskap inom de verksamheter där det förefaller finnas problem i de studerade storstadsområdena är slående.

Genom att tillföra delaktighet på i första hand två verksamhetsområden i den offentliga serviceproduktionen skulle förhållandena i bostadsområdena kunna förbättras.

För det första gäller det verksamhet riktad till barn och ungdom. När det gäller skola, fritidsgård och övrig ungdomsverksamhet kan det konstateras att det finns utrymme för fler vuxna i verksamheten.

För det andra gäller det arbetsmarknadspolitiken på det lokala planet. Det gäller att aktivera de som står vid sidan om den ordinarie arbetsmarknaden. Om detta skall innebära att man inför system med motprestationer tar RRV inte ställning till. Den genomförda opinionsundersökningen ger ett starkt stöd för denna typ av lösningar bland de som bor i dessa områden. RRV anser att det finns tydliga och lättförståeliga fördelar med sådana former inom arbetsmarknadspolitiken, men anser att man noga bör följa de effekter ett sådant system skulle innebära om det permanentades. Ytterst är detta en fråga som bör lösas på den politiska nivån.

Summary

On behalf of the Commission on Metropolitan Areas the National Audit Office studied the social welfare situation in six residential districts in Sweden's three largest cities, i.e. Stockholm, Gothenburg and Malmö. A low-income and a high-income district was selected in each of the cities: Husby and Ängby-Bromma in Stockholm, Bergsjön and Älvsborg in Gothenburg and Rosengård and Limhamn in Malmö. The range of social services offered in these districts was established by the National Audit Office by means of extensive field studies. Both central and local government benefits and collective and individual services involving personal contacts are included in the survey. In a parallel study, the residents' demand for these services was the subject of a survey conducted by TEMO (an opinion research institute).

The National Audit Office concludes that problems exist at present in some districts in the three largest cities and that central and local government have adjusted the allocation of resources in various ways in order to meet the different types of socioeconomic conditions prevailing in the various districts. The statistics indicate that the proportion of people who are excluded from the labour market is increasing rapidly in the low-income districts studied by the National Audit Office. In Bergsjön, for example, this category increased from 600 to 1 200, or by 100 per cent, between 1990 and 1994. Such a development entails certain risks. For many of those affected, alienation becomes the norm, which could become a major problem in a welfare state such as Sweden.

The National Audit Office's survey shows that the benefits paid out are larger and the public services delivered to households are more comprehensive in low-income districts than those in high-income districts. It would appear that the allocation of resources in most areas is based on various indicators such as the rates of sickness and unemployment, the percentage of immigrants, the percentage of single-person households, the percentage of old-age pensioners, the crime rate etc.

An opinion poll carried out by TEMO for the National Audit Office showed that the residents of the cities concerned consider that there is considerable room for improvement. To start with, the differences between residents of low-income and high-income districts when it comes to attitudes to the range of public services are generally small. This similarity in attitudes also applies to welfare issues in general.

As regards the services offered, the residents would like to see certain services in their own district upgraded. In low-income districts the residents would, for example, like more resources to be allocated to labour market measures and youth activities, while residents of high-income districts would like more to be done for schools and education, but also for youth activities.

The main problem is that an increasing proportion of the population in Sweden's largest cities is excluded from the regular labour market at the same time as the provision of public services is insufficient to meet the resulting demand.

Another significant finding is that residents are willing, in their spare time and without remuneration, to contribute to the provision of services in child care, schools, youth activities, care of the elderly etc. Most residents who are willing to make such a contribution state a preference for youth activities. Women are generally keener than men, and the younger generation keener than the old. Women display greater willingness to work with children, while men are more interested in sports activities and maintaining order.

Furthermore, 77 per cent of those who live in low-income districts and 76 per cent of those in high-income districts would like the residents of a district to show greater interest in some of the public services offered today.

The opinion poll shows that residents would like to see more *participation* in public service provision. They are willing to participate themselves and would like their neighbours to participate too. At the same time, a clear majority think that it should be possible for those who receive unemployment benefit or other benefits to do some kind of *work in return for benefits*. Support for a system of work in return for benefits is somewhat greater among residents of high-income districts than residents of low-income districts. When the National Audit Office asked residents for examples of services that could be done by recipients of benefits the areas most commonly mentioned were youth recreation centres and other youth activities, care of the elderly, sports grounds and centres and neighbourhood maintenance, followed by help in schools, care of the elderly and other more qualified kinds of work.

Clearly, therefore, residents regard participation and, in certain circumstances, work in return for benefits as features that might well be incorporated into the Swedish welfare model.

The National Audit Office also instructed TEMO to ask residents about the best way of helping the unemployed. They were given seven alternatives to choose from, e.g. higher benefits and expanded employment services, work in return for benefits and subsidized jobs. There were no great differences in the attitudes to this question among residents of low-income and high-income districts, respectively. About half of the respondents considered the best way of helping the unemployed was to give them bene-

fits and demand some service in return. The other half thought that the best method was to support enterprises and associations that created jobs.

In its analysis of the situation in various residential districts the National Audit Office has not considered it appropriate to study in detail the immediate effectiveness of the use of resources in each district. Instead, we have attempted to establish whether it is possible, by *reorganizing benefit systems* or by *adding new features or concepts* to public service provision, to improve the attainment of objectives in various areas.

The National Audit Office therefore considers it justifiable, in the continued search for solutions to the problems affecting Sweden's three largest cities, to consider ways and means of making the most of the residents' unambiguous support for greater citizen participation. There is a notable consensus among residents that they would like to see more participation and social cohesion as regards the areas where the study indicates that problems exist.

Conditions in these districts could be improved by increasing participation in two particular areas of public service provision.

The first of these is activities for children and adolescents. There is clearly scope for extra personnel resources, or rather adult representation, in schools, youth recreation centres and other youth activities. The second is labour market policy at the local level. Measures must be taken to activate those who are excluded from the regular labour market. The National Audit Office has no definite opinion as to the merits of a system under which the unemployed would do certain kinds of work in return for benefits. According to the opinion poll there is strong support for such a solution among the residents of the districts that were surveyed. The National Audit Office considers that such labour market arrangements have obvious advantages, but that the effects of introducing such a system on a permanent basis should be carefully monitored. Ultimately, this is a question that must be decided at the political level.

1 Välfärd i verkligheten – VIVE-projektet

1.1 Bakgrund och syfte

Vid regeringssammanträde den 16 mars 1995 ändrades inriktning och vissa förutsättningar för utredningen (S1994:03) Levnadsvillkor i storstadsområden. Nya direktiv gavs till utredningen. Kommittén arbetar med företrädare för de tre storstadsområdena. Uppgiften är att i dialog med berörda i områdena föreslå och initiera åtgärder som syftar till att skapa bättre förutsättningar för bostadsområdena i storstäderna att ta tillvara de olika resurser och möjligheter som finns och som kan användas för en positiv utveckling, särskilt vad beträffar barn och ungdom med svåra uppväxtförhållanden. Kommittén skall för att fullgöra sitt uppdrag bl a

- genomföra en kartläggning av de åtgärdsprogram och andra aktiviteter inom framförallt social-, utbildnings- och arbetsmarknadsområdena som kan ha betydelse för en positiv utveckling i de aktuella bostadsområdena,
- lämna förslag till riktlinjer hur bostadsområdena bättre än för närvarande skall kunna ta till vara sina totala resurser, i form av myndighetsinsatser och ideella insatser, i samverkan och utan hinder av traditionella uppgiftsgränser,
- ta initiativ till och genomföra konkreta projekt med den angivna inriktningen,
- föreslå behövliga förändringar av lagteknisk, finansiell och organisatorisk natur för att bättre samordning och samverkan mellan olika myndigheter och samhällssektorer skall kunna uppnås.

Den 3 juli 1996 gjorde Storstadskommittén en anbudsförfrågan där olika myndigheter ombads inkomma med förslag på hur ett arbete skulle kunna dimensioneras i syfte att ge svar på hur de offentliga resurserna för lokalsamhällets behov kan samordnas och bättre användas. Riksrevisionsverket (RRV) lämnade in ett svar den 26 augusti 1996, "Hur vi får mer välfärd för pengarna". I detta anges ett sätt att belysa situationen i vissa storstadsområden så att analys kan genomföras och förslag till förbättringsåtgärder ges. RRV sade i sitt svar "att det är naturligt att utgå från att välfärdsstatens service till individen består av direkta och indirekta tjänster samt ekonomiska transfereringar. Eventuella förslag till förändringar kommer att beröra dessa tjänster och transfereringar. Av denna anledning bör kartläggningsarbetet formas på ett sådant sätt att kommittén kan ges en klar bild av hur resurserna

styrs till olika typer av bostadsområden. Om detta arbete kan ge en total bild av hur resurserna styrs till olika områdena kommer också statsmakterna att kunna ta ställning till hur eventuella omfördelningar inom de givna systemen skall dimensioneras”.

Storstadskommittén gav den 6 november 1996 RRV i uppdrag att göra en kartläggning av utbud och efterfrågan på vissa välfärdstjänster i sammantaget sex olika bostadsområden i de tre storstadsregionerna. I uppdraget ingår att skatta kostnaderna för produktionen samt att göra en bedömning av effektiviteten i det offentliga åtagandet. Projektarbetet avslutades inom RRV den 5 februari 1997. I kapitel 1.5 beskrivs projektets genomförande.

Projektet har antagit namnet Välfärd i verkligheten (VIVE).

1.2 Fyra enkla antaganden

Bakom projektet finns fyra enkla antaganden.

Det första innebär att välfärdsstaten har en ambition att förverkliga fördelningspolitiska strävanden genom att se till att det skapas system för fördelning av resurser dit behoven anses vara störst. Detta betyder att stat, kommun och landsting kan antas söka se till att områden där de sociala och ekonomiska omständigheterna är mindre goda också får mer stöd och resurser dels i form av kontanta ersättningar till de boende, dels i form av personalresurser.

Det andra antagandet är att välfärdsstaten dimensionerar vissa typer av personalresurser, i detta projekt beskrivna som s k verksamhetsnära, i proportion med de socio-ekonomiska omständigheter som finns i de respektive verksamheter som bedrivs. Detta betyder att offentlig verksamhet i ett område med exempelvis många invandrare, arbetslösa, ensamstående och äldre också får fler s k verksamhetsnära personalresurser. Dessa kan arbeta som förskollärare, lärare i skola, socialsekreterare m m.

Det tredje antagandet innebär att de sociala och ekonomiska problemen är större i bostadsområden med mycket låga genomsnittliga inkomster än vad som är fallet i områden med mycket höga genomsnittliga inkomster. RRV har i vissa projekt tidigare erfarit att situationen i vissa bostadsområden försämrats successivt, och att det utbreder sig en kultur som delvis står vid sidan om de legala systemen (se vidare Bidrag genom arbete SOU 1996:151). Mycket tyder på att områden där arbetslösheten är utbredd, där andelen förtidspensionerade är hög, där de genomsnittliga inkomsterna är låga, där andelen invandrare och flyktingar är hög, där kriminaliteten är hög och där det i allmänhet förevisas höga s k ohälsotal det finns en risk för att en ”hopplöshetens kultur” skall utbreda sig.

Det fjärde antagandet är att om en allt större del av befolkningen ställs vid sidan av produktion och delaktighet finns det en allvarlig risk för växande problem som både har sociala och samhällsekonomiska dimensioner.

RRV har i omfattande granskningar på det välfärdspolitiska området sett

hur olika system fungerar i praktiken, men verket har tidigare inte haft möjlighet att studera summan av de offentliga satsningarna riktade till väl avgränsade geografiska områden. Det är mot bakgrund av RRVs ovan redovisade s k enkla antaganden samt Storstadskommitténs uppdrag centralt att kartlägga de resurser som riktas till låginkomst- och höginkomstområden. Det är dessutom av avgörande betydelse att se vilken struktur stödet har i de olika områdena, och om den s k verksamhetsnära personalen dimensionerats volymmässigt i proportion med de socio-ekonomiska omständigheter som råder i de olika områdena. Möjligheterna att förbättra samhällets service inom givna ekonomiska och personella ramar är ett huvudintresse.

1.3 Välfärdstjänster

I avtal mellan RRV och Storstadskommittén beskrivs hur ett uppdrag rörande utbud och efterfrågan av välfärdstjänster skall genomföras. Ett bärande inslag i projektarbetet är att spegla hur de s k välfärdstjänsterna produceras i de olika områdena. Välfärdstjänster definieras som kontanta transfereringar till hushållen samt tillhandahållna tjänster som innebär ett visst mått av mänsklig kontakt mellan den offentliga befattningshavaren och den enskilde individen. Det är således inte samtliga offentliga tjänster som speglas. Det hade varken varit görligt eller ändamålsenligt. Anledningen är att RRV har antagit (se avsnitt 1.2 ovan) att det finns ett samband mellan hur omfattande personalresurser som samhället satsar i de s k mjuka sektorerna och de allmänna förhållandena i respektive område. Det förefaller rimligt att anta att det har en positiv betydelse om kommunen har några socialsekreterare som kan hjälpa en familj med svårigheter jämfört med den hypotetiska situationen där kommunen inte har dessa resurser. På motsvarande sätt förefaller det rimligt att anta att det, inom vissa gränser, finns någon typ av positivt samband mellan välfärdssituationen i ett område och volymen av mänskliga stödresurser som ställs till förfogande. Det är dessa stödresurser som avses kartläggas i denna rapport. Exempel på sådana välfärdstjänster som alltså har en särskild relevans i denna studie är grundskollärare, förskollärare, distriktssköterska, hemtjänstpersonal och fritidsledare. Dessa tjänster skall beskrivas och kvantifieras. Eftersom det rör sig om tjänster där personalen i olika hög grad har kontakt med de boende kommer RRV att bedöma antalet producerade årsarbetskrafter per område samt per invånare.

Kontanta välfärdstjänster utgörs av olika former av bidrag, såväl skattepliktiga som skattefria. Nedan listas de 33 olika bidrag som kartlagts:

Skattepliktiga ersättningar

Ersättning från försäkringskassa som utgör inkomst av anställning

Ersättning från arbetslöshetskassa vid arbetslöshet

Ersättning från arbetslöshetskassa vid arbetslivsutveckling (ALU)

Utbildningsbidrag för doktorander
Ersättning från vuxenutbildningsnämnd
Dagpenning vid frivillig KFÖ eller särskild övning
Kontant arbetsmarknadsstöd
Delpension
Vårdbidrag
Arbetskadelivränta
Ersättning som utgör inkomst av anställning (AGS, TFA)
Ersättning från försäkringskassa, annat förvärvsarbete

Skattefria ersättningar

Vårnadsbidrag
Skattefri del av barnpension
Skattefri del av livränta
Handikappersättning
Särskilt pensionstillägg
Kommunalt bostadstillägg
Särskilt kommunalt bostadstillägg
Bostadsbidrag för barnfamiljer m fl
Studiebidrag och extra tillägg
Återbetalningspliktiga studielån
Utbildningsbidrag vid arbetsmarknadsutbildning, lån
Skattefri sjukpension
Skattefri frivillig pension
Dagersättning och utryckningsbidrag för värnpliktiga
Bostadsbidrag och familjebidrag för värnpliktiga
Bidragsförskott, erhållet belopp
Allmänt och förlängt barnbidrag
Flerbarnstillägg
Socialbidrag
Introduktionsersättning för flyktingar
Ensamförälderbidrag

RRV har på detta sätt kunnat kvantifiera såväl antalet kontanta ersättningskronor per invånare som antalet producerade välfärdstjänster per invånare. Allt redovisat per bostadsområde.

1.3.1 Verksamhetsnära välfärdstjänster

RRV koncentrerar redovisningen i det följande på de personalresurser som är sk verksamhetsnära, allt i enlighet med de ovan redovisade resonemangen om mänsklig kontakt m m. Projektet syftar också till att ge en bild av den totala medelstilldelningen i form av personal och tillskjutna kronor. I varje delkapitel som beskriver verksamheten i de sex olika bostadsområdena

kommer text och analys att i huvudsak gälla dessa verksamhetsnära välfärdstjänster. Bakgrunden är antagandet att lokala offentliga verksamheter ökar just dessa resurser när de socio-ekonomiska förhållandena försämrats i ett område. Något förenklat uttryckt antar RRV att enheterna för individ- och familjeomsorg i låg- respektive höginkomstområden har klart olika behov av personalbemanning vad gäller socialsekreterare, men att behovet av administrativ personal endast i ringa omfattning varierar mellan områdena.

För att tydliggöra resursdimensioneringen bryts därför den s k verksamhetsnära personalen ut i vissa av de jämförelser och allmänna redovisningar som ges nedan.

1.4 Tre svenska storstäder – projektets bas

VIVE-projektet bygger på studier av förhållanden i Sveriges tre största städer. Det gäller Stockholm, Göteborg och Malmö. Städerna har vissa likheter som sammanhänger med det faktum att ett stort antal människor bor på ett begränsat geografiskt område. Skillnaderna är emellertid inte oväsentliga. Städerna har av olika skäl inte likvärdiga ekonomiska förutsättningar. Göteborg har exempelvis under senare år effektiviserat den offentliga verksamheten i betydande utsträckning. Malmö har av geografiska orsaker kommit att få ta emot ett stort antal flyktingar, något som påverkat stadens utgifter för bl a socialbidrag.

När storstadsproblem analyseras är utvecklingen i själva storstadsregionen av intresse. Vid en betraktelse av de tre storstadsregionerna Stor-Stockholm, Stor-Göteborg och Stor-Malmö kan det konstateras att befolkningsutvecklingen skiljer sig åt.

Befolkningen i Stor-Stockholm har ökat med 130 000 invånare mellan 1985 (1 578 300 invånare) och 1994 (1 708 500 invånare), vilket motsvarar en ökning på 8 procent. Stor-Malmö har under samma period ökat med 4,6 procent, eller från 476 000 till 498 300 invånare. Befolkningen i Stor-Göteborg har ökat från 677 264 till 726 489, något som motsvarar 7,3 procent under den aktuella 10-årsperioden.

Befolkningspyramiden skiljer sig inte påtagligt åt mellan de tre regionerna. 21–22 procent är mellan 0 och 17 år, 9–10 procent mellan 18 och 24 år, 52–54 procent mellan 25 och 64 år, 13–15 procent mellan 65–84 år samt, slutligen, ca 2 procent över 85 års ålder. Andelen invandrare (utrikes födda) skiljer sig däremot kraftigt mellan städerna. Andelen är högst i Stockholm (16,5 procent). Det är främst andelen medborgare från nordiska och utomeuropeiska länder som gör att Stor-Stockholm avviker positivt i detta avseende.

Andelen småhus är lägre i Stor-Stockholm än i de två andra regionerna, ca 27 mot ca 35 procent. Samtidigt kan det konstateras att befintligt bestånd av flerbostadshus förädlats under något olika tidsperioder i de tre områdena. Ungefär en fjärdedel av flerbostadshusen har uppförts under perioden 1966

till 1975. Mellan åren 1976 och 1980 uppfördes 2 á 3 procent av husen. Därefter, eller mellan åren 1980 och 1990, bör det observeras att nybyggnationen av flerbostadshus i Stor-Stockholm markant skiljer sig från de två övriga regionerna. Hela 9 procent av beståndet uppfördes under 1980-talet, medan motsvarande andelar för Stor-Göteborg och Stor-Malmö är 6,0 respektive 6,7 procent.

Dessa skillnader mellan städerna kommer att tas i beaktande i den analys som följer i denna rapport. I några fall kan dessa skillnader vara bidragande orsaker till att problembilderna skiljer sig åt för de områden som specialstuderas.

1.4.1 Sex olika bostadsområden specialstuderas

VIVE-projektet fokuserar inte hela storstadsregioner. Istället har två områden i respektive storstad valts ut. Det gäller ett låg- och ett höginkomsttagarområde i varje storstadsregion. I detta avsnitt beskrivs kort områdesindelningen. I kapitel 3, 4 och 5 redovisas de närmare förhållandena i respektive stad och område.

I Stockholm har Husby valts ut som ett för studien representativt låginkomstområde. Genomsnittsinkomsten är mycket låg i detta område, dock inte extremt låg. Arbetslösheten är hög. Andelen invandrare är hög. Norra Ängby, Eneby och Bromma Kyrka har fått bilda ett område som utgör ett representativt höginkomstområde. Området benämns konsekvent i rapporten som Ängby-Bromma. Genomsnittsinkomsten är mycket hög i området, dock inte extremt hög. Arbetslösheten är låg. Andelen invandrare är låg.

I Göteborg har stadsdelsnämnden Bergsjön valts ut som ett för studien representativt låginkomstområde. Genomsnittsinkomsten är mycket låg i detta område, dock inte extremt låg. Arbetslösheten är hög. Andelen invandrare är hög. Stadsdelsnämnden Älvsborg har fått bilda ett område som utgör ett representativt höginkomstområde. Genomsnittsinkomsten är mycket hög i området, dock inte extremt hög. Arbetslösheten är låg. Andelen invandrare är låg.

I Malmö har stadsdelsnämnden Rosengård valts ut som ett för studien representativt låginkomstområde. Genomsnittsinkomsten är mycket låg i detta område, dock inte extremt låg. Arbetslösheten är hög. Andelen invandrare är hög. Stadsdelsnämnden Limhamn har fått bilda ett område som utgör ett representativt höginkomstområde. Genomsnittsinkomsten är mycket hög i området, dock inte extremt hög. Arbetslösheten är låg. Andelen invandrare är låg.

1.5 VIVE-projektets genomförande

RRV har på uppdrag av Storstadskommittén och Socialdepartementet genomfört uppdraget på nästan 3 kalendermånader, från den 6 november 1996 till den 5 februari 1997.

Studien bygger på information och data som beskriver utbud och efterfrågan av välfärdstjänster i sex bostadsområden i tre olika storstäder. Detta har påverkat arbetssättet. Huvuddelen av utredningsinsatserna har gjorts genom besök och observationer i områdena samt genom intervjuer med boende och anställd personal.

Fyra huvudsakliga delar kan identifieras. Det gäller arbetet med att kartlägga den socio-ekonomiska bilden i de sex områdena, arbetet med att kartlägga utbudet av transfereringar till hushållen, arbetet med att kartlägga utbudet av offentlig service till hushållen samt arbetet med att kartlägga hushållens efterfrågan av välfärdstjänster.

En förutsättning för projektets genomförande har varit att väl avgränsade geografiska storheter (bostadsområden) har kunnat identifieras. Områdesindelningen har gjorts på ett sådant sätt att de olika statistikbearbetningarna samt datainsamlingen på fältet (intervjuer m m) har kunnat genomföras på ett enhetligt sätt. Detta har varit en av de svåraste frågorna att lösa såväl innan som under projektets genomförande.

Kartläggningen av de boendes attityder i vissa för utredningen relevanta frågor samt de boendes genuina efterfrågan av välfärdstjänster bygger dels på en omfattande opinionsundersökning som gjorts av TEMO AB, dels på undersökningar som gjorts av de olika statliga och kommunala myndigheter som RRV samarbetet med.

Kartläggningen av den socio-ekonomiska bilden i de respektive områdena bygger huvudsakligen på ett statistiskt material från SCB Örebro samt på statistiska redovisningar från de tre kommunernas statistikkontor.

Kartläggningen av utbudet av välfärdstjänster i form av ekonomiska transfereringar till hushållen har gjorts genom bearbetningar av den sk IoF-databasen hos SCB. IoF-databasen speglar samtliga förhållanden som rör inkomst och förmögenhet per hushåll. Materialet kan brytas ned på geografiska områden med stor precision. Databasen identifierar varje hushåll som bor inom de geografiska områden som är aktuella. Härigenom har RRV kunnat kartlägga hur inkomsterna i de olika områdena sätts samman, hur stor andel av olika hushållstypers inkomster som utgörs av olika skattepliktiga respektive icke skattepliktiga bidrag och försäkringsersättningar från stat och kommun. För att få en uppfattning om utvecklingen över tiden görs en kartläggning av inkomstförhållandena åren 1990 och 1994. De uppgifter som hämtas från databaser har formen av statistiska sammanställningar. Uppgifter om enskilda personer eller hushåll är inte tillgängliga annat än i form av statistiska sammanställningar.

Kartläggningen av utbudet av välfärdstjänster som utgörs av service har bedrivits "på fältet". Projektet har definierat tjänster (se avsnitt 1.2 och 1.3) som sådan service som innebär ett visst mått av personlig kontakt. Definitionen har delvis tillkommit av utredningstekniska skäl (se avsnitt 1.3), något som fått vissa arbetsmässiga och tekniska konsekvenser. För att spegla dessa tjänster har det varit nödvändigt att bedriva ett omfattande, koncentrerat och

djuplodande utredningsarbete i de olika kommunala, landstingskommunala och statliga myndigheter som tillhandahåller dessa tjänster. Arbetet har förutsatt att RRV fått tillgång till register, databaser, redovisningar men framförallt getts möjlighet att intervjua representanter för de olika personalkategorier som svarar för de tjänster som är relevanta i denna studie.

Fältarbetet har bedrivits under november och december 1996 i de sex områdena. Arbetet har inneburit att RRVs revisorer intervjuat offentliganställd personal och boende i området samt deltagit i kommunal och statlig verksamhet i de olika områdena. Allt i syfte att inhämta en bild av produktionen i de olika områdena.

Charlotta von Porat har genomfört Malmöstudien och Leif Borén Stockholmsstudien. Projektledaren, Staffan Ivarsson, har producerat Göteborgsstudien.

2 Pengar räcker inte

I detta kapitel redovisas RRVs sammanfattande resultat av ett kartläggningsarbete av utbud och efterfrågan av välfärdstjänster i sex bostadsområden i de tre storstadsregionerna. Kapitlet behandlar även överensstämmelsen mellan utbud och efterfrågan samt innehåller ett avsnitt med en diskussion om de strategiska frågor där Storstadskommittén avser lämna förslag för att förbättra vissa förhållanden i storstadsområdena.

2.1 Utbudet varierar mellan områdena

Den offentliga sektorn fördelar omfattande ekonomiska resurser till hushållen varje år. Dessa består i huvudsak av kontanta bidrag och försäkringsersättningar till hushållen samt den direkt och indirekt riktade service som framförallt kommun och landsting tillhandahåller. I studien ingår även närpolisen, försäkringskassan och arbetsförmedlingen. Summan av transfereeringarna och de tjänster som av oss definieras som verksamhetsnära utgör de välfärdstjänster som utgör det utbud som är föremål för denna studies uppmärksamhet.

Generellt sett fördelas det mer kontanta bidrag och försäkringsersättningar samt offentlig servicepersonal till låginkomstområden än vad som fördelas till höginkomstområden. Mönstret är i stort sett likartat i de tre storstäderna, dvs förhållandena mellan låginkomstområdena i storstäderna påminner om varandra, på samma sätt som det finns likheter mellan höginkomstområdena i storstäderna emellan.

De socio-ekonomiska skillnaderna är stora mellan låg- respektive höginkomstområden inom varje studerad storstad. Genomgående är exempelvis ohälsotalen högre i låginkomstområdena jämfört med höginkomstområdena. Dessutom är andelen invandrare, arbetslösa, mottagare av socialbidrag samt boende i hyreshus högre i låginkomstområdena jämfört med höginkomstområdena. Detta får konsekvenser för omfattningen av de transfereeringar som den offentliga sektorn fördelar till dessa områden.

Totalt utbetalades bidrag och försäkringsersättningar motsvarande mellan 29 000 och 34 000 kronor per invånare i låginkomstområdena år 1994, medan motsvarande tal för höginkomstområdena var 12 000 till 16 000 kronor. Den genomsnittliga ökningstakten mellan åren 1990 och 1994 var högst i låginkomstområdena.

Om även skattekraften tas med i beräkningarna för de olika områdena

framgår att utbetalda bidrag och ersättningar reducerade med direkta skatter leder till att en något annorlunda bild av de olika områdena växer fram. Om utvecklingen i de olika bostadsområdena hade varit likartad, dvs om förvärvsfrekvensen, andelen arbetslösa, löneökningstakten, andelen flyktingar m m hade utvecklats på ett likartat sätt så skulle i princip nettot mellan bidrag och skatter utvecklats på samma sätt som utbetalningarna av bidrag och försäkringsersättningar. Materialet visar emellertid att ökningstakten var ca 90 procent i Rosengård, ca 180 procent i Bergsjön och ca 340 procent i Husby. I höginkomstområdena förändrades detta netto högst marginellt under perioden 1990 och 1994. I Ängby-Bromma och Älvsborg minskade nettot med ca 10 procent under perioden, medan det ökade med 5 procent i Limhamn. Det senare beror på en successiv förändring av den genomsnittliga sociala profilen i området. Andelen ensamstående ökade exempelvis kraftigt mellan 1990 och 1994.

Strukturen på och omfattningen av utbetalningar av socialbidrag förutsätts ge en förhållandevis god bild av den socio-ekonomiska situationen i ett bostadsområde. Anledningen är att dessa bidrag utbetalas när individen redan försökt skaffa inkomster på annat sätt, antingen genom arbete eller genom andra generella bidrag och försäkringsersättningar. Socialbidraget brukar anges som det sista skydds nätet i välfärdssystemet.

Det utbetalas betydligt mer socialbidrag i låginkomst- jämfört med höginkomstområden. I exempelvis Älvsborg betalades det ut 228 kronor per invånare i socialbidrag år 1994, medan motsvarande siffra i Bergsjön var 10 000 kronor. Generellt sett gäller att det betalas ut väsentligt högre belopp till gifta/sambo-hushåll än till ensamförälderhushåll.

I genomsnitt utbetalades det 60 000 kronor till de gifta/sambo-hushåll som mottog socialbidrag i Husby, 70 000 till dessa hushåll i Rosengård och 80 000 kronor för dessa hushåll i Bergsjön. I Limhamn/Bunkeflo och Ängby-Bromma utbetalades i genomsnitt 10 000–15 000 kronor till de hushåll som mottog socialbidrag. I Älvsborg var motsvarande siffra 37 000 kronor, men det bör nämnas att andelen hushåll som erhöll socialbidrag var betydligt lägre i denna stadsdel än vad som var fallet i de två andra höginkomstområdena.

Göteborg uppvisar lägre andelar mottagare av socialbidrag än de andra två städerna. I Bergsjön tog 30 procent av dessa hushåll emot socialbidrag, i Älvsborg var andelen 0,3 procent. I Rosengård/Limhamn/Bunkeflo var motsvarande tal 43 respektive 0,5 procent, och i Husby/Ängby-Bromma 33 respektive 0,5 procent.

När det gäller ensamhushållen (hushåll med en vuxen person, med eller utan barn) kan det sägas att mönstret är mer likartat mellan stadsdelarna, vilket betyder att situationen i de olika låg- respektive höginkomstområdena är likartade. Det genomsnittliga hushållet som tog emot socialbidrag i låginkomstområdena fick ca 40 000 kronor per år, medan det genomsnittliga mottagarhushållet i höginkomstområdet erhöll ca 20 000 kronor. Andelen en-

samhushåll som erhöll socialbidrag uppgick år 1994 till 30 procent i låginkomst- och ca 5 procent i höginkomstområdena.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att skillnaden mellan låg- och höginkomstområden ökat under perioden 1990 till 1994. Samtidigt finns det betydande likheter mellan de olika låginkomstområdena respektive de olika höginkomstområdena i dessa avseenden. Ökningstakten vad gäller totalt utbetalda bidrag samt andelen mottagare av socialbidrag var exempelvis snabare i låginkomst- än i höginkomstområden mellan år 1990 och 1994.

RRV har även studerat hur andelen bidragsberoende personer och hushåll förändrats i de olika stadsdelarna. Verket har använt ett flertal definitioner i analysarbetet, men redovisningen begränsas till tre olika. *För det första* har andelen hushåll som tar emot socialbidrag studerats. *För det andra* har andelen hushåll vars disponibla inkomst till minst 76 procent består av summan av arbetslöshetsersättningar, förtidspension samt socialbidrag beräknats. Denna definition beskriver i stort sett personer som är daglediga, dvs personer utan förvärvsarbete och med en varierande arbetsförmåga. *För det tredje* har andelen hushåll vars disponibla inkomst till minst 76 procent består av samtliga skattefria och skattepliktiga bidrag och försäkringsersättningar definierats. Definitionen beskrivs i avsnitt 1.3. I tabell 2.1 redovisas dessa andelar fördelade per område.

Tabell 2.1 Bidragsberoendet i 6 olika bostadsområden. År 1994. A=Andel hushåll som erhöll socialbidrag, B=Andel hushåll vars disponibla inkomst till minst 76 procent bestod av ersättningar för arbetslöshet, förtidspension och socialbidrag, C=Andel hushåll vars disponibla inkomst till minst 76 procent bestod av skattefria och skattepliktiga bidrag och ersättningar. Procent.

	A	B	C
Bergsjön, gifta/sambo	28,2	8,9	27,4
Bergsjön, ensamstående	33,7	16,0	37,2
Rosengård, gifta/sambo	43,2	12,8	47,0
Rosengård, ensamstående	29,1	17,4	41,3
Husby, gifta/sambo	32,8	5,4	27,5
Husby, ensamstående	28,5	11,7	30,3
Älvsborg, gifta/sambo	0,3	0,2	0,8
Älvsborg, ensamstående	3,5	1,6	13,9
Limhamn, gifta/sambo	0,5	0,3	0,9
Limhamn, ensamstående	5,8	2,6	12,9
Ängby-Bromma, gifta/sambo	0,5	0,0	0,5
Ängby-Bromma, ensamstående	5,3	1,8	12,6

I tabell 2.1 redovisas hur stor andel av befolkningen i de sex olika bostadsområdena som är bidragsberoende enligt olika definitioner. Av redovisningen framgår att det är mycket stor skillnad mellan låg- och höginkomstområden i dessa avseenden. Andelen socialbidragsmottagare låg exempelvis år 1994 på nivåer motsvarande 30 till 40 procent i låginkomstområdena, medan andelen mottagare bland gifta/sambo-hushållen i höginkomstområ-

dena endast uppgick till ca 0,5 procent. När det gäller ensamhushållen var dock andelen i dessa senare områden något högre, eller ca 5 procent av hushållen.

Av de hushåll i de studerade låginkomstområdena som var bidragsberoende enligt definition B fick år 1994 mellan 5 och 17 procent sin huvudsakliga försörjning via arbetslöshetsstöd, förtidspension och socialbidrag. I höginkomstområdena var dessa hushåll mycket sällsynta. När det däremot gällde de hushåll som hade sin huvudsakliga försörjning via enstaka, eller kombinationer, av samtliga förekommande bidrags- och försäkringsslag ökade andelen bidragsberoende något i höginkomstområdena. Detta berodde på att barnbidrag, bostadsbidrag, föräldrapenning, sjukpenning m m ingick i detta senare mått på bidragsberoende.

Den intressanta skillnaden mellan Definition B och Definition C (se tabell 2.1 ovan) är att den förstnämnda definitionen består av personer som är i arbetsför ålder samtidigt som det i många fall finns en viss restarbetsförmåga, medan Definition C även inbegriper personer med en huvudsaklig förankring på den ordinarie arbetsmarknaden. Exempelvis kan det i Definition C ingå ett stort antal personer som uppbär föräldrapenning.

När det gäller utbudet av service i de olika områdena kan det konstateras att det finns en rad olika modeller för resursfördelning i de olika städerna. I Malmö finns en ny resursfördelningsmodell för de kommunala verksamheterna och i Göteborg finns en sedan flera år prövad modell för stadsdelsnämnderna samtidigt som man håller på att förädla modellen för primärvårdens fördelning av resurser. Stockholm införde 1 januari 1997 stadsdelsförvaltningar och i samband med detta en resursfördelningsmodell. Eftersom denna studie inleddes i slutet av år 1996 och RRV av naturliga skäl hänvisas till ex post-statistik sker beskrivningen av förhållandena i Stockholm utifrån den tidigare gällande strukturen.

RRV har i de tre utförda kartläggningarna av utbudet av servicetjänster riktade till de boende i respektive område funnit att det i samtliga tre städer fördelas mer resurser till områden där det förefaller finnas störst behov av dessa resurser. Det betyder exempelvis att skolorna i områden med fler invandrabarn har fler lärare per elev, något som även gäller i barnomsorgen. Dessutom kan man se att socialtjänsten, äldreomsorgen, sjukvården, polisen, försäkringskassan och arbetsförmedlingen arbetar med fler sk verksamhetsnära personalresurser per invånare i låginkomstområdena än vad som är fallet i höginkomstområdena.

Det förefaller således som om resursfördelningen på de flesta områden varit föremål för olika typer av fördelningsprinciper där mått som ohälsotal, arbetslöshet, andel invandrare, andel ensamstående, andel förtidspensionärer, antal brott m m varit styrande. RRV har inte i denna studie för avsikt att söka bedöma i vad mån olika fördelningsnycklar är ändamålsenliga. Verket genomför istället en analys i flera steg, där det första steget gäller frågan om det sker en ungefärlig anpassning av utbudet efter de socio-ekonomiska

förutsättningar som är aktuella i de olika områdena.

Kartläggningen visar att det fördelas mer resurser till de områden där behoven förefaller vara störst.

2.2 Överensstämmelse mellan utbud och efterfrågan

RRV har låtit ett institut för opinionsundersökningar, TEMO AB, kartlägga vilken efterfrågan som finns vad gäller välfärdstjänster samt vilka attityder som finns bland de boende i frågeställningar som är relevanta i storstadssammanhang.

Undersökningen bygger på ca 1 000 slumpmässigt utvalda hushåll i de sex områdena. I varje område har 166 eller 167 hushåll deltagit. Hushållen har intervjuats per telefon. Sammanlagt har de svarat på 19 frågor, dock är frågeställningarna komplexa och många olika svarsalternativ har ingått i de olika frågorna.

Inledningsvis kan nämnas att de boende i låg- respektive höginkomstområden generellt sett tycks ha liknande attityder till såväl utbudets kvalitet som till välfärdsfrågor i allmänhet.

När det gäller den *allmänna bilden* av välfärdssituationen i Sverige anser ca 70 procent av de boende att välfärden minskat under de senaste 10 åren. Samstämmigheten är i denna fråga mycket stor mellan låg- och höginkomstområden.

När det gäller *frågan om hur viktigt det är att samhället prioriterar* vissa grupper är uppfattningarna likartade i låg- och höginkomstområdena. Barn, ungdomar och sjuka sätts i första rummet medan yrkesverksamma, invandrare och ensamma inte anses behöva prioriteras lika hårt. Arbetslösa, barnfamiljer, äldre och utslagna placeras i en mellangrupp, mitt emellan hög- respektive lågprioriterade grupper. Även om prioritetsordningen är densamma mellan låg- och höginkomstområden kan det noteras att man i låginkomstområden fäster en relativt sett större vikt vid satsningar riktade till bland annat arbetslösa och barnfamiljer medan man i höginkomstområden förordar en marginellt sett högre relativ prioritering av barn- och ungdomsverksamhet.

När det gäller *de boendes betygssättning av samhällets insatser generellt sett* för olika grupper framgår att stora likheter mellan områdena finns. Man anger att satsningarna för yrkesverksamma fungerar bäst, därefter placerar man satsningarna för invandrare. I fallande prioritetsordning nämns sedan satsningarna på barn, barnfamiljer och sjuka. Först därefter, dvs sjätte till tionde placeringen i rangordningen, uppkommer påtagliga skillnader mellan låg- och höginkomstområdena. Här kan man se att de boende i låginkomstområdena anser att satsningarna på ungdomar, äldre och ensamma fungerar bättre än vad man anger i höginkomstområdena. När det gäller satsningarna för att hjälpa arbetslösa gäller det motsatta, dvs de boende i höginkomstom-

råden ser mer positivt på dessa satsningar än vad man gör i låginkomstområdena.

När det gäller *de boendes attityder till samhällets verksamheter där man bor* framgår att de boende i höginkomstområden är något mer positiva till utbudet än vad man är i låginkomstområdena. Generellt gäller att de boende är mycket nöjda med kommunens skötsel av det område i vilket man bor. I låginkomstområdena är det förhållandevis fler som är nöjda med det lokala utbudet av ungdomsverksamhet och socialtjänst än vad som är fallet i höginkomstområdena. Omvända förhållanden gäller sport- och idrottsanläggningar, skola och utbildning, barnomsorg, polisen och sjukvården, dvs när det gäller dessa verksamhetsområden är man mer nöjd i hög- än i låginkomstområden.

Vid en betygsättning på en skala från 1–5 framkommer att det främst är arbetsmarknadsåtgärder, fritidsgård och ungdomsverksamhet samt kulturlivet i det lokala området som ges lägst genomsnittsbetyg i såväl låg- som höginkomstområdena. I tabell 2.2 speglas de boendes genomsnittliga betyg på verksamheten i låg- respektive höginkomstområdena. Statistik av detta slag skall hanteras försiktigt, men ett genomsnitt motsvarande ca 3,0 till ca 3,3 brukar enligt TEMO AB kunna betraktas som att det är "bra som det är".

Tabell 2.2 De boendes kvalitetsomdöme om samhällets utbud av service i låginkomst- respektive höginkomstområden i de tre svenska storstäderna. December 1996. Genomsnitt. Skala 1–5.

	Lågink.omr.	Högink.omr.
Barnomsorg	3,3	3,4
Skola och utbildning	3,1	3,3
Fritidsgård och ungdomsverksamhet	2,8	2,8
Sjukvård	3,1	3,2
Socialtjänst och socialvård	2,8	2,9
Arbetsmarknadsåtgärder	2,2	2,4
Äldreomsorg och äldreomsorg	2,9	3,0
Kulturlivet	2,9	2,9
Sport- och idrottsanläggningar	3,2	3,4
Polis- och ordningsverksamhet	3,2	3,3
Skötsel och underhåll av bostadsområdet	3,6	3,6

När det gäller frågan om samhället satsar tillräckligt med resurser på olika områden där man bor framkommer att de flesta anser att det satsas lagom. Bland de som tar ställning till frågan om det finns ett eventuellt under- eller överutbud i de olika områdena så finns det en kraftig övervikt för negativa svarsangivelser. Det bör understrykas att frågor av typen "Vill Du ha mer eller mindre?" av något tenderar att leda till volymmaximerande svarsmönster. Materialet ger trots detta förbehåll en antydning om var det kan finnas mer påtagliga brister i utbudet. I tabell 2.3 visas hur övervikten för negativa svarsangivelser fördelar sig i materialet. I såväl låg- som höginkomst-

Tabell 2.3 De boendes bedömning av om huruvida samhällets utbud av service i låginkomst- respektive höginkomstområden är *för litet* eller *för stort* (för litet – för stort). Resultat från TEMO-undersökning, december 1996.

	Lågink.område	Högink.område
Barnomsorg	31 – 3	32 – 3
Skola och utbildning	41 – 3	44 – 2
Fritidsgård och ungdomsverksamhet	44 – 3	45 – 3
Sjukvård	41 – 1	43 – 2
Socialtjänst och socialvård	32 – 3	26 – 4
Arbetsmarknadsåtgärder	57 – 1	46 – 2
Äldreomsorg och äldreomsorg	45 – 2	44 – 2
Kulturlivet	38 – 4	37 – 5
Sport- och idrottsanläggningar	30 – 8	24 – 9
Polis- och ordningsverksamhet	39 – 4	37 – 4
Skötsel och underhåll av bostadsområdet	25 – 3	22 – 4

områden anser man att det satsas för lite på arbetsmarknadsåtgärder, men även att det satsas för lite på äldreomsorg samt barn- och ungdomsverksamhet.

I syfte att utkristallisera det enskilda område inom vilket de boende anser att det finns störst skäl att göra ytterligare insatser i den offentliga produktionen av välfärdstjänster ställdes följande fråga: "Om samhället skulle satsa extra på *ett enda* område av de jag nyss läste upp, vilket skulle det då vara?" Frågan är ställd på ett sådant sätt att det tydligt framgår att en extra satsning på exempelvis skola innebär att det inte kommer att satsas extra på exempelvis äldreomsorgen. Innan de boende svarar påminns de av intervjuaren om att de endast skall ange ett svar. Av svaren framgår att det finns stora skillnader mellan låg- och höginkomstområden. I låginkomstområden finns en tydlig önskan om att det är arbetsmarknadsåtgärderna som skall prioriteras, därefter prioriteras ungdomsverksamhet och äldreomsorgen. När det gäller höginkomstområdena är det mycket tydligt att det är skola och utbildning som anses vara viktigast vid en prioritering av extra insatser, därefter kommer sjukvården.

När det gäller frågan om de boende önskar ökat inflytande på hur resurserna fördelas och används i det egna bostadsområdet visar intervjumaterialet att det inte är någon större skillnad mellan de som bor i låg- respektive höginkomstområden, ca 2 av 3 vill ha ett större inflytande. Däremot finns det vissa regionala avvikelser inom materialet. I Stockholm är skillnaderna mellan de två bostadsområdena förhållandevis stora i detta avseende, 56 procent av de som bor i Husby (låginkomstområde) vill ha mer att säga till om, medan motsvarande andel är 69 procent bland de som bor i Ängby-Bromma (höginkomstområde).

När det gäller vilken verksamhet som de boende vill ha ökat inflytande över finns dock vissa skillnader mellan låg- och höginkomstområden. Först kan det konstateras att man i stort sett prioriterar sitt intresse på ett likartat

sätt, dvs man är i båda kategorierna av områden mest intresserad av att få ett ökat inflytande gällande verksamheter riktade till barn- och ungdomar samt sjuka och äldre. Man kan dock konstatera att de som bor i låginkomstområden är påtagligt mycket mer intresserade av att få ett ökat inflytande över arbetsmarknadsåtgärderna än vad man är inom höginkomstområdena, samt att man i dessa senare områden är klart mer angelägen att få ett ökat inflytande över skola och utbildning samt sjukvård.

När det gäller frågan om man skall låta andra och sk frivilliga organisationer, som exempelvis kyrkan, Grannsamverkan mot brott och Farsor och morsor på stan, hjälpa till med den del av det som samhället tidigare helt tog hand om anser de flesta, eller 88 procent i låg- och 93 procent i höginkomstområden, att det är bra att dessa typer av kompletterande institutioner bidrar inom de områden där den offentliga sektorn producerar tjänster. Sex procent anser dock att detta inte är bra. Lägst intresse för dessa kompletterande insatser finns i Rosengård, högst i Ångby-Bromma. En kontrollfråga visar även att en klar majoritet av de boende, ca 80 procent, anser att det är bra att samhället ger bidrag till denna typ av organisationer. Svaren på båda dessa frågor ger en indikation på att det oavsett socio-ekonomiska bakgrundsvariabler finns ett intresse för fler aktörer på det välfärdspolitiska området. Svaren ger dock inte stöd för någon tolkning av frågan om huruvida detta beror på att kvaliteten skulle vara låg i befintligt utbud eller om det helt enkelt bara är ett uttryck för att man önskar annan typ av verksamhet.

De boende visar ett påtagligt intresse för att på fritiden, och utan ersättning, engagera sig i vissa verksamheter som idag utförs av samhället i det egna bostadsområdet. 63 procent i låg- och 71 procent i höginkomstområdena svarar ja på frågan om de kan tänka sig att engagera sig. Generellt gäller att det finns ett större intresse bland unga än bland de som är äldre att engagera sig i verksamheterna. Det finns generellt sett ett stort intresse för egna insatser och engagemang inom verksamheter som gäller barn, ungdomar, äldreomsorg, sport och idrott. Den mest populära verksamheten i detta sammanhang är tveklöst fritidsgården i området samt annan ungdomsverksamhet. Detta gäller i såväl låg- som höginkomstområden. Stort intresse föreligger således för de verksamheter där egna insatser kan göras vid sidan om ett ordinarie arbete. Detta bekräftas av att det i områden med hög förvärvsfrekvens är just fritidsgården som är aktuell.

När det gäller de egna insatserna finns det ett par tydliga skillnader mellan låg- och höginkomstområdena. I de förra är man *relativt* sett mer intresserad av att engagera sig i arbetsmarknadsåtgärderna, medan man i de senare är *relativt* sett mer intresserad av insatser i skola och ungdomsverksamhet. Resultaten kan sannolikt bero på de socio-ekonomiska skillnader som finns mellan områdena. Arbetslösheten är helt enkelt ett större problem i låg- än i höginkomstområden. Av denna anledning är man mer intresserad av sådana insatser i de olika låginkomstområdena.

Undersökningen anger tydligt att de boende önskar vara delaktiga, men

Tabell 2.4 De boendes attityder till motprestationer för vissa mottagare av bidrag och försäkringsersättningar. I tabellen anges hur många som svarat ja på följande fråga: "Man kan tänka sig att exempelvis arbetslösa och förtidspensionärer som kompensation för sina bidrag och ersättningar engageras i vissa lokala verksamheter som idag utförs av samhället. Kan du tänka dig att vissa bidragstagargrupper ska ha skyldighet att efter bästa förmåga göra en insats inom..."

	Låginkomstomr.	Höginkomstomr.
Barnomsorg	68	73
Skola och utbildning	63	69
Fritidsgård och ungdomsverksamhet	76	81
Sjukvård	63	65
Socialtjänst, socialvård	61	65
Arbetsmarknadsåtgärder	65	69
Äldreomsorg och äldreomsorg	71	79
Kulturlivet	70	72
Sport- och idrottsanläggningar	72	80
Polis- och ordningsverksamhet	48	45
Skötsel och underhåll av området	72	79

intervjuundersökningen visar även att de boende anser att det vore bra om även de övriga i det egna bostadsområdet medverkade i den gemensamma produktionen. Samstämmigheten i de två bostadsområdena är påfallande. 77 procent av de som bor i låginkomstområden och 76 procent av de som bor i höginkomstområden anser att det vore bra om de boende i det egna bostadsområdet "engagerade sig mer i vissa verksamheter som idag erbjuds av samhället".

Intervjumaterialet visar således att de boende både själva vill delta i den gemensamma produktionen samt önskar se att grannarna i det egna bostadsområdet deltar i sådan verksamhet som samhället idag producerar.

Aktivitet, deltagande och delaktighet bör enligt de boende även gälla inom delar av arbetsmarknadspolitiken. En stor majoritet av de boende i såväl låg- som höginkomstområden anser att det är rimligt att begära att en del av de som idag uppbär förtidspension och arbetslöshetsersättning ska ha skyldighet att efter bästa förmåga göra en insats inom vissa offentliga verksamheter. I tabell 2.4 visas hur många procent av de som bor i låg- respektive höginkomstområden som anser att det vore bra om krav på motprestationer införs för vissa av de som erhåller bidrags- och försäkringsersättningar.

Det tycks således finnas ett starkt stöd för idén att införa motprestationer för vissa grupper av mottagare av bidrags- och försäkringsersättningar. I höginkomstområdena är stödet endast marginellt större. Det skiljer endast några enstaka procentenheter mellan stadsdelarna. I stort sett anser mellan 60 och 80 procent att motprestationer kan vara bra för personer som idag erhåller kontanta stöd. När det gäller skolans område anser ca 65 procent att det är möjligt att låta exempelvis förtidspensionärer och arbetslösa att

Tabell 2.5 De boendes uppfattning om vilket som är det bästa sättet att hjälpa de som är arbetslösa. Låg- och höginkomstområden. Resultat av TEMO-undersökning, December 1996.

	Lågink.omr.	Högink.omr.
Ge pengar i bidrag	1	1
Ge bidrag men kräva en motprestation	36	47
Ge bidrag som ett återbetalningspliktigt lån	4	2
Anställa fler tjänstemän som kan hjälpa den arbetslöse att söka arbete eller utbildning	6	3
Ge bidrag för att starta eget företag	10	5
Ge stöd till företag och föreningar som kan skapa arbeten	33	36
Ordna gratis fritidsaktiviteter	1	1
Vet ej/Ej svar	9	5
	100	100

efter bästa förmåga göra en viss insats som kompensation för en del av sin ekonomiska ersättning.

Mot bakgrund av att arbetslösheten betraktas som ett av de största problemen för närvarande fick de boende ange vilket som vore "det bästa sättet att hjälpa arbetslösa?". De intervjuade fick välja ett av sju olika svar. I tabell 2.5 redovisas resultatet.

Materialet ger en bild av de boendes uppfattningar om vad som är bra för den som är arbetslös. Två svarsalternativ framträder tydligt i materialet.

Det första gäller förslaget att man skall införa en motprestation för det ekonomiska stöd som ges. 36 procent av de boende i låg- och 47 procent av de boende i höginkomstområden anger att detta skulle vara det enskilt bästa sättet att hjälpa den som är arbetslös. Det andra gäller förslaget som innebär att företag och föreningar som skapar arbeten ges bidrag. Ca 35 procent av de boende, i såväl låg- som höginkomstområdena, anser att dessa företags- och föreningsstöd skulle vara det bästa sättet att hjälpa de som är arbetslösa.

Materialet ger en tydlig bild av att de boende anser att aktivitet, deltagande och motprestation är komponenter som är viktiga i de lokala arbetsmarknadspolitiska satsningarna.

Av opinionsundersökningen framgår att de boende anser att det finns utrymme för förbättringar. Det förefaller inte i första hand vara ett enskilt verksamhetsområde som är helt fel eller helt rätt, istället handlar det om att ett inslag, eller ett fenomen, saknas. Det tycks som om detta skulle kunna utgöras av olika typer av inslag av delaktighet i den offentliga serviceproduktionen. De boende har mycket tydligt gett uttryck för att de själva, liksom de boende i allmänhet, i ökad utsträckning skulle kunna engageras i den produktion av offentliga servicetjänster som idag utförs av offentliga institutioner. Delvis som ett uttryck för samma uppfattning och attityd anser de boende att det finns skäl att införa motprestationer i vissa kontantstödsmodeller som riktas till exempelvis arbetslösa.

2.3 Utanförfståendeskap

RRV kan konstatera att det för närvarande finns problem i vissa storstadsområden och att stat och kommun på olika sätt dimensionerat insatser av resurser för att möta de olika typer av socio-ekonomiska förhållanden som råder i de olika områdena. Mycket tyder på att vissa problem tilltar i omfattning. Statistiken visar att andelen personer som står vid sidan om arbetsmarknaden ökar kraftigt i de låginkomstområden som RRV studerat. Antalet daglediga (se definition i avsnitt 1.3) i Bergsjön har exempelvis ökat med 100 procent mellan år 1990 och 1994, en ökning från ca 600 till ca 1 200 personer. Det finns risker med en utveckling av detta slag. Bland grupper av arbetslösa kan ett utanförfståendeskap riskera bli en slags norm, något som skulle bli ett stort problem i en välfärdsstat som Sverige.

2.4 Åtgärder behövs – en samhällsekononisk och politisk utmaning

Mot bakgrund av de förhållanden som råder i vissa storstadsområden finns det såväl samhällsekononiska som politiska skäl att diskutera åtgärder i syfte att komma tillrätta med problemen.

Problemen består sammanfattningsvis av att en allt större del av befolkningen i vissa storstadsområden står vid sidan av den ordinarie arbetsmarknaden samtidigt som den offentliga serviceproduktionen inte fullt ut lyckas möta den efterfrågan som finns.

RRV har funnit att olika offentliga producenter av service, det kan gälla barnomsorg, sjukvård eller polisens arbete, försöker dimensionera insatserna utifrån de behov som finns. Verket har inte ambitionen att betygsätta den närmare dimensioneringen eller det exakta utförandet av dessa tjänster. Istället ser verket det som sin uppgift att ge ett underlag för Storstadskommittén samt ange områden där lösningar på problemen går att finna.

Det finns två *verksamhetsområden* som enligt verkets bedömning är särskilt relevanta i ett arbete som på både kort och lång sikt rör välfärdssituationen i storstadsområden. Det är verksamhet riktad till barn- och ungdomar samt verksamhet som riktas till de som är arbetslösa.

När det gäller barn- och ungdomsverksamhet visar undersökningen att det i vissa stadsdelar finns brister vad gäller utbudet av vissa verksamheter. I exempelvis Bergsjön och Älvsborg torde det finnas efterfrågan för vidgade öppethållandetider. Dessutom är situationen i ett antal studerade skolor otillfredsställande då viss oro bland såväl elever som personal kan noteras. Det tycks som om särskilt några skolor i de studerade låginkomstområdena saknar tillräckligt med vuxenrepresentanter.

När det gäller de som är arbetslösa kan det konstateras att man i vissa kommuner vid sidan om de ordinarie arbetsmarknadspolitiska verksamheterna inlett försöksverksamheter för att skapa lokal sysselsättning. I exempelvis Malmö och Göteborg ger man vissa personer som riskerar hamna i

långtidsarbetslöshet sysselsättning inom viss projektverksamhet. Bakom dessa verksamheter finns delvis tanken att man genom aktivitet skall hjälpa den som är arbetslös. Att aktivera den som råkat ut för arbetslöshet antas bidra till att personen i fråga minskar risken att komma vid sidan av det sociala liv och den gemenskap som ett arbete normalt innebär. Just själva aktiviteten antas således vara av värde för effektiviteten i den lokala arbetsmarknadspolitiska satsningen. Dessa tankar styrks av brittisk forskning. I rapporten *Long-term unemployment – Individual risk factors & Outcomes* (Policy Studies Institute, London, 1996) visas vilken central roll social kontakt spelar för den enskilde individen när denne skall försöka komma tillbaka in på arbetsmarknaden. Rapporten visar hur sannolikheten att få ett arbete ökar i takt med att individen deltar i ett socialt sammanhang. Många olika exempel på detta visas, bl a visas att folk som ofta deltar i gemenskapen på de lokala pubarna lättare tycks komma tillbaka på arbetsmarknaden. Forskarna pekar på betydelsen av sociala kontakter.

Samtidigt som det i enlighet med vad som sagts ovan finns utrymme för ytterligare förbättringar vad gäller verksamhet riktad till barn- och ungdomar samt de som är arbetslösa finns det skäl att i detta sammanhang påminna om de tydliga uttryck för *önskan om insyn, inflytande och delaktighet* som de boende i dessa stadsdelar gett uttryck för i den opinionsundersökning som RRV låtit TEMO AB göra i dessa områden. I samtliga områden ansåg en klar majoritet av de boende att de på fritiden och utan ersättning kunde tänka sig att hjälpa till, eller delta, i den produktion av offentliga service-tjänster som samhället idag tillhandahåller. Här var det just verksamhet riktad till barn och ungdomar samt arbetsmarknadsåtgärder som angavs av de boende. RRV anser att det i det fortsatta arbetet med att finna lösningar på problemen i storstäderna vore rimligt att överväga möjligheter att ta vara på den kraft som kan finnas i dessa uttryck för delaktighet.

Det finns även tydliga tecken på att de boende även önskar att delaktighet, och strävan till aktivitet och medverkan, även bör gälla i allmänhet. RRVs material visar att de boende även gärna ser att grannarna medverkar i den produktion av välfärdstjänster m m som samhället normalt producerar. Detta uttryck gäller även folks uppfattning om arbetsmarknadsåtgärderna. Man svarar i opinionsundersökningen att det bästa sättet att hjälpa den som är arbetslös är att ge bidrag till försörjning samtidigt som den arbetslösa personen aktiveras antingen i ett arbete eller på något annat sätt. Bilden av att de boende önskar se mer av delaktighet och social gemenskap inom de verksamheter där det förefaller finnas problem i de studerade storstadsområdena är slående.

Mot denna bakgrund förefaller det vara rimligt att Storstadskommittén i sitt fortsatta arbete med att söka finna åtgärdsförslag som syftar till att förbättra situationen i bl a storstädernas låginkomstområden bör fokusera de frågor som rör delaktighet, men även att finna former inom arbetsmarknadspolitiken för att aktivera de som står vid sidan om den ordinarie arbetsmark-

naden. Om detta skall innebära att man inför system med motprestationer tar verket inte ställning till. Det finns ett folkligt stöd för denna typ av lösningar enligt TEMO:s opinionsundersökning som RRV beställt. Det finns tydliga och lättförståeliga fördelar med sådana former inom arbetsmarknadspolitiken, men RRV anser att man noga bör studera vilka eventuella negativa effekter ett sådant system skulle medföra om det permanentades.

Sammanfattningsvis anser RRV att det är troligt att arbetet med att finna lösningar på några av de centrala problem som visar sig i storstadsområden bör sökas i frågor som rör delaktighet. Det gäller såväl de boende generellt som de som kommit att stå utanför arbetsmarknaden.

3 Göteborg

Studien Velfärd i verkligheten bygger på information rörande tre svenska storstäder. Dessa är Göteborg, Malmö och Stockholm. I detta kapitel redovisas förhållandena i Göteborg.

År 1990 genomfördes en reformering av den kommunala verksamheten i Göteborg. Den administrativa organisationen slopades och 21 stadsdelsnämnder infördes. Konkret innebar detta att äldreomsorg, barnomsorg, skola, fritid och kultur, handikappomsorg samt individ- och familjeomsorg samlades i enhetliga administrativa former.

Varje stadsdelsnämnd tilldelas varje år en viss summa pengar i enlighet med en resursfördelningsmodell. Denna är tänkt att bidra till den ekonomiska fördelningen så att områden med stor andel resurskrävande verksamhet kompenseras för detta. En stor andel arbetslösa, invandrare, handikappade och äldre ger i konsekvens med detta en ökad tilldelning av resurser till den kommunala verksamheten. Göteborgs kommun utgår varje år från de medel som finns att fördela. Dessa indelas i två delar dels en grundresurs, dels en tilläggsresurs. Grundresursen motsvarar 47 procent av tillgängliga medel, tilläggsresursen 53 procent.

Arbetet med att fördela resurserna delas således in i två steg. Grundresursen beräknas utifrån befolkningsstatistiska uppgifter. Varje stadsdelsnämnd tilldelas medel som svarar mot åldersstrukturen i området. Tilläggsresursen är avsedd att kompensera för de extra resurskrävande verksamheter som följer av att befolkningen är sammansatt på ett visst sätt. Dessa medel utgår i huvudsak för de delar av befolkningen som utgörs av barn med endast en hemmavarande förälder, arbetslösa, utländska medborgare, förtidspensionärer samt ålderspensionärer.

Inför 1997 fördelas sammanlagt 7,5 miljarder kronor till de 21 stadsdelsnämnderna. Av dessa medel utgör grundresursen 4 miljarder kronor och tilläggsresursen 3,5 miljarder kronor.

3.1 Sammanfattning – Göteborg behöver mer än pengar

RRV har inom ramen för VIVE-projektet samlat in information rörande såväl utbud som efterfrågan av välfärdstjänster i två av Göteborgs stadsdelar, Bergsjön och Älvsborg. Tre syften finns med arbetet. För det första att kartlägga utbud och efterfrågan av välfärdstjänster. För det andra att se om det finns några tydliga tecken som tyder på en bristande överensstämmelse mel-

lan utbud och efterfrågan. För det tredje att söka peka ut ett eller flera enskilda områden, fenomen eller frågor som skulle kunna vara centrala i Storstadskommitténs fortsatta arbete med att söka finna vägar eller förslag som kan bidra till att förbättra situationen och de allmänna förutsättningarna i storstadsområden med en hög andel socio-ekonomiska problem.

RRV har funnit att såväl Göteborgs kommun som statliga myndigheter fördelat mer resurser till stadsdelen Bergsjön än till stadsdelen Älvsborg, något som synes motiverat mot bakgrund av de mer påtagliga socio-ekonomiska problem som råder i Bergsjön. Den aktuella fördelningsprofilen gäller i stort sett samtliga sk välfärdstjänster som verket studerat. Tjänsterna består av personal och utbetalningar av kontanta bidrag och försäkringersättningar.

I de flesta verksamheter har de offentliga institutionerna engagerat fler befattningshavare per invånare i Bergsjön än vad som är fallet i Älvsborg. I vissa verksamheter är skillnaderna små, medan det i andra sammanhang är större skillnader. Det område där skillnaderna är störst är stadsdelsnämndernas enheter för individ- och familjeomsorg. I Bergsjön har man avsatt 15 gånger fler socialsekreterare, samt annan sk verksamhetsnära personal, jämfört med vad som är fallet i Älvsborg. När det gäller barnomsorg och skola är personaltätheten något högre i Bergsjön än vad som gäller i Älvsborg. Inom äldreomsorgen gäller likartade förhållanden. Anledningen står att finna i de socio-ekonomiska skillnader som finns mellan områdena. Göteborgs kommunala resursfördelningsmodeller styrde år 1995 ca 31 600 kronor i kommunbidrag per invånare, medan motsvarande tal för Älvsborg var 12 600 kronor.

När det gäller utbetalningar av bidrag och försäkringsersättningar till de boende i de två områdena är skillnaderna förhållandevis stora. De boende i Bergsjön erhåller årligen i genomsnitt drygt dubbelt så mycket bidrag per invånare i olika ersättningar jämfört med vad som gäller i Älvsborg. I siffror betyder detta att 34 270 skall jämföras med 14 302 kronor. Älvsborgsborna tjänar ungefär dubbelt så mycket pengar av lönearbete jämfört med de boende i Bergsjön. Av detta följer att skattebetalningarna är större i Älvsborg. Giftna och sambeskattade med ett barn betalade exempelvis år 1994 i genomsnitt 198 100 kronor i skatt medan motsvarande hushåll i Bergsjön betalade 58 000 kronor. Totalt sett betalade den offentliga sektorn år 1994 ut 437 miljoner kronor i bidrag och försäkringsersättningar till de boende i Bergsjön och 262 miljoner till Älvsborgsborna. Stat och kommun fick samma år tillbaka 255 miljoner i direkta skattebetalningar från Bergsjöborna och 1 044 miljoner kronor från de boende i Älvsborg. Detta betyder att de boende i Bergsjön år 1994 erhöll ett "nettobidrag" per invånare motsvarande 14 283 kronor medan de boende i Älvsborg fick "nettobetala" 42 644 kronor per invånare.

Sammantaget kan det konstateras att stat och kommun fördelar ut mer resurser där det förefaller finnas störst behov av stöd. Den offentliga sektorn

styr dubbelt så mycket kontanta ersättningar och dubbelt så många personalresurser per invånare till Bergsjön som till Älvsborg.

RRV har genom anlitande av TEMO AB, sökt skatta efterfrågan på de välfärdstjänster som bjuds ut samt attityder till offentligt utbud av service av olika slag. Insamlat material visar att de boende anser att det finns utrymme för förbättringar vad gäller utbudet. Ett av huvudresultaten är också att attityderna till det specifika utbudet samt välfärdsfrågor i allmänhet inte uppvisar större skillnader mellan områdena än vad som är fallet. Folk har således påfallande likartade attityder i dessa frågor, även om man exempelvis kan se att arbetsmarknadsåtgärder prioriteras hårdare i Bergsjön än i Älvsborg och skolförfrågor prioriteras hårdare i Älvsborg än i Bergsjön. Det finns dessutom ett större stöd för motprestationer inom olika stödsystem bland Älvsborgs- än Bergsjöborna.

Älvsborgsborna är generellt sett något mer nöjda med utbudet än vad Bergsjöborna är. I Bergsjön är man minst nöjd med arbetsmarknadsåtgärderna, men även fritidsgårdarna, ungdomsverksamheten, kulturlivet och äldreomsorgen får låga betyg av de boende. I Älvsborg är man minst nöjd med fritidsgård och ungdomsverksamhet, och även i denna stadsdel får arbetsmarknadsåtgärder och äldreomsorg låga betyg. De låga betygen beror sannolikt på att de boende anser att det satsas för lite på dessa verksamheter, men när det gäller skola och utbildning anser de boende i Älvsborg att utbudet får godkänt samtidigt som de anser att det satsas för lite på verksamheten.

De boende prioriterar generellt barn- och ungdomsverksamhet högst. Därefter prioriteras sjukvård, arbetsmarknadsåtgärder samt äldreomsorg. I Bergsjön är man relativt sett mer intresserad av att få ett ökat inflytande på hur resurserna fördelas i området än vad som är fallet i Älvsborg. 66 procent svarar att de önskar mer inflytande i Bergsjön och 58 procent i Älvsborg. Det är främst inom barnomsorg, skola samt ungdomsverksamhet som de boende önskar se mer inflytande. Generellt önskar de boende också se mer engagemang i det område där de bor dels vill de själva aktivera sig, dels vill de se att grannarna ökar sitt engagemang. 70–75 procent av de boende kan tänka sig att delta i den gemensamma produktionen av välfärdstjänster, och detta på fritiden samt utan ersättning. 77 procent av de boende i Älvsborg och 76 procent av de boende i Bergsjön anser att det vore bra om grannarna deltog mer aktivt i den gemensamma välfärdsproduktionen.

Mellan 2/3 och 3/4 av de boende anser att det vore önskvärt om även vissa mottagare av bidrag och försäkringsersättningar engagerades i produktionen av den offentliga servicen. Stödet för detta, som i princip handlar om motprestationer, är marginellt större i Älvsborg än i Bergsjön. I båda stadsdelarna anses fritidsgård och ungdomsverksamhet vara områden som är bäst lämpade att kompletteras med insatser från exempelvis arbetslösa och förtidspensionärer. Även barnomsorg, äldreomsorg, sport- och idrottsanläggningar samt skötsel och underhåll av bostadsområdet är verksamheter som

de boende i såväl Bergsjön som Älvsborg angett som lämpliga i detta sammanhang. Det stora stödet för motprestationer kan möjligen förklaras av att de boende anser att detta är det enskilt bästa sättet att hjälpa de som är arbetslösa. Ungefär hälften av de boende som tar ställning i denna fråga anser att bidrag till arbetslösa med krav på motprestation är det effektivaste sättet. Den andra hälften anser att det bästa sättet att hjälpa de arbetslösa är att ge bidrag till företag och föreningar som skapar arbete.

Vi har funnit att man genom resursfördelning och områdesanpassad produktion sökt möta efterfrågan, men att det särskilt finns två områden där överensstämmelsen mellan utbud och efterfrågan kan förbättras. Det gäller verksamhet riktad till barn och ungdom samt arbetsmarknadsåtgärderna. I intervjuer samt vid besök på skolor framkom att såväl personal som elever tydligt ger uttryck för behovet av extra personalresurser, eller egentligen vuxenrepresentanter i verksamheten. I skolan angavs det exempelvis att det behövs fler skolkvårdare. I vissa skolmiljöer råder oroliga förhållanden, något som riskerar hämma effektiviteten i undervisningen. Fler vuxna i olika verksamheter av detta slag skulle kunna bidra till att förbättra kvaliteten i den totala verksamheten.

När det gäller de arbetslösa har RRV erfarit att den försöksverksamhet med sk Wesstidsarbetare anses lyckad. De som riskerar att utförsäkras och tvingas leva på socialbidrag aktiveras genom olika typer av arbeten inom den kommunala förvaltningen. Verksamheten bedrivs i begränsad omfattning.

Man kan av materialet tydligt se att de boende önskar se att den offentliga verksamheten i det egna bostadsområdet i ökad utsträckning involverar de boende. Det finns, enligt RRVs bedömning, ett starkt stöd i såväl låg- som höginkomstområdena för ett ökat inflytande och mer av delaktighet i Göteborg. Detta gäller såväl verksamheter riktade till de boende generellt som till de som är arbetslösa i områdena.

3.2 Två bostadsområden – Bergsjön och Älvsborg

Projektet Välfärd i verkligheten (VIVE) syftar till att spegla såväl utbud som efterfrågan av välfärdstjänster i tre svenska storstäder. Med syftet att skapa jämförbara storheter väljs ett hög- och ett låginkomstområde ut i varje stad. I Göteborg har stadsdelarna Bergsjön och Älvsborg valts ut. Stadsdelarna representerar dels ett område med mycket låg genomsnittlig inkomst, dels ett område med mycket hög genomsnittlig inkomst. Ingen av stadsdelarna kännetecknas av extrema förhållanden, även om skillnaderna är stora stadsdelarna emellan. Genomsnittlig inkomst har således varit det främsta kriteriet som bestämt vilka stadsdelar som skulle utgöra grunden för utredningens Göteborgsmaterial.

Bergsjön är ett förhållandevis modernt förortsområde i Göteborgs nordöstra del. Området byggdes på 1960-talet i ett natur- och skogsområde ca 5

kilometer från stadens centrum och beläget precis intill den klassiska, och på 1940-talet uppförda, arbetarstadsdelen Kortedala.

Stadsdelen Bergsjön kännetecknas av kuperad terräng med inslag av bergsformationer. Ett par sjöar i området samt en vacker utsikt över kringliggande arealer bidrar till att området kan kategoriseras som naturskönt. Området är en direkt produkt av en aktiv stadsplanering. Runt de bostäder och arbetsplatser som utgör det egentliga området går en ringled som minskar trafiken inom området samt leder förbi annan trafik. Ringleden inramar stadsdelen Bergsjön på ett tydligt sätt. Avgränsningen gör att en utifrån kommande betraktare snabbt kan bilda sig en uppfattning om Bergsjöns fysiska struktur.

Den största arbetsgivaren är kommunen. I övrigt saknas stora arbetsgivare inom områdesgränserna. Bostäderna är i huvudsak byggda på 1960-talet och är av flerfamiljstyp. Inom området finns några avskilda radhus- och villaområden. I Bergsjön bor ca 12 800 personer. Hälften är män och hälften är kvinnor. Ålderspyramiden visar att stadsdelen är förhållandevis "ung".

Stadsdelen Älvsborg är i stor utsträckning ett gammalt bostadsområde beläget några kilometer sydväst om Göteborgs centrala delar. Området utgörs av delområdena Fiskebäck, Långedrag, Hagen och Grimmered. Området ligger naturskönt beläget vid kusten och avgränsas inåt land av stadsdelarna Majorna, Frölunda och Tynnered.

Älvsborg är inte lika tydligt geografiskt avgränsat som Bergsjön. Området har vuxit fram successivt, något som gör att stadsplaneringen inte är lika tydlig som i Bergsjön. Havet utgör en tydlig avgränsning västerut och några motorleder utgör en viss, och ungefärlig, avgränsning norr- och österut.

Området kan betraktas som ett bostadsområde, även om det finns ett antal medelstora arbetsgivare med lokaler i området. Bostäderna utgörs i huvudsak av radhus och villor. Ett mindre antal flerfamiljshus finns i området. I Älvsborg bor ca 18 500 personer. Hälften är män och hälften är kvinnor. Ålderspyramiden visar att stadsdelen är förhållandevis "ung".

Vid en *jämförelse mellan de två stadsdelarna* framgår att *befolkningen* under 1990-talet ökat något i Älvsborg, medan den minskat i Bergsjön. Ökningen i Älvsborg förklaras huvudsakligen av att en viss förtätning sker. Andelen flerfamiljshus har också ökat i denna stadsdel under senare år. Dessutom kan ett ökat äldreboende noteras. Detta sedan kommunen gjort vissa satsningar (se nedan under avsnitt 3.4).

Andelen lägenheter eller småhus med 1 till 3 rum är i Älvsborg 20 procent. I Bergsjön är motsvarande tal 80 procent. I Älvsborg utgör småhus med 5 eller fler rum 55 procent av antalet lägenheter och småhus. Andelen hushåll som består av ensamstående är (FOB 90) i Älvsborg 17 procent och i Bergsjön 44 procent. Det genomsnittliga hushållet har fler medlemmar i Älvsborg än i Bergsjön.

Andelen utländska medborgare tycks under 1990-talet ha varit konstant i Älvsborg, knappt 3 procent av befolkningen, medan andelen i Bergsjön

ökat från 26,7 procent (år 1991) till 31,4 procent (år 1995). Till detta kommer andelen personer som är "före detta utländska medborgare". År 1995 utgjorde denna grupp 8 procent av de boende i Älvsborg och 23 procent i Bergsjön. Summan av utländska medborgare och "före detta utländska medborgare" brukar i befolkningssammanhang benämnas *personer med utländsk anknytning*. I Älvsborg utgör denna grupp 8 procent av de boende. I Bergsjön utgör gruppen personer med utländsk anknytning 54 procent av det totala antalet boende.

Den *genomsnittliga inkomsten* är högre i Älvsborg än i Bergsjön. Medelinkkomsten har *minskat* i Bergsjön bland såväl kvinnor som män under 1990-talet. År 1993 var genomsnittsinkkomsten bland män 232 000 i Älvsborg, medan den var 110 000 i Bergsjön. För kvinnor var motsvarande siffror 133 000 kronor mot 86 000 kronor. Medelinkkomsten har *ökat* för såväl kvinnor som män i Älvsborg.

Antalet arbetstillfällen inom Älvsborg uppgick år 1994 till 4 345, i Bergsjön var de 1 552. I Bergsjön svarade offentliga arbetsgivare för ca 77 procent av arbetstillfällena, medan den privata sektorn bidrog med 23,1 procent. Av de 1 193 offentliga arbetstillfällena stod kommunen för 1 152. Antalet arbetstillfällen har minskat med 24 procent under 1990-talet. I Älvsborg svarar de privata arbetsgivarna för 62 procent av arbetstillfällena, medan de offentliga svarade för 38 procent. Antalet arbetstillfällen har minskat med 21 procent under 1990-talet.

Förvärvsfrekvensen minskade under 1990-talet i Bergsjön från 72 till 40 procent. Förvärvsintensiteten bland utländska medborgare boende i området är för närvarande ca 20 procent. I Älvsborg har den totala förvärvsintensiteten i området sjunkit från 86 till 79 procent under samma period. Observationsperioden kännetecknas av att det var högkonjunktur i såväl början som slutet av perioden. Det bör noteras att förvärvsfrekvensen i den uppåtgående konjunkturen under senare år visat tecken på att stiga i Älvsborg. I Bergsjön har istället förvärvsfrekvensen fortsatt att minska (t o m år 1994).

När det gäller uppgifter om arbetslöshet och personer sysselsatta i arbetsmarknadspolitiska åtgärder är läget förhållandevis allvarligt i Bergsjön, men det låter sig inte speglas med de vanliga arbetslöshetstalen. Anledningen är att ett stort antal personer utförsäkrats ur a-kassan. Av denna anledning är det mer ändamålsenligt att fokusera andelen arbetslösa och förtidspensionärer samt det sk ohälsotalet i respektive område. I Bergsjön har andelen förtidspensionärer ökat under 1990-talet från 11,3 (år 1989) till 14,3 procent (år 1993) av befolkningen. Motsvarande uppgifter från Älvsborg är 3,7 och 4,3. I Bergsjön är mer än varannan person (51%) mellan 60 och 64 år förtidspensionerad, i Älvsborg är motsvarande uppgift 21 procent.

Ohälsotalet har ökat i de två områdena under 1990-talet och var 99,3 (ersatta dagar, RFV) år 1994 i Bergsjön, men endast 25,5 i Älvsborg. Personer i åldrarna 55 till 64 år är i princip helt vid sidan om ordinärt yrkesliv, ohälsotalet är här i genomsnitt 219,3 (ersatta dagar per år).

Sammanfattningsvis är Bergsjön en stadsdel med en större andel hushåll med låga inkomster och mer påtagliga sociala problem än vad som är fallet i stadsdelen Älvsborg. Den socio-ekonomiska skillnaden mellan områdena har ökat mellan åren 1990 och 1994.

3.3 Utbud av välfärdstjänster – kontanta ersättningar

Sveriges stat och kommuner utbetalar årligen ett stort antal olika bidrag och försäkringsersättningar till de svenska hushållen. Det gäller såväl generella som specialdestinerade och behovsprövade bidrag och ersättningar.

I detta avsnitt redovisas en kartläggning av de kontant utbetalda bidrags- och försäkringsersättningarna till hushållen i Bergsjön och Älvsborg. Redovisningen gäller åren 1990 och 1994. De ekonomiska ersättningarna utgörs av skattepliktiga respektive icke skattepliktiga bidrag och ersättningar. Nedan specificeras de största delarna inom respektive kategori:

Skattepliktiga ersättningar

Förtidspension
Sjukpenning
Föräldrapenning
Arbetsmarknadsstöd

Icke skattepliktiga ersättningar

Bostadsbidrag/KBT
Barnbidrag
KAS
Socialbidrag

Datafångsten har skett genom bearbetning av SCBs forskningsdatabas, IoF-basen i Örebro. I denna finns samtliga uppgifter om hushållens inkomster och förmögenheter. Alla faktorinkomster, bidrag och ersättningar som utbetalats till de boende i stadsdelarna Bergsjön och Älvsborg har strukturerats för analysändamål. Förutom inkomsterna redovisas även hushållens inbetalningar av direkta skatter. I Bilaga 1 återges det tabellmaterial som utgör grund för framställningen i detta avsnitt.

Tabell 3.1 Offentliga hushållstransfereringar till hushållen i Bergsjön och Älvsborg. Göteborgs kommun. År 1990 och 1994. Kronor. Procentuell utveckling.

Område	År 1990	År 1994	Förändring
Bergsjön, tot.	390 455 000	436 746 000	+ 11,9 %
per capita	28 108	34 270	+ 21,9 %
Älvsborg, tot.	213 174 000	262 237 000	+ 23,0 %
per capita	12 234	14 302	+ 16,9 %

I tabell 3.1 framgår att det totala stödet till de boende i Bergsjön är väsentligt mer omfattande än stödet till hushållen i Älvsborg. Det gäller såväl i absoluta tal som fördelat per invånare (per capita). Till Bergsjöns 12 744 invånare betalades år 1994 ut 436,7 miljoner kronor, vilket är 11,9 procent mer än vad som utbetalades år 1990. Till hushållen i Älvsborg utbetalades 262,2 miljoner kronor år 1994, en ökning motsvarande 23 procent på fyra år. En

ökad befolkning i denna stadsdel bidrar till att förklara denna utveckling. När hänsyn till antalet boende tas erhålls andra utvecklingstal. År 1994 utbetalades ca 34 000 kronor per boende i Bergsjön, en ökning med ca 22 procent sedan 1990. Motsvarande tal för Älvsborg är 14 300 kronor och 16,9 procent.

Redovisningen i Tabell 3.1 är förhållandevis översiktlig. Den visar att den offentliga sektorn utbetalar mer än dubbelt så mycket resurser per invånare i Bergsjön än vad som utbetalas till de som bor i Älvsborg. Utbetalningarna ökar i båda stadsdelarna, men ökningstakten är högre i Bergsjön.

Vi har även studerat hur stor del av de utbetalda bidragen och försäkringsersättningarna som motsvaras av inbetalda skatter (direkta skatter). Fördelningspolitiken i Sverige syftar till att omfördela ekonomiskt välstånd från höginkomsttagare till låginkomsttagare. Nedanstående redovisning illustrerar att det styrs mer bidrags- och försäkringsersättningar till låg- än till höginkomstområden.

De direkta skatterna uppgick år 1994 till 1,044 miljarder kronor i stadsdelen Älvsborg, och 0,255 miljarder kronor i Bergsjön. Detta motsvarar 56 937 kronor per capita/år i Älvsborg och 20 000 kronor i Bergsjön.

I tabell 3.2 har de belopp som redovisats i tabell 3.1 minskats med de direkta skatter som hushållen inbetalar till stat och kommun. Arbetsgivaravgifter, företagsskatter och mervärdesskatt ingår inte i materialet.

Tabell 3.2 Offentliga hushållstransfereringar minus inbetalade skatter. Hushållen i stadsdelarna Bergsjön och Älvsborg. Göteborgs kommun. År 1990 och 1994. Kronor. Procentuell utveckling.

Område	År 1990	År 1994	Förändring
Bergsjön, tot.	71 243	182 017	+ 155,5 %
per capita	5 129	14 283	+ 178,5 %
Älvsborg, tot.	- 657 114 000	- 781 926 000	- 19,0 %
per capita	- 37 713	- 42 644	- 13,1 %

I tabell 3.2 framgår att hushållen i Älvsborg betalar in ca 782 miljoner kronor mer i skatt än de får tillbaka i bidrag och försäkringsersättningar. I Bergsjön erhåller hushållen i genomsnitt positiva "nettoersättningar", dvs de erhåller mer i bidrag och försäkringsersättningar från stat och kommun än de erlägger i direkta skatter. De totala nettotransfereringarna till stadsdelen Bergsjön uppgick år 1994 till 182 miljoner kronor.

Varken tabell 3.1 eller tabell 3.2 visar hur hushållen genererar sina inkomster samt om dessa räcker för att täcka hushållens utgifter för livsnödvändig konsumtion samt hyra, dvs om de är tillräckliga för att hålla hushållen ovanför socialbidragsnormen. Eftersom utgifterna för socialbidrag är omfattande samt ökar, särskilt i Bergsjön, bör andelen hushåll som ligger under normen av *rent systemtekniska orsaker* vara låg. Anledningen är att socialbidrag utbetalas så snart ett hushåll kan göra troligt att hushållet inte

Tabell 3.3a) Socialbidrag till sambohushåll (gifta eller sambeskattade) i stadsdelarna Bergsjön och Älvsborg i Göteborgs kommun. År 1994. För varje socio-ekonomisk grupp anges andelen hushåll som erhåller socialbidrag (A), genomsnittligt utbetalt belopp (B) samt andelen hushåll som inte når socialbidragsnormen (C). Kronor. Procent. U b betyder utan barn, 1 b betyder ett barn etc.

Giftn/sambo	Bergsjön			Älvsborg		
	A	B	C	A	B	C
18-24 u b	67,7	61 900	13,3	—	—	—
18-24 1 b	72,2	82 900	11,1	—	—	—
18-24 2 b+	62,5	76 300	25,0	—	—	—
25-44 u b	45,4	62 700	5,9	1,2	78 200	1,9
25-44 1 b	48,0	69 300	8,1	0,3	19 500	0,7
25-44 2 b+	43,6	82 900	4,1	0,4	13 800	0,9
45-64 u b	9,5	73 700	2,3	0,1	2 400	0,6
45-64 1 b	12,5	73 200	4,5	0,7	19 800	1,6
45-64 2 b+	36,2	97 400	3,4	2,2	111 200	1,9
65- u b	8,3	83 000	1,9	0,3	51 700	—
65- 1 b	—	—	—	—	—	—
65- 2 b+	—	—	—	—	—	—
Totalt	28,2	78 000	4,1	0,3	37 300	0,8

genererar inkomster som är tillräckliga för att möta de utgifter som sammantaget konstituerar socialbidragsnormen. Det kan konstateras att utgifterna för socialbidrag ökat väsentligt under perioden 1990-1994. Hushållen i Bergsjön erhöll år 1990 43,7 miljoner kronor. År 1994 utbetalades 119,5 miljoner kronor, vilket motsvarar en ökning om 173 procent på fyra år. Den försämrade ekonomiska situationen märks i samtliga hushållskategorier samt i alla åldersgrupper i stadsdelen. Antalet ensamstående män (25-44 år) utan barn som erhöll socialbidrag ökade exempelvis från 301 till 558 under perioden, och det genomsnittligt utbetalade belopp per år, till dessa män, ökade från 26 800 kronor till 45 900 kronor.

För att få en mer nyanserad bild av hushållens ekonomiska situation har några olika redovisningsgrunder använts. För det första har *andelen socialbidragstagare*, *genomsnittligt belopp* samt *andelen som inte når upp till socialbidragsnormen* genererats per hushållstyp och åldersgrupp. Detta redovisas i tabell 3.3. För det andra har andelen hushåll som till *en viss del* är beroende av bidrag och olika försäkringsersättningar redovisats separat. Detta redovisas i tabell 3.4.

Socialbidrag utbetalas till enskilda hushåll först sedan socialtjänsten i kommunen, eller stadsdelsnämnden, funnit att annan finansiering inte står att finna. Socialbidragen anses allmänt vara individens sista "skyddsnät". Ett väl strukturerat material rörande utbetalningar av socialbidrag utgör därför ett intressant analysunderlag när det socio-ekonomiska läget i ett bostadsområde skall analyseras. I tabell 3.3 redovisas såväl andel som genomsnittligt belopp per hushållstyp.

Tabell 3.3b) Ensamhushållens socialbidrag i stadsdelarna Bergsjön och Älvsborg i Göteborgs kommun. År 1994. För varje socioekonomisk grupp anges andelen hushåll som erhåller socialbidrag (A), genomsnittligt utbetalt belopp (B) samt andelen hushåll som inte når socialbidragsnormen (C). Kronor. Procent. U b betyder utan barn, 1 b betyder ett barn etc.

Ensamst.	Bergsjön			Älvsborg		
	A	B	C	A	B	C
18-24 u b	44,7	35 600	29,4	4,8	13 300	43,7
18-24 1 b	63,6	45 300	21,2	—	—	—
18-24 2 b+	69,2	45 400	11,5	—	—	—
25-44 u b	40,5	43 500	11,3	5,0	33 100	12,1
25-44 1 b	47,5	42 700	15,2	3,3	16 400	9,9
25-44 2 b+	51,1	45 200	8,7	8,8	40 900	8,0
45-64 u b	20,8	37 900	5,6	2,2	28 900	3,8
45-64 1 b	27,8	42 400	3,3	1,3	21 600	1,3
45-64 2 b+	50,0	80 800	3,7	—	—	—
65- u b	10,7	35 300	3,0	0,3	27 500	0,7
65- 1 b	—	—	—	—	—	—
65- 2 b+	—	—	—	—	—	—
Totalt	33,7	40 800	12,2	3,5	24 100	17,7

Redovisningen i tabell 3.3 visar i princip upp två mycket olika socio-ekonomiska miljöer. I Bergsjön är andelen hushåll som tar emot socialbidrag hög. Detta gäller oavsett vilken hushållskategori som studeras. I Älvsborg är det förhållandevis få hushåll som emottar socialbidrag. Egentligen är det endast ensamstående föräldrar med fler än två barn som utmärker sig i Älvsborgsmaterialet. 8,8 procent av dessa hushåll tar emot socialbidrag, något som uppenbarligen inte räcker, eftersom 8 procent av dessa hushåll (räknat på årsbasis och sedan de erhållit socialbidrag) hamnar under socialbidragsnormen. Det genomsnittliga beloppet, som uppgår till 40 900 kronor per år till dessa hushåll, visar att det även kan vara besvärligt för vissa ensamstående föräldrar i detta höginkomstområde. För att få ett perspektiv på uppgifterna från Älvsborg kan det nämnas att mer än hälften av Bergsjöns ensamstående föräldrar, med två eller fler barn, uppbär socialbidrag. I klartext betyder detta att 8 procent i Älvsborg skall jämföras med 50 procent i Bergsjön.

I det ovan redovisade statistiska materialet framgår inte de olika hushållskategoriernas grad av bidragsberoende, bara de belopp som utbetalats samt hur många som inte når upp till socialbidragsgränsen. Denna information är strategisk när man som utbetalare, dvs kommunens socialförvaltning, skall skapa sig en uppfattning om vidden av de socio-ekonomiska problemen. Man kan i ovanstående uppställningar se att det finns stora problem i Bergsjön och att det rör sig om unga familjer med barn. Ovanstående information säger dock ingenting om hur många som är sysselsatta med arbete under dagtid för att intjäna ekonomiska resurser till hushållet. På grund av de svåra

Tabell 3.4a) Andel och antal hushåll (gifta/sambo) vars disponibla inkomster till minst 76 procent består av antingen förtidspension, ersättningar p g a arbetslöshet, socialbidrag eller kombinationer av dessa ersättningsslag (Definition 1). Hushåll i stadsdelarna Bergsjön och Älvsborg. Göteborgs kommun. År 1994. För varje socioekonomisk grupp anges andelen hushåll som till minst 76 procent är bidragsberoende enligt Definition 1 ovan, antal personer som är bidragsberoende enligt Definition 1 år 1994 samt antal personer som är bidragsberoende enligt Definition 1 år 1990 (inom parentes). U b betyder utan barn, 1 b betyder ett barn etc.

Giftn/sambo	Andel %	Bergsjön		Andel %	Älvsborg	
		Antal 94	Antal 90		Antal 94	Antal 90
18-24 u b	20,0	3	(-)	-	-	(-)
18-24 1 b	38,9	7	(2)	-	-	(-)
18-24 2 b+	-	-	(-)	-	-	(-)
25-44 u b	14,3	17	(6)	-	-	(-)
25-44 1 b	13,1	26	(4)	-	-	(-)
25-44 2 b+	4,9	24	(8)	-	-	(-)
45-64 u b	12,3	53	30	0,4	6	(9)
45-64 1 b	8,0	9	(2)	0,2	1	(1)
45-64 2 b+	3,4	4	(2)	-	-	(-)
65- u b	6,1	19	(19)	0,2	2	(-)
65- 1 b	-	-	-	-	-	(-)
65- 2 b+	-	-	-	-	-	(-)
Totalt	8,9	162	(73)	0,2	9	(10)

förhållanden som råder på arbetsmarknaden och utformningen av flertalet av de stödformer som utgör skyddsnätet för drabbade hushåll är det svårt att utläsa hur stort antal vuxna personer som både bor i området och dessutom vistas i området dagtid. Vi antar att de sociala förhållandena i ett område till viss del är beroende av hur stor andel av befolkningen som utgörs av vuxen dagbefolkning i ett område.

För att få en uppfattning om hur stor del av de boende i respektive område som "i stort sett" har sin försörjning tryggad genom bidrag och försäkringsersättningar har vi studerat de hushåll vars disponibla inkomst till minst 76 procent (76 - 100%) är sammansatt av ersättningar från AMS, socialbidrag och förtidspension, eller kombinationer av dessa ersättningar. Denna indelning, eller gruppering, kallas i det följande för Definition 1. Personer som uppbär ett av dessa ersättningsslag, eller kombinationer av dessa, antas inte utföra något arbete (motprestation) för den tid som är aktuell. De personer som till minst 76 procent sätter samman sin disponibla inkomst med dessa ersättningsslag betraktas i denna utredning som i huvudsak daglediga. Även om en del av förtidspensionärerna ofta har en kraftigt nedsatt förmåga att arbeta, och därmed är förhindrade att utföra många traditionella eller ordinarie arbetsuppgifter, räknar vi inte automatiskt samtliga dessa personer till gruppen sjuka.

Tabell 3.4b) Andel och antal ensamhushåll vars disponibla inkomster till minst 76 procent består av antingen förtidspension, ersättningar p g a arbetslöshet, socialbidrag eller kombinationer av dessa ersättningslag (Definition 1). Hushåll i stadsdelarna Bergsjön och Älvsborg. Göteborgs kommun. År 1994. För varje socio-ekonomisk grupp anges andelen hushåll som till minst är bidragsberoende enligt Definition 1 ovan, antal personer som är bidragsberoende enligt Definition 1 år 1994 samt antal personer som är bidragsberoende enligt Definition 1 år 1990 (inom parentes). U b betyder utan barn, 1 b betyder ett barn etc.

Ensamst.	Andel %	Bergsjön		Andel %	Älvsborg	
		Antal 94	Antal 90		Antal 94	Antal 90
18-24 u b	17,1	189	(37)	0,9	12	(4)
18-24 1 b	6,1	4	(4)	—	—	(—)
18-24 2 b+	—	—	(1)	—	—	(—)
25-44 u b	20,6	362	(142)	2,5	24	(16)
25-44 1 b	6,1	16	(6)	—	—	(—)
25-44 2 b+	1,6	5	(4)	—	—	(—)
45-64 u b	23,6	296	(236)	4,1	32	(28)
45-64 1 b	4,4	4	(4)	—	—	(2)
45-64 2 b+	11,1	3	(2)	—	—	(—)
65- u b	5,3	46	(19)	0,1	1	(1)
65- 1 b	—	—	(1)	—	—	—
65- 2 b+	—	—	(—)	—	—	—
Totalt	16,0	926	(456)	1,6	69	(51)

Vi har även studerat andelen hushåll som är bidragsberoende i vidare mening. Två ytterligare definitioner har använts. Det gäller dels de som till minst 76 procent sätter samman sin disponibla inkomst genom förtidspension, sjukpenning, arbetsmarknadsstöd samt något eller flera av de skattefria bidrag som finns (Definition 2), dels de som till minst 76 procent sätter samman sin disponibla inkomst genom ett eller flera av de skattepliktiga och/eller skattefria bidrag som finns (Definition 3). Resultatet av dessa databearbetningar redovisas i Bilaga 1.

Den fortsatta framställningen bygger emellertid på statistiska bearbetningar enligt den snävare definitionen av daglediga (Definition 1).

I tabell 3.4a och tabell 3.4b framgår att det skett en väsentlig ökning i antal hushåll som i stor utsträckning får sin försörjning genom förtidspension, arbetsmarknadsstöd, socialbidrag eller kombinationer av dessa kontanta stöd. I Bergsjön har dessa hushåll ökat från 529 år 1990 till 1 088 år 1994, en ökning motsvarande 106 procent. Situationen i Älvsborg är väsentligt mindre påfallande. År 1990 uppgick dessa hushåll till 71, år 1994 till 76 stycken. Ökningen motsvarar 7 procent. Om hänsyn till förändringar i folkmängden tas så blir skillnaden mellan stadsdelarna mer framträdande. I Bergsjön var ökningen 115 procent, istället för 106, och i Älvsborg 2 procent, istället för 7 procent, när siffrorna justerats för förändringar i befolkningen.

En konsekvens av detta är att antalet hushåll där den disponibla inkomsten till minst 76 procent konstitueras av de tre ovan nämnda ekonomiska stöden har fördubblats i Bergsjön på 1990-talet. I Älvsborg är ökningen endast marginell under samma period, det rör sig endast om några få procentenheter.

Om hushållsuppgifterna räknas om till antal vuxna personer ges en bild av hur många personer som dagtid vistas i området. Det bör dock understrykas att uppgifterna speglar förhållanden från år 1994 samt att beräkningar av detta slag alltid förutsätter ett visst inslag av schabloner. SCB-statistiken visar att det år 1994 fanns 1 250 vuxna personer som var daglediga i området. I Älvsborg är antalet daglediga personer mindre än i Bergsjön. Endast 87 personer var daglediga år 1994. Annorlunda uttryckt betyder detta att 13,3 procent av den vuxna befolkningen i Bergsjön respektive 0,6 procent av den vuxna befolkningen i Älvsborg är daglediga. I dessa tal ingår personer över 65 års ålder, något som bidrar till att andelen daglediga kan förefalla var låg i Bergsjön, särskilt mot bakgrund av den arbetslöshet som råder i området.

Om motsvarande beräkning görs där ålderspensionärer exkluderas, och där den vidaste av de ovan beskrivna definitionerna över bidragsberoende används (Definition 3) finner vi att andelen daglediga ökar kraftigt i främst Bergsjön. Andelen uppgick år 1994 till ca 33 procent, och i Älvsborg till ca 5 procent.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att den socio-ekonomiska situationen i väsentlig utsträckning skiljer sig åt mellan de två olika bostadsområdena. Andelen hushåll som är beroende av bidrag är väsentligt högre i Bergsjön jämfört med Älvsborg. Samtidigt konstaterar RRV att andelen personer som är daglediga i sitt eget bostadsområde också är väsentligt högre i Bergsjön än i Älvsborg.

3.4 Utbud av välfärdstjänster – service

Stadsdelsnämnden (kommunen) tillhandahåller det huvudsakliga utbudet av välfärdstjänster bestående av personlig service till de boende i området. Den näst största leverantören av offentlig service är primärvårdsorganisationen. Därefter kommer statens decentraliserade verksamhet. När det gäller staten rör det sig i stort sett om polisverksamhet, arbetsförmedling och försäkringskassans verksamhet.

3.4.1 Stadsdelsnämndernas verksamhet

Stadsdelsnämnderna producerar offentliga tjänster inom huvudsakligen sex verksamhetsområden. Dessa är

Barnomsorg
Grundskola

Äldreomsorg
 Individ- och familjeomsorg
 Funktionshinder
 Fritid och kultur

Stadsdelsnämnderna (SDN) i Bergsjön och Älvsborg erhåller varje år en summa pengar från kommunen. Fördelningen sker i enlighet med en resursfördelningsmodell, se ovan avsnitt 3.1. Nedanstående redovisning avser budgetåret 1995. I tabell 3.5 redovisas resurstilldelningen till de två stadsdelsnämnderna.

Tabell 3.5 Bokslutsuppgifter för Bergsjön SDN och Älvsborg SDN. År 1995. Tusen kronor.

	Bergsjön	Älvsborg
Kommunbidrag	404 554	233 455
Statsbidrag	38 909	5 854
Avgifter	30 015	21 512
Summa intäkter	514 608	291 464
Summa kostnader	516 638	293 735
Resultat	- 2 030	- 2 271
Kommunbidrag/inv.	31,6	12,6
Statsbidrag/invånare	3,0	0,3
Avgifter/invånare	2,3	1,2

Resurstilldelningen vad gäller kommun- och statsbidrag avses spegla de olika förhållanden som råder i de två stadsdelarna. Syftet är att skapa förutsättningar för god offentlig tjänsteproduktion. Förvaltningarna tar även ut avgifter för att täcka de kostnader som verksamheten genererar.

I tabell 3.5 framgår att kommunbidraget till de boende i Bergsjön är väsentligt större än motsvarande bidrag till de boende i Älvsborg, 31 600 kronor per år att jämföra med 12 600 kronor. Uppskattningsvis 2 000 kronor av denna differens förklaras av att Bergsjön åtagit sig att producera viss vård för hela Göteborgsområdet. Det gäller Bergsjöhöjds äldreomsorg. En väsentligt större del av skillnaden i kommunbidragen räknat per invånare, och år, förklaras av skillnader i volymer av utbetalda socialbidrag. I Bergsjön utbetalades ca 129 miljoner kronor i socialbidrag år 1995, medan man i Älvsborg endast utbetalade 4 miljoner kronor. Detta betyder att socialbidragen svarar för ca 10 000 kronor per invånare och år i Bergsjön, medan motsvarande kostnad i Älvsborg uppgick till ca 230 kronor per invånare och år. Om kommunbidraget reduceras med dessa utgifter och de särskilda utgifter som åtgår för Bergsjöhöjd framkommer en något mindre stor skillnad mellan stadsdelarna. Det "rensade" kommunbidraget uppgår år 1995 till 20 000 kronor per invånare i Bergsjön och till 12 400 kronor i Älvsborg.

I det följande beskrivs tjänsteproduktionen i Bergsjön SDN respektive Älvsborg SDN. RRV fokuserar inte verksamheten som gäller funktionshinder, se avsnitt 1.4.1 Verksamhetsnära välfärdstjänster.

Personal

I december 1995 hade Bergsjön SDN 1 084 personer anställda, en minskning jämfört med år 1993 då 1 102 personer var anställda. Vid en omräkning till heltidstjänster framkommer att antalet tjänster ökat något mellan åren 1993 och 1995, från 921 till 924. När det gäller årsarbetare (arbetad tid) redovisas en ökning från 931 till 951. Om man tar hänsyn till förändrade förhållanden vad gäller huvudmannaskap har personalen istället minskat med 30 under perioden. Bergsjöhöjds äldreboende har tillkommit, vilket motsvarar ca 50 heltidstjänster.

I december 1995 hade Älvsborg SDN 876 personer anställda, en ökning jämfört med år 1993 då 749 personer var anställda. Även efter en omräkning till heltidstjänster visas en ökning av antalet tjänster mellan de två åren, från 616 till 687. När det gäller årsarbetare (arbetad tid) redovisas en ökning från 655 till 701.

Både Bergsjön och Älvsborg har ökat sina insatser räknat i årsarbetare under perioden 1993 till 1995. Områdena skiljer sig åt, vilket bidrar till att nivåerna är något olika. I Bergsjön bodde 1995 ca 12 800 personer, i Älvsborg ca 18 500. Om personalinsatserna för år 1995 relateras till folkmängden samma år framkommer att den kommunala servicen riktad till Bergsjön producerades av 74 personer per 1 000 invånare, medan motsvarande tal för Älvsborg var 38 personer.

Av förvaltningarnas redovisning framgår således att den kommunala verksamheten i Bergsjön produceras av ungefär dubbelt så många årsarbetskrafter jämfört med vad som är fallet i Älvsborg. I det följande redovisas en bild av den verksamhet som bedrivs uppdelat per verksamhetsgren. RRV använder i det följande konsekvent begreppet helårsarbetskrafter, dvs antal anställda omräknade till heltider.

Barnomsorg

Barnomsorg produceras för såväl förskolebarn som skolbarn. I stort sett produceras barnomsorgen på liknande sätt i de två områdena. Det finns emellertid vissa skillnader vad gäller resurstilldelning, nyttjandegrad m m.

Barnomsorg – Förskolebarn

I Bergsjön var 1 235 barn mellan 1 och 6 år folkbokförda år 1995. Av dessa var 732 barn, motsvarande 59 procent, placerade i någon typ av förskola i Göteborg under år 1995. 694 av dessa (732) barn placerades i kommunal förskola i den egna stadsdelen, 8 barn placerades i annan SDNs barnomsorg och 30 placerades i bidragsfinansierad barnomsorg. 25 av dessa (30) barn placerades i bidragsfinansierad omsorg inom Bergsjöns stadsdelsområde.

I Älvsborg var 1 624 barn mellan 1 och 6 år folkbokförda år 1995. Av dessa var 1 032 barn, motsvarande 64 procent, placerade i någon typ av för-

skola i Göteborg under år 1995. 816 av dessa (1 032) barn placerades i kommunal förskola i den egna stadsdelen, 51 barn placerades i annan SDNs barnomsorg och 161 placerades i bidragsfinansierad barnomsorg. 109 av dessa (161) barn placerades i bidragsfinansierad omsorg inom Älvsborgs stadsdelsområde.

I tabell 3.6 redovisas hur stor andel av barnen som tillbringar lite respektive mycket veckotid i förskolans verksamhet. Materialet speglar delvis de socio-ekonomiska skillnader som finns mellan områdena. I båda stadsdelarna har det sedan några år införts en begränsning (uttryckt i timmar per dag) för barn till arbetslösa. Härigenom har kommunen snabbare kunnat öka behovstäckningen. I Älvsborg är förvärvsfrekvensen högre än i Bergsjön. Arbetslösheten är dessutom lägre. Detta i kombination med att det inte finns någon begränsning för barn till arbetslösa bidrar till att många barn tillbringar en längre tid per vecka i förskolans verksamhet. 37 procent av förskolebarnen i Älvsborg tillbringar mer än 35 timmar per vecka i förskolan. Motsvarande tal i Bergsjön är 29,2 procent.

Tabell 3.6 Andel barn som tillbringar mindre än 25, mindre än 35 respektive mer än 35 timmar per vecka i förskolans verksamhet. År 1995. Procent.

	Bergsjön	Älvsborg
Mer än 35 timmar	29,2	37,0
Mindre än 35 timmar	53,4	45,0
Mindre än 25 timmar	17,4	18,0

Sammanfattningsvis kan det konstateras att en högre andel av barnen i Älvsborg är placerade i förskola, men att de jämfört med barnen från Bergsjön i något mindre utsträckning placeras i en förskola i den egna stadsdelen. Detta sammanhänger delvis med att det är brist på förskoleplatser i Älvsborg. Kommunen producerar i egen regi platser åt 79 procent av barnen från den egna stadsdelen. 16 procent av barnen i Älvsborg är placerade i bidragsfinansierad barnomsorg. I Bergsjön är 95 procent av barnen placerad i kommunal förskoleverksamhet i den egna stadsdelen. 4 procent av barnen är placerad i bidragsfinansierad barnomsorg.

Barnomsorg – Skolbarn

När det gäller den andra delen av barnomsorgen, dvs den del som riktas till skolbarnen, kan det konstateras att denna typ av verksamhet är förhållandevis mindre vanligt förekommande i Bergsjön än i Älvsborg. Antalet platser i denna typ av barnomsorg är knappt hälften så många i Bergsjön som i Älvsborg. Eftersom antalet barn i de aktuella åldrarna endast är 50 till 60 procent fler i Älvsborg innebär det att en mindre andel av Bergsjöbarnen tillbringar tid i denna typ av verksamhet.

Personal

För att producera den kommunala barnomsorgen använde Bergsjöns SDN 243 årsarbetskrafter, medan Älvsborg använde 269 årsarbetskrafter. Det är svårt att exakt jämföra de två förvaltningarnas produktion då förhållandena är olika i flera avseenden. I Tabell 3.7 redovisas hur mycket personal som stadsdelsförvaltningarna styr till barnomsorgen.

Tabell 3.7 Personal inom barnomsorgen i Bergsjön SDN och Älvsborg SDN. År 1995. Antal anställda omräknade till helårstjänster.

	Bergsjön	Älvsborg
Adm. personal	7,0	10,8
Barnomsorgspersonal*	208,8	234,1
Övr. omsorgspersonal*	2,5	—
Kök, städ, vaktm. m m	25,1	23,7
Totalt	243,4	268,6

*) "Verksamhetsnära" personal

VIVE-projektet fokuserar i första hand de tjänster som innebär ett visst mått av mänsklig kontakt mellan personal och klient. I denna verksamhet är det barnomsorgspersonalen samt s k övrig omsorgspersonal (socialvårdspersonal m m) som är s k verksamhetsnära. Det kan konstateras att barnomsorgens olika delar år 1995 var mellan 25 och 100 procent mer omfattande i Älvsborg, men att de endast hade 10 procent fler anställda som barnomsorgspersonal ("verksamhetsnära" personal).

Sammanfattningsvis betyder detta att Bergsjön SDN styr mer personalresurser till barnen inom den egna barnomsorgen än vad Älvsborg SDN styr till sin barnomsorg.

Grundskola

Institutionellt är produktionsmodellerna i Bergsjön och Älvsborg förhållandevis lika. Vardera stadsdel har ett par vad gäller antal elever dominerande skolor samt några mindre enheter. År 1995 gick 1 404 elever i grundskolan i Bergsjön. Motsvarande antal för Älvsborg var 2 267 elever.

Vissa förhållanden skiljer sig dock åt mellan områdena. 96 procent av eleverna i Bergsjön går i grundskola i den egna stadsdelen, ca 3 procent går i grundskola i den intilliggande stadsdelen Kortedala. När det gäller Älvsborg går 92 procent i grundskola i den egna stadsdelen, medan i stort sett resten av eleverna går i skola i den intilliggande stadsdelen Majorna. Till dessa tal skall föras de elever som valt att gå i friskola. I detta avseende är förhållandena mycket lika mellan stadsdelarna, ca 6 procent av det totala antalet barn som går i grundskola utnyttjar denna möjlighet.

I Bergsjön är andelen invandrare väsentligt större än i Älvsborg. Stadsde-

len har tagit emot ett stort antal flyktingar under senare år. Detta har inneburit att skolledningen i de olika grundskolorna styrt upp verksamheten för att möta de krav som det nya elevunderlaget ställer. Det handlar om att ordna fler hemspråkslärare, tolkar, stödlärare till svenskundervisning m m. Andelen elever som är berättigade till hemspråksundervisning var år 1995 ca 69 procent av eleverna, eller 964 elever. I Älvsborg var motsvarande andel 6,4 procent, eller 146 elever. I Bergsjön tog dock en större andel av dessa barn vara på sin rätt att undervisas i hemspråk, andelen uppgick år 1995 till 57 procent. Motsvarande uppgift för Älvsborg var 45 procent. Dessa andelstal betyder att 546 barn deltog i Bergsjöns hemspråksundervisning, en uppgift som skall ställas mot Älvsborgs 65 elever. Enbart den relativt sett högre benägenheten att konsumera hemspråksundervisning bland eleverna i Bergsjön motsvarar extra undervisning åt 116 elever. Till detta kommer karaktären på efterfrågan av hemspråksundervisning. I Bergsjön efterfrågas undervisning i 53 olika språk. I Älvsborg efterfrågas 33 olika språk. Till detta kommer att 26 procent av efterfrågan på hemspråk i Älvsborg gäller språk (engelska och tyska) där det är förhållandevis lätt att hitta behöriga lärare. Motsvarande andel i Bergsjön är försumbar.

Ett resultat av de speciella krav som efterfrågesidan ställer i Bergsjön är att verksamheten blir mer personalintensiv än motsvarande i Älvsborg. Vid en betraktelse av personalredovisningen i Tabell 3.8 framgår att Älvsborg endast har 5 procent fler lärare, samtidigt som antalet elever är mer än 50 procent större. Klassernas storlek är något mindre i Bergsjöns skolor. Antalet elever per klass har successivt ökat i båda stadsdelarna under senare år. Under perioden 1995-1996 ökade antalet elever per lärare i Bergsjön från 12,3 till 12,6. I Älvsborg var ökningen lika stor (0,3), från 15,7 till 16,0.

Tabell 3.8 Personal inom grundskolan i Bergsjön SDN och Älvsborg SDN. År 1995. Antal anställda omräknade till helårstjänster.

	Bergsjön	Älvsborg
Adm. personal	9,5	13,6
Lärare*	168,7	176,1
Övr. barnomsorgspersonal m m*	12,7	16,3
Övrig personal	1,2	19,1
Totalt	192,1	225,1

*) "Verksamhetsnära" personal

Äldreomsorg

Äldreomsorgen består i huvudsak av olika typer av hemtjänst samt olika typer av boende för äldre. När det gäller boendet rör det sig om ålderdomshem, servicehus, gruppboende och sjukhem.

När det gäller äldreomsorgen bör det inledningsvis nämnas att antalet personer som både är folkbokförda i respektive område och är äldre än 75 år skiljer sig åt. I Bergsjön är antalet 590 personer och i Älvsborg 989. Nedan

framgår att såväl antal timmar i den öppna hemtjänsten som antalet boendeplatser för äldre är högre i absoluta termer i Bergsjön än i Älvsborg.

Hemtjänsten bedrivs helt i kommunal regi i Älvsborg, medan Bergsjön SDN valt att anlita entreprenörer för en del av produktionen. Trots att Bergsjön har färre äldre personer än Älvsborg är antalet ärenden i den öppna hemtjänsten fler i Bergsjön. Skillnaden anges bero på skillnader vad gäller det allmänna hälsoläget i respektive område. Andelen tunga, extra tunga och mycket tunga vårdärenden är väsentligt högre i Bergsjön än i Älvsborg. Detta leder till att det produceras ett väsentligt större antal timmar i den öppna hemtjänsten i Bergsjön jämfört med Älvsborg. År 1995 producerade Bergsjön SDN 8 600 timmar per månad, medan motsvarande tal i Älvsborg uppgick till 3 700 timmar.

Andelen äldre personer som bor i skäldreboende är högre i Bergsjön än i Älvsborg. I tabell 3.9 redovisas hur den egna befolkningen i respektive stadsdel bor. Statistiken visar de boendes faktiska boende oavsett om det är geografiskt förlagt i eller utanför den stadsdel i vilken man är folkbokförd. Siffrorna visar således hur de äldre i Bergsjön och Älvsborg bor, inte vad respektive stadsdelsförvaltning producerar. Det kan konstateras att andelen personer som är äldre än 75 år i högre utsträckning är placerade i någon form av offentligfinansierat äldreboende i Bergsjön än vad som är fallet i Älvsborg. I tabell 3.9 visas att 109 personer i Bergsjön och 95 i Älvsborg bor i äldreboende, vilket motsvarar 18,5 procent i Bergsjön och 9,6 procent i Älvsborg.

Tabell 3.9 Egen befolkning i äldreboende, fördelat på olika boendeformer. Antal. År 1995.

	Bergsjön	Älvsborg
Ålderdomshem	6	27
Servicehus	50	0
Gruppboende	12	18
Sjukhem	41	50
Totalt	109	95

I tabell 3.9 visas att hälften av de äldre i Bergsjön som bor i äldreboende har valt att bo i servicehus. I Älvsborg bor en större andel på ålderdomshem och sjukhem. Statistiken tycks verifiera en under VIVE-projektets fältarbete vanligt framförd uppfattning om att de äldre i Älvsborg bor kvar hemma i sina bostäder längre än vad som är normalt i vissa andra geografiska områden i Göteborg.

Stadsdelsnämnderna producerar visst äldreboende. De ersätts ekonomiskt, via ett inom-kommunalt köp/sälj-system, för de äldre som bosätter sig i de egna anläggningar som stadsdelsförvaltningarna tillhandahåller. Även entreprenadverksamhet förekommer. I Bergsjön producerades det 182 platser i egen kommunal regi. 144 av dessa fanns i servicehus. Övrig produktion bestod av 22 platser i gruppboende och 16 i sjukhem. I Älvsborg

producerades samma år 60 platser, 48 i ålderdomshem och 12 i gruppboende.

I tabell 3.10 visas hur de två stadsdelsnämnderna dimensionerat sin personal för att producera den egna äldreomsorgen. Den stora skillnaden i antalet anställda i de respektive förvaltningarna speglar delvis det faktum att Bergsjön har fler s k tunga ärenden inom hemtjänsten, dels att ungefär hälften av Bergsjöns produktion av äldreplatserna gäller personer som kommer från intilliggande stadsdelar.

Tabell 3.10 Personal inom äldreomsorgen i Bergsjön SDN och Älvsborg SDN. År 1995. Antal anställda omräknade till helårstjänster.

	Bergsjön	Älvsborg
Adm. personal	12,0	4,0
Hemservice/omsorgspersonal*	201,5	91,6
Sjuksköterskor/socialvårdspers.*	4,6	–
Övrig personal	3,7	–
Totalt	221,8	95,6

*) "Verksamhetsnära" personal

Bergsjön SDN satsade sammanlagt 222 heltidstjänster för att producera äldreomsorg i bostadsområdet år 1995. Av dessa var 206 s k verksamhetsnära tjänster. Älvsborg SDN producerade färre vårdplatser och färre timmar inom hemtjänsten. Älvsborg SDN satsade sammanlagt 103,5 heltidstjänster år 1995. Av dessa var 98,5 s k verksamhetsnära personal. Detta betyder att förvaltningarna riktade 93–95 procent av personalresurserna till den verksamhetsnära produktionen, dvs till det arbete som utförs av bl a omsorgspersonal.

Vi har inte funnit att det varit ändamålsenligt att i denna utredning relatera antalet s k verksamhetsnära personal till antalet klienter inom äldreomsorgens olika delar. Personalredovisningen ovan speglar därför i första hand de respektive stadsdelarnas relativa inriktning av produktionen.

När det gäller äldreomsorgen i de två stadsdelarna kan det konstateras att vårdbehovet är tyngre vad gäller hemtjänsten i Bergsjön än i Älvsborg. Dessutom är det en högre andel av de personer som är äldre än 75 år som är placerade i någon form av offentligfinansierat boende i Bergsjön jämfört med vad som är fallet i Älvsborg.

Den socio-ekonomiska situationen innebär sammanfattningsvis att äldreomsorgen kräver mer resurser per invånare i Bergsjön än vad som är fallet i Älvsborg.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgen representerar en kommunal verksamhet där skillnaderna mellan stadsdelarna Bergsjön och Älvsborg är mycket stor. I

avsnitt 3.3 Utbud av välfärdstjänster – kontanta ersättningar visas att andelen hushåll som år 1995 erhöll socialbidrag varierade kraftigt mellan de två stadsdelarna. I Älvsborg uppgick andelen till 0,3 procent för de hushåll där det fanns två vuxna (med eller utan barn), och 3,5 procent för de hushåll som bestod av en vuxen (med eller utan barn). I Bergsjön var motsvarande tal 28,2 och 33,7. Enligt uppgift från Göteborgs stadskansli har andelen hushåll som emottar socialbidrag under år 1996 kommit att överstiga 50 procent. Till detta kommer att beloppen skiljer sig kraftigt åt. Ett representativt och illustrerande exempel på dessa beloppsmässiga skillnader utgörs av stödet till sammanboende föräldrar med ett barn. I Bergsjön erhöll dessa bidragshushåll i genomsnitt 69 300 kronor år 1995, i Älvsborg 19 500 kronor.

Tabell 3.11 Personal inom Individ- och familjeomsorgen i Bergsjön SDN och Älvsborg SDN. År 1995. Antal anställda omräknade till helårstjänster.

	Bergsjön	Älvsborg
Adm. personal	7,0	1,5
Socialvårdspersonal*	53,8	3,7
Totalt	60,8	5,2

*) "Verksamhetsnära" personal

IoF-enheten inom Bergsjön SDN hanterar en helt annorlunda verklighet än vad den motsvarande personalen i Älvsborg möter. För det första är antalet ärenden väsentligt mycket större i Bergsjön, för det andra utbetalas det väsentligt mycket mer pengar per hushåll och månad och för det tredje är arbetsfältet väsentligt "bredare" i Bergsjön än vad som är fallet i Älvsborg. Detta senare betyder att IoF i Bergsjön möter fler olika typer av klientproblem. För att klara det omfattande arbetet i Bergsjön har IoF-enheten dimensionerats med betydligt fler anställda än vad som är fallet i Älvsborg. I tabell 3.11 visas att Bergsjön har 60,8 heltidstjänster riktade till denna verksamhet, medan SDN i Älvsborg har avsatt 5,2 tjänster för dessa arbetsuppgifter. För att tydliggöra olikheten vad gäller resursbehov kan dessa heltidstjänster relateras till befolkningens storlek. I Bergsjön var relationstalet 4,8 IoF-tjänster per 1 000 invånare år 1996. Motsvarande tal var 0,3 för Älvsborg. I Bergsjön satsas det således ungefär 15 gånger fler personalresurser inom denna verksamhet än vad som är fallet i Älvsborg. Det bör i sammanhanget framhållas att förvaltningarna satsat ungefär lika stor andel av sina personalresurser inom IoF på verksamhetsnära personal, eller ca 80 procent av tjänsterna.

Den socio-ekonomiska situationen är mer stabil i Älvsborg än vad som är fallet i Bergsjön. Andelen hushåll som kommit att bli bidragsberoende har ökat kraftigt i Bergsjön. Detta i kombination med andra tilltagande sociala problem samt själva den tekniska utformningen av den kommunala resursfördelningsmodellen har lett till vissa omständigheter som kommit att på-

verka den kommunala tjänsteproduktionen. Vid ett flertal intervjuer av såväl chefs- som verksamhetsnära personal har framkommit att tilldelningen av medel till de olika kommunala verksamhetsgrenarna inte upplevs ske på ett i alla lägen tillfredsställande sätt. De framförda skälen för detta konstaterande är den stelhet som resursfördelningsmodellen i Göteborg kan innebära i vissa lägen. Modellen fördelar kommunens skattemedel utifrån vissa schabloner. Dessa leder, något förenklat, till att stadsdelar med resurssvaga hushåll tilldelas mer resurser än hushåll med resursstarka hushåll. Problemet anses vara att denna modell inte anpassas för vissa typer av förändringar. Eftersom tilldelningen sker i "påse", dvs en klumpsumma utbetalas för varje år, kommer stadsdelsförvaltningarna att tvingas omprioritera inom verksamheten om oförutsedda kostnader för vissa extraordinära ändamål uppkommer. Ett ofta framfört exempel gäller konsekvenser som följer av kraftigt uppkomna variationer i den köpta vården för missbrukare eller utgifter för placering av vissa ungdomar. Det gäller utgifter och uppkomna situationer som inte i särskilt stor utsträckning upplevs kunna påverkas av stadsdelsförvaltningens personal. Resultatet blir att redan ett fåtal fler omhändertaganden, eller ärenden där köp av missbrukarvård blir aktuell, leder till kraftiga ökningar av utgifterna för förvaltningen. Dessa utgifter måste dock klaras inom ramen för den tilldelning som resursfördelningsmodellen gett. Något förenklat uttryckt leder en oväntad ökning av antalet missbruksärenden inom Individ- och familjeomsorgen till att en avdelning på en förskola kan riskera behöva stängas. Pengarna måste i ett sådant läge tas fram inom stadsdelsförvaltningens ramar. Vi har inte haft anledning att bedöma i vad mån dessa framförda synpunkter negativt eller positivt påverkat produktionen, utan begränsar oss till att notera att fördelningssystemet i vissa lägen kraftigt kan påverka planeringsförutsättningarna för en del verksamheter.

Fritid och kultur

När det gäller fritids- och kulturverksamheten i de två stadsdelarna kan det konstateras att Bergsjön satsar mer resurser per capita i denna verksamhet. De stora skillnaderna består i att Bergsjön har ett bibliotek inom området samt i att Bergsjön har fler fritidsgårdar jämfört med Älvsborg.

I Bergsjön finns tre fritidsgårdar. De är utplacerade på olika platser i området. Lokalerna är förhållandevis välbesökta. En nybyggd idrottsanläggning finns i området mellan stadsdelen och Kortedala. I denna lokal tränar bl a brottningsklubben AK77. Kortedala IF, som är en fotbollsklubb, har lokaler strax intill Bergsjöns bostadsområde. Klubben ägnar sig åt idrottsverksamhet och ungdomsarbete.

I Älvsborg finns en ungdomsgård. Denna ligger placerad i samma fastighet som den lokala handbollsklubben Önnereds HK har lokaler. Öppethållandetiderna skiljer sig åt från de som gäller i Bergsjön. I Älvsborg är fritids-

gården öppen ett par vardagar och kvällar varje vecka samt fredag och lördag kväll. I Bergsjön är fritidsgårdarna öppna samtliga vardagar och vardagskvällar. På helgerna är fritidsgårdarna stängda i Bergsjön.

I båda stadsdelarna förekommer ett gott samarbete mellan närpolisen och fritidsgårdspersonalen. Polisen besöker gårdarna i syfte att etablera social kontakt med ungdomarna. Verksamheten kan ses som ett exempel på det ofta förekommande nätverksbyggande som vi kunnat notera i den kommunala och statliga förvaltningen i Göteborg.

Tabell 3.12 Personal inom fritids- och kulturverksamheten i Bergsjön SDN och Älvsborg SDN. År 1995. Antal anställda omräknade till helårstjänster.

	Bergsjön	Älvsborg
Adm. personal	1,0	1,0
Bibliotekspersonal*	4,7	-
Fritidspersonal*	9,7	4,1
Totalt	20,0	5,1

*) "Verksamhetsnära" personal

3.4.2 Primärvårdens insatser i stadsdelarna Bergsjön och Älvsborg

Primärvården i Göteborg har under de senaste åren genomgått stora organisatoriska förändringar. Den 1 januari 1995 bildades en primärvårdsnämnd för hela Göteborg. Detta innebar samtidigt att de tre tidigare primärvårdsnämnderna för Centrum/Väster, Öster och Hisingen upphörde. För administrationen gjordes motsvarande förändring. Tre primärvårdsadministrationer blev en. Husläkarenheten överfördes samtidigt till primärvården. Sedan 1995 är primärvården organiserad i 9 primärvårdsområden (PVO). Barnmedicin bildar ett eget område. Utöver detta senare område för barnmedicin finns även några fristående specialistenheter.

Göteborg har under senare år fått vidkännas vissa exogent givna förändringar som kraftigt påverkat förutsättningarna för sjuk- och hälsovården i området. Lågkonjunkturen har slagit hårt, andelen invandrare är hög och ojämnt fördelad i området, arbetslösheten är hög och andelen ungdomar med problem är hög. Primärvården i Göteborg ansvarar dessutom för ett geografiskt område där skillnaderna mellan stadsdelarnas socio-ekonomiska förhållanden varierar kraftigt. Andelen vårdade på akutsomatiska sjukhus är för Göteborg under riksgenomsnittet. Samtidigt är andelen personer med långvarig sjukdom hög. Till detta kommer att Göteborg har en stor andel äldre samt stora sociala problem och hög andel ensamboende. Detta innebär en stor belastning för primärvården.

Primärvården i Göteborg skall medverka till att individerna inte behöver uppsöka den mer kostnadskrävande sjukvården. Ambitionen är att de olika PVO skall leverera ett likvärdigt utbud av hälso- och sjukvård samt mot-

verka segregation och sänka ohälsotalen. Göteborg visar högre ohälsotal än genomsnittet i riket, variationerna mellan bostadsområdena inom kommunen är dock stor. De nordöstra stadsdelarna (SDN 1-4) uppvisar dubbelt så högt genomsnittligt ohälsotal som de sydvästra (SDN 5-6). Högst ohälsotal (nästan 100) redovisas i Bergsjön, lägst (ca 25) i Älvsborg.

Primärvårdens huvudsakliga arbetsenheter utgörs av distriktssköterske- och distriktsläkarmottagningar, distriktsrehabiliteringsenheter, mödra- och barnavårdscentraler samt barnmedicinmottagningar. För dessa finns ett områdesansvar. Härtill finns som övergripande enheter Missbruksenheten, Nordhemskliniken, Rygghälsan, Arbetsrehabcentrum, Sjukvårdsupplysning och Röntgenenhet på Vasa sjukhus. Primärvården samarbetar även med privata allmänläkare och privata sjukgymnaster.

Samarbetat med länssjukvården syftar till att klara av en så stor del av vården som möjligt inom primärvården samt till att få till stånd fungerande vårdkedjor mellan primär- och länssjukvård.

Samarbetet med stadsdelsnämnderna berör dels gränsdragning mellan primärvården och den kommunala sjukvården enligt Ädelreformen, dels resurser som tillhandahålls SDN från sjukvården, exempelvis läkare och rehabiliteringspersonal på sjukhem.

I projekt Lövgärdet visades att det fanns en hög korrelation mellan ohälsotalet och socio-ekonomiska förhållanden. Mot bakgrund av de förhållandevis stora skillnader som finns i de olika stadsdelarna har primärvårdens utvecklingsenhet fått i uppdrag att vidareutveckla resursfördelningen i kommunen.

VIVE-projektet fokuserar den offentliga sektorns produktion av välfärdstjänster i Bergsjön och Älvsborg. I detta avsnitt är det därför relevant att söka isolera vilka primärvårdstjänster som, i enlighet med de definitioner som anges i kapitel 1 ovan, produceras i dessa stadsdelar. Två av de nio primärvårdsorganisationerna (PVO) blir föremål för studier i denna rapport. Det gäller PVO Kortedala/Bergsjön och PVO Askim/Älvsborg/Styrsö. Dessa organisationer producerar primärvård till de boende i respektive område utifrån de ekonomiska, och andra, förutsättningar som är givna. Produktionsanläggningarna, dvs husläkarmottagningar m m, är såväl dimensionerade som geografiskt placerade utifrån respektive primärvårdsområde, inte utifrån stadsdelsnämndens geografiska indelning. Både Bergsjön och Älvsborg är således delmängder av respektive PVO. I tabell 3.13 redovisas hur många årsarbetskrafter som riktas till de två stadsdelarna.

I tabell 3.13 framgår att primärvårdsorganisationen i Göteborg fördelat resurser så att Bergsjön erhåller produktion motsvarande fler årsarbetskrafter per capita än Älvsborg. I materialet ovan har fördelningen av tjänster antagits vara förhållandevis jämnt fördelat i området. När det gäller Kortedala/Bergsjön betyder detta att siffrorna för Bergsjön kommit att underskattas något. Förhållandet påverkar dock inte analysen i det följande.

Tabell 3.13 Primärvårdens produktion av välfärdstjänster inom primärvården i Bergsjön respektive Älvsborg år 1996. Göteborgs kommun. Antal årsarbetskrafter samt årsarbetskrafter i relation till befolkning.

	Bergsjön år 1996	Bergsjön år/1000	Älvsborg år 1996	Älvsborg år/1000
Husläkare, HL	4,08	0,32	3,20	0,17
HL, övr.personal	5,61	0,44	5,84	0,31
HL, priv.	0,34	0,03	2,35	0,13
DSK/HSV	12,00	—	6,58	—
per 1000, 65–	—	5,28	–2,78	—
per 1000, 16–	—	1,14	–0,46	—
Rehabilitering	2,72	—	2,12	—
per 1000, 65–	—	1,20	–0,89	—
per 1000, 16–	—	0,26	—	0,20
BVC*	3,00	2,49	3,48	1,82
MVC*	2,80	1,03	2,1	0,55
Totalt	30,55	4,8	25,67	2,77

*) Jämförelsetalen per capita beräknas när det gäller BVC och MVC med utgångspunkt i antal kvinnor i viss ålder. I övriga fall har totalbefolkningen i området utgjort bas i beräkningarna. Källa: Göteborgs Sjukvård. Primärvården. Utvecklings- och Forskningsenheten.

De boende i Bergsjön tilldelas ungefär 70 procent mer resurser per capita jämfört med vad de boende i Älvsborg erhåller. Vi kan konstatera att den socio-ekonomiska situationen i nordöstra Göteborg avviker från vad som gäller i Älvsborg, och att en skillnad vad gäller resurstilldelning tveklöst synes vara motiverad. Vi har tagit del av statistik som belyser efterfrågan på vård, faktisk besöksstatistik samt medicinska och folkhälsomässiga aspekter och förhållanden i de två områdena. Exakt hur stor denna skillnad i resurstilldelning bör vara är svår att bedöma. För närvarande pågår ett arbete med att utveckla en ny resursfördelningsmodell på Utvecklings- och Forskningsavdelningen inom Primärvården Göteborg. Av det underlags- och beslutsmaterial som vi tagit del av framgår att resurstilldelningsmodeller är mycket känsliga för vilka antaganden som ligger till grund för modellen.

3.4.3 Statens insatser i stadsdelarna Bergsjön och Älvsborg

VIVE-projektet fokuserar tre statliga organisationers verksamheter i de två områdena. Det gäller försäkringskassan, arbetsförmedlingen och polismyndigheten. Arbetsförmedlingens verksamhet i Göteborg är sedan några år indelad på sådant sätt att de olika förmedlingskontoren svarar för vissa yrkes- eller kompetensområden. Detta som ett alternativ till den vanligt förekommande geografiska indelning som används i andra regioner. Detsamma gäller för övrigt i Malmö. Syftet med den nya indelningen är att klienterna förväntas få högre kvalitet i förmedlingen. Priset blir att de arbetssökande måste resa längre inom kommunen för att komma i kontakt med den specialiserade personalen. Det är enligt vår mening inte ändamålsenligt att söka uppskatta den arbetsinsats som varje förmedling lägger ned på de klienter

som tillhör ett visst bostadsområde. Anledningen är att verksamheten är ny och av naturliga skäl bäst låter sig utvärderas efter det att arbetet utförts under viss tid i de nya organisatoriska och geografiska strukturer som etablerats.

Försäkringskassan (FK) är inne i en omvandlingsprocess som påminner om vad som är fallet med arbetsförmedlingen. Försäkringskassans kontor har sedan 1 januari 1997 indelats på sådant sätt att vissa kontor sköter vissa typer av ärenden. Anledningen uppges vara att försäkringskassorna tvingats begränsa sina utgifter för administration och att detta är ett sätt att söka skapa stordrift i viss handläggning. Vi avstår i denna rapport från att söka värdera det ändamålsenliga i denna förändring. Istället kan det konstateras att denna organisation fram till och med 1996 styrt mer personalresurser till de områden där socio-ekonomiska förhållanden antyder att det finns större behov. De boende i Bergsjön har fram till och med 1996 tillhört Kortedala FK, och de boende i Älvsborg har tillhört Västra Frölunda FK. I Tabell 3.14 visas hur många årsarbetskrafter som styrts till Bergsjön respektive Älvsborg under 1996.

Tabell 3.14 Antal årsarbetskrafter (åa) som försäkringskassan producerar i stadsdelarna Bergsjön och Älvsborg. År 1996.

	Bergsjön	Älvsborg
Handläggare*	28	14
per 1000 inv	2,2	0,8
Administrativ personal	2	1
per 1000 inv	0,2	0,1
<i>Totalt antal åa</i>	30	15

* "Verksamhetsnära" personal

Försäkringskassan styr mer än dubbelt så många årsarbetskrafter per capita till Bergsjön som till Älvsborg. Orsaken till detta, som ovan nämnts, uppges vara de mycket stora skillnader i ohälsan mellan de två områdena. Bergsjön har det högsta ohälsotalet i Göteborg, samtidigt som Älvsborg har det lägsta. Detta betyder att behovet av insatser från försäkringskassans handläggare på sannolika grunder kan anses vara större i Bergsjön än i Älvsborg. Redovisningen i avsnittet om Individ- och familjeomsorgens verksamhet i stadsdelsnämnderna, ovan, ger en fördjupad beskrivning av vilka förhållanden som gäller i områdena.

Polismyndigheten i Göteborg arbetar efter en verksamhetsmodell där närpolis, i egen organisation, svarar för det huvudsakliga polisarbete som leder till att kontakt mellan medborgare och myndighet etableras. Särskilda specialistfunktioner, exempelvis specialiserad spaning och utryckningsverksamhet, är organiserad separat. Dessa funktioner ingår inte i denna studie. Istället koncentreras uppmärksamheten på närpolisen.

Närpolisen syftar till att skapa trygghet och minska brottsligheten i områdena. Man prioriterar arbetsinsatser riktade mot ungdomar samt narkotika-

Tabell 3.15 Anmällda brott i Bergsjön SDN respektive Älvsborg SDN. År 1996. Absolut antal, procentuell utveckling 1995–1996 samt antal per 1 000 invånare (1996).

	Bergsjön			Älvsborg		
	Antal 1996	Per 1 000	96/95 % utv	Antal 1996	Per 1 000	96/95 % utv
Brott mot liv o hälsa	169	13,3	-19,5	17	0,9	-5,6
därav misshandel	150	11,8	-4,3	17	0,9	13,3
Brott mot frihet/fred	165	12,9	-21,4	40	2,2	5,3
Sexualbrott	22	1,7	13,6	5	0,3	150*
Skadegörelsebrott	169	13,3	9,7	134	7,3	-2,9
Narkotikabrott	91	7,1	35,8	11	0,6	1 000*

*) Ökningstalen vad gäller sexual- och narkotikabrott är mycket höga i Älvsborg. Detta beror på att förekomsten av dessa brott var extremt låg år 1995, och att ett fåtal anmällda brott därigenom ger stor procentuell ökning.

hantering och våldsbrott. Polisen bedriver ett omfattande arbete med att skapa relationer och kontakt med de boende i områdena. De ägnar tid åt att besöka skolor, fritids- och ungdomsgårdar samt andra offentliga anläggningar där folk samlas. Polisen informerar om sin egen verksamhet och om gällande regler och lagar.

Närpolisen i Bergsjön utgör en del av Närpolisområde Kortedala-Bergsjön och närpolisen i Älvsborg är en del av Närpolisområde Tynnered. Områdena skiljer sig åt. Bergsjön är ett låginkomstområde med högt ohälsotal, medan Älvsborg är ett höginkomstområde med låga ohälsotal. Bakom ohälsotalen finns information som visar att de problem som är relevanta för polisverksamheten är större i Bergsjön än i Älvsborg.

Antalet anmällda brott är väsentligt större i Bergsjön än i Älvsborg. Totalt sett minskade antalet anmällda brott mellan åren 1995 och 1996 i de två stadsdelarna. Utvecklingen skiljer sig dock åt väsentligt mellan olika brottskategorier. När det exempelvis gäller olaga hot och misshandel har en minskning skett mellan åren 1995 och 1996. Antalet narkotikabrott har emellertid ökat under samma period. Detta gäller i båda stadsdelarna. Även den relativa omfattningen av antal anmällda brott skiljer sig åt i de två stadsdelarna. I tabell 3.15 redovisas brottsutvecklingen, och den relativa omfattningen, för några olika kategorier brott. Inom parentes redovisas antal brott per 1 000 invånare.

Det bör understrykas att statistik av detta slag inte ger en komplett bild av den brottslighet som råder i ett område. Allmänhetens benägenhet att anmäla brott, polisens kontakt med allmänheten, uppklarandeprocent m m har betydelse när brott anmäls. Statistiken ger dock en grov, och såvitt vi kan bedöma, rättvisande bild av den miljö som närpolisen i de två områdena verkar i. I tabell 3.16 redovisas hur mycket årsarbetskrafter som polismyndigheten riktar till de två stadsdelarna.

Tabell 3.16 Antal årsarbetskrafter som närpolisen producerar i Bergsjön SDN och Älvsborg SDN respektive Närpolisområde Kortedala/Bergsjön och Närpolisområde Tynnered. År 1996.

	Bergsjön SDN	Älvsborg SDN
Poliser, åa	7	4
Poliser, åa per 1 000 inv.	0,55	0,22

Tabellen visar att polismyndigheten riktar ungefär dubbelt så mycket resurser, uttryckt som årsarbetskrafter, till Bergsjön jämfört med Älvsborg. Bakgrunden är de sociala förhållanden som råder i de två områdena.

3.5 Efterfrågan av välfärdstjänster

För att spegla de boendes efterfrågan av välfärdstjänster i stadsdelarna Bergsjön och Älvsborg har vi låtit TEMO AB genomföra en opinionsundersökning i de sex bostadsområden som utgör VIVE-projektets bas. Intervjuerna har skett via telefon. 167 hushåll i Bergsjön och 166 i Älvsborg ingår i undersökningen. Åldersfördelningen är ungefär lika, den genomsnittliga åldern på de som svarat i Bergsjön är 46 år. Motsvarande uppgift för Älvsborg är 45 år. Andelen kvinnor respektive män är jämn, 54 procent kvinnor och 46 procent män i Bergsjön. I Älvsborg är relationen 51/49. När det gäller förvärvsfrekvens och hushållssammansättning finns dock vissa skillnader i materialet. I Bergsjön är endast 60 procent yrkesverksamma, att jämföra med 73 procent i Älvsborg. Andelen offentliganställda är högre i Bergsjön än i Älvsborg, medan det omvända gäller andelen privatanställda och personer som är företagare eller anställda i familjeföretag. Familjestorleken är mindre i Bergsjön än i Älvsborg. Dessa senare redovisade skillnader är dock inte så stora att de försvårar analysarbetet. Skillnaderna bidrar istället till att förklara vissa av de olikheter som framkommer i de svar som redovisas nedan.

Generella omdömen om välfärden i samhället

Inledningsvis har vi låtit TEMO AB fråga de boende om de anser att välfärden har minskat eller ökat under de senaste 10 åren. I såväl Bergsjön som Älvsborg anser man att välfärden har minskat. Andelen som anger att välfärden minskat är högre i Bergsjön (81%) än i Älvsborg (71%).

De boende har tillfrågats vad de anser om samhällets, eller den offentliga sektorns, insatser för olika grupper av medborgare. Generellt framträder ett förhållandevis jämnt mönster mellan de två stadsdelarna. I båda stadsdelarna anser de boende att det är viktigare att satsa på barn, ungdomar och sjuka än på yrkesverksamma och invandrare. Även om attityderna är förhållandevis lika i de två stadsdelarna kan det konstateras att de boende i Älvsborg relativt sett hårdare betonar att det är mycket eller ganska viktigt att

samhället aktivt arbetar för barn och ungdomar. De boende i Bergsjön betonar å andra sidan relativt sett hårdare vikten av satsningar riktade mot sjuka, arbetslösa, äldre, utslagna, barnfamiljer, ensamma, invandrare och yrkesverksamma.

När de boende tillfrågas generellt om kvaliteten i samhällets satsningar på olika verksamhetsområden framkommer att attityderna är förhållandevis lika i de två bostadsområdena. Genomgående kan sägas att det är en förhållandevis liten andel av de tillfrågade som anser att samhällets insatser är mycket bra eller ganska bra. Detta gäller oavsett vilken grupp de är riktade till. Det är främst stödet till yrkesverksamma respektive stödet till invandrare som får ett generellt gott betyg. I Bergsjön anser 29 procent av de boende att samhällets insatser för yrkesverksamma är mycket bra eller ganska bra, i Älvsborg är motsvarande andel 34 procent. 23 procent av de boende i såväl Bergsjön som Älvsborg ger samma höga betyg till satsningarna riktade till invandrare. 19 procent anser att satsningarna på barn är mycket bra eller ganska bra. Ett visst missnöje kan noteras vad gäller insatserna som riktas till utslagna, arbetslösa och äldre. Detta gäller särskilt i Bergsjön.

Omdömen om välfärden i respektive bostadsområde

Generellt sett är man mer nöjd med kvaliteten i samhällets utbud av service i Älvsborg än i Bergsjön. I Älvsborg är man mest nöjd med sport- och idrottsanläggningarna, medan man i Bergsjön är mest nöjd med skötseln och underhållet av bostadsområdet. De boende i Älvsborg är också mycket nöjda med skötseln av bostadsområdet, men i intervjumaterialet finns en signifikant avvikelse vad gäller Bergsjöbornas omdöme om idrottsanläggningarna. Mindre än hälften så stor andel är nöjda med detta utbud i Bergsjön än vad som är fallet i Älvsborg. Det finns ett stort utbud av idrottsanläggningar i Älvsborg men man är relativt sett missnöjd med kvaliteten på den kommunala service som består av fritids- och ungdomsverksamhet. När det gäller ungdomsverksamheten är detta ett av få områden där TEMO AB kan registrera en högre andel som är nöjda i Bergsjön jämfört med andelen nöjda i Älvsborg.

Vid en jämförelse av andelen som är missnöjda med kvaliteten i samhällets insatser i de två stadsdelarna framkommer att Bergsjöborna utpekar arbetsmarknadsåtgärderna som den relativt sett sämst fungerande serviceproduktionen. Hela 48 procent av de boende i Bergsjön anser att dessa fungerar mycket dåligt eller ganska dåligt. I tabell 3.17 framgår att det är satsningarna på arbetsmarknadsåtgärder som får det lägsta genomsnittsbetyget av de boende i Bergsjön. Det bör tilläggas att detta begrepp enligt vår uppfattning bör tolkas i en vid bemärkelse. Arbetsmarknadsåtgärder uppfattas sannolikt av de boende som summan av enskilda instrument och fenomen på detta område, dvs utbildningar och a-kassa samt arbetsförmedling.

Tabell 3.17 De boendes kvalitetsomdöme om samhällets utbud av service i Bergsjön respektive Älvsborg. December 1996. Genomsnitt. Skala 1-5.

	Bergsjön	Älvsborg
Barnomsorg	3,2	3,3
Skola och utbildning	2,8	3,3
Fritidsgård och ungdomsverksamhet	2,6	2,5
Sjukvård	3,1	3,3
Socialtjänst och socialvård	2,7	3,0
Arbetsmarknadsåtgärder	2,1	2,6
Äldreomsorg och äldreomsorg	2,6	2,9
Kulturlivet	2,6	3,0
Sport- och idrottsanläggningar	3,0	3,7
Polis- och ordningsverksamhet	2,9	3,3
Skötsel och underhåll av bostadsområdet	3,7	3,7

Statistik av detta slag skall hanteras försiktigt, men ett genomsnitt motsvarande ca 3,0 till ca 3,3 brukar enligt TEMO ABs uppfattning kunna betraktas som att det är "bra som det är". Utifrån redovisningen av genomsnittsvärden i tabell 3.17 framgår att de boende i Bergsjön anser att det finns anledning överväga kvalitetshöjande åtgärder vad gäller skola och undervisning, fritidsgård och ungdomsverksamhet, socialtjänst och socialvård, arbetsmarknadsåtgärder, äldreomsorg och äldreomsorg, kulturlivet samt polis- och ordningsverksamhet. På motsvarande sätt kan det tolkas som om de boende i Älvsborg anser att det finns anledning överväga kvalitetshöjande åtgärder vad gäller fritidsgård och ungdomsverksamhet, arbetsmarknadsåtgärder samt äldreomsorg och äldreomsorg.

Till denna information bör fogas uppgifter om de boende anser att det satsas tillräckligt eller otillräckligt med resurser på de olika verksamheterna. En dåligt fungerande verksamhet, i enlighet med redovisningen i tabell 3.17, kan enligt vår uppfattning dels bero på ett undermåligt utbud, dels på ett otillräckligt utbud. En tredje förklaring skulle kunna vara en kombination av otillräcklighet och undermålighet, dvs en kombination av kvantitets- och kvalitetsrelaterade förklaringsvariabler.

Vi har låtit TEMO AB ställa frågan om de boende anser att samhället satsar för lite, lagom eller för mycket på de respektive verksamhetsområdena i de två stadsdelarna. Genomsnittet av svarsangivelserna antyder att såväl Bergsjö- som Älvsborgsborna anser att det satsas antingen för lite eller lagom på de olika verksamheterna i de respektive stadsdelarna. Endast en mycket liten andel av de tillfrågade ansåg att det satsas för mycket på de olika verksamheterna. Frågor av detta slag ger sannolikt denna typ av negativa svarsmönster, men det kan konstateras att det förekommer förhållandevis stora variationer i materialet. I tabell 3.18 redovisas hur stor andel av de boende i stadsdelarna Bergsjön och Älvsborg som anser att det satsas för lite respektive för mycket. I tabellen framgår exempelvis att 41 procent av

Tabell 3.18 De boendes bedömning av om huruvida samhällets utbud av service i Bergsjön respektive Älvsborg är för litet eller för stort (För litet – För stort). Procent. Resultat från TEMO-undersökning. År 1996.

	Bergsjön	Älvsborg
Barnomsorg	41-1	38- 2
Skola och utbildning	49-2	57- 2
Fritidsgård och ungdomsverksamhet	53-1	57- 3
Sjukvård	43-1	45- 2
Socialtjänst och socialvård	38-3	20- 4
Arbetsmarknadsåtgärder	57-2	35- 2
Äldreomsorg och äldreomsorg	53-2	45- 1
Kulturlivet	44-2	34- 5
Sport- och idrottsanläggningar	27-7	20-10
Polis- och ordningsverksamhet	45-1	31- 4
Skötsel och underhåll av bostadsområdet	22-2	17- 3

Bergsjöborna anser att det satsas för lite på barnomsorgen och att endast en procent anser att det satsas för mycket på denna typ av verksamhet. Andelen som angett att de anser att det satsas lagom mycket redovisas inte i tabellen. Anledningen är att materialet inte är normalfördelat. Det är inte en lika stor andel som anger att de anser att det satsas för lite som anser att det satsas för mycket. Istället dominerar de negativa svarsangivelserna i materialet.

Skillnaderna mellan stadsdelarna är tydliga. I Bergsjön anser de boende i första hand att det satsas för lite på arbetsmarknadsåtgärder. Därefter anser de att det satsas för lite på äldreomsorg samt fritidsgårdar och äldreomsorg. I Älvsborg är det främst satsningarna på skola och fritidsgårdar och ungdomsverksamhet som upplevs som otillräckliga.

Om tabellerna 3.17 och 3.18 analyseras sammantaget framgår att det finns vissa samband mellan kvalitets- och kvantitetsomdömena. Bergsjöborna anser exempelvis att satsningarna på arbetsmarknadsåtgärder inte fungerar för de boende i området. Detta kvalitetsomdöme är klart uttryckt och synligt i materialet då det genomsnittliga betyget för satsningarna är lågt (2.1). Samtidigt anger hela 57 procent av de boende i Bergsjön att det satsas för lite på denna typ av verksamheter. Detta indikerar att det finns stöd för hypotesen att det låga kvalitetsomdömet till en viss del beror på att det satsas för lite på dessa verksamheter. Mot bakgrund av att det i Bergsjön bedrivs viss begränsad försöksverksamhet på arbetsmarknadsområdet är de redovisade attityderna av intresse. Kommunen erbjuder sedan en tid ett par hundra personer som riskerar att utförsäkras ur a-kassan s k Wesstidsarbeten i den kommunala förvaltningen. De arbetslösa ges möjlighet att under en begränsad tid utföra enklare arbetsuppgifter inom exempelvis den kommunala parkförvaltningen. I praktiken rör det sig om motprestationer för utbetalda kontanta ersättningar.

I Älvsborg förhåller det sig med satsningarna på fritidsgård och ungdomsverksamhet på samma sätt som Bergsjöns satsningar på arbetsmarknadsåtgärder. Älvsborgsborna anger nämligen att dessa verksamheter som riktas

till ungdomar inte fungerar bra. De boende ger ett mycket lågt betyg motsvarande 2,5 på den 5-gradiga betygsskalan. Samtidigt anger de att det satsas otillräckligt på dessa verksamheter. Hela 57 procent anger att det satsas för lite på dessa åtgärder riktade till ungdomar.

För att få en än bättre bild av var problemen ligger i de respektive områdena kompletterades frågorna som gällde kvalitets- respektive kvantitetsomdömen med en fråga där de boende ombads ange vilket enskilt offentligt serviceområde som skulle behöva förbättras om samhället bestämde sig för att förbättra just bara *ett* område. Denna fråga ger den tillfrågade ett incitament att verkligen tänka efter var behoven av förbättringar är som störst. Det hypotetiska läget är ju att bara ett, och inte två, verksamhetsområden skall förbättras. Detta betyder att en svarsangivelse som innebär att barnomsorgen skall förbättras också innebär att sjukvården *inte* kommer att förbättras.

Vi har funnit ett tydligt mönster vad gäller de boendes preferenser på det lokala välfärdspolitiska planet. Satsningar på barn och ungdomar sätts i första rummet, både i Bergsjön och i Älvsborg. I Bergsjön anser 42 procent att det främst skall satsas på barn och ungdomar, i Älvsborg är motsvarande andel 54 procent. Övriga tydligt prioriterade verksamheter, i båda dessa bostadsområden är sjukvård, arbetsmarknadsåtgärder samt äldreomsorg. Om satsningar på barn och ungdomar delas upp i dess olika delar (barnomsorg, skola samt fritidsgård och ungdomsverksamhet) och varje offentlig verksamhetsgren ställs mot varandra framkommer att Bergsjöborna främst prioriterar satsningar på äldreomsorg (18%) medan Älvsborgsborna främst önskar satsningar på skola och utbildning (34%).

Intervjuerna visar också att de boende endast i mindre utsträckning prioriterar socialtjänsten, kultur-, polis-, sport-, idrotts-, skötsel- och underhållsverksamhet som de allra viktigaste områdena att satsa ytterligare medel på.

I Bergsjön är man mer intresserad av att få ett ökat inflytande på hur resurserna fördelas än vad man är i Älvsborg. 66 procent av Bergsjöborna önskar ha mer inflytande på hur pengar och resurser används, medan 29 procent anger att det är bra som det är. Motsvarande andelar i Älvsborg är 58 och 40 procent.

De boende i såväl Bergsjön som Älvsborg är mest intresserade av att få insyn i, samt inflytande på, hur resurserna används inom barn- och ungdomsverksamhet (barnomsorg, skola samt fritidsgård och ungdomsverksamhet). Även insyn i hur medel används inom äldreomsorg, sjukvård och arbetsmarknadsåtgärder är prioriterat. I stort sett kan man säga att de boende önskar inflytande inom de verksamheter som de också angett att det skall satsas särskilda resurser på.

För att få ökade insikter i hur de boende anser att de ökade satsningarna skall ordnas rent praktiskt, och i viss mån även finansiellt, har vi låtit TEMO AB ställa ett antal frågor som belyser dessa attityder i de två områdena.

Den första frågan på detta område gäller inställningen till kompletterande

insatser från frivilliga organisationer. Här framkommer ett tydligt mönster. 89 procent i Bergsjön och 93 procent i Älvsborg anser att det är bra att frivilliga organisationer, som t ex kyrkan, grannsamverkan mot brott eller Farsor och morsor på stan, hjälper till med det som samhället tidigare helt tog hand om. Den kraftigt positiva inställningen skall tolkas försiktigt, den visar sannolikt att det är önskvärt med privata extra satsningar om det finns efterfrågan på service som annars inte möts. Det är inte möjligt att utifrån dessa redovisningar av attityder uttala sig om huruvida de boende föredrar privata aktörer före offentliga på det välfärdspolitiska området. 80 till 84 procent av de boende anser att det är rimligt att stat och kommun ger bidrag till ovan nämnda typer av frivilliga organisationer.

När det gäller de boendes inställning till egen medverkan i den lokala välfärdsproduktionen är attityderna mycket positiva. 69 procent av Bergsjö- och 74 procent av Älvsborgsborna anger att de själva kan tänka sig att på fritiden, och utan ersättning, utföra en del verksamheter som idag utförs av samhället i det bostadsområde där de bor. 29 procent av Bergsjö- och 24 procent av Älvsborgsborna säger dock att de inte är intresserade av sådan medverkan.

När det gäller de boendes vilja att medverka i vissa specifika verksamheter framträder ett klart mönster. För det första kan det konstateras att det är en högre andel av de boende i Bergsjön än i Älvsborg som anger att de kan tänka sig att hjälpa till i den lokala serviceverksamheten. Bergsjöborna har angett ca 20 procent fler specificeringar om var de kan tänka sig att medverka jämfört med Älvsborgsborna. I såväl Bergsjön som Älvsborg är intresset störst att medverka på den lokala fritidsgården eller i annan ungdomsverksamhet. Ca 20 procent i de två bostadsområdena anger att de kan tänka sig bidra med arbetsinsatser på dessa verksamhetsområden. Andra i detta sammanhang populära områden är barnomsorg, skola, äldreomsorg, sport- och idrottsverksamhet, kultur samt skötsel och underhåll av det egna bostadsområdet.

Dessa attityder visar tydligt att de boende kan tänka sig en ökad delaktighet, men intervjuundersökningen visar även att de boende anser att det vore bra om även de övriga i det egna bostadsområdet medverkade i den gemensamma produktionen. Samstämmigheten i de två bostadsområdena är påfallande, 77 procent av Bergsjöborna anser att det vore bra om de boende i det egna bostadsområdet "engagerade sig mer i vissa verksamheter som idag erbjuds av samhället".

Intervjumaterialet visar att de boende både själva vill delta i den gemensamma produktionen samt önskar att se sina grannar i det egna bostadsområdet delta i sådan verksamhet som samhället idag producerar.

Vi har även funnit att en majoritet av de boende i såväl Bergsjön som Älvsborg anser att det är rimligt att begära att en del av de som idag uppbär förtidspension och arbetslöshetsersättning ska ha skyldighet att efter bästa förmåga göra en insats inom vissa offentliga verksamheter. I tabell 3.19 vi-

Tabell 3.19 Bergsjö- och Älvsborgsborna attityder till motprestationer för vissa mottagare av bidrag och försäkringsersättningar. I tabellen anges hur många procent som svarat ja på följande fråga: "Man kan tänka sig att exempelvis arbetslösa och förtidspensionärer som kompensation för sina bidrag och ersättningar engageras i vissa lokala verksamheter som idag utförs av samhället. Kan du tänka dig att vissa bidragstagargrupper ska ha skyldighet att efter bästa förmåga göra en insats inom...."

	Bergsjön	Älvsborg
Barnomsorg	71	77
Skola och utbildning	68	72
Fritidsgård och ungdomsverksamhet	79	88
Sjukvård	63	60
Socialtjänst, socialvård	60	67
Arbetsmarknadsåtgärder	67	71
Äldreomsorg och äldreomsorg	72	81
Kulturlivet	74	75
Sport- och idrottsanläggningar	74	84
Polis- och ordningsverksamhet	48	41
Skötsel och underhåll av området	74	84

sas hur stor andel av de boende i de två stadsdelarna som anser att det vore bra om krav på motprestationer införs för vissa av de som erhåller bidrags- och försäkringsersättningar.

Det finns således ett starkt stöd för idén att införa motprestationer för vissa grupper av mottagare av bidrags- och försäkringsersättningar. I Älvsborg är stödet för motprestationer något högre, men i båda stadsdelarna anser i stort sett mellan 70 och 80 procent av de boende att åtgärden bör införas på väsentliga och centrala välfärdsområden i stadsdelarna. När det gäller skolans område anser exempelvis ca 70 procent att det är möjligt att låta förtidspensionärer och arbetslösa göra en viss insats som kompensation för en del av sin ekonomiska ersättning.

Mot bakgrund av att arbetslösheten betraktas som ett av de största problemen för närvarande är de boendes svarsangivelser på den sista frågan i intervjuundersökningen av intresse i detta sammanhang. Vi frågade nämligen de boende vilket som vore "det bästa sättet att hjälpa arbetslösa?". De intervjuade fick välja ett av sju olika svar. I tabell 3.20 redovisas resultatet.

Materialet ger en mycket tydlig bild av de boendes uppfattningar om vad som är bra för den arbetslöse. Två svarsalternativ framträder tydligt i materialet.

Det första gäller förslaget att man skall införa en motprestation för det ekonomiska stöd som ges. 38 procent av Bergsjö- och 45 procent av Älvsborgsborna anger att detta skulle vara det enskilt bästa sättet att hjälpa den arbetslöse. Det andra gäller förslaget som innebär att företag och föreningar som skapar arbeten ges bidrag. Cirka 35 procent av de boende, i såväl Bergsjön som Älvsborg, anser att dessa företags- och föreningsstöd skulle vara det bästa sättet att hjälpa de som är arbetslösa.

Tabell 3.20 Bergsjö- och Älvsborgsbornas uppfattning om vad som är bästa sättet att hjälpa de som är arbetslösa. Resultat av TEMO-undersökning, December 1996. Procent.

	Bergsjön	Älvsborg
Ge pengar i bidrag	1	2
Ge bidrag men kräva en motprestation	38	45
Ge bidrag som ett återbetalningspliktigt lån	3	3
Anställa fler tjänstemän som kan hjälpa den arbetslösa att söka arbete eller utbildning	4	4
Ge bidrag för att starta eget företag	11	5
Ge stöd till företag och föreningar som kan skapa arbeten	35	34
Ordna gratis fritidsaktiviteter	1	1
Vet ej/Ej svar	7	6
Totalt	100	100

Materialet ger sammantaget en tydlig bild av att de boende anser att aktivitet, deltagande och delaktighet är centrala inslag i de satsningar som stat och kommun gör i dessa områden.

3.6 Överensstämmelse mellan utbud och efterfrågan

Vi har samlat in information rörande såväl utbud som efterfrågan av välfärdstjänster i två av Göteborgs stadsdelar, Bergsjön och Älvsborg. Tre syften finns med arbetet. För det första att kartlägga utbud och efterfrågan av välfärdstjänster. För det andra att se om det finns några tydliga tecken på en bristande överensstämmelse mellan utbud och efterfrågan. För det tredje att söka peka ut ett eller flera enskilda områden, fenomen eller frågor som skulle kunna vara centrala i Storstadskommitténs fortsatta arbete med att söka finna vägar, eller förslag, som kan bidra till att förbättra situationen och de allmänna förutsättningarna i storstadsområden med en hög andel socio-ekonomiska problem.

Vi har funnit att i stort sett all offentlig välfärdsproduktion i Bergsjön och Älvsborg på något sätt sökt dimensioneras volymmässigt för att möta de olika typer av krav som förhållandena i respektive stadsdelar tycks motivera. När det gäller den kommunala verksamheten finns det dels en resursfördelningsmodell för de verksamheter som bedrivs i stadsdelsförvaltningarnas regi, dels en modell som anger hur primärvårdens resurser skall fördelas. Även den decentraliserade statliga verksamheten bedrivs med olika resursinsatser beroende på de förutsättningar som finns i de två områdena. Det bör i sammanhanget understrykas att vi inte på den korta tid som stått till förfogande kunnat utreda om det i detalj satsas tillräckligt eller otillräckligt på de olika verksamhetsområdena. Istället har ambitionen varit att se om några tydliga mönster eller avvikelser kunnat registreras genom att kombinera flera olika källor och typer av material.

Vi koncentrerar redovisningen i det följande på frågor som rör överensstämmelsen mellan utbud och efterfrågan till de verksamhetsområden som

har störst relevans för storstadskommitténs fortsatta arbete. Det gäller barn och ungdomar samt arbetslösa.

Barn och ungdomar

I vår kartläggning av den kommunala verksamheten som riktas till barn och ungdomar ingår i huvudsak barnomsorgen, skolan, fritidsgårdarna, ungdoms-, idrotts- och sportverksamhet.

Vi har funnit att stadsdelsförvaltningarna sökt dimensionera barn- och ungdomsverksamhet på ett sådant sätt att de mer komplicerade sociala förhållanden som råder i Bergsjön kan mötas. Man har generellt sett fler anställda per klient, dvs elev, barn, besökare på fritidsgård etc i Bergsjön än vad som är fallet i Älvsborg.

I Bergsjön finns betydligt fler invandrare per 1 000 invånare, något som enligt vår bedömning får särskilda konsekvenser för förhållandena i skolan. Fler tolkar och hemspråklärare har anställts. Även fler klasser för elever som behöver förstärkt och särskilt anpassad svenskundervisning har behövt skapas. Dessa klasser har färre elever per lärare. Vi har besökt skolor i såväl Bergsjön som Älvsborg och funnit att förhållandena i vissa avseenden påminner om varandra. Gemensamt i båda stadsdelarna är att lärarna anser sig vara hårt pressade. Situationen i skolorna är i vissa fall enligt vad vi erfarit något orolig. Vi noterade att det fanns en påtaglig överrepresentation av invandrarbarn bland eleverna i de särskilda klasser som finns i Bergsjön för oroliga elever med koncentrationssvårigheter. Det fanns även en viss oro i skolorna i Älvsborg, men här var problemen mer begränsade. Flera skolledare i Älvsborg meddelade dock uttryckligen att det behövdes fler personalresurser för att hålla ordning i skolorna. Denna synpunkt framfördes även av skolledare i Bergsjön. Vi tillbringade några dagar i ett par högstadieskolor i de båda stadsdelarna och fann visst fog för dessa skolledares uppfattningar.

När det gäller fritidsgårdarna kan det konstateras att satsningarna är ojämnt fördelade mellan stadsdelarna. I Älvsborg finns en liten fritidsgård som är placerad intill den lokala handbollsklubbens lokaler. Härigenom skapas förutsättningar för sociala kontakter och samvaro. Trots att det bara finns en fritidsgård i ett område med 18 500 invånare är lokalen inte öppen alla kvällar i veckan. Detta uppges bero på att barnen i stor utsträckning läser läxor på kvällarna, och att det därför inte efterfrågas något öppethållande. Lokalen är dock ofta öppen på fredags- och lördagskvällarna, något som uppskattas av de ungdomar som vi samtalat med. I Bergsjön finns det tre ungdomsgårdar i ett område med ca 12 800 invånare. Lokalerna är öppna under en större del av veckan, men de är stängda på helgerna. Ett flertal ungdomar tog spontant upp detta som ett påtagligt problem.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att de under intervjuer framförda förslagen att involvera fler vuxna i viss verksamhet som riktas till barn- och

ungdomsmiljö förefaller vara en rimlig åtgärd i de två stadsdelar som vi studerat.

Arbetslösa

Antalet arbetslösa skiljer sig åt mellan stadsdelarna. I den opinionsundersökning som vi låtit TEMO AB utföra i områdena har det framkommit att de boende i Bergsjön anser att det finns utrymme att förbättra insatserna vad gäller arbetsmarknadsåtgärder. I en väl preciserad fråga ombads de boende i områdena att ange vilket enskilt sätt som är det bästa för att hjälpa de som är arbetslösa. Av de som tagit ställning till någon metod svarade ca 40 procent att det bästa sättet skulle vara att ge bidrag, men att samhället krävde en motprestation. Cirka 35 procent ansåg att det bästa sättet skulle vara att ge bidrag till föreningar och företag som skapade arbete. Vi har informerats om den försöksverksamhet som förekommer i kommunen med s k Westtidsarbetare. Dessa platser erbjuds arbetslösa som riskerar att utförsäkras från a-kassa och därmed tvingas leva på socialbidrag. Stadsdelsnämnden i Bergsjön har endast kunnat erbjuda några hundra personer sådana platser. Erfarenheterna anses goda. Resurserna är dock knappa.

Otillräcklig överensstämmelse mellan utbud och efterfrågan

Vi kan sammanfattningsvis konstatera att det råder en viss obalans mellan utbud och efterfrågan av välfärdstjänster i stadsdelarna. Det förefaller som om det i första hand på väsentliga områden, som exempelvis de som gäller barn- och ungdomsverksamhet samt arbetsmarknadsåtgärder, rör sig om hur stor bemanningen är.

3.7 Ett sätt att utveckla välfärdsproduktionen i Bergsjön och Älvsborg

Vi har tagit del av ekonomiska rapporter samt verksamhetsberättelser från de olika offentliga institutioner som agerar i de två stadsdelar som är föremål för analys i denna rapport. Vi har också blivit informerade om de verksamhetsmässiga förhållanden som gäller genom formella intervjuer, men även genom informella samtal. Det har inte befunnits ändamålsenligt, eller möjligt, att försöka göra detaljerade studier över den direkta effektiviteten i resursanvändandet i de två områdena. Istället har vi sökt finna om det genom *omdispositioner* eller genom att *tillföra något nytt inslag eller begrepp* i den offentliga verksamheten är möjligt att öka målluppfyllelsen på olika områden.

Vi anser att det är möjligt att mot bakgrund av de resultat vi fått i denna studie ge förslag på ett område inom vilket man kan lösa en del av de centrala problem som visar sig i Bergsjön och Älvsborg i Göteborg.

Förslaget bör således ges en allmän karaktär. Det handlar mer om en inriktning, ett nytt förhållningssätt eller att inplantera ett nytt fenomen i den offentliga verksamheten än att söka bidra med detaljerade förslag på hur förändringar kan utformas rent tekniskt. Förslagets inriktning är således av systemteknisk karaktär. Det syftar till att höja måluppfyllelsen i olika delar av de lokala verksamheterna utan att för den skull minska måluppfyllelsen i andra.

Vi har noterat att det i stort sett produceras välfärdstjänster i linje med de boendes förväntningar, men att det finns utrymme för förbättringar. Samtidigt som viss knapphet på personalresurser meddelas från verksamheter som riktas till barn och ungdomar samt sjukvård och äldreomsorg visar våra undersökningar att det finns en stor vilja bland de boende att delta i den gemensamma produktionen. De boende har gett uttryck för att de dels själva kan tänka sig att på fritiden och utan ersättning delta i den allmänna produktionen av välfärdstjänster, dels att det vore bra om de boende i högre utsträckning var aktiva i den produktion av välfärdstjänster som samhället normalt står för. Vi redovisar ovan att de boende även angett i vilken typ av verksamheter som de kan tänka sig att delta. I såväl Bergsjön som Älvsborg finns det ett stort intresse bland de vuxna att delta i verksamheter som riktas till barn och ungdomar.

Eftersom det finns ett visst behov i båda stadsdelarna för kompletterande insatser på personalsidan anser vi att det åtminstone finns anledning att överväga hur man skall ta vara på de mänskliga resurser som står till förfogande i de respektive områdena.

En stor majoritet av de boende är således beredda att hjälpa till i den produktion av service som kommunen för närvarande ansvarar för. Samtidigt finns det ett behov av direkta arbetsinsatser. Resultatet av opinionsundersökningen visar att beredskapen och önskan även tycks gälla i en vidare bemärkelse. Det finns även tecken på att delaktighet och aktivitet är något som efterfrågas inom arbetsmarknadspolitiken.

Vi anser att dessa förhållanden mot bakgrund av utvecklingen av antalet daglediga i främst de studerade låginkomstområdena indikerar att det finns anledning att överväga hur redan inledda försöksverksamheter på arbetsmarknadsområdet, exempelvis systemet med Wesstidsarbetare, skulle kunna utvecklas.

4 Malmö

Studien Valfärd i verkligheten bygger på information rörande tre svenska storstäder. Dessa är Göteborg, Malmö och Stockholm. I detta kapitel redovisas förhållandena i Malmö.

År 1996 genomfördes en reformering av den kommunala verksamheten i Malmö. Den rådande administrativa organisationen slopades och 10 stadsdelsnämnder infördes. Konkret innebar detta att äldreomsorg, barnomsorg, skola, fritid och kultur, handikappomsorg samt individ- och familjeomsorg samlades i enhetliga administrativa former.

Varje stadsdelsnämnd tilldelas från och med 1997 en viss summa pengar i enlighet med en resursfördelningsmodell. Denna är tänkt att bidra till den ekonomiska fördelningen så att områden med stor andel resurskrävande verksamhet kompenseras för detta. En stor andel arbetslösa, invandrare, handikappade och äldre, ger i konsekvens med detta en ökad tilldelning av resurser för den kommunala verksamheten. De resurser som utgår till stadsdelsnämnderna består i huvudsak av två delar, dels en grundresurs, dels en tilläggsresurs.

Grundresursen beräknas utifrån befolkningsstatistiska uppgifter. Varje stadsdelsnämnd tilldelas medel som svarar mot åldersstrukturen i området. Tilläggsresursen är avsedd att kompensera för de extra resurskrävande verksamheter som följer av att befolkningen är sammansatt på ett visst sätt.

Inför 1997 fördelas sammanlagt 4 miljarder kronor till de tio stadsdelsnämnderna. Av dessa medel utgör grundresursen 2 miljarder kronor och tilläggsresursen 1,5 miljarder kronor. De resterande 0,5 miljarderna fördelas som anslag.

4.1 Sammanfattning – Malmö behöver mer än pengar

RRV har inom ramen för VIVE-projektet samlat information rörande såväl utbud som efterfrågan av välfärdstjänster i två av Malmös stadsdelar, Rosengård och Limhamn/Bunkeflo. Arbetet har tre syften. För det första att kartlägga utbud och efterfrågan av välfärdstjänster. För det andra att se om det finns tydliga tecken på bristande överensstämmelse mellan utbud och efterfrågan. För det tredje att försöka peka ut ett eller flera enskilda områden eller fenomen som skulle kunna vara centrala i Storstadskommitténs fortsatta arbete med att finna vägar eller förslag som kan bidra till att förbättra situationen och de allmänna förutsättningarna i storstadsområden med en

hög andel socio-ekonomiska problem.

Vi har funnit att såväl Malmö kommun som statliga myndigheter fördelar mer resurser till stadsdelen Rosengård än till stadsdelen Limhamn/Bunkeflo, något som synes motiverat mot bakgrund av att de människor som bor i Rosengård har fler socio-ekonomiska problem. Denna fördelningsprofil gäller i stort sett samtliga välfärdstjänster som vi studerat. Tjänsterna består av personal och utbetalningar av kontanta bidrag och försäkringsersättningar.

I de flesta verksamheter har de offentliga institutionerna i Rosengård fler befattningshavare än i Limhamn/Bunkeflo. I vissa fall är skillnaderna små, medan det för andra verksamheter är stora skillnader. Det område där skillnaderna är störst är stadsdelsnämndernas enhet för individ- och familjeomsorg. I Rosengård finns 15 gånger så många socialsekreterare och annan verksamhetsnära personal jämfört med i Limhamn/Bunkeflo.

Vid kartläggningen av Malmös välfärdstjänster har vi beräknat antalet invånare per årsarbetskraft för olika verksamheter i stadsdelarna Rosengård och Limhamn/Bunkeflo. I tabellen nedan framgår en sammanfattning av resultatet från denna kartläggning.

Tabell 4.1 Antalet nyttjare (invånare, boende och elever) per årsarbetskraft för äldreboende, närpolis, grundskola, idrottsanläggningar, bibliotek, hemtjänst, fritidsgårdar samt individ- och familjeomsorg. År 1995–1996.

	Rosengård	Limhamn/Bunkeflo
Särskilt boende (boende per åa)	1,6	1,2
Närpolis (inv per åa)	832	1 012
Särskilt boende (inv 65+ per åa)	16	21
Grundskola (elever per åa)	11	17
Idrottsanläggningar (inv per åa)	869	1 468
Bibliotek (inv per åa)	2 125	4 892
Hemtjänst (inv 65+ per åa)	41	130
Fritidsgårdar (inv 7–18 per åa)	832	2 935
Individ- och familjeomsorg (inv per åa)	255	3 900

Mönstret i tabellen ovan är nästan uteslutande detsamma för varje verksamhet. I Rosengård är antalet invånare per årsarbetskraft lägre än i Limhamn/Bunkeflo. Produktionen av välfärdstjänster är alltså mer resurskrävande per capita i Rosengård än i Limhamn/Bunkeflo räknat i nedlagda årsarbetskrafter. De procentuellt största skillnaderna finns inom verksamheterna hemtjänst, fritidsgårdar samt individ- och familjeomsorg.

Malmö kommun styr med hjälp av sin resursfördelningsmodell ca 13 300 kronor per invånare till Limhamn/Bunkeflo. Invånarna i Rosengård tilldelas cirka 19 000 kronor per person.

När det gäller utbetalningar av bidrag och försäkringsersättningar till de boende i de två områdena är skillnaderna förhållandevis stora. De boende i Rosengård erhåller årligen i genomsnitt nästan dubbelt så mycket i bidrag

per invånare jämfört med Limhamn/Bunkefloborna, 29 330 kronor i jämförelse med 15 736 kronor. År 1993 var den viktade genomsnittsinkomsten 201 000 kronor i Limhamn/Bunkeflo och 125 000 i Rosengård. De direkta skatterna uppgick år 1994 till 0,195 miljarder kronor i Rosengård och till 1,342 miljarder kronor i stadsdelen Limhamn/Bunkeflo. Detta motsvarar 46 250 kronor per capita och år i Limhamn/Bunkeflo och 11 580 kronor per capita och år i Rosengård. Det innebär att hushållen i Limhamn/Bunkeflo betalar in ca 885 miljoner kronor mer i skatt än de får tillbaka i bidrag och försäkringsersättningar. I Rosengård erhåller hushållen positiva "nettoersättningar", dvs de erhåller mer i bidrag och försäkringsersättningar från stat och kommun än de betalar i direkta skatter. De totala nettotransfereringarna till stadsdelen uppgick år 1994 till 299 miljoner kronor.

Vi har låtit TEMO AB skatta efterfrågan på välfärdstjänster samt undersöka attityder till det offentliga välfärdsutbudet. Undersökningen visar att de boende i Limhamn/Bunkeflo och Rosengård anser att det finns utrymme för förbättringar. Ett av huvudresultaten är att boende i bägge områdena uppvisar liknande attityder vad gäller inställningen till den offentliga välfärdsproduktionen.

Limhamn/Bunkefloborna är generellt sett något mer nöjda med utbudet än vad Rosengårdsborna är. I Rosengård anser de boende att det först och främst satsas för lite på arbetsmarknadsåtgärder. Därefter anser de att det satsas för lite på äldreomsorg och sjukvård. I Limhamn/Bunkeflo är det främst sjukvård och satsningarna på skolor, fritidsgårdar och ungdomsverksamhet som upplevs som otillräckliga.

De boende i både Rosengård och Limhamn/Bunkeflo anser att det finns anledning att överväga kvalitetshöjande åtgärder vad gäller fritidsgårds- och ungdomsverksamhet, socialtjänst och socialvård samt arbetsmarknadsåtgärder.

När det gäller de boendes inställning till egen medverkan i den lokala välfärdsproduktionen är attityderna positiva. 58 procent av Rosengårdsborna och 69 procent av Limhamn/Bunkefloborna anger att de själva kan tänka sig att på fritiden, och utan ersättning, utföra en del verksamheter som idag utförs av samhället i det bostadsområde där de bor. 35 procent av Rosengårdsborna och 28 procent av Limhamn/Bunkefloborna säger dock att de inte är intresserade av sådan medverkan. I såväl Rosengård som Limhamn/Bunkeflo är intresset störst för att medverka på fritidsgårdar eller i annan ungdomsverksamhet. Andra i detta sammanhang populära områden är barnomsorg, skola, äldreomsorg, kultur samt skötsel och underhåll av det egna bostadsområdet.

Materialet visar de boendes uppfattningar om vad som är bra för den arbetslöse. 33 procent av Rosengårdsborna och 46 procent av Limhamn/Bunkefloborna anger att motprestationer skulle vara det enskilt bästa sättet att hjälpa den arbetslöse. Vidare anser ca 31/39 procent av de boende i Rosengård och Limhamn/Bunkeflo att det bästa sättet att hjälpa de arbetslösa vore

att ge bidrag till företag och föreningar så att arbetstillfällena skapas.

Av våra undersökningar i Malmö framgår sammanfattningsvis att de boende i såväl låg- som höginkomstområdet är välvilligt inställda till att den egna stadsdelen i högre utsträckning kännetecknas av olika offentliga verksamheter där de boende själva kan bidra med insatser, till exempel inom skola och äldreomsorg.

4.2 Två bostadsområden – Rosengård och Limhamn/Bunkeflo

Projektet Valfärd i verkligheten (VIVE) syftar till att spegla såväl utbud som efterfrågan av välfärdstjänster i tre svenska storstäder. I syfte att skapa jämförbara storheter väljs ett hög- och ett låginkomstområde ut i varje stad. I Malmö har stadsdelarna Rosengård och Limhamn/Bunkeflo valts ut. Stadsdelarna representerar dels ett område med låg genomsnittlig inkomst, dels ett område med hög genomsnittlig inkomst. Genomsnittlig inkomst har varit det främsta kriteriet som bestämt vilka stadsdelar som skulle utgöra grunden för utredningens Malmömaterial.

Rosengård är ett förhållandevis modernt förortsområde i Malmös nordöstra del. Området byggdes i huvudsak på 1960-talet några kilometer från stadens centrum. Området är ett resultat av en aktiv stadsplanering. Den största arbetsgivaren är kommunen. Bostäderna är i huvudsak av flerfamiljstyp. Inom området finns ett fåtal radhus och villor. I Rosengård bor ca 19 000 personer. Hälften är män och hälften är kvinnor. Ålderspyramiden visar att förhållandevis många unga människor bor i stadsdelen. En tredjedel av invånarna är under 18 år.

Limhamn/Bunkeflo är i stor utsträckning ett gammalt bostadsområde beläget några kilometer sydväst om Malmös centrala delar. Området utgörs av 18 delområden. Limhamn/Bunkeflo är av tradition en egen stad. Det finns en stadskänsla i stadsdelen som rymmer ca 6 500 arbetstillfällen. I området finns också delar som består av små byar och av ren landsbygd. Området ligger naturskönt beläget vid kusten. Bostäderna består främst av villor och radhus. Ett mindre antal flerfamiljshus finns också. I Limhamn/Bunkeflo bor ca 29 000 personer. Av tabellen nedan framgår åldersfördelningarna för Rosengård och Limhamn/Bunkeflo. Hälften av invånarna i Limhamn/Bunkeflo är i åldrarna 25 till 64 år.

Tabell 4.2 Åldersfördelningar i Rosengård och Limhamn/Bunkeflo. (Inom parentes anges procentuell andel av totala antalet boende i respektive stadsdel). År 1995.

	Rosengård	Limhamn/Bunkeflo
Ålder		
" 0- 6	2 997 (16%)	2 696 (9%)
" 7-15	2 885 (15%)	3 298 (11%)
" 16-18	715 (4%)	1 030 (4%)
" 19-24	1 330 (7%)	1 497 (5%)
" 25-44	5 500 (29%)	7 173 (24%)
" 45-64	3 389 (18%)	7 897 (27%)
" 65-79	1 752 (9%)	4 521 (15%)
" 80-	560 (3%)	1 238 (4%)
Totalt:	19 128 (100%)	29 350 (100%)

Vid en jämförelse mellan de två stadsdelarna framgår att befolkningen sedan 1960-talet ökat något i Limhamn/Bunkeflo, medan befolkningen i Rosengård ökade fram till 1970, för att därefter minska. I Rosengård var utflyttningen 1993 25 procent, 1995 var den 17 procent. I Limhamn/Bunkeflo har utflyttningen under samma tid varit 9 procent. Rosengård kännetecknas av att nya invandrargrupper stannar i Rosengård tills de har etablerat sig i Sverige, för att därefter flytta vidare.

Andelen lägenheter eller småhus med 1 till 3 rum är i Limhamn/Bunkeflo 40 procent. I Rosengård är motsvarande andel 60 procent. I Limhamn/Bunkeflo utgör småhus med 4 eller fler rum 60 procent av antalet lägenheter och småhus. Upplåtelseformerna för befolkningens bostäder skiljer sig också åt i de två områdena. I Rosengård är knappt en tredjedel av hushållen bostads- eller äganderätter. I Limhamn/Bunkeflo är tre av fyra hushåll bostads- eller äganderätter. Andelen hushåll som består av ensamstående är i Rosengård 41 procent och i Limhamn/Bunkeflo 30 procent. Den genomsnittliga hushållsstorleken är i stort sett densamma i de två stadsdelarna (2,4 personer).

Andelen utländska medborgare uppgick år 1995 till 38 procent i Rosengård, medan andelen var tre procent av befolkningen i Limhamn/Bunkeflo. Till detta kommer andelen personer som är "före detta utländska medborgare". År 1995 utgjorde denna grupp 36 procent av de boende i Rosengård och 8 procent i Limhamn/Bunkeflo. Summan av utländska medborgare och "före detta utländska medborgare" brukar i befolkningssammanhang benämnas *personer med utländsk anknytning*. I Rosengård utgör denna grupp 74 procent av de boende. I Limhamn/Bunkeflo utgör gruppen personer med utländsk anknytning 11 procent av det totala antalet boende. I Rosengård bor stora invandrargrupper som lämnat sina hemländer på grund av krig, bland annat jugoslaver, bosnier och irakier. De boende i Limhamn/Bunkeflo med utländsk anknytning är främst personer från övriga Norden och Väst-europa (49 procent, år 1994).

Den *genomsnittliga inkomsten* är högre i Limhamn/Bunkeflo än i Rosengård. Den disponibla medelinkomsten har *minskat* bland såväl kvinnor

som män under 1990-talet. År 1993 var den viktade genomsnittsinkomsten 125 000 i Rosengård, medan den var 201 000 kronor i Limhamn/Bunkeflo. För kvinnor var motsvarande inkomster 86 000 kronor respektive 133 000 kronor.

Förvärvsfrekvensen var i Rosengård knappt 35 procent för både män och kvinnor (år 1994). För Limhamn/Bunkeflo var förvärvsfrekvensen drygt 75 procent. Förvärvsfrekvensen varierade dock kraftigt inom stadsdelen Rosengård, från nio procent i ett område till 67,5 procent i ett annat. Samtidigt är antalet arbetslösa personer som är registrerade på arbetsförmedlingen inte speciellt många i Rosengård. Till exempel har området med en förvärvsfrekvens om nio procent en registrerad arbetslöshet om nio procent. Det innebär att 82 procent av invånarna i detta område varken arbetar, söker arbete eller kan söka arbete. I just detta område uppgår andelen invånare med utländsk bakgrund till 93 procent.

Medellivslängden är högre för kvinnor och män i Limhamn/Bunkeflo jämfört med män och kvinnor i såväl Rosengård som Malmö totalt. Rosengård har den lägsta medellivslängden i Malmö. Medellivslängden i Limhamn/Bunkeflo är för män 76,1 och för kvinnor 80,7. I Rosengård är medellivslängden 70,9 för män och 78,1 för kvinnor. Enligt en folkhälso rapport framtagen av Malmö stad är invånarna i Rosengård mer sjukskrivna än i andra stadsdelar och har sämre levnadsförutsättningar. Förhållandet är det omvända i Limhamn/Bunkeflo.

Sammanfattningsvis är Rosengård en stadsdel med en större andel invånare med påtagliga sociala problem än vad som gäller för stadsdelen Limhamn/Bunkeflo.

4.3 Utbud av välfärdstjänster – kontanta ersättningar

Staten och kommunerna utbetalar årligen ett stort antal olika bidrag och försäkringsersättningar till de svenska hushållen. Det gäller såväl generella som specialdestinerade och behovsprövade bidrag och ersättningar.

I detta avsnitt redovisas en kartläggning av de kontant utbetalda bidrags- och försäkringsersättningar till hushållen i Rosengård och Limhamn/Bunkeflo. Redovisningen gäller åren 1990 och 1994. De ekonomiska ersättningarna utgörs av skattepliktiga respektive icke skattepliktiga bidrag och ersättningar. Nedan specificeras de största delarna inom respektive kategori:

Skattepliktiga ersättningar	Icke skattepliktiga ersättningar
Förtidspension	Bostadsbidrag/KBT
Sjukpenning	Barnbidrag
Föräldrapenning	KAS
Arbetsmarknadsstöd	Socialbidrag

Datafångsten har skett genom bearbetning av SCBs forskningsdatabas, IoF-basen i Örebro. I denna finns samtliga uppgifter om hushållens inkomster

och förmögenheter. Alla faktorinkomster, bidrag och ersättningar som utbetalats till de boende i stadsdelarna Rosengård och Limhamn/Bunkeflo har strukturerats för analysändamål. Förutom inkomsterna redovisas även hushållens inbetalningar av direkta skatter. I Bilaga 1 återges det tabellmaterial som utgör grund för framställningen i detta avsnitt.

Tabell 4.2 Offentliga hushållstransfereringar till hushållen i Rosengård och Limhamn/Bunkeflo. År 1990 och 1994. Kronor. Procentuell utveckling.

Område	År 1990	År 1994	Förändring
Rosengård, totalt	433 647 000	493 301 000	+ 13,8 %
per capita	25 234	29 330	+ 16,2 %
Limhamn/Bunkeflo, totalt	350 052 000	456 598 000	+ 30,0 %
per capita	12 880	15 736	+ 22,2 %

I tabell 4.2 framgår att det totala stödet till de boende i Rosengård var väsentligt mer omfattande än stödet till hushållen i Limhamn/Bunkeflo. Det gäller såväl totalt som fördelat per invånare (per capita). År 1994 utbetalades 493,3 miljoner kronor till Rosengårds 16 819 invånare, vilket var 13,8 procent mer än vad som utbetalades år 1990. Till hushållen i Limhamn/Bunkeflo utbetalades 456,6 miljoner kronor år 1994, en ökning motsvarande 30 procent på fyra år. När hänsyn till antalet boende tas erhålls andra utvecklingstal. År 1994 utbetalades ca 29 330 kronor per boende i Rosengård, en ökning med ca 16 procent sedan 1990. Motsvarande siffror för Limhamn/Bunkeflo var 15 736 kronor och 22,2 procent.

Redovisningen i tabell 4.2 är förhållandevis översiktlig. Den visar att den offentliga sektorn betalade ut mer än dubbelt så mycket resurser per invånare i Rosengård än vad som utbetalades till de boende i Limhamn/Bunkeflo. Utbetalningarna ökade i de två stadsdelarna, men ökningstakten var högre i Limhamn/Bunkeflo.

Vi har dessutom studerat hur stor del av de utbetalda bidragen och försäkringsersättningarna som motsvaras av inbetalda skatter (direkta skatter). Fördelningspolitiken i Sverige syftar till att omfördela ekonomiskt välstånd från höginkomsttagare till låginkomsttagare. Detta innebär att skillnaderna mellan ett låg- och höginkomstområde illustreras om utbetalda bidrag och försäkringsersättningar reduceras med inbetalade skatter.

De direkta skatterna uppgick år 1994 till 0,195 miljarder kronor i Rosengård, och 1,342 miljarder kronor i stadsdelen Limhamn/Bunkeflo. Detta motsvarar 11 580 kronor per capita/år i Rosengård och 46 250 kronor i Limhamn/Bunkeflo.

I tabell 4.3 har de belopp som redovisats i tabell 4.2 minskats med de direkta skatter som hushållen betalar in till stat och kommun. Arbetsgivaravgifter, företagsskatter och mervärdesskatt ingår inte i materialet.

Tabell 4.3 Offentliga hushållstransfereringar minus inbetalade skatter. Hushållen i stadsdelarna Rosengård och Limhamn/Bunkeflo. År 1990 och 1994. Kronor. Procentuell utveckling.

Område	År 1990	År 1994	Förändring
Rosengård, totalt	160 888 000	298 539 000	+ 85,6 %
per capita	9 362	17 750	+ 89,6 %
Limhamn/Bunkeflo, totalt	-876 776 000	-885 128 000	-1,0 %
per capita	-32 261	-30 505	+ 5,0 %

I tabell 4.3 framgår att det statistiska materialet i tabell 4.2 inte ger en fullständig eller rättvisande bild av den ekonomiska situationen i de två stadsdelarna. Av redovisningen framgår att hushållen i Limhamn/Bunkeflo betalade in ca 885 miljoner kronor mer i skatt än de fick tillbaka i bidrag och försäkringsersättningar. I Rosengård erhöll hushållen i genomsnitt positiva "nettoersättningar", dvs de erhöll mer i bidrag och försäkringsersättningar från stat och kommun än de betalade i direkta skatter. De totala nettotransfereringarna till stadsdelen uppgick år 1994 till 299 miljoner kronor.

För att få en mer nyanserad bild av hushållens ekonomiska situation har några olika statistiska grepp tagits. För det första har andelen socialbidragstagare, genomsnittligt belopp samt andelen som inte når upp till socialbidragsnormen genererats per hushållstyp och åldersgrupp. Detta redovisas i tabellerna 4.4 a och 4.4 b. För det andra har andelen hushåll som till en viss del är beroende av bidrag och olika försäkringsersättningar redovisats separat. Detta sker i tabellerna 4.5 a och 4.5 b.

Socialbidrag utbetalas till enskilda hushåll först sedan socialtjänsten i kommunen, eller stadsdelsnämnden, funnit att annan finansiering inte står att finna. Socialbidragen anses allmänt vara individens sista "skyddsnät". Ett väl strukturerat material rörande utbetalningar av socialbidrag utgör därför ett intressant analysunderlag när det socio-ekonomiska läget i ett bostadsområde skall analyseras. I tabellerna 4.4 redovisas såväl andel som genomsnittligt belopp per hushållstyp.

I Rosengård har andelen gifta/sambo som tagit emot socialbidrag ökat med 20 procentenheter mellan åren 1990 och 1994. Under samma tidsperiod har andelen socialbidragstagare minskat i Limhamn/Bunkeflo. Andelen ensamstående med socialbidrag (tabell 4.4 b) har däremot ökat i båda stadsdelarna. En stor del av de som är ensamstående med barn är kvinnor. Andelen invånare som lever under socialbidragsnormen har ökat för samtliga kategorier i båda stadsdelarna, undantaget gifta/sambo i Limhamn/Bunkeflo.

Redovisningen i tabellerna 4.4 visar på stora skillnader mellan de två stadsdelarna. I Rosengård är andelen hushåll som tar emot socialbidrag hög. Detta gäller oavsett vilken hushållskategori som studeras. I Limhamn/Bunkeflo är det förhållandevis få hushåll som tar emot socialbidrag.

I det redovisade statistiska materialet framgår inte de olika hushållskategoriernas grad av bidragsberoende, bara de belopp som utbetalats samt hur många som inte når upp till socialbidragsgränsen. Denna information är

Tabell 4.4 a) Socialbidrag till sambohushåll (gifta eller sambeskattade) i stadsdelarna Rosengård och Limhamn/Bunkeflo. År 1994. För varje socio-ekonomisk grupp anges andelen hushåll som erhåller socialbidrag (A), genomsnittligt utbetalt belopp (B) samt andelen hushåll som inte når socialbidragsnormen (C). Kronor. Procent. U b betyder utan barn, 1 b betyder ett barn etc.

Giftn/sambo	Rosengård			Limhamn/Bunkeflo		
	A	B	C	A	B	C
18-24 u b	76,2	49 100	33,3	12,5	14 700	-
18-24 1 b	72,7	54 800	9,1	0	-	-
18-24 2 b+	91,7	58 700	16,7	100	5 600	-
25-44 u b	57,0	59 300	10,6	1,3	30 900	1,3
25-44 1 b	58,8	63 200	11,2	0,8	5 300	1,6
25-44 2 b+	62,8	70 800	15,2	1,1	16 500	0,8
45-64 u b	13,9	74 000	3,4	0,4	14 800	0,8
45-64 1 b	26,9	90 600	5,6	0,2	45 500	1,2
45-64 2 b+	63,0	78 800	15,8	0,7	3 100	1,8
65- u b	11,1	68 700	2,1	0,1	1 200	0,1
65- 1 b	57,1	69 400	14,3	0	-	-
65- 2 b+	75,0	132 500	-	0	-	-
Totalt	43,2	69 800	9,8	0,5	15 100	0,8

strategisk när kommunens socialförvaltning, skall skapa sig en uppfattning om de socio-ekonomiska problemen. Man kan i ovanstående uppställningar se att det är framför allt unga barnfamiljer mellan 18-24 år i Rosengård som har svårt att försörja sig. Ovanstående information säger dock ingenting om hur många av socialbidragstagarna som arbetar för att försörja sig.

För att få en uppfattning om hur stor del av de boende i respektive område som har sin försörjning tryggad genom bidrag och försäkringsersättningar, har vi studerat de hushåll vars disponibla inkomst till minst 76 procent (76-100 procent) är sammansatt av ersättningar från AMS, socialbidrag och förtidspension, eller kombinationer av dessa ersättningar. Denna definition kallas i det följande för Definition 1. Personer som uppbär ett av dessa ersättningsslag, eller kombinationer av dessa, antas inte utföra något arbete för den tid som är aktuell. De personer som till minst 76 procent sätter samman sin disponibla inkomst med dessa ersättningsslag betraktas i denna utredning som i huvudsak daglediga. Även om en del av förtidspensionärerna ofta har en kraftigt nedsatt förmåga att arbeta, och därmed är förhindrade att utföra många traditionella eller ordinära arbetsuppgifter, räknar vi inte automatiskt samtliga dessa personer till gruppen sjuka.

Vi har även studerat andelen hushåll som är bidragsberoende i vidare mening. Två ytterligare definitioner har använts. Det gäller dels de som till minst 76 procent sätter samman sin disponibla inkomst genom förtidspension, sjukpenning, arbetsmarknadsstöd samt något eller flera av de skattefria bidrag som finns (Definition 2), dels de som till minst 76 procent sätter samman sin disponibla inkomst genom ett eller flera av de skattepliktiga och/el-

Tabell 4.4 b) Ensamhushållens socialbidrag i stadsdelarna Rosengård och Limhamn/Bunkeflo. År 1994. För varje socio-ekonomisk grupp anges andelen hushåll som erhåller socialbidrag (A), genomsnittligt utbetalt belopp (B) samt andelen hushåll som inte når socialbidragsnormen (C). Kronor. Procent. U b betyder utan barn, 1 b betyder ett barn etc.

Ensamst.	Rosengård			Limhamn/Bunkeflo		
	A	B	C	A	B	C
18-24 u b	35,5	31 900	43,7	8,8	15 200	39,8
18-24 1 b	58,9	37 000	30,4	15	12 500	22,5
18-24 2 b+	52,2	38 800	34,8	33,3	5 600	-
25-44 u b	39,4	44 400	18,9	7,9	25 300	9,1
25-44 1 b	36,3	51 800	13	6,8	13 200	5,5
25-44 2 b+	43,8	39 100	13	10	16 300	8,7
45-64 u b	20,6	52 800	6,4	4,7	27 200	4,4
45-64 1 b	30,8	60 800	7,7	9,2	13 100	5,8
45-64 2 b+	46,7	60 100	20	4,6	25 200	4,7
65- u b	11,8	47 700	5,8	1,3	14 600	0,8
65- 1 b	-	-	-	-	-	-
65- 2 b+	-	-	-	-	-	-
Totalt	29,1	43 500	17	5,8	20 300	12,3

Tabell 4.5 a) Andel och antal hushåll (gifta/sambo) vars disponibla inkomster till minst 76 procent består av antingen förtidspension, ersättningar p g a arbetslöshet, socialbidrag eller kombinationer av dessa ersättningsslag (Definition 1). Hushåll i stadsdelarna Rosengård och Limhamn/Bunkeflo. Malmö kommun. År 1994. För varje socio-ekonomisk grupp anges andelen hushåll som till minst är bidragsberoende enligt Definition 1 ovan, antal personer som är bidragsberoende enligt Definition 1 år 1994 samt antal personer som är bidragsberoende enligt Definition 1 år 1990 (inom parentes). U b betyder utan barn, 1 b betyder ett barn etc.

Giftn/sambo	Rosengård			Limhamn/Bunkeflo		
	Andel %	Antal 94	Antal 90	Andel %	Antal 94	Antal 90
18-24 u b	23,8	5	(4)	-	-	(-)
18-24 1 b	18,2	4	(3)	-	-	(-)
18-24 2 b+	8,3	4	-	-	-	(-)
25-44 u b	19,0	27	(18)	-	-	(-)
25-44 1 b	17,0	50	(22)	-	-	(-)
25-44 2 b+	7,1	64	(14)	-	-	(-)
45-64 u b	21,0	104	(64)	1	20	(22)
45-64 1 b	15,6	25	(10)	-	-	(-)
45-64 2 b+	10,3	15	(7)	-	-	(1)
65- u b	8,7	33	(26)	-	-	(2)
65- 1 b	28,6	2	-	-	-	(-)
65- 2 b+	-	-	-	-	-	(-)
Totalt	12,8	330	(168)	0,3	20	(26)

ler skattefria bidrag som finns (Definition 3). Resultatet av dessa databearbetningar redovisas i Tabell C i Bilaga 1.

Den fortsatta framställningen bygger emellertid på statistiska bearbetningar enligt den snävare definitionen av daglediga (Definition 1).

Antalet hushåll som inte förvärvsarbetar för sin försörjning har ökat för samtliga kategorier i båda stadsdelarna, undantaget gifta/sambo i Limhamn/Bunkeflo.

Tabell 4.5 b) Andel och antal ensamhushåll vars disponibla inkomster till minst 76 procent består av antingen förtidspension, ersättningar p g a arbetslöshet, socialbidrag eller kombinationer av dessa ersättningslag (Definition 1). Hushåll i stadsdelarna Rosengård och Limhamn/ Bunkeflo. Malmö kommun. År 1994. För varje socio-ekonomisk grupp anges andelen hushåll som till minst 3/4 är bidragsberoende enligt Definition 1 ovan, antal personer som är bidragsberoende enligt Definition 1 år 1994 samt antal personer som är bidragsberoende enligt Definition 1 år 1990 (inom parentes). U b betyder utan barn, 1 b betyder ett barn etc.

Giftn/sambo	Andel %	Rosengård		Limhamn/Bunkeflo		
		Antal 94	Antal 90	Andel %	Antal 94	Antal 90
18-24 u b	15,4	130	(54)	0,9	16	(5)
18-24 1 b	5,4	3	(5)	—	—	(5)
18-24 2 b+	—	—	(—)	—	—	(—)
25-44 u b	23,3	291	(191)	3,7	73	(40)
25-44 1 b	8,1	18	(15)	0,3	1	(1)
25-44 2 b+	2,8	9	(5)	—	—	(—)
45-64 u b	28,3	299	(236)	7,3	128	(88)
45-64 1 b	3,8	3	(7)	—	—	(—)
45-64 2 b+	10,0	3	(—)	—	—	(—)
65- u b	9,6	103	(89)	0,2	4	(4)
65- 1 b	—	—	(—)	—	—	—
65- 2 b+	—	—	(1)	—	—	—
Totalt	17,4	862	(603)	2,6	222	(138)

4.4 Utbud av välfärdstjänster – service

Stadsdelsnämnden (kommunen) tillhandahåller det huvudsakliga utbudet av välfärdstjänster bestående av personlig service till de boende i området. Den näst största leverantören av offentlig service är primärvårdsorganisationen. Därefter kommer statens decentraliserade verksamhet. När det gäller staten rör det sig i stort sett om polisverksamhet, arbetsförmedling och försäkringskassans verksamhet.

4.4.1 Stadsdelsnämndernas verksamhet

Stadsdelsnämnderna producerar offentliga tjänster inom huvudsakligen 8 verksamhetsområden. Dessa är

Barnomsorg, förskolebarn
Skolbarnomsorg
Grundskola
Äldreomsorg
Individ- och familjeomsorg
Funktionshinder
Fritid och kultur
Primärvård

Stadsdelsnämnderna Rosengård och Limhamn/Bunkeflo erhåller varje år en summa pengar från kommunen. Fördelningen sker från och med 1997 i enlighet med en resursfördelningsmodell, se inledningen till kapitlet. Resurstilldelningen vad gäller kommun- och statsbidrag skall spegla de olika förhållanden som råder i de två stadsdelarna. Syftet är att skapa förutsättningar för god offentlig tjänsteproduktion. Förvaltningarna tar även ut avgifter för att täcka de kostnader som verksamheten genererar. I det följande beskrivs tjänsteproduktionen i Rosengård respektive Limhamn/Bunkeflo. Vi fokuserar inte verksamheten som gäller funktionshinder, se avsnitt 1.4.1 Storstadsrelevanta välfärdstjänster.

Personal

1996 hade Rosengård ca 1 630 personer anställda, motsvarande 1 466 heltidstjänster. I december 1996 hade Limhamn/Bunkeflo 1 270 personer anställda, motsvarande 1090 heltidstjänster. Av förvaltningarnas redovisning framgår således att den kommunala verksamheten i Rosengård produceras av fler årsarbetskrafter jämfört med vad som är fallet i Limhamn/Bunkeflo. I det följande redovisas en bild av den verksamhet som bedrivs uppdelat per verksamhetsområde.

Barnomsorg

Barnomsorg produceras för såväl förskolebarn som skolbarn. När det gäller förskolebarn är bilden olikartad i de två stadsdelarna.

Barnomsorg – Förskolebarn

I Rosengård har över 70 procent av invånarna invandrabakgrund. En stor andel av de vuxna är arbetslösa och socialbidragsberoende. Eftersom många vuxna inte arbetar, saknar många barn dagisplats. Ett av målen för barnomsorgen i Rosengård är att barn med invandrabakgrund skall ges möjlighet att förstå och tala både sitt modersmål och svenska språket. Barnens språkutveckling och språkinläring skall gå som en röd tråd genom verksamheten. I Rosengård finns också många barn med särskilda behov. Dessa barn har till exempel koncentrationssvårigheter och svåra sociala problem. Enligt

en utredning gjord 1994 uppgår antalet barn med särskilda behov till 85 procent i Rosengård. Endast ett fåtal av dessa barn får stöd i form av resurspersoner.

I Rosengård var 2 448 barn mellan 1–6 år folkbokförda år 1996. Av dessa tog 40 procent del av stadsdelens barnomsorg. Det innebär att 60 procent av barnen i åldrarna 1–6 inte hade någon regelbunden kontakt med barnomsorgen. Men i åldrarna 1–3 år går den överväldigande delen av föräldrarna med sina barn till barnavårdscentralerna, och får därigenom kontakt med kommunens service.

I Limhamn/Bunkeflo förvärvsarbetar drygt 75 procent av alla vuxna mellan 20 och 64 år. I många av barnfamiljerna arbetar båda föräldrarna. Eftersom Limhamn/Bunkeflo är ett höginkomstområde har de flesta barnen en god materiell levnadsstandard. På fritiden är många barn sysselsatta med organiserade fritidsaktiviteter, till exempel ridning och gymnastik. Målen för verksamheten inom barnomsorgen kan ses som ett komplement till dessa aktiviteter. Det anses här viktigt att barnen ges tid att skapa och utvecklas i lugn och ro, samt att utvecklas i samverkan med andra.

I Limhamn/Bunkeflo var 2 618 barn mellan 1–6 år folkbokförda år 1996. Av dessa tog 70 procent del av stadsdelens barnomsorg. I Limhamn/Bunkeflo har förhållandevis få barn särskilda behov, cirka en procent.

Tabell 4.6 Antal barn i stadsdel, betalningsansvar, behovstäckning och personalresursförbrukning inom barnomsorgen. År 1996.

	Rosengård	Limhamn/Bunkeflo
Antal barn, 1–6 år	2 448	2 618
Antal barn, bet.ansvar	1 039 (42%)	1 732 (67%)
Antal barn i kö	150 (6%)	50 (2%)
Behovstäckning	87%	97%
Antal daghem	19	18
Antal avdelningar	62	47
Antal barn per avdelning	16,5	18,4
Antal åa i barngrupp	240	140
Antal åa ej i barngrupp	36	20
Antal barn (1–6) per åa	4,3	6,2

Av tabell 4.6 framgår att antalet barn per vuxen är lägre i Rosengård (4,3) än i Limhamn/Bunkeflo (6,2). Antalet barn per avdelning är högre i Limhamn/Bunkeflo, motsvarande 18,4 mot 16,5 i Rosengård. I Limhamn/Bunkeflo menar verksamhetsansvariga att det inte skulle gå att ha så få vuxna i verksamheten om inte de barn som behöver särskilt stöd hade haft resurspersoner.

I Limhamn/Bunkeflo står 50 barn i kö, jämfört med 150 barn i Rosengård. Sammantaget ger det en högre grad av behovstäckning i Limhamn/Bunkeflo än i Rosengård, 97 procent jämfört med 87 procent. Märk väl att graden av behovstäckning endast speglar behovet i enlighet med definitionen av

stadsdelens egentliga betalningsansvar. I Rosengård står till exempel 175 barn till arbetslösa föräldrar i dagiskö.

I stadsdelarna finns ett antal olika former av barnomsorg att tillgå. En större andel, närmare en fjärdedel, av barnen i Limhamn/Bunkeflo är placerade i icke-kommunala daghem. I Rosengård är endast två procent av barnen placerade i icke-kommunala daghem. Den dominerande daghemsformen i Rosengård är kommunala daghem som omfattar tre fjärdedelar av barnen. Fördelningen framgår närmare i tabell 4.7 nedan. Observera att antalet placerade barn inte överensstämmer med antalet barn som stadsdelarna har betalningsansvar för. Det beror på att barn kan vara placerade utanför den egna stadsdelen.

Tabell 4.7 Antal barn placerade i kommunala daghem, icke-kommunala daghem, heltidsplatser i familjedaghem samt deltidsgupper. År 1996.

Antal elever placerade i:	Rosengård	Limhamn/Bunkeflo
Kommunala daghem	1 020 (77%)	864 (52%)
Ej kommunala daghem	32 (2%)	400 (24%)
Familjedaghem	49 (4%)	250 (15%)
Deltidsgupper	220 (17%)	150 (9%)
Totalt	1 321 (100%)	1 664 (100%)

Grundskola

I Limhamn/Bunkeflo finns Sveriges största rektorsområde. Flertalet av eleverna kommer från studiemotiverande hem med en materiellt hög levnadsnivå. Samtidigt är problemen med alkoholmissbruk bland ungdomar större i Limhamn/Bunkeflo än i andra delar av Malmö. För närvarande driver Limhamn/Bunkeflos stadsdelsförvaltning ett projekt i syfte att stoppa missbruket. Skolan i Limhamn/Bunkeflo strävar efter att stoppa skadegörelse och mobbning. År 1996 gick 2 983 elever i grundskolan i Limhamn/Bunkeflo. Motsvarande antal för Rosengård var 2 850 elever.

Många av eleverna i Rosengård har invandrarbakgrund. Eleverna, i den av Rosengårds skolor som har flest invandrare, kommer från drygt 40 länder/områden och talar 37 språk inklusive svenska. Tretton av skolklasserna saknar svenska elever. En av de viktigaste uppgifterna för skolan är därför att lära eleverna att förstå och tala det svenska språket.

96 procent av eleverna i Limhamn/Bunkeflo går i grundskola i den egna stadsdelen, ca 3 procent går i grundskola i den intilliggande stadsdelen. När det gäller Rosengård går 90 procent av eleverna i grundskola i den egna stadsdelen. Därutöver går en del elever i friskola. I detta avseende är förhållandena mycket lika mellan stadsdelarna, ca 6 procent i Rosengård och ca 4 procent i Limhamn/Bunkeflo.

I Rosengård är andelen invandrare väsentligt större än i Limhamn/Bunkeflo. Stadsdelen har fått ta emot ett stort antal flyktingar under senare år.

Detta har inneburit att skolledningen i de olika grundskolorna styrt upp verksamheten för att möta de krav som elevunderlaget ställer. Det handlar om att pröva barnens kunskapsnivå, ordna förberedelseklasser, organisera hemspråksundervisning och stödlektioner i svenska språket. I Rosengård driver en del föräldrar kompletterande hemspråksundervisning efter ordinarie skoltid.

Ett resultat av de speciella krav som finns i Rosengård är att verksamheten blir mer personalintensiv än motsvarande i Limhamn/Bunkeflo. Vid en betraktelse av personalredovisningen i tabell 4.8 framgår att varje lärare i Limhamn/Bunkeflo i genomsnitt har 17 elever. I Rosengård har varje lärare i genomsnitt 11 elever. För att lärarna skall kunna bedriva undervisning i skolan behövs också elevvårdande personal och administratörer.

Tabell 4.8 Personal inom grundskolan i Rosengård och Limhamn/Bunkeflo. Antal årsarbetskrafter. År 1996.

	Rosengård	Limhamn/Bunkeflo
Kommunal grundskola:		
Lärare	261	176
Övrig personal	58	98
Totalt	319	274
Antal elever, betalningsansvar	2 850	2 983
Antal elever per åa (lärare)	11	17
Fristående skolor:		
Antal elever, betalningsansvar	177	110

Skolbarnomsorg

När det gäller den del av barnomsorgen som riktas till skolbarnen, kan det konstateras att denna typ av verksamhet är betydligt mindre vanligt förekommande i Rosengård än i Limhamn/Bunkeflo. Antalet platser i denna typ av barnomsorg är mindre än hälften (39 procent) så många i Rosengård som i Limhamn/Bunkeflo. Eftersom antalet barn i de aktuella åldrarna är i stort sett lika många, 2 219 i Limhamn/Bunkeflo och 2 095 i Rosengård, är det tydligt att barnen i Rosengård tillbringar en avsevärt mindre del av sin fritid i denna verksamhet. Antal och andelar barn placerade inom skolbarnomsorgen i respektive stadsdel framgår av tabell 4.9.

Tabell 4.9 Skolbarnomsorg. Antal barn i stadsdel, behovstäckning och särskilt stödbehov. År 1996.

	Rosengård	Limhamn/Bunkeflo
Antal barn 7–12 år	2 095	2 219
Totalt behov	369 (18%)	930 (42%)
Antal barn i kö	50 (2%)	0
Behovstäckning	78 (86%)	930 (100%)
Antal barn, särskilt stöd	241 (12%)	2 (1%)
Antal barn, behov särskilt stöd	1 692 (81%)	48 (2%)

I Limhamn/Bunkeflo uppgår det totala behovet av skolbarnomsorg till 42 procent av antalet barn om 2 219. Motsvarande behov i Rosengård är betydligt lägre, där endast 18 procent av barnen efterfrågar barnomsorg. I Rosengård står dock 50 barn i kö. Sammantaget är behovstäckningen i Rosengård 61 procent och i Limhamn/Bunkeflo fullständig. Den största skillnaden mellan de två stadsdelarna framgår av barnens behov av särskilt stöd. I Rosengård är över 81 procent av barnen i behov av särskilt stöd, varav 12 procent erhåller särskilt stöd. I Limhamn/Bunkeflo uppgår motsvarande behov till endast 2 procent, varav 1 procent tillgodoses.

Trots det antalsmässigt mindre behovet i Rosengård, får endast 6 av 10 barn en plats på fritidshem. I Limhamn/Bunkeflo, där behovet är mer än tio gånger så stort, får samtliga barn en plats.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen består i huvudsak av hemtjänst samt olika former av särskilt boende för äldre. När det gäller boendet rör det sig om ålderdomshem, servicehus, gruppboende och sjukhem.

När det gäller äldreomsorgen bör det inledningsvis nämnas att antalet personer som både är folkbokförda i respektive område och är äldre än 65 år skiljer sig åt. I Rosengård är antalet 2 352 personer (12 procent av stadsdelens totalbefolkning) och i Limhamn/Bunkeflo 5 789 (20 procent av stadsdelens totalbefolkning). Nedan framgår att såväl antal timmar i den öppna hemtjänsten som antalet boendeplatser för äldre är högre i absoluta termer i Limhamn/Bunkeflo än i Rosengård. I Rosengård har stadsdelen betalningsansvar för 17 procent av de äldre. I Limhamn/Bunkeflo har stadsdelen betalningsansvar för en lägre andel, motsvarande 10 procent av de äldre över 65 år. Åldersfördelning inom gruppen äldre, i åldrarna 64 och uppåt, är ungefär densamma i de två stadsdelarna.

Hemtjänsten drivs helt i kommunal regi i Rosengård, medan Limhamn/Bunkeflo valt att anlita entreprenörer för cirka 40 procent av produktionen. I Rosengård är andelen vårdtagare inom hemtjänsten cirka 7 procent av de boende som är över 65 år. I Limhamn/Bunkeflo är motsvarande andel cirka 5 procent. Skillnaden anges bero på olikheter vad gäller det allmänna hälso-läget i stadsdelarna. Av tabell 4.10 nedan framgår att andelen sjukhemsplat-

ser är fler för Limhamn/Bunkeflo äldre (40 procent) än för Rosengårds (21 procent). I Rosengård drivs samtliga sjukhemsplatser av kommunen. I Limhamn/Bunkeflo är drygt hälften av sjukhemsplatserna utlagda på entreprenad.

Andelen äldre personer som bor i särskilt boende är högre i Rosengård än i Limhamn/Bunkeflo. I tabell 4.10 nedan redovisas hur den egna befolkningen i respektive stadsdel bor. Statistiken visar de boendes faktiska boende oavsett om det är geografiskt förlagt i eller utanför den stadsdel i vilken man är folkbokförd. Siffrorna visar således hur de äldre i Rosengård och Limhamn/Bunkeflo bor, inte vad respektive stadsdelsförvaltning producerar.

Tabell 4.10 Egen befolkning i äldreboende, fördelat på särskilda boendeformer. Antal. (Andel av antalet personer äldre än 64 år inom den första parentesen. Andel av stadsdelens vårdtagare av äldreomsorg inom den andra parentesen.) År 1996.

	Rosengård			Limhamn/Bunkeflo		
Ålderdomshem	69	(3%)	(30%)	78	(14%)	(28%)
Servicehus	90	(4%)	(40%)	75	(13%)	(27%)
Gruppboende	21	(1%)	(9%)	15	(0,3%)	(5%)
Sjukhem	49	(2%)	(21%)	111	(2%)	(40%)
Totalt	229	(10%)	(100%)	279	(5%)	(100%)

I tabell 4.10 visas att ca 40 procent av de äldreboende i Rosengård bor i servicehus. I Limhamn/Bunkeflo bor en större andel på ålderdomshem och sjukhem. Sammantaget är 5 procent av de äldre i Limhamn/Bunkeflo mottagare av äldreomsorg. I Rosengård är motsvarande andel 10 procent.

Rosengårds stadsdel producerar 144,2 årsarbetskrafter inom särskilda boendeformer för äldre. I Limhamn/Bunkeflo är motsvarande produktion 258,2 årsarbetskrafter.

Tabell 4.11 Personal inom äldreomsorgen i Rosengård och Limhamn/Bunkeflo. År 1995. Antal årsarbetskrafter mot den egna befolkningen. (Inom parentes anges antal boende per årsarbetskraft.)

	Rosengård	Limhamn/Bunkeflo
Antal årsarbetskrafter för:		
Hemtjänst	57,0	44,5
Antal inv (65+) per åa	41	130
Antal årsarbetskrafter för särskilt boende i:		
Sjukhem*	54,7 (0,89)	64,4 (0,98)
Älderdomshem	40,5 (1,7)	128,8 (1,5)
Serviceboende	25,6 (3,5)	—
Gruppboende**	23,4 (1,2)	55,0 (1,4)
Totalt antal åa	144,2	258,2
Antal personer i särskilt boende	229	279
Antal boende per åa	1,6	1,2
Antal inv (65+) per åa	16,3	20,7

* Antalet boende per årsarbetskraft avser den kommunalt producerade sjukhemsvården.

** I Limhamn/Bunkeflo avser antalet årsarbetskrafter stadsdelens totala utbud av gruppboende.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgens verksamhet består förutom biståndsutbetalningar framförallt av hem för vård/boende (HVB), öppenvård för missbrukare och ungdomar samt familjehem. Stadsdelarna driver till viss del egna HVB-institutioner, men nyttjar främst externa HVB-årsplatser. Inom öppenvården kan barn placeras i kontaktfamiljer. Av tabellen nedan framgår omfattningen av stadsdelarnas individ- och familjeomsorg.

Tabell 4.12 Antal HVB-årsplatser, missbrukare och ungdomar i öppenvård, barn i kontaktfamiljer samt årsplatser i familjehem.

	Rosengård	Limhamn/Bunkeflo
Antal HVB-årsplatser totalt	39	10
– varav för barn och ungdom	15	4
– varav för vuxna	24	6
Antal missbrukare i öppenvård	0	50
Antal ungdomar i öppenvård	300	20
Antal barn i kontaktfamiljer	30	25
Antal årsplatser i familjehem	45	21

Individ- och familjeomsorgen är betydligt mer utbyggd i Rosengård än i Limhamn/Bunkeflo, såväl antals- som andelsmässigt. I Rosengård finns en årsarbetskraft per 255 invånare, vilket kan jämföras med Limhamn/Bunkeflo där det finns en årsarbetskraft per 3 900 invånare. Målgruppen för Rosengårds individ- och familjeomsorg kommer under 1997 att öka avsevärt. Detta är en följd av omfattande överföring av ärenden från Invandrarförvalt-

ningen p g a den så kallade treårsgränsen då kommunen får ansvaret för invandrare som varit i Sverige mer än tre år.

Tabell 4.13 Personal inom individ- och familjeomsorgen i Rosengård och Limhamn/Bunkeflo. År 1996. Antal årsarbetare.

	Rosengård	Limhamn/Bunkeflo
Handläggare, arbetsledare	37	1
Soc.sekr, ekonomihandl.	27	5
Totalt	64	6
Antal inv* per åa	255	3 900

* Antal inv 0-64 år Rosengård - 16 314; Limhamn/Bunkeflo - 23 396

Fritid och kultur

Besöksfrekvensen till idrottsanläggningar är högre i Rosengård än i Limhamn/Bunkeflo. I genomsnitt besöker en invånare i Rosengård en idrottsanläggning 13,4 gånger per år. En genomsnittlig invånare i Limhamn/Bunkeflo avlägger 6,7 besök till en idrottsanläggning, dvs hälften så många besök som i Rosengård. Besöksfrekvensen i förhållande till antalet öppettid dagar är också högre i Rosengård än i Limhamn/Bunkeflo, motsvarande 85,5 jämfört med 58,5. Statistiken framgår av tabellen nedan.

Tabell 4.14 Idrottsanläggningar (idrottsplatser, sporthallar, ishallar och gymnastiksalor), antal besök och föreningsnyttjande inom fritidsverksamheten i Rosengård och Limhamn/Bunkeflo. År 1996.

	Rosengård	Limhamn/Bunkeflo
Antal idrottsanläggningar	10	14
Antal besök	255 500	195 338
Antal besök per öppettid dag	85,5	58,5
Antal besök per invånare	13,4	6,7
Antal nyttjande föreningar	40	33
Antal årsarbetskrafter	22	20
Antal inv per åa	869	1468

Antalet årsarbetskrafter är 22 i Rosengård och 20 i Limhamn/Bunkeflo. Att resursförbrukningen är i stort sett densamma i de två områdena, förklaras delvis av att antalet anläggningar är fler i Limhamn/Bunkeflo samtidigt som antalet besök är fler i Rosengård.

Även fritidsgårdarna är mer nyttjade av invånarna i Rosengård. Antalet fritidsgårdar är densamma i stadsdelarna, men besöksfrekvensen är högre i Rosengård än i Limhamn/Bunkeflo. I genomsnitt besöker Rosengårds ungdomar i åldrarna 7 till 18 år en fritidsgård 75 gånger per år. Motsvarande frekvens i Limhamn/Bunkeflo är 23 besök per år. Detta avspeglar sig i antalet årsarbetskrafter som är 23 i Rosengård och 10 i Limhamn/Bunkeflo.

Tabell 4.15 Antal fritidsgårdar, antal besök och föreningsnyttjande inom fritidsverksamheten i Rosengård och Limhamn/Bunkeflo. År 1996.

	Rosengård	Limhamn/Bunkeflo
Antal fritidsgårdar*	4	4
Antal besök	270 000	100 892
Antal besök per öppettid	409	93
Antal besök per ungdom (7–18 år)	75	23
Antal årsarbetskrafter	23	10
Antal inv (7–18 år)/åa	832	2 935

* Vid två av fritidsgårdarna i Limhamn/Bunkeflo och vid en fritidsgård i Rosengård, bedrivs föreningsverksamhet.

Rosengård och Limhamn/Bunkeflo har stadsdelsbibliotek. Till skillnad från biblioteket i Limhamn/Bunkeflo har Rosengårds bibliotek en mycket stor del utländsk litteratur och media. Av tabell 4.16 framgår att biblioteket i Rosengård har en högre besöksfrekvens än i Limhamn/Bunkeflo, trots färre öppettimmar. Biblioteket i Rosengård har i genomsnitt 11 utlåningar per invånare och år. I Limhamn/Bunkeflo gör biblioteket 7 utlåningar per invånare och år. Den högre utlånings- och besöksfrekvensen i Rosengård medför att antalet årsarbetskrafter samtidigt är högre. Biblioteket i Rosengård producerar nio årsarbetskrafter, medan biblioteket i Limhamn/Bunkeflo producerar sex årsarbetskrafter.

Tabell 4.16 Stadsdelsbibliotekens öppettimmar, årsarbetskrafter samt utlånings- och besöksfrekvenser i Rosengård och Limhamn/Bunkeflo. År 1996.

	Rosengård	Limhamn/Bunkeflo
Öppet timmar per vecka	45	73
Utlåning	200 000	210 000
Antal utlåningar per invånare	11	7
Antal besökare	340 000	220 000
Antal årsarbetare	9	6
Antal inv per åa	2 125	4 892

4.4.2 Primärvårdens insatser i stadsdelarna Rosengård och Limhamn/Bunkeflo

Primärvården i Malmö har under de senaste åren genomgått stora organisatoriska förändringar. Husläkarenheten överfördes samtidigt till primärvården. Sedan 1995 är primärvården organiserad i primärvårdsområden (PVO).

Primärvården i Malmö skall medverka till att individerna inte behöver uppsöka den mer kostnadskrävande sjukvården. Ambitionen är att de olika PVO skall leverera ett likvärdigt utbud av hälso- och sjukvård samt motverka segregation och sänka ohälsotalen. Primärvårdens huvudsakliga arbetsenheter utgörs av distriktssköterske- och distriktsläkarmottagningar,

distriktsrehabiliteringsenheter samt barnavårdscentraler. För dessa finns ett områdesansvar. Dessutom finns Malmö allmänna sjukhus (MAS) med en rad övergripande vårdenheter, till exempel mödravården. Primärvården samarbetar även med privata allmänläkare och privata sjukgymnaster. Samarbetet med länssjukvården syftar till att klara av en så stor del av vården som möjligt inom primärvården samt att få till stånd fungerande vårdkedjor mellan primär- och länssjukvård.

Av tabellen 4.17 nedan framgår produktionen av årsarbetskrafter inom primärvården i stadsdelarna Rosengård och Limhamn/Bunkeflo.

Tabell 4.17 Antal årsarbetskrafter, vårdtimmar per år, vårdtimmar per invånarantal samt invånarantal per årsarbetskraft för de tre distriktsläkarmottagningar som arbetar mot Rosengård, DLM Apelrosen, DLM Rosengården och DLM Törnrosen, samt Malmös rehabenhet.

	Rosengård		Limhamn/Bunkeflo	
	antal åa	inv/åa	antal åa	inv/åa
Läkare	12,9	1 481	10	2 935
Sjuksköterskor	6,8	2 797	12	2 446
Undersköterskor	4,2	4 576	6,5	4 515
Läkarsekreterare	8,6	2 237	–	–
Kurator	1,5	12 584	1	29 350
Patrull	–	–	1,3	22 557
Sjukgymnast	4,5	4 251	4,88	6 014
Arbets terapeut	3	6 376	4,88	6 014
Barnsjuksköterskor	4,5	4 251	5	5 870
Sjukvårdsbiträde BVC	2	9 564	2	14 675
Täckningsgrad BVC	99,5%		99,0%	

* Två DSM, Gåsen och Sundet. Åa inkluderar natt- och kvällspatruller.

** Barnavården är organiserad mot västra Malmö i fyra BVC. Dessa har flera stadsdelar som upptagningsområde, däribland Limhamn/Bunkeflo.

Limhamn/Bunkeflo saknar vårdcentraler. Istället finns distriktssköterskemottagningar och en privat läkargrupp. Många Limhamn/Bunkeflobor besöker även andra privata läkare, såväl anslutna som icke anslutna till primärvården.

4.4.3 Statens insatser i stadsdelarna Rosengård och Limhamn/Bunkeflo

VIVE-projektet fokuserar tre statliga organisationers verksamheter i de två områdena. Det gäller försäkringskassan, arbetsförmedlingen och polismyndigheten. Arbetsförmedlingens verksamhet är sedan några år indelad på sådant sätt att de olika förmedlingskontoren svarar för vissa yrkes- eller kompetensområden, ett alternativ till den vanligt förekommande geografiska indelning som används i andra regioner. Syftet med den nya indelningen är att klienterna förväntas få högre kvalitet i förmedlingen. Priset blir att de måste resa längre inom kommunen för att komma i kontakt med den specia-

liserade personalen. Det är enligt vår mening inte ändamålsenligt att söka uppskatta den arbetsinsats som varje förmedling lägger ned på de klienter som tillhör ett visst bostadsområde. Anledningen är att verksamheten är ny och därför inte har ett registerbaserat minne som är tillräckligt för att ligga till grund för god analys.

Försäkringskassan är inne i en liknande process. Kontoren har sedan 1 januari 1997 indelats på sådant sätt att vissa kontor sköter vissa typer av ärenden. Anledningen uppges vara att försäkringskassorna tvingats begränsa sina utgifter för administration och att detta är ett sätt att söka skapa stordrift i viss handläggning. Vi avstår i denna rapport från att söka värdera det ändamålsenliga i denna förändring. Istället kan det konstateras att denna organisation fram till och med 1996 styrt mer personalresurser till de områden där de socio-ekonomiska förhållanden tyder på att det finns större behov. I tabell 4.18 visas hur många årsarbetskrafter som styrts till Rosengård respektive Limhamn/Bunkeflo under 1996.

Tabell 4.18 Antal årsarbetskrafter (åa) som försäkringskassan producerar i stadsdelarna Rosengård och Limhamn/Bunkeflo. År 1996.

	Rosengård	Limhamn/Bunkeflo
Antal handläggare	40	31
Antal inv per åa	478	947
Antal administrativ personal	5	3
Antal inv per åa	4 782	9 783
Totalt antal åa	45	34
Antal inv per åa	425	863

Försäkringskassan styr mer än dubbelt så många årsarbetskrafter per capita till Rosengård än till Limhamn/Bunkeflo. Orsaken till detta, som ovan nämnts, uppges vara de mycket stora skillnader i hälsan mellan de två områdena. Rosengård har det lägsta ohälsotalet i Malmö, samtidigt som Limhamn/Bunkeflo har det högsta. Detta betyder att behovet av insatser från försäkringskassans handläggare på sannolika grunder kan anses vara större i Rosengård än i Limhamn/Bunkeflo.

Närpolismyndigheten

Polismyndigheten i Malmö arbetar efter en verksamhetsmodell där närpoliser, i egen organisation, svarar för det huvudsakliga polisarbetet som leder till att kontakt mellan medborgare och myndighet etableras. Särskilda specialistfunktioner, exempelvis specialiserad spaning och utryckningsverksamhet, är organiserad separat. Dessa funktioner ingår inte i denna studie. Istället koncentreras uppmärksamheten på närpolisen.

Närpolisen syftar till att skapa trygghet och minska brottslighet i sina respektive områden. De prioriterar arbetsinsatser riktade mot ungdomar samt narkotika- och våldsbrott. Polisen bedriver ett omfattande arbete med att

skapa relationer och kontakt med de boende i områdena. De ägnar tid åt att besöka skolor, fritids- och ungdomsgårdar samt andra offentliga anläggningar där folk samlas.

Närpolisen i Rosengård utgör en del av närpolisområdet Husie-Rosengård. Limhamn/Bunkeflo har ett eget närpolisområde. De socio-ekonomiska skillnaderna mellan områdena påverkar även närpolisverksamheten.

I Rosengård har antalet brott 95/96 ökat jämfört med föregående budgetperiod. Ökningen innebär 4 425 brott budgetåret 94/95 att jämföras med 4 690 brott budgetåret 95/96. Brotsåkningen avser framför allt tillgrepp av bil och cykel, inbrott i källare, fickstöldar och sedlighetsbrott. Inbrottsstöldar, misshandelsbrott, rån mot handikappade/annat rån samt narkotikabrott har minskat i antal. Närpolisen i Rosengård förklarar minskningen av narkotikabrott som en konsekvens av minskade personella resurser, till exempel inom narkotikabekämpningen vilket leder till en minskad tipsmängd. Närpolisen i Rosengård ser mörkt på framtiden vad gäller tillgången på narkotika, som uppskattas komma att öka ytterligare med växande ungdomskriminalitet som följd.

Brotsåutvecklingen i Limhamn/Bunkeflo är enligt närpolisen totalt sett ganska stabil. Inbrott i bostad har dock minskat med 44 procent. Misshandel utomhus har ökat med 6 procent. Misshandel inomhus har minskat med 11 procent. Tillgrepp/angrepp på personbilar har ökat med 24 procent. Rånen i området har minskat med 30 procent. Inför byggandet av Öresundsförbindelsen i Limhamn/Bunkefloområdet räknar närpolisen med ökad risk för olika former av demonstrationer och skadegörelse på de olika byggarbetsplatserna.

Det bör understrykas att statistik av detta slag inte ger en komplett bild av den brottslighet som råder i ett område. Allmänhetens benägenhet att anmäla brott, polisens kontakt med allmänheten, uppklarandeprocent m m har betydelse när brott anmäls. Statistiken ger dock såvitt vi kan bedöma en grov och rättvisande bild av den miljö som närpolisen i de två områdena verkar i.

I nedanstående tabell redovisas hur många årsarbetskrafter som polismyndigheterna riktar till de två stadsdelarna.

Tabell 4.19 Antal årsarbetskrafter som närpolisen producerar i Rosengård och Limhamn/Bunkeflo. År 1996.

	Rosengård*	Limhamn/Bunkeflo
Poliser, åa	23	29
Poliser, åa per 1000 inv.	1,26	0,99
Antal inv per åa	832	1 012

* Uppgifterna för Rosengård bygger på antagandet att antalet poliser fördelas jämnt mellan Husie och Rosengård.

Tabellen visar att polismyndigheten riktar fler resurser, uttryckt som årsarbetskrafter, till Rosengård jämfört med Limhamn/Bunkeflo.

4.5 Efterfrågan av välfärdstjänster

För att spegla de boendes efterfrågan av välfärdstjänster i stadsdelarna Rosengård och Limhamn/Bunkeflo, har vi låtit TEMO AB genomföra en opinionsundersökning i de sex bostadsområden som utgör VIVE-projektets bas. Intervjuerna har skett via telefon. 166 hushåll i Rosengård och 166 i Limhamn/Bunkeflo ingår i undersökningen. Åldersfördelningen är ungefär lika. Den genomsnittliga åldern på de som svarat i Rosengård är 42 år. Motsvarande genomsnittsalder i Limhamn/Bunkeflo är 44 år. Andelen kvinnor respektive män är relativt jämn, 48 procent kvinnor och 52 procent män i Rosengård. I Limhamn/Bunkeflo är relationen 57/43. När det gäller förvärvsfrekvens och hushållssammansättning finns större skillnader i materialet. I Rosengård är endast 43 procent yrkesverksamma, att jämföra med 72 procent i Limhamn/Bunkeflo. Andelen offentligtanställda är högre i Rosengård än i Limhamn/Bunkeflo, medan det omvända gäller andelen privatanställda och personer som är företagare eller anställda i familjeföretag. Familjestorleken är större i Rosengård än i Limhamn/Bunkeflo. Dessa senare redovisade skillnader är dock inte så stora att de försvårar analysarbetet. Skillnaderna bidrar istället till att förklara vissa av de olikheter som framkommer i de svar som redovisas nedan.

Generella omdömen om välfärden i samhället

Inledningsvis har vi låtit TEMO AB fråga de boende om de anser att välfärden har minskat eller ökat under de senaste 10 åren. I såväl Rosengård som Limhamn/Bunkeflo anser man att välfärden har minskat. Andelen som anger att välfärden minskat är lägre i Rosengård (59 procent) än i Limhamn/Bunkeflo (71 procent).

De boende har tillfrågats vad de anser om samhällets, eller den offentliga sektorns, insatser för olika grupper av medborgare. Generellt framträder ett förhållandevis jämnt mönster mellan de två stadsdelarna. I båda stadsdelarna anser de boende att det är viktigare att satsa på barn, ungdomar och sjuka än på yrkesverksamma och invandrare. Även om attityderna är förhållandevis lika i de två stadsdelarna kan det konstateras att de boende i Limhamn/Bunkeflo relativt sett hårdare betonar att det är mycket eller ganska viktigt att samhället arbetar aktivt för barn, ungdomar och sjuka. De boende i Rosengård betonar å andra sidan relativt sett hårdare vikten av satsningar riktade mot arbetslösa, äldre, utslagna, barnfamiljer, ensamma, invandrare och yrkesverksamma.

När de boende tillfrågas generellt om kvaliteten i samhällets satsningar på olika områden framkommer att svaren är förhållandevis lika i de två bostadsområdena. Genomgående kan sägas att det är en förhållandevis liten andel av de tillfrågade som anser att samhällets insatser är mycket bra eller ganska bra. Detta gäller oavsett vilken grupp de är riktade till. Det är främst stödet till yrkesverksamma respektive stödet till invandrare som får ett gene-

rellt gott betyg. I Rosengård anser 33 procent av de boende att samhällets insatser för yrkesverksamma är mycket bra eller ganska bra. I Limhamn/Bunkeflo är motsvarande andel 23 procent. 36 procent av de boende i Rosengård och 43 procent av de boende i Limhamn/Bunkeflo ger samma höga betyg till satsningarna riktade till invandrare. 30 procent i Rosengård och 22 procent i Limhamn/Bunkeflo anser att satsningarna på barn är mycket bra eller ganska bra. Ett visst missnöje kan noteras vad gäller insatserna som riktas till utslagna, arbetslösa och äldre. Detta gäller särskilt i Limhamn/Bunkeflo, med undantag av insatser när det gäller de arbetslösa. Där är boende i Rosengård mest kritiska.

Omdömen om välfärden i respektive bostadsområde

Generellt sett är man mer nöjd med kvaliteten i samhällets utbud av service i Limhamn/Bunkeflo än i Rosengård, även om skillnaderna är små. I bägge områdena är man mest nöjd med skötseln och underhållet av bostadsområdet, därefter är man nöjd med sport- och idrottsanläggningarna. I Rosengård är de boende också nöjda med polis- och ordningsverksamheten.

Vid en jämförelse av andelen som är missnöjda med kvaliteten i samhällets insatser i de två stadsdelarna, framkommer att Rosengårdsborna utpekar arbetsmarknadsåtgärder som den relativt sett sämst fungerande serviceproduktionen. Hela 56 procent av de boende i Rosengård anser att dessa fungerar mycket dåligt eller ganska dåligt. I tabell 4.20 framgår att det är satsningarna på arbetsmarknadsåtgärder som får det lägsta genomsnittsbetyget av de boende i Rosengård. Det bör tilläggas att detta begrepp enligt vår uppfattning bör tolkas i en vid bemärkelse. Arbetsmarknadsåtgärder uppfattas sannolikt av de boende som summan av enskilda instrument och fenomen på detta område, dvs utbildningar och a-kassa samt arbetsförmedling.

Tabell 4.20 De boendes kvalitetsomdöme om samhällets utbud av service i Rosengård respektive Limhamn/Bunkeflo. Genomsnitt. Skala 1–5. December 1996.

	Rosengård	Limhamn/Bunkeflo
Barnomsorg	3,3	3,3
Skola och utbildning	3,3	3,4
Fritidsgård och ungdomsverksamhet	2,9	2,8
Sjukvård	3,2	3,4
Socialtjänst och socialvård	2,9	3,1
Arbetsmarknadsåtgärder	2,1	2,8
Äldreomsorg och äldreomsorg	3,0	3,2
Kulturlivet	3,1	3,0
Sport- och idrottsanläggningar	3,6	3,5
Polis- och ordningsverksamhet	3,6	3,4
Skötsel och underhåll av bostadsområdet	3,7	3,8

Statistik av detta slag skall hanteras försiktigt, men enligt TEMO AB kan ett genomsnitt motsvarande ca 3,0 till ca 3,3 sannolikt betraktas som att det är "bra som det är". Utifrån redovisningen av genomsnittsvärden i tabell 4.20 framgår att de boende i både Rosengård och Limhamn/Bunkeflo anser att det finns anledning att överväga kvalitetshöjande åtgärder vad gäller fritidsgård och ungdomsverksamhet samt arbetsmarknad.

Till denna information bör fogas uppgifter om huruvida de boende anser att det satsas tillräckligt eller otillräckligt med resurser på de olika verksamheterna. En dåligt fungerande verksamhet, i enlighet med redovisningen i tabell 4.20, kan enligt vår uppfattning dels bero på ett undermåligt utbud, dels på ett otillräckligt utbud. En tredje förklaring skulle kunna vara en kombination av otillräcklighet och undermålighet, dvs en kombination av kvantitets- och kvalitetsrelaterade förklaringsvariabler.

Vi har låtit TEMO AB ställa frågan om de boende anser att samhället satsar för lite, lagom eller för mycket på de respektive verksamhetsområdena i de två stadsdelarna. Genomsnittet av svarsangivelserna antyder att såväl Rosengårds- som Limhamn/Bunkefloborna anser att det satsas aningen för lite eller lagom på de olika verksamheterna i de respektive stadsdelarna. Endast en mycket liten andel av de tillfrågade ansåg att det satsas för mycket på de olika verksamheterna. Frågor av detta slag ger sannolikt denna typ av svarsmönster, men det kan konstateras att det förekommer förhållandevis stora variationer i materialet. I tabell 4.21 redovisas hur stor andel av de boende i stadsdelarna Rosengård och Limhamn/Bunkeflo som anser att det satsas för lite respektive för mycket.

Tabell 4.21 De boendes bedömning av om huruvida samhällets utbud av service i Rosengård respektive Limhamn/Bunkeflo är för litet eller för mycket (För litet – För mycket). Resultat från TEMO-undersökning. År 1996. Procent.

	Rosengård	Limhamn/Bunkeflo
Barnomsorg	27- 5	35-2
Skola och utbildning	37- 5	48-2
Fritidsgård och ungdomsverksamhet	35- 6	45-3
Sjukvård	42- 2	49-1
Socialtjänst och socialvård	31- 5	22-4
Arbetsmarknadsåtgärder	61- 2	39-5
Äldreomsorg och äldreomsorg	40- 3	48-2
Kulturlivet	31- 6	38-7
Sport- och idrottsanläggningar	17-11	14-8
Polis- och ordningsverksamhet	34-10	36-3
Skötsel och underhåll av bostadsområdet	19- 6	13-4

I tabellen framgår exempelvis att 49 procent av Limhamn/Bunkefloborna anser att det satsas för lite på sjukvård och att endast en procent anser att det satsas för mycket på denna typ av verksamhet. Andelen som angett att de anser att det satsas lagom mycket redovisas inte i tabellen. Anledningen

är att materialet inte är normalfördelat. Det är inte lika många som anger att de anser att det satsas för lite som anser att det satsas för mycket. Istället dominerar de negativa svarsangivelserna i materialet.

Skillnaderna mellan stadsdelarna är tydliga. I Rosengård anser de boende i första hand att det satsas för lite på arbetsmarknadsåtgärder. Därefter anser de att det satsas för lite på äldreomsorg och sjukvård. I Limhamn/Bunkeflo är det främst sjukvård och satsningarna på skola, fritidsgårdar samt ungdomsverksamhet som upplevs som otillräckliga.

Om tabellerna 4.20 och 4.21 analyseras sammantaget framgår att det finns vissa samband mellan kvalitetsomdömena och kvantitetsomdömena. Rosengårdsborna anser exempelvis att satsningarna på arbetsmarknadsåtgärder inte fungerar för de boende i området. Detta kvalitetsomdöme är klart signifikant då det genomsnittliga betyget om satsningarna är mycket lågt (2.1). Samtidigt anger hela 61 procent av de boende i Rosengård att det satsas för lite på dessa verksamheter. Detta indikerar att det finns stöd för hypotesen att det låga kvalitetsomdömet till en viss del beror på att det satsas för lite på dessa verksamheter. Mot bakgrund av att det i Rosengård bedrivs viss begränsad försöksverksamhet på arbetsmarknadsområdet, är de redovisade attityderna av intresse. Kommunen erbjuder sedan en tid cirka hundra personer som uppbär socialbidrag att söka arbete inom den kommunala förvaltningen.

På motsvarande sätt förhåller det sig i Limhamn/Bunkeflo med satsningarna på fritidsgårdar och ungdomsverksamhet. Limhamn/Bunkefloborna anger att dessa verksamheter inte fungerar bra för de boende. De ger ett lågt betyg motsvarande 2,8 på den 5-gradiga betygsskalan. Samtidigt anger de att det satsas otillräckligt på dessa verksamheter. 45 procent anger att det satsas för lite på åtgärder riktade till ungdomar.

För att få en än bättre bild av var problemen ligger i de respektive områdena kompletterades frågorna som gällde kvalitets- respektive kvantitetsomdömen med en fråga där de boende ombads ange vilket enskilt offentligt serviceområde som skulle behöva förbättras om samhället bestämde sig för att förbättra bara *ett* område.

Vi har funnit mycket tydliga svarsmönster vad gäller de boendes preferenser på det lokala välfärdspolitiska planet. I Rosengård anser 30 procent att det främst skall satsas på barn och ungdomar, i Limhamn/Bunkeflo är motsvarande andel 50 procent. Övriga prioriterade områden är, i båda bostadsområdena, sjukvård och äldreomsorg. Om satsningar på barn och ungdomar delas upp i dess komponenter (barnomsorg, skola samt fritidsgård och ungdomsverksamhet) och varje offentlig verksamhetsgren ställs sida vid sida framkommer i undersökningen att Rosengårdsborna främst prioriterar satsningar på arbetsmarknadsåtgärder (22 procent) medan Limhamn/Bunkefloborna främst önskar satsningar på skola och utbildning (26 procent).

Intervjuerna visar också att de boende endast i försumbar utsträckning

prioriterar socialtjänsten, kultur-, polis-, sport-, idrotts-, skötsel- och underhållsverksamhet som de allra viktigaste områdena att satsa ytterligare medel på.

I Rosengård är man mindre intresserad än i Limhamn/Bunkeflo av att få ett ökat inflytande över hur resurserna fördelas. 60 procent av Rosengårdsborna önskar mer inflytande över hur pengar och resurser används, medan 33 procent anger att det är bra som det är. Motsvarande andelar i Limhamn/Bunkeflo är 67 och 31 procent.

De boende är mest intresserade av att få insyn i, samt inflytande över, hur resurserna används inom barn- och ungdomsverksamhet (barnomsorg, skola och fritidsgård och ungdomsverksamhet). Även insyn i hur medel används inom äldreomsorg, sjukvård och arbetsmarknadsåtgärder är prioriterat. I stort sett kan man säga att de boende önskar inflytande inom de verksamheter som de också angett att det skall satsas särskilda resurser på.

För att få ökade insikter i hur de boende anser att de ökade satsningarna skall ordnas rent praktiskt, och i viss mån även finansiellt, har vi låtit TEMO AB ställa ett antal frågor som belyser dessa attityder i de två områdena.

Den första frågan på detta område gäller inställningen till praktiska insatser och bidrag från frivilliga organisationer. Här framkommer ett tydligt mönster. 84 procent i Rosengård och 92 procent i Limhamn/Bunkeflo anser att det är bra att frivilliga organisationer, som t ex kyrkan, grannsamverkan mot brott eller "Farsor och morsor på stan", hjälper till med det som samhället tidigare helt tog hand om. De kraftigt positiva svaren skall tolkas försiktigt. Den visar sannolikt att det är önskvärt med privata extra satsningar om det finns efterfrågan på service som annars inte möts. Det är inte möjligt att utifrån dessa redovisningar av attityder uttala sig om huruvida de boende föredrar privata aktörer före offentliga aktörer på det välfärdspolitiska området. 83-73 procent av de boende anser att det är rimligt att det offentliga ger bidrag till de ovan nämnda frivilliga organisationerna.

När det gäller de boendes inställning till egen medverkan i den lokala välfärdsproduktionen är attityderna positiva. 58 procent av Rosengårdsborna och 69 procent av Limhamn/Bunkefloborna anger att de själva kan tänka sig att på fritiden, och utan ersättning, utföra en del verksamheter som idag utförs av samhället i det bostadsområde där de bor. 35 procent av Rosengårdsborna och 28 procent av Limhamn/Bunkefloborna säger dock att de inte är intresserade av sådan medverkan.

När det gäller de boendes vilja att medverka i vissa specifika verksamheter framträder ett klart mönster. För det första kan det konstateras att det finns en genomsnittligt mer omfattande angiven villighet att medverka i Limhamn/Bunkeflo än i Rosengård. Limhamn/Bunkefloborna har angett nästan 50 procent fler specificeringar om var de kan tänka sig att medverka än vad Rosengårdsborna har gjort. Var vill de boende aktivera sig? I såväl Rosengård som Limhamn/Bunkeflo är intresset störst att medverka på fritidsgården eller i annan ungdomsverksamhet. 32 respektive 25 procent i de

två bostadsområdena anger att de kan tänka sig bidra med arbetsinsatser inom dessa verksamhetsområden. Andra i detta sammanhang populära områden är barnomsorg, skola, äldreomsorg, kultur samt skötsel och underhåll av det egna bostadsområdet.

Dessa svar visar att de boende kan tänka sig att vara delaktiga, men intervjuundersökningen visar även att de boende anser att det vore bra om även de övriga i det egna bostadsområdet medverkade i den gemensamma produktionen. Samstämmigheten i de två bostadsområdena är påfallande, cirka 75 procent anser att det vore bra om de boende i det egna bostadsområdet "engagerade sig mer i vissa verksamheter som idag erbjuds av samhället".

Intervjumaterialet visar att de boende själva vill delta i den gemensamma produktionen samt önskar se sina grannar i det egna bostadsområdet delta i sådan verksamhet som samhället idag producerar.

Vi har även funnit att en majoritet av de boende i såväl Rosengård som Limhamn/Bunkeflo anser att det är rimligt att begära att en del av de som idag uppbär förtidspension och arbetslöshetsersättning ska ha skyldighet att efter bästa förmåga göra en insats inom vissa offentliga verksamheter. I tabell 4.22 visas hur många i de två stadsdelarna som anser att det vore bra om krav på motprestationer införs för vissa av de som erhåller bidrags- och försäkringsersättningar.

Tabell 4.22 Rosengårds- och Limhamn/Bunkeflobornas attityder till motprestationer för vissa mottagare av bidrag och försäkringsersättningar. I tabellen anges hur många procent som svarat ja på följande fråga: "Man kan tänka sig att exempelvis arbetslösa och förtidspensionärer som kompensation för sina bidrag och ersättningar engageras i vissa lokala verksamheter som idag utförs av samhället. Kan du tänka dig att vissa bidragstagargrupper ska ha skyldighet att efter bästa förmåga göra en insats inom...."

	Rosengård	Limhamn/Bunkeflo
Barnomsorg	69	73
Skola och utbildning	66	69
Fritidsgård och ungdomsverksamhet	78	80
Sjukvård	65	67
Socialtjänst, socialvård	65	63
Arbetsmarknadsåtgärder	69	70
Äldreomsorg och äldreomsorg	73	77
Kulturlivet	73	72
Sport- och idrottsanläggningar	73	78
Polis- och ordningsverksamhet	54	45
Skötsel och underhåll av området	75	77

Det finns således ett starkt stöd för idén att införa motprestationer för vissa grupper av mottagare av bidrags- och försäkringsersättningar. I Limhamn/Bunkeflo är stödet för motprestationer något högre, men i båda stadsdelarna anser i stort sett mellan 70 och 80 procent av de boende att åtgärden bör införas på väsentliga och centrala välfärdsområden. När det gäller barnomsorgens område anser ca 70 procent att det är möjligt att låta exempelvis

förtidspensionärer och arbetslösa göra en viss insats som kompensation för en del av sin ekonomiska ersättning.

Mot bakgrund av att arbetslösheten betraktas som ett av de största problemen för närvarande, är de boendes svarsangivelser på den sista frågan i intervjuundersökningen av visst intresse. Vi frågade de boende vilket som vore "det bästa sättet att hjälpa arbetslösa?". De intervjuade fick välja ett av sju olika svar. I tabell 4.23 redovisas resultatet.

Tabell 4.23 Rosengårds- och Limhamn/Bunkeflobornas uppfattning om vad som är bästa sättet att hjälpa de som är arbetslösa. Resultat av TEMO-undersökning, December 1996. Procent.

	Rosengård	Limhamn/Bunkeflo
Ge pengar i bidrag	2	1
Ge bidrag men kräva en motprestation	33	46
Ge bidrag som ett återbetalningspliktigt lån	5	2
Anställa fler tjänstemän som kan hjälpa den arbetslöse att söka arbete eller utbildning	8	1
Ge bidrag för att starta eget företag	10	7
Ge stöd till företag och föreningar som kan skapa arbeten	31	39
Ordna gratis fritidsaktiviteter	1	0
Vet ej/Ej svar	10	4

Materialet ger en mycket tydlig bild av de boendes uppfattningar om vad som är bra för den arbetslöse. Två alternativ, av de sju som de tillfrågade getts tillfälle att begrunda, urskiljer sig i materialet. För det första gäller det förslaget att man skall införa en motprestation för det ekonomiska stöd som ges. 33 procent av Rosengårdsborna och 46 procent av Limhamn/Bunkefloborna anger att detta skulle vara det enskilt bästa sättet att hjälpa den arbetslöse. För det andra anser ca 31/39 procent av de boende i såväl Rosengård som Limhamn/Bunkeflo att det bästa sättet att hjälpa de arbetslösa vore att ge bidrag till företag och föreningar så att arbetstillfällen skapas.

4.6 Överensstämmelse mellan utbud och efterfrågan

Vi har inom ramen för VIVE-projektet samlat in information rörande såväl utbud som efterfrågan av välfärdstjänster i två av Malmös stadsdelar, Rosengård och Limhamn/Bunkeflo. Arbetet har tre syften. För det första att kartlägga utbud och efterfrågan av välfärdstjänster. För det andra att se om det finns några tydliga tecken som tyder på en bristande överensstämmelse mellan utbud och efterfrågan. För det tredje att söka peka ut ett eller flera enskilda områden, fenomen eller frågor som skulle kunna vara centrala i Storstadskommitténs fortsatta arbetet med att söka finna vägar eller förslag som kan bidra till att förbättra situationen och de allmänna förutsättningarna

i storstadsområden med en hög andel socio-ekonomiska problem.

Vi har funnit att i stort sett samtlig offentlig välfärdsproduktion i Rosengård och Limhamn/Bunkeflo på något sätt dimensionerats volymmässigt för att möta de olika typer av krav som förhållandena i respektive stadsdelar tycks motivera. När det gäller den kommunala verksamheten finns det dels en resursfördelningsmodell för de verksamheter som bedrivs i stadsdelsförvaltningarnas regi, dels en modell som anger hur primärvårdens resurser skall fördelas. Även den decentraliserade statliga verksamheten bedrivs med olika resursinsatser beroende på de förutsättningar som finns i de två områdena. Det bör i sammanhanget understrykas att vi inte på den korta tid som stått till förfogande i detalj kunnat utreda om det satsas tillräckligt eller otillräckligt på olika verksamhetsområden. Istället har ambitionen varit att se om några tydliga mönster eller avvikelser kunnat registreras genom att kombinera flera olika källor och typer av material.

Vår opinionsundersökning visar att de boende upplever att välfärden har minskat i Sverige under de senaste tio åren. Samtidigt har behoven av offentlig välfärd ökat, bland annat på grund av att fler människor har blivit arbetslösa. Den genomförda SCB-undersökningen visar en ökning från år 1990 till 1994 av antalet människor som lever under socialbidragsnormen, såväl i Rosengård som i Limhamn/Bunkeflo.

Befattningshavare i kommunerna, som är med och producerar tjänster, menar att kommunens resurser har minskat. Det har anförts att de som tjänstemän skall utföra lika mycket arbete men med färre resurser. Flera av de intervjuade befattningshavarna påpekade också att rationaliseringarna till en viss gräns varit positiva för verksamheten. Men om exempelvis kuratorer och skolsköterskor bortrationaliseras från skolorna, medför det att lärarna får ägna mer av sin tid till elevvårdande aktiviteter.

I den genomförda TEMO-undersökningen uppgav 71 procent av de boende i Limhamn/Bunkeflo och 59 procent av Rosengårdsborna att de ansåg att välfärden minskat de senaste tio åren i Sverige. Det är oklart vad skillnaden mellan områdena beror på. Befattningshavarna i de båda områdena beskrev invånarna i stadsdelarna på olika sätt. I Rosengård är förståelsen för språk- och kulturskillnader en viktig del av tjänstemännens arbete. Skillnaderna gör också att den service kommunen skall ge tar mer tid, till exempel tolkning vid läkarbesök. Det uppstår dessutom lätt missförstånd. Vid intervjuerna har även framkommit att det är en viktig uppgift i Rosengård att hjälpa människor att aktivera sig och komma igång med ett liv i Sverige. I Limhamn/Bunkeflo beskriver befattningshavare invånarna som personer med höga krav på service, samtidigt som de inte vill att kommunens befattningshavare har för stor insyn i deras liv. Befattningshavare i Limhamn/Bunkeflo ser sin verksamhet som ett komplement till invånarnas, i många fall, stressiga yrkesliv och aktivitetsfyllda fritid. Till exempel har barnomsorgen valt att använda enkla leksaker. En ambition är att få barnen att leka fritt, varför få aktiviteter är styrda.

Vi koncentrerar den följande redovisningen av frågor som rör överensstämmelsen mellan utbud och efterfrågan till de verksamhetsområden som har störst relevans för Storstadskommitténs fortsatta arbete.

Barn och ungdomar

I vår kartläggning av den kommunala verksamhet som riktas till barn och ungdomar ingår i huvudsak barnomsorg, skola, fritidsgårdar, ungdoms-, idrotts- och sportverksamhet. Efterfrågan av välfärdstjänster ser olika ut i de båda stadsdelarna. Vi har funnit att stadsdelsförvaltningarna efter bästa förmåga sökt dimensionera barn- och ungdomsverksamhet på ett sådant sätt att de mer komplicerade sociala förhållanden som råder i Rosengård klaras av. Det betyder att stadsdelen i Rosengård har fler anställda per elev, barn, besökare på fritidsgård etc.

I Rosengård finns betydligt fler invandrare per 1 000 invånare, något som får konsekvenser för förhållandena i skolan. Det måste skapas fler klasser för elever som behöver förstärkt och särskilt anpassad undervisning. Dessa klasser har färre elever per lärare. Vi har besökt skolor i såväl Rosengård som Limhamn/Bunkeflo och funnit att förhållandena i vissa avseenden påminner om varandra. Gemensamt för de båda stadsdelarna är att skolpersonal anser sig vara pressade. Vi anser, mot denna bakgrund, att det finns utrymme för fler vuxenrepresentanter bl a på skolor, daghem, fritidsgårdar eller andra ställen där verksamhet riktade till barn och ungdomar bedrivs.

Arbetslösa

Andelen människor som inte förvärvsarbetar är mycket större i Rosengård än i Limhamn/Bunkeflo. I den opinionsundersökning som vi låtit TEMO AB utföra i områdena har det framkommit att de boende i Rosengård anser att det finns utrymme att förbättra insatserna vad gäller arbetsmarknadsåtgärder. Vi har informerats om den försöksverksamhet som startats i Malmö, där personer som uppbär socialbidrag för sin försörjning får söka speciella arbeten. Stadsdelsnämnden i Rosengård erbjuder ett hundratal personer sådana platser.

4.7 Ett sätt att utveckla välfärdsproduktionen i Rosengård och Limhamn/Bunkeflo

Vi har noterat att det i stort sett produceras välfärdstjänster i linje med de boendes förväntningar, men att det finns utrymme för förbättringar. Samtidigt som stor knapphet på personalresurser meddelas från verksamhet som riktas till barn och ungdomar samt sjukvård och äldreomsorg visar våra undersökningar att det finns en beredskap bland de boende att medverka i den gemensamma produktionen. De boende har gett uttryck för att de dels själva

kan tänka sig att på fritiden och utan ersättning delta i den allmänna produktionen av välfärdstjänster, dels att det vore bra om de boende i högre utsträckning var aktiva i den produktion av välfärdstjänster som samhället normalt står för. Vi redovisar ovan att de boende angett i vilken typ av verksamhet som de kan tänka sig att delta. Såväl i Rosengård som i Limhamn/Bunkeflo finns det ett stort intresse bland de vuxna att delta i verksamheter som riktas till barn och ungdomar.

Eftersom det finns ett visst behov i båda stadsdelarna för kompletterande insatser på personalsidan, anser vi att det finns anledning att begrunda hur man skall ta vara på de mänskliga resurser som står till förfogande i de respektive områdena. Vi har i avsnitt 4.3 ovan visat hur många vuxna invånare i området som saknar yrkesmässig sysselsättning. Skillnaderna är stora mellan de två stadsdelarna. I Limhamn/Bunkeflo var cirka 500 personer daglediga år 1994. I Rosengård var samtidigt cirka 2 500 personer daglediga.

Det är viktigt att hitta uppgifter för de personer som idag inte har sysselsättning, men det är också viktigt att komma ihåg att en del av dem varken kan söka arbete eller omedelbart få arbete på grund av sociala problem eller språksvårigheter.

5 Stockholm

Studien Valfärd i verkligheten bygger på information rörande tre svenska storstäder. Dessa är Göteborg, Malmö och Stockholm. I detta kapitel redovisas förhållandena i Stockholm.

5.1 Sammanfattning – Stockholm behöver mer än pengar

I studien av Stockholm har RRV sökt beskriva vissa delar av det offentliga utbudet av tjänster, försäkringsersättningar och bidrag som riktar sig till de två bostadsområdena Ängby-Bromma¹ och Husby. Båda dessa områden ligger i Stockholms kommun. Vidare har RRV sökt få en bild av de boendes bedömningar av det offentliga utbudet.

RRV har i sin kartläggning funnit att det allmänna till övervägande del fördelat mer resurser i termer av personal samt bidrag och försäkringsersättningar till låginkomstområdet Husby än till höginkomstområdet Ängby-Bromma. Något som synes väl motiverat med tanke på de socio-ekonomiska förhållandena i de två bostadsområdena.

I flertalet verksamheter har de offentliga institutionerna engagerat fler befattningshavare till Husby jämfört med Ängby-Bromma. I vissa fall är skillnaderna inte så stora, men i vissa fall finns betydande skillnader. Inom verksamheterna individ- och familjeomsorg samt arbetsförmedling finns de största skillnaderna. Inom dessa verksamheter åtgår det drygt tio gånger mer personal per tusen invånare till de boende i Husby jämfört med Ängby-Bromma. Skillnaderna beror i all väsentlighet på områdenas olika socio-ekonomiska förhållanden.

Vad gäller utbetalningar av försäkringsersättningar och bidrag uppvisas stora skillnader mellan de båda områdena. Utslaget per person erhåller man i Husby dubbelt så mycket ersättningar som i Ängby-Bromma. Detta innebär att varje person i Husby i snitt erhåller 31 000 kronor, medan en person i Ängby-Bromma erhåller 14 000 kronor.

De boende i Ängby-Bromma har betydligt högre inkomst än Husbyborna. Detta innebär att man i Ängby-Bromma betalar in mer skatt än i Husby. I Ängby-Bromma betalade man år 1994 in ca 400 miljoner i skatt och i Husby 227 miljoner. Totalt betalade den offentliga sektorn år 1994 ut

¹ Det område som i denna rapport kallas Ängby-Bromma består av tre stadsdelar; Norra Ängby, Bromma Kyrka och Eneby.

328 miljoner kronor till de boende i Husby jämfört med 102 miljoner till de boende i Ängby-Bromma. Detta innebär att de boende i Husby erhölet ett "netto bidrag" per invånare motsvarande 9 353 kronor år 1994, medan de boende i Ängby-Bromma "netto betalade" 39 415 kronor per invånare.

Sammanfattningsvis ser vi att av de statliga och kommunala resurser som studerats så riktar sig en större del av dessa till områden där det finns ett mer uttalat behov av stöd. Detta gäller såväl kontanta ersättningar som personella resurser.

Vi har vidare sökt få en uppfattning av de boendes bedömning av, och efterfrågan på, olika typer av offentlig service genomförd av TEMO AB. Materialet visar att de boende ofta är missnöjda när det gäller samhällets insatser generellt för enskilda grupper (barn, ungdomar pensionärer etc). Däremot när det gäller frågan om hur respektive verksamheter (t ex barnomsorg, skola, polis etc) fungerar i de områden där man själv bor anser man oftast att dessa fungerar relativt sett bra, men att det finns utrymme för förbättringar. Av RRVs studie framgår vidare att de boendes bedömning av den offentliga servicen är likartade i de båda områdena. Husbyborna är dock relativt sett mer negativa till utbudet än de boende i Ängby-Bromma.

Den verksamhet man är mest nöjd med är barnomsorgen. Man är minst nöjd med arbetsmarknadsåtgärderna. Detta gäller för båda områdena. De boende anser även att samhället i stort sett satsar tillräckligt inom de flesta verksamheter. Vad gäller ungdomsverksamhet, arbetsmarknadsåtgärder, äldreomsorg och äldreomsorg anser man dock att det satsas för litet. Detta är särskilt tydligt i Husby.

Studien visar vidare att de boende har en önskan om ökad insyn och delaktighet i de gemensamma verksamheterna i det område där man bor. Detta yttrar sig på flera sätt.

I såväl Husby som Ängby-Bromma vill man ha större insyn och ett ökat inflytande över hur pengar och andra resurser används i det område man bor i. I Husby ville 56 procent av de tillfrågade ha större insyn, i Ängby-Bromma var motsvarande andel 69 procent. Det finns även en vilja till att själv engagera sig på fritiden – och utan ersättning – i olika gemensamma verksamheter. Man vill även se ett ökat engagemang hos sina grannar i området. De flesta tillfrågade personerna anser det även bra om vissa mottagare av bidrag och försäkringsersättningar engagerades i de gemensamma verksamheterna. Genomgående är de boende i Ängby-Bromma mer positiva till frågor kring delaktighet än de boende i Husby.

RRVs studie visar på att de boende i högre utsträckning än i dag vill engagera sig och bidra med insatser inom olika offentliga verksamheter. Det finns ett stöd i såväl Husby som Ängby-Bromma för ett ökat inflytande och mer av delaktighet.

5.2 Två bostadsområden – Husby och Ängby-Bromma

De två bostadsområdena representerar dels ett område med mycket låg inkomst, Husby, och ett område med mycket hög inkomst, Ängby-Bromma. År 1994 var antalet invånare i Husby 10 400 medan antalet invånare i Ängby-Bromma var 7 500.

Husby är ett relativt nybyggt område. Området byggdes ungefär samtidigt med de intilliggande stadsdelarna Akalla och Kista i början av 1970-talet. De tre stadsdelarna brukar gemensamt gå under benämningen Norra Järva. Inflyttningen till Husby påbörjades 1974. Bebyggelsen i Husby präglas av höghusbebyggelse i centrum, medan de omgivande bostadskvarteren kännetecknas av i huvudsak femvåningshus med loftgångar.

Tanken med Husby och hela Norra Järva var att all service skulle finnas på plats redan när människorna flyttade in i området. Norra Järva uppfattades som relativt väl rustat vad gällde utbud av olika typer av offentlig service. Intill de tre stadsdelarna på Norra Järva uppfördes även stora industriområden, s k arbetsområden. Tanken var att en stor del av befolkningen i Norra Järva skulle både bo och arbeta i området. I dag är dock snarare bilden den att människorna i området arbetar inne i de centrala delarna av Stockholm, medan arbetskraften till området till stor del kommer utifrån.

Norra Järva är geografiskt ett tydligt avgränsat område. Området utgör "nordspetsen" i Stockholms kommun och gränsar mot Sollentuna och Järfälla kommuner. I öster avgränsas området av motorvägen mellan Stockholm och Uppsala och i övrigt av stora grönområden. Husby ligger placerat mellan de bägge stadsdelarna Akalla och Kista.

Ängby-Bromma består nästan uteslutande av enfamiljshus och ligger i de västra delarna av Stockholms kommun och är en del av Bromma stadsdelsnämnd. Ängby-Bromma har inte samma tydliga geografiska avgränsning som Husby. Området har dock en tydlig avgränsning dels mot Bromma flygplats, dels i söder genom Bergslagsvägen som är en stor genomfartsled. I väster gränsar området mot Vällingby och Spånga stadsdelsnämnder.

Husby och Ängby-Bromma skiljer sig åt i flera avseenden. Vid en jämförelse mellan bostadsområdena framkommer bl a att *antalet hushåll boende i småhus* år 1990 var 1,7 procent i Husby, medan motsvarande andel i Ängby-Bromma utgjorde 87 procent. Genomsnittet för Stor-Stockholm var 26,6 procent.

År 1994 utgjorde *andelen personer födda utomlands* 48,6 procent av befolkningen i Husby. Andelen utomlands födda personer i Ängby-Bromma var klart lägre, 6,6 procent. Andelen barn med utländsk bakgrund utgjorde 77,8 procent av alla barn i Husby. I Ängby-Bromma utgjorde andelen barn med utländsk bakgrund 10,4 procent.

År 1993 var *medelinkomsten* för män i åldern 20–64 år 144 400 kronor i Husby och 124 500 kronor för kvinnor. Medelinkomsten i Norra Ängby, som är en av studiens tre stadsdelar i området Ängby-Bromma, var klart högre än i Husby. Medelinkomsten för män i åldern 20–64 år var 252 300

kronor och 166 800 kronor för kvinnor i samma ålder.

I Husby utgjorde *antalet arbetslösa*² 13,7 procent av befolkningen i åldrarna 18–64 år den 31 oktober 1995. I stadsdelen Norra Ängby som är en del av vårt område Ängby-Bromma fanns det vid samma tidpunkt 3,3 procent arbetssökande i åldern 18–64 år. Snittet för Stockholms kommun var 6,4 procent.

Andelen personer som någon gång under 1995 erhöll *socialbidrag* utgjorde i Husby 34,3 procent av befolkningen i åldrarna 16–64 år. Motsvarande andel i Ängby-Bromma var 1,8 procent. Snittet för Stockholms kommun var vid samma tidpunkt 9,5 procent.

Andelen förtidspensionärer i åldrarna 16–64 var år 1994 7,7 procent i Husby. Andelen förtidspensionärer i Ängby-Bromma utgjorde 1,8 procent. Snittet för Stockholms kommun var 6,4 procent. *Antalet ersättningsdagar* per sjukpenningförsäkrad var år 1994 i genomsnitt 16,4 i Husby. Motsvarande antal i stadsdelen Norra Ängby var 5,8. Antalet ersättningsdagar i genomsnitt för Stockholms kommun var 11,0.

Den bild som träder fram är att det i rent socio-ekonomiska termer råder stor skillnad mellan de båda områdena. Husby är en stadsdel med större andel hushåll med låga inkomster och mer påtagliga sociala problem än vad som är fallet i Ängby-Bromma.

5.3 Utbud av välfärdstjänster – kontanta ersättningar

I detta avsnitt redovisas en kartläggning av de kontant utbetalda bidrags- och försäkringsersättningarna till hushållen i Husby och Ängby-Bromma. Redovisningen gäller åren 1990 och 1994. De ekonomiska ersättningarna utgörs av skattepliktiga respektive icke skattepliktiga bidrag och ersättningar. Nedan specificeras de största delarna inom respektive kategori.

Skattepliktiga ersättningar

Förtidspension

Sjukpenning

Föräldrapenning

Arbetsmarknadsstöd

Icke skattepliktiga ersättningar

Bostadsbidrag/KBT

Barnbidrag

KAS

Socialbidrag

Förutom inkomsterna redovisas även hushållens inbetalningar av direkta skatter. I Bilaga 1 återges det tabellmaterial som utgör grund för framställningen i detta avsnitt.

² Antalet arbetslösa definieras som antalet kvarstående arbetssökande aktuella för omedelbar placering.

Tabell 5.1 Offentliga hushållstransfereringar till hushållen i Husby och Ängby-Bromma. År 1990 och 1994. Kronor. Procentuell utveckling.

	År 1990	År 1994	Förändring
Husby, tot.	235 305 000	325 188 000	+ 38,2%
per capita	23 994	31 098	+ 29,6%
Ängby-Bromma tot.	89 551 000	102 403 000	+ 14,4%
per capita	12 159	13 607	+ 11,9%

Av tabell 5.1 framgår att det totala stödet till de boende i Husby år 1990 var nästan dubbelt så stort per capita som det stöd som utgick till de boende i Ängby-Bromma och att skillnaden ökat sedan dess. Av tabellen framgår också att de offentliga stödet till de båda områdena ökat mellan åren 1990 och 1994, såväl totalt som utslaget per person. Husby svarar för den största ökningen såväl totalt som per capita. De offentliga transfereringarna och bidragen till Husby har ökat med nästan 30 procent per capita på fyra år.

Vi har även studerat hur stor del av de utbetalda bidragen och försäkringsersättningarna som motsvaras av inbetalda skatter (direkta skatter).

De direkta skatterna uppgick år 1994 till 227 383 000 i Husby och 399 037 000 kronor i Ängby-Bromma. Detta motsvarar 26 526 kronor per capita i Husby och 53 021 kronor per capita i Ängby-Bromma

I tabell 5.2, har de belopp som redovisats i tabell 5.1 minskats med de direkta skatter som hushållen inbetalar till stat och kommun. Arbetsgivaravgifter, företagsskatter och mervärdesskatt ingår inte i materialet.

Tabell 5.2 Offentliga hushållstransfereringar minus inbetalda direkta skatter. Hushållen i Husby och Ängby-Bromma. År 1990 och 1994. Kronor.

Område	År 1990	År 1994
Husby, tot.	-37 985 000	97 805 000
per capita	-3 873	9 353
Ängby-Bromma, tot.	-266 172 000	-296 634 000
per capita	-36 140	-39 415

I tabell 5.2 framgår att Ängby-Bromma såväl 1990 som 1994 betalat in mer i skatter än vad man erhållit i transfereringar och bidrag. Skillnaden mellan inbetalda skatter och erhållna försäkringsersättningar och bidrag var drygt 296 miljoner år 1996. Till skillnad från Ängby-Bromma har penningflödena i Husby ändrat riktning. År 1990 betalade invånarna i området in mer i skatt än vad som erhöles i försäkringsersättningar och bidrag. År 1994 är situationen i Husby den motsatta. Från att ha uppvisat ett nettoutflöde på nästan 38 miljoner, visar stadsdelen upp ett nettoinflöde på 97,8 miljoner. Även om skatteuttaget i Husby minskat mellan de båda åren så är det främst ökningen av försäkringsersättningar och bidrag som är orsaken till den stora förändringen.

Varken tabell 5.1 eller tabell 5.2 ger en klar bild av hur hushållen genere-

Tabell 5.3 a) Socialbidrag till sambohushåll (gifta eller sambeskattade) i Husby och Ängby-Bromma. År 1994. För varje socio-ekonomisk grupp anges andelen hushåll som erhåller socialbidrag (A), genomsnittligt utbetalt belopp (B), samt andelen hushåll som inte når socialbidragsnormen (C). Kronor. Procent. U b betyder utan barn, 1 b betyder ett barn etc.

Giftna/sambo	Husby			Ängby-Bromma		
	A	B	C	A	B	C
18-24 u b*	70,0	67 100	10,0	—	—	14,3
18-24 1 b*	77,8	46 200	—	100	56 200	—
18-24 2 b+*	37,5	80 800	—	—	—	—
25-44 u b	50,7	49 800	8,1	1,5	2 400	3,1
25-44 1 b	45,8	46 900	6,5	—	—	0,8
25-44 2 b+	38,5	68 400	4,9	1,1	3 700	0,9
45-64 u b	12,5	51 300	2,6	—	—	1,4
45-64 1 b	26,7	57 800	3,5	—	—	—
45-64 2 b+	35,3	79 800	6,9	0,5	6 000	—
65- u b	12,9	74 600	3,0	—	—	0,3
65- 1 b*	50,0	128 200	—	—	—	—
65- 2 b+*	—	—	—	—	—	—
Totalt	32,8	60 500	4,9	0,5%	10 400	0,8

* Antalet hushåll understiger 10 stycken i respektive område.

rar sina inkomster samt om dessa räcker för att täcka utgifter för livsnödvändig konsumtion samt hyra, dvs om de är tillräckliga för att hålla hushållen ovanför socialbidragsnormen.

För att få en mer nyanserad bild av hushållens ekonomiska situation har några olika statistiska grepp tagits. För det första har andelen socialbidragstagare, genomsnittligt belopp samt andelen som inte når upp till socialbidragsnormen genererats per hushållstyp och åldersgrupp. Detta redovisas i tabellerna 5.3a och 5.3b. För det andra har andelen hushåll som till en viss del är beroende av bidrag och olika försäkringsersättningar redovisats separat. Detta sker i tabellerna 5.4a och 5.4b.

Socialbidragen avses utgöra individens sista "skyddsnät". Utbetalningar av socialbidrag utgör därför ett intressant analysunderlag när det socio-ekonomiska läget i ett bostadsområde skall analyseras. I tabell 5.3 redovisas såväl andel som genomsnittligt belopp per hushållstyp.

Som bakgrund till tabell 5.3 kan det konstateras att utgifterna för socialbidrag ökat väsentligt mellan 1990 och 1994. År 1990 utbetalades 32,4 miljoner i socialbidrag till invånarna i Husby och år 1994, 82,4 miljoner. Detta motsvarar en ökning på 154 procent. I Ängby-Bromma utbetalades år 1990 528 000 kronor i socialbidrag. År 1994 hade utbetalningarna ökat till 2,4 miljoner. Ökningen motsvarar 355 procent.

I tabellerna 5.3a och 5.3b framgår att andelen socialbidragstagare är högre i Husby än i Ängby-Bromma. Detta gäller i stort sett för alla hushålls-

Tabell 5.3 b) Ensamhushållens socialbidrag i Husby och Ängby-Bromma. År 1994. För varje socioekonomisk grupp anges andelen hushåll som erhåller socialbidrag (A), genomsnittligt utbetalt belopp (B) – samt andelen hushåll som inte når socialbidragsnormen (C). Kronor. Procent. U b betyder utan barn, 1 b betyder ett barn etc.

Ensamst.	Husby			Ängby-Bromma		
	A	B	C	A	B	C
18–24 u b	34,4	30 800	32,1	7,6	20 200	37,4
18–24 1 b*	64,3	43 500	17,9	33,3	2 600	33,3
18–24 2 b+	81,3	44,6	12,5	–	–	–
25–44 u b	31,0	38 200	11,7	9,2	24 600	8,6
25–44 1 b	48,4	38 700	9,5	3,2	23 400	3,2
25–44 2 b+	50,9	49 600	7,5	–	–	1,5
45–64 u b	17,3	39 900	6,9	3,7	19 000	3,7
45–64 1 b	27,9	42 600	4,7	–	–	2,5
45–64 2 b+	52,0	59 200	20	–	–	–
65– u b	11,7	48 000	3,8	0,2	16 600	0,5
65– 1 b*	–	–	–	–	–	–
65– 2 b+*	–	–	–	–	–	–
Totalt	28,5	39 300	12,3	5,3	21 900	13,3

* Antalet hushåll understiger 10 stycken. I gruppen 18–24 1 b gäller detta enbart för Ängby-Bromma.

kategorier³. Det framgår även att det genomsnittligt utbetalda beloppet är högre i Husby. Andelen socialbidragstagare är ofta högst bland de yngre invånarna. Antalet hushåll i dessa ålderskategorier är dock få. Den kategori som har – sett till det absoluta antalet – störst antal socialbidragstagare i Husby är ensamstående utan barn i åldern 25–44 år. Denna grupp utgör nästan en tredjedel av antalet socialbidragstagare i området.

För att få en uppfattning om hur stor del av de boende i respektive område som "i stort sett" bygger sin inkomst på bidrag och försäkringsersättningar har vi studerat de hushåll vars disponibla inkomst till minst 76 procent (76 – 100%) är sammansatt av ersättningar från AMS, socialbidrag och förtidspension, eller kombinationer av dessa ersättningar. Personer som uppbär ett av dessa ersättningsslag, eller kombinationer av dessa, antas inte utföra något förvärvsarbete.

Av tabellerna 5.4 a och 5.4 b framgår att det skett en väsentlig ökning i antal hushåll som inte förvärvsarbetar för sin försörjning, utan i stor utsträckning får sin försörjning genom förtidspension, arbetsmarknadsstöd, socialbidrag eller kombinationer av dessa kontanta stöd. Om vi slår i hop grupperna gift/sambo och ensamhushåll (dvs tabellerna 5.4a och 5.4b) så ser vi i Husby att antalet sådana hushåll ökat från 349 år 1990 till 656 år 1994, en ökning motsvarande 88 procent. I Ängby-Bromma ser situationen

³ En avvikelse från mönstret finns i gruppen 18–24 1 b i tabell 5.3 a där andelen bidragstagare är 100 procent i Ängby-Bromma. Det finns dock enbart ett hushåll i området, vilket förklarar den höga andelen.

Tabell 5.4a) Andel och antal hushåll (gifta/sambo) vars disponibla inkomster till minst 76 procent består av antingen förtidspension, ersättningar p g a arbetslöshet, socialbidrag eller kombinationer av dessa ersättningslag. Hushåll i Husby och Ängby-Bromma. År 1994. Redovisningen sker för olika socio-ekonomiska grupper. År 1990 inom parentes. U b betyder utan barn, 1 b betyder ett barn etc.

Giftn/sambo	Andel %	Husby		Ängby-Bromma		
		Antal 94	Antal 90	Andel%	Antal 94	Antal 90
18-24 u b	30	3	(-)	-	-	(-)
18-24 1 b	-	-	(1)	-	-	(-)
18-24 2 b+	-	-	(-)	-	-	(-)
25-44 u b	8,1	12	(2)	-	-	(-)
25-44 1 b	4,5	9	(3)	-	-	(-)
25-44 2 b+	1,1	4	(5)	-	-	(-)
45-64 u b	10,9	21	(18)	-	-	(1)
45-64 1 b	3,5	3	(3)	-	-	(-)
45-64 2 b+	2,9	3	(1)	-	-	(-)
65- u b	7,4	15	(18)	-	-	(-)
65- 1 b	25	1	(-)	-	-	(-)
65- 2 b+	-	-	(-)	-	-	(-)
Totalt	5,4	71	(51)	-	-	(1)

Tabell 5.4b) Andel och antal ensamhushåll vars disponibla inkomster till minst 76 procent består av antingen förtidspension, ersättningar p g a arbetslöshet, socialbidrag eller kombinationer av dessa ersättningslag. Hushåll i Husby och Ängby-Bromma. År 1994. Redovisningen sker för olika socio-ekonomiska grupper. År 1990 inom parentes. U b betyder utan barn, 1 b betyder ett barn etc.

Ensamst.	Andel %	Husby		Ängby-Bromma		
		Antal 94	Antal 90	Andel %	Antal 94	Antal 90
18-24 u b	11,9	91	(18)	0,9	5	(-)
18-24 1 b	5,4	3	(3)	-	-	(-)
18-24 2 b+	-	-	(-)	-	-	(-)
25-44 u b	13,4	232	(94)	4,1	21	(15)
25-44 1 b	3,6	10	(5)	-	-	(-)
25-44 2 b+	2,5	7	(8)	-	-	(-)
45-64 u b	17	179	(119)	2,7	10	(15)
45-64 1 b	7	6	(4)	-	-	(-)
45-64 2 b+	-	-	(1)	-	-	(-)
65- u b	8	57	(45)	0,2	1	(1)
65- 1 b	-	-	(1)	-	-	(-)
65- 2 b+	-	-	(-)	-	-	(-)
Totalt	11,7	585	(298)	1,8	37	(31)

annorlunda ut. För gruppen gifta/sambo (tabell 5.4a) är antalet hushåll som grundar sin disponibla inkomst på nämnda bidrag och transfereringar i stort sett obefintlig. I gruppen ensamhushåll (tabell 5.4b) har antalet ökat måttligt från 31 stycken ensamhushåll år 1990 till 37 stycken år 1994.

Sammanfattningsvis får vi en bild av två bostadsområden som skiljer sig väsentligt åt vad gäller den socio-ekonomiska situationen. Samhället styr ut mer kontanta ersättningar till Husby än till Ängby-Bromma. Befolkningen i Husby är i större utsträckning än de boende i Ängby-Bromma beroende av offentliga bidrag och försäkringsersättningar för sitt uppehälle.

5.4 Utbud av välfärdstjänster – service

I detta avsnitt studeras ett urval av offentliga välfärdstjänster, såväl kommunala, statliga som landstingskommunala. De kommunala verksamheter som studeras är barnomsorg, individ- och familjeomsorg, äldreomsorg, grundskola samt kultur och fritid. De statliga verksamheter som studeras är försäkringskassa, arbetsförmedling och närpolis. Av den landstingskommunala verksamheten studeras primärvården. Utbudet mäts främst genom antalet helårsarbetskrafter. I flera fall har antalet årsarbetskrafter erhållits genom att de verksamhetsansvariga uppskattat hur många årsarbetskrafter som riktsats mot respektive område, medan i vissa fall mer exakta uppgifter erhållits. Det primära är dock att få en grov uppfattning om det är stora eller små skillnader i utbudet mellan de två områdena. I flera fall har antalet årsarbetskrafter relaterats till antal invånare. Genomgående har befolkningsuppgifter avseende 1994 använts.

5.4.1 De kommunala verksamheterna

När denna rapport skrivs har den kommunala verksamheten i Stockholm genomgått en av sina största organisatoriska förändringar på årtionden. Stockholm har lämnat en kommunal struktur med olika förvaltningar för olika verksamheter till förmån för en ny organisation med stadsdelsnämnder som svarar för större delen av den kommunala verksamheten inom ett visst geografiskt territorium.

De nya stadsdelsnämnderna kommer främst att svara för barnomsorg, skolbarnomsorg, grundskola, individ- och familjeomsorg, äldreomsorg, kultur och fritid, integration, näringsliv, arbetsmarknad, fastigheter samt gatu- och parkverksamhet. Eftersom studien avser 1996 då den gamla organisationen fortfarande var i bruk har beskrivningen av de dåvarande förvaltningarnas verksamhet tonats ned.

Förutom de rent organisatoriska förändringarna har det även skett förändringar vad gäller systemet för resursfördelning inom kommunen. I vilken utsträckning och på vilket sätt detta i förlängningen påverkar de verksamheter som studerats var vid denna studies genomförande oklart.

I den kommunala organisationen som existerade fram till och med 1996 fanns olika system för resurstilldelning inom de olika kommunala verksamheterna. Inom individ- och familjeomsorgen fördelades medel till de geografiskt indelade socialdistrikten för socialbidragshandläggning i förhål-

lande till antalet hushåll som sökt bidrag de senaste 12 månaderna. Medel för insatser till barn, ungdom och vuxna skedde efter speciella fördelningsnycklar som tog hänsyn till områdets "problemtyngd." Vid fördelning av resurser inom äldreomsorgen togs bl a hänsyn till befolkningens ålder, inkomst, ensamboende/flera boende och kön. Inom barnomsorgen fick socialdistrikten ersättning efter en schablon som skulle täcka samtliga kostnader inklusive lokaler. Schablonen varierade beroende på vistelsetid och barnets ålder. De medel som fördelades till socialdistrikten varierade p g a att hänsyn togs till lokalkostnaderna. Inom skola och skolbarnomsorg utgick en schablon per elev till varje skola som skulle täcka kostnaderna för undervisning, lokaler, elever med särskilda behov m m. Utöver denna schablon utgick en summa per elev som hade svenska som andra språk och en summa till elever med hemspråksundervisning.

Inom kulturområdet fördelades resurser till befintliga kulturverksamheter runt om i staden och till olika grupper och föreningar. Stockholms kommun täcktes vidare in av olika s k kulturkommittéer som svarade för ett visst kulturutbud inom sitt område. Resurser till kulturkommittéerna grundades på befolkningens storlek i det aktuella området. Fritidsförvaltningens resurser fördelades bl a till förvaltningens olika anläggningar och utgick som föreningsstöd m m. Inom fritidsförvaltningens barn- och ungdomsverksamhet (fritidsgårdar, parklekar m m) styrdes även där resurserna i hög grad till befintliga anläggningar, en mindre del av budgeten örönmärktes dock och riktades till mer socialt belastade områden.

En av grundbultarna i det nya resursfördelningssystemet till stadsdelsnämnderna är att de kommunala verksamheterna i högre grad än tidigare skall erhålla resurser i relation till det beräknade behovet av kommunal service och inte till de faktiska kostnaderna.

Systemet baseras i huvudsak på följande principer:

1. Behovsbaserad fördelning, dvs efter fördelningsnycklar.
2. Schablonfördelning, dvs ersättning efter prestation.
3. Fördelning efter befintlig struktur genom nycklar (tex kr/kvm vägyta).
4. Anslagsfinansiering.

De ovan nämnda principerna användes även tidigare i kommunen inom olika förvaltningar. I och med stadsdelsnämnderna skall dock den behovsbaserade fördelningen med hjälp av fördelningsnycklar få större genomslag. Fördelningsnycklarna grundas på tre faktorer;

- befolkningens storlek,
- befolkningens ålderssammansättning,
- befolkningens levnadsförhållanden (socio-ekonomiska faktorer).

Effekterna av stadsdelsreformen och dess resursfördelningssystem kommer att utvärderas de närmaste åren.

Barnomsorg

Barnomsorgen i Stockholm bedrevs fram till och med 1996 i socialtjänstens regi i geografiskt indelade socialdistrikt. Socialtjänsten i varje socialdistrikt svarade för verksamheterna barnomsorg, äldreomsorg och individ- och familjeomsorg. Från och med 1997 har socialtjänstens verksamhet införlivats i de nya stadsdelsnämnderna. Ängby-Bromma tillhörde till och med 1996 socialtjänsten i Bromma-Västerled. Kommundelsreformen har inneburit att det geografiska område som socialtjänsten Bromma-Västerled betjänade nu delats upp i två stadsdelsnämnder, Bromma respektive Västerled. Ängby-Bromma tillhör Bromma stadsdelsnämnd.

Husby tillhörde fram till och med 1996 Kista socialdistrikt. Från och med 1997 tillhör Husby stadsdelsnämnden i Kista. Kista stadsdelsnämnd utgör samma geografiska område som det tidigare socialdistriktet dvs stadsdelarna Akalla, Kista och Husby. I Stockholm svarade under 1996 socialtjänsten för omsorgen om förskolebarn medan skolan svarade för skolbarnomsorgen.

Den vanligaste typen av barnomsorg i Husby och Ängby-Bromma är kommunala daghem. Det övriga kommunala utbudet utgörs av familjedaghem, deltidsförskolor och öppna förskolor. Utbudet av barnomsorg i icke-kommunal regi är mindre i Husby än i Ängby-Bromma. I Ängby-Bromma fanns det under 1996 i snitt 34 barn inskrivna i privata daghem samt 30 barn inskrivna hos privata dagbarnvårdare. Inom den icke-kommunala barnomsorgen i Husby fanns det sammanlagt 19,5 barn inskrivna. I detta avsnitt fokuseras den kommunala barnomsorgen.

De flesta barnen i respektive område erhåller någon typ av barnomsorg. I båda områdena kan alla barn erbjudas plats i barnomsorgen inom tre månader. De allra flesta barnen i respektive stadsdel går i barnomsorg i den stadsdel där man bor. Det viktigaste kriteriet för val av daghem i de bägge områdena är närheten till den barnomsorg man valt. Barnomsorgen i Husby präglas av att antalet barn med invandrarbakgrund är över 90 procent, vilket gör att en tidig språklärning är central inom barnomsorgen i området.

För att spegla utbudet av kommunal barnomsorg använder vi antal årsarbetskrafter som en jämförelse mellan de två områdena. En fullständig bild av antalet årsarbetskrafter inom barnomsorgen i de två områdena ges dock inte. Detta beror bl a på att det finns svårigheter med att relatera dessa till antalet inskrivna barn eftersom vissa verksamheter är av öppen karaktär där ingen inskrivningsstatistik finns, samt det faktum att barnomsorgen består av olika komponenter som inte alltid låter sig jämföras. Utbudet i form av årsarbetskrafter fokuseras i stället kring de två största kommunala verksamheterna daghem och familjedaghem.

Förutom kommunala daghem och familjedaghem finns det i Husby en öppen förskola samt en språkförskola. Inom språkförskolan finns ett tjugotal barn inskrivna. I Ängby-Bromma finns det tillgång till en deltidsförskola i den intilliggande stadsdelen Södra Ängby.

År 1996 var antalet barn inskrivna i de kommunala daghemmen i snitt 642,5 i Husby och 370,4 i Ängby-Bromma. Antalet barn per grupp inom de kommunala daghemmen är ungefär lika i de båda områdena. Antal barn per grupp var i snitt 17,36 i Husby och 16,8 i Ängby-Bromma. Det totala antalet barn inskrivna i kommunala familjedaghem var 47 stycken i Husby och 62 stycken i Ängby-Bromma.

I tabell 5.5 framgår inskrivningstiden per vecka i de kommunala familjedaghemmen och de kommunala daghemmen.

Tabell 5.5 Andelen barn som tillbringar mer än 35 timmar, 30–35 timmar och mindre än 30 timmar per vecka i kommunala daghem och familjedaghem i Husby och Ängby-Bromma. År 1996. Procent.

	Husby	Ängby-Bromma
Mer än 35 timmar	61,2	40,9
30–35 timmar	20,8	40,6
Mindre än 30 timmar	17,9	18,5

Källa: Bearbetad statistik från socialdistrikten i Bromma-Västerled och Kista.

Av tabellen ovan framgår att barnen i Husby i större utsträckning har en heltidsplats inom daghemmen och familjedaghemmen än barnen i Ängby-Bromma.

Om vi ser till antalet årsarbetskrafter framgår av tabell 5.6 nedan att antalet årsarbetskrafter totalt sett är högre i Husby. Om vi slår ut antalet årsarbetskrafter på antalet inskrivna barn ser vi att antalet barn per årsanställd är högre i Husby än i Ängby-Bromma. Med andra ord är personaltätheten något högre i Ängby-Bromma inom daghemmen och familjedaghemmen.

Tabell 5.6 Antalet årsarbetskrafter (åa) fördelat på olika personalkategorier, samt antalet inskrivna barn per årsarbetskraft inom de kommunala daghemmen och familjedaghemmen i Husby och Ängby-Bromma. År 1996.

	Husby		Ängby-Bromma	
	Antal åa	Antal åa/barn	Antal åa	Antal åa/barn
Barnomsorgspersonal *	138,4	5,0	96,5	4,5
Övrig personal **	18,3	–	16,9	–
Totalt	156,7	4,4	113,4	3,8

* I kategorin barnomsorgspersonal ingår förskollärare, barnskötare och resurspersonal.

** I kategorin Övrig personal ingår föreståndare och ekonomibiträden.

Källa: Bearbetad statistik från socialdistrikten i Bromma-Västerled och Kista.

Som en sammanfattning kan vi säga att utbudet och förutsättningarna inom barnomsorgen skiljer sig åt i Husby och i Ängby-Bromma. Utbudet av barnomsorg i alternativ regi är större i Ängby-Bromma. Husby präglas av en mycket hög andel barn med invandrarbakgrund, vilket inte är fallet i Ängby-Bromma. Den höga andelen barn med invandrarbakgrund har inneburit att man i området bl a inrättat en speciell språkförskola samt att mycket av den

träning och inlärn timer som sker i daghemmen fokuserar träning i svenska.

Om vi ser till antalet årsarbetskrafter i de verksamheter som studerats (daghem och familjedaghem) ser vi att personaltätheten är något högre i Ängby-Bromma än i Husby.

Grundskola

I Husby finns tre skolor, en skola för årskurserna 7–9 och två skolor för årskurserna 1–6. I Ängby-Bromma finns en skola för årskurserna 1–6. Denna skola består av flera skolenheter som är utspridda i området. I årskurserna 7–9 går de flesta elever från Ängby-Bromma i skola i den intilliggande stadsdelen Södra Ängby.

Antalet grundskoleelever i Husby var 1 247 på vårterminen 1996. Dessa var fördelade på 877 elever i årskurserna 1–6 och 370 elever i årskurserna 7–9. I Ängby-Bromma fanns på vårterminen 1996 1 079 elever i grundskolan. Dessa var fördelade på 743 elever i årskurserna 1–6 och 336 elever i årskurserna 7–9.

I beskrivningen av grundskolan studeras enbart förhållandena i de ovan nämnda skolorna som ligger inom eller strax intill respektive område. Detta innebär att beskrivningen av skolan i Husby grundar sig på ett studium av de tre nämnda skolorna. Dessa skolor täcker in 73 procent av alla elever i Husby. Drygt sex av tio högstadieselever från Husby går i områdets högstadieskola. Resterande elever går i skola främst i de intilliggande stadsdelarna Akalla och Kista, men även i flera andra skolor i Stockholm. I årskurserna 1–6 går 77 procent av eleverna i områdets två låg- och mellanstadieskolor.

Beskrivningen av skolan i Ängby-Bromma grundar sig på de två skolorna i närområdet som tillsammans täcker in 85 procent av alla elever i området. I årskurserna 1–6 går nio av tio elever från Ängby-Bromma i områdets låg- och mellanstadieskola. I årskurserna 7–9 går merparten av eleverna (ca 70 procent) i skolan i den intilliggande stadsdelen Södra Ängby.

Elevernas bakgrund och förutsättningar skiljer sig åt mellan de två områdena. I Husby är andelen barn med invandrarbakgrund väsentligt större än i Ängby-Bromma. Av tabell 5.7 framgår att andelen elever med hemspråksundervisning är väsentligt högre i Husby än i Ängby-Bromma. Andelen elever som har svenska som andra språk är likaså väsentligt högre i Husby. Hela 70 procent av eleverna i området hade denna typ av undervisning jämfört med 10 procent Ängby-Bromma.

Vidare är klasserna något mindre i Husby. De tre skolorna i Husby hade i snitt 22,75 elever per klass att jämföra med 24,5 i Ängby-Bromma.

Vad gäller de personella resurserna mätt i antal lärare per elev så framgår det att lärartätheten är högre i Husby. I Husby går det drygt 10 lärare per elev jämfört med drygt 14 i Ängby-Bromma. Detta är till stor del ett resultat av det resursfördelningssystem som finns till skolorna i Stockholm. Huvudprincipen är en schablon som innebär en viss summa per elev. Dock tillkom-

mer extra resurser för elever med hemspråksundervisning eller svenska som andra språk. Eftersom andelen sådana elever är så pass hög i Husby slår detta igenom när vi studerar antalet elever per klass.

Tabell 5.7 Nyckeltal för att beskriva skolorna i Husby och Ängby-Bromma år 1996.

	Husby	Ängby-Bromma
Andel elever med hemspråksundervisning	60,6%	11,9%
Andel elever med svenska som andra språk	72,4%	10,1%
Elever per klass	22,75	24,5
Antal elever per lärare	10,5	14,8

Källa: Bearbetad statistik från grundskoleavdelningen i Stockholms kommun.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen bedrevs fram till och med 1996 inom ramen för socialtjänsten i Stockholm. Från och med 1997 bedrivs äldreomsorgen i stadsdelsnämndernas regi.

Såväl antalet som andelen personer överstigande 65 år var ungefär lika i Husby och Ängby-Bromma. År 1994 var antalet personer över 65 år 1 085 i Husby, vilket motsvarar ca 10 procent av områdets befolkning. Antalet personer över 65 år i Ängby-Bromma var 1 005 dvs 13 procent av områdets befolkning. Båda områdena har relativt få personer i denna åldersgrupp. Andelen för Stockholm som helhet är ca 19 procent.

De äldre i Husby och Ängby-Bromma erbjuds flera typer av äldreomsorg. De huvudsakliga formerna är hemtjänst eller olika boendeformer. De olika boendeformerna utgörs främst av servicehus, ålderdomshem, gruppboende och sjukhem. I områdena förekommer även vårdinsatser från anhöriga som då tillhandahåller sk hemvårdsnadsbidrag eller är anhöriganställda. I Ängby-Bromma finns de flesta boendeformerna utanför området, dock finns ett mindre ålderdomshem inom området. Utbudet av boendeformer är mer omfattande i Husby där det finns såväl ett större servicehus samt gruppboendestäder.

Att få en heltäckande bild av hur många årsarbetskrafter som åtgår till de äldre från områdena Ängby-Bromma och Husby låter sig inte göras. Framförallt de äldre i Ängby-Bromma flyttar till många olika boendeformer runt om i socialdistriktet eller övriga Stockholm eftersom utbudet i det egna området är begränsat.

I stället har vi valt att studera den omsorgsform som har en direkt koppling till bostadsområdet, nämligen den öppna hemtjänsten. I såväl Ängby-Bromma som Husby är öppen hemtjänst den vanligaste omsorgsformen. Antalet personer som erhåller hemtjänst skiljer sig dock åt mellan de två områdena. I Husby erhåller ca 180 personer öppen hemtjänst, vilket motsvarar 16 procent av ålderspensionärerna i Husby. I Ängby-Bromma erhåller ca 70 personer hemtjänst, vilket motsvarar 7 procent av ålderspensionärerna

Tabell 5.8 Personer som erhåller öppen hemtjänst inom äldreomsorgen uppdelat på olika omsorgsnivåer, antal och andel i procent. Husby och Ängby-Bromma. År 1996

Omsorgsnivå	Husby		Ängby-Bromma	
	Antal	Andel	Antal	Andel
2	95	52,5	28	41,8
3	12	6,6	14	20,9
4	27	14,9	16	23,9
5	22	12,2	8	11,9
6	20	11,0	1	1,5
7	5	2,8	0	0
Totalt	181	100	67	100

Källa: För Husby har uppgifter erhållits från den privata entreprenör som svarat för den öppna hemtjänsten i området. Uppgifterna för Ängby-Bromma har erhållits av socialtjänsten i Bromma.

i området. Andelen äldre i behov av hemtjänst är alltså högre i Husby.

I tabell 5.8 ser vi även att Husby har den högsta andelen äldre i de högre omsorgsnivåerna (5–7) inom den öppna hemtjänsten. En högre omsorgsnivå innebär att en mer omfattande hjälp erhålles.

I såväl Husby som Ängby-Bromma är den öppna hemtjänsten helt utlagd på entreprenad. De entreprenörer som utfört hemtjänst i området har gjort en uppskattning av hur många årsarbetskrafter som åtgår till respektive område. I Husby uppskattar man att 19 årsarbetskrafter åtgår till hemtjänsten, medan entreprenören i Ängby-Bromma uppskattar att 7 årsarbetskrafter riktar sig till Ängby-Bromma. Den högre efterfrågan på hemtjänst i Husby gör att det styrs fler personalresurser till området jämfört med Ängby-Bromma.

Individ- och familjeomsorg

Det råder stor skillnad vad gäller de resurser som de två socialdistrikten riktar till Husby respektive Ängby-Bromma. Behoven i Husby är betydligt mer omfattande än de i Ängby-Bromma. Inom Bromma-Västerleds socialdistrikt betraktades Ängby-Bromma som ett stabilt och lugnt område som det åtgår få resurser till. De problem som finns i området är ofta förknippade med missbruk.

Inom individ- och familjeomsorgen i Kista socialdistrikt betraktade man Husby som det område i distriktet där det fanns mest problem. Problembilden är ofta komplex och har ofta sin grund i arbetslöshet. Antalet ärenden är väsentligt högre än de i Ängby-Bromma. År 1995 utgjorde andelen socialbidragstagare i Husby 34,3 procent av befolkningen, vilket kan jämföras med 1,8 procent i Ängby-Bromma.

I tabell 5.9 framgår att det åtgår fler personalresurser till Husby jämfört med Ängby-Bromma.

Tabell 5.9 Antal årsarbetskrafter inom individ- och familjeomsorgen som rik-
tas till Husby och Ängby-Bromma (exkl. psykiskt handikappade),
1996.⁴

	Antal åa	Husby	Ängby-Bromma	
		Antal åa/1000 inv	Antal åa	Antal åa/1000 inv
Handläggare, chefer*	53,4	5,11	3,2	0,42
Administrativ personal	3,4	0,33	0,6	0,08
Totalt	56,8	5,44	3,8	0,50

* I denna kategori ingår även projektanställd personal.

Källa: Uppskattningar gjorda av socialdistrikten Bromma-Västerled och Kista.

Fritid och kultur

Kulturförvaltningens verksamhet i ytterstaden tog sig främst uttryck genom den verksamhet som bedrevs inom de geografiskt indelade kulturkommittéerna samt genom biblioteksväsendet. Från och med 1997 är det mesta av kulturförvaltningens verksamhet utlagd till stadsdelsnämnderna. I Husby finns ett bibliotek i områdets centrum med ett besöksantal på drygt 40 000 personer, vilket innebär 3,5 besök per invånare. I Ängby-Bromma finns inget bibliotek. Ängbyborna tillhör upptagningsområdet för biblioteket i Blackeberg.

Vad gäller fritidsförvaltningens verksamhet så bestod den av flera olika delar; dels svarade man för föreningsstöd, dels tillhandahölls samlingslokaler och idrottsanläggningar. Förvaltningen svarade även för friluftsverksamhet och barn- och ungdomsverksamhet. Det mesta av fritidsförvaltningens verksamhet är liksom i fallet med kulturförvaltningen från och med 1997 utlagd till respektive stadsdelsnämnd.

I Ängby-Bromma finns ett bassängbad, Åkeshovsbadet samt ett friluftsbad vid Kyrksjön. Intill Åkeshovsbadet finns vidare en stor idrottshall, Åkeshovshallen. I området finns dessutom en idrottsplats, Ängby idrottsplats. I området återfinns Björklunds hage som fungerar som såväl fritidsgård som parklek. Ungdomsgården är dock bara öppen vissa kvällar i veckan. Björklunds hage är ett populärt utflyktsmål för familjer i västerort.

I Husby finns bl a två idrottshallar samt ett antal fotbollsplaner. Föreningarna Polisens IF och Järva FK driver ungdomsverksamhet med 1 000 aktiva barn och ungdomar från hela Norra Järva. I området strax intill Järvafältet ligger en gammal gård kallad Husby gård där diverse verksamheter äger rum mer eller mindre i kommunens regi. Husby saknar såväl friluftsbad som

⁴ Det finns en organisatorisk skillnad mellan individ- och familjeomsorgen i de båda socialdistrikten. I Kista ingår omsorgen om psykiskt handikappade i individ- och familjeomsorgen, vilket inte är fallet i Bromma. Därför har denna del av individ- och familjeomsorgen i Kista lyfts ur tabellen. I Ängby-Bromma ingår endast individ- och familjeomsorgsbyråns verksamhet. I Husby ingår förutom byrån även den del av projektverksamheten som riktas till Husby.

bassängbad. Inom ramen för den sk ytterstadssatsningen planeras ett badhus i området.

I dag finns i Husby en centrungård som främst är avsedd för ungdomar i åldern 13–17 år. Vidare finns kvartersgårdar, främst avsedda för barn i åldrarna 10 till 12 år. Det finns dessutom en fritidsgård som drivs i alternativ regi i området.

I tabell 5.10 redovisas hur många årsarbetskrafter inom Fritid Stockholms barn- och ungdomsavdelning som riktar sig till Husby respektive Ängby-Bromma. I antalet årsarbetskrafter ingår även personer anställda av alternativa verksamheter men där anslag utgått från Stockholm Fritid. Verksamheter som Stockholm Fritid utför på entreprenad åt någon annan, t ex skolförvaltningen, ingår ej. Av tabell 5.10 framgår att inom barn- och ungdomsverksamheten riktas betydligt fler årsarbetskrafter till Husby än till Ängby-Bromma. Det skall tilläggas att av de årsarbetskrafter som riktas till Ängby-Bromma så åtgår en del av dessa till personer från andra områden.

Tabell 5.10 Antal årsarbetskrafter inom Fritid Stockholms barn och ungdomsverksamhet som riktas till Husby och Ängby-Bromma. År 1996.

	Husby	Ängby-Bromma
Administration	0,3	0,1
Fritidsgård, parklek, träfflokal	13	4,3
Fältassistent	1	0,25
Övrigt (Teater, div. projekt)	1,6	–
Totalt	15,9	4,65
Per tusen invånare, 0–17 år	5,72	2,22

Källa: Uppskattningar gjorda av barn- och ungdomsavdelningen inom Fritid Stockholm. Områdena Bromma och Kista.

5.4.2 Primärvårdens insatser i Husby och Ängby-Bromma

Primärvården i Västra Stockholms sjukvårdsområde bedrivs sedan den 1 juli 1996 i åtta primärvårdsområden. Husby ingår i Kista primärvårdsområde och Ängby-Bromma ingår i Bromma primärvårdsområde. Ett syfte med indelningen i primärvårdsområden är att skapa förutsättningar för en utökad samverkan mellan vårdgivarna på det lokala planet både i privat och offentligt drivna verksamheter. Områdesansvaret innebär dels ett medicinskt ansvar, dels ansvar för planering och uppföljning. I primärvården ingår främst husläkarmottagningar, barnavårdscentraler, mödravårdscentraler, distriktssköterskemottagningar, sjukgymnaster och hemsjukvård.

Resursfördelningen till primärvården håller när denna rapport skrivs på att ses över och kommer troligen att förändras. Huvudprincipen har under 1996 varit att ersättning skett med ett fast ersättningsbelopp per listad patient på respektive mottagning inom primärvården. Om det utarbetade förslaget till resursfördelningsmodell för 1997 antas innebär detta att man övergår till en områdesbaserad, befolkningsrelaterad budget där större vikt läggs

vid vårdbehovet i det aktuella området.

Att få en bild av hur många årsarbetskrafter som riktas till de boende i respektive område är svårt eftersom konsumtionen av primärvård även sker utanför det primärvårdsområde som befolkningen tillhör. I Bromma primärvårdsområde där Ängby-Bromma ingår har hälften av befolkningen sin hushållsläkare utanför primärvårdsområdet. Att få en bild av hur mycket personalresurser som riktas till Husbyborna är lättare eftersom de flesta invånarna i Kista primärvårdsområde konsumerar primärvård inom sitt område. Uppgifterna för Husby i tabell 5.11 bygger till stor del på uppskattningar från Västra Stockholms sjukvårdsområde medan uppgifterna för Ängby-Bromma erhållits genom att fördela årsarbetskrafter i Bromma primärvårdsområde i relation till Ängby-Brommas befolkningsandel. Således ger tabellen ingen bild av den faktiska konsumtionen av primärvård.

Primärvården har från och med 1996 ett områdesansvar, något som ger en ungefärlig bild av hur mycket personalresurser som dimensioneras för befolkningen i de två områdena. Informationen ger dock inte en fullständig bild av den faktiska resursåtgången. Tabell 5.11 är inte fullständig, bl a ingår inte jourläkarnas och dietisternas verksamhet. Eftersom dessa serverar hela Västra Stockholms sjukvårdsområde är det svårt att säga hur mycket av deras verksamhet som riktas till våra områden.

Trots de metodiska problem som finns med att göra en rättvisande beskrivning av utbudet av primärvård kan vi dryfta oss till att säga att något fler årsarbetskrafter per tusen invånare erhålles i Husby. Skillnaden minskar om vi inkluderar de privata hushållsläkarna i Ängby-Bromma.

5.4.3 Statens insatser i Husby och Ängby-Bromma

I studien fokuseras tre statliga organisationers verksamheter riktat till de två bostadsområdena. Dessa är försäkringskassan, polismyndigheten och arbetsförmedlingen.

Inom försäkringskassan svarar respektive lokalkontor i Stockholm för verksamheten inom ett visst geografiskt område. Husby tillhör lokalkontoret i den intilliggande stadsdelen Kista. Ängby-Bromma tillhör lokalkontoret vid Brommaplan, strax öster om Ängby-Bromma.

Hur mycket resurser som styrs till respektive bostadsområde bestäms främst av antalet ärenden i respektive område. Ohälsotalet är högre i Husby än i Ängby-Bromma vilket följaktligen innebär att antalet årsarbetskrafter som riktas till området är högre. I tabell 5.12 framgår att antalet årsarbetskrafter som försäkringskassan i Kista riktar mot Husby är ungefär tre gånger större per tusen invånare jämfört med antalet årsarbetskrafter som riktas mot Ängby-Bromma.

Tabell 5.11 Totalt antal årsarbetskrafter samt antal årsarbetskrafter per 1 000 invånare inom primärvården riktat till Husby respektive Ängby-Bromma. År 1996.

	Antal åa	Husby Antal åa/1000 inv	Ängby-Bromma Antal åa inv.	Antal åa/1000 inv.
Totalt exl. privata husläkarmott.	20,6	1,97	11,4	1,52
Totalt, inkl. privata husläkarmott.	20,6	1,97	14,0	1,87
<i>Husläkarmottagning</i>				
Husläkare, HL	5	0,48	2,2	0,29
Distriktssköterska, DK	4	0,38	3,3	0,44
Övrig personal	4	0,38	2,6	0,35
HL, privat	–	–	1,1	0,15
DK, privat			1,5	0,20
<i>Barnavårdscentral</i>				
Sjuksköterska	3	0,29	1,1	0,15
<i>Mödravårdscentral</i>				
Barnmorskor	2	0,19	1,0	0,13
Övrig personal	0,8	0,08	0,1	0,01
<i>Sjukgymnast</i>				
Sjukgymnast/arbetsterapeut	1,8	0,17	1,1	0,15

Källa: Bearbetning av uppgifter från Västra Stockholms sjukvårdsområde.

Tabell 5.12 Antalet årsarbetskrafter inom försäkringskassan som riktas till Husby och Ängby-Bromma. År 1996.

	Husby	Ängby-Bromma
Antal årsarbetskrafter	15,6	3,5
Antal årsarbetskrafter per 1000 inv.	1,5	0,5

Källa: Uppskattningar gjorda av Försäkringskassan i Bromma och Södra Järva.

Närpolisen

Polismyndigheten i Stockholms län är indelad i olika polismästardistrikt. Såväl Husby som Ängby-Bromma ingår i Västerorts polisdistrikt. Västerorts polisdistrikt omfattar de västra delarna av Stockholms kommun samt kommunerna Solna, Sundbyberg och Ekerö.

Polismästardistriktet är vidare indelade i närpolisområden. Närpolisen är basen för polisens organisation och bedrivs vid lokalt anknutna enheter. Närpolisens huvuduppgift är att bekämpa vardagsbrottsligheten i bostadsområdena. Arbetet skall ske i nära samverkan med företagare, organisationer, boende och andra som är verksamma inom området. Inom verksamheten skall även ägnas särskild uppmärksamhet mot ungdomar i riskzonen för kriminellt och/eller asocialt beteende. Närpolisorganisationen är ny och blev fullt utbyggd under 1996.

Tabell 5.13 Anmällda brott i stadsdelen Husby samt stadsdelarna Norra Ängby och Bromma Kyrka. År 1996. Absoluta antal, procentuell utveckling 1995–1996 samt antal per 1000 invånare (1994).

	Husby			Norra Ängby, Bromma kyrka		
	Antal 1996	Per 1000 inv.	1995–1996 utv.	Antal 1996	Per 1000 inv.	1995–1996 utv.
Misshandel	144	13,8	+ 3%	9	1,3	– 18%
Olaga hot/ofred	185	17,7	+ 6%	14	2,1	– 39%
Stöld inbrott	872	83,5	+ 35%	340	49,9	+ 19%
Skadegörelse	219	21,0	+ 52%	74	10,9	– 33%
Narkotikabrott	54	5,2	+ 59%	9	1,3	+ 50%

Källa: Bearbetad statistik från Västerorts polisdistrikt.

Ängby-Bromma ingår i Bromma närpolisområde och utgör en delmängd av närpolisområdet. Husby tillhör Kista närpolisområde. Närpolisstationen i Kista är belägen mitt i Husby, medan Bromma närpolisstation återfinns vid Brommaplan strax öster om Ängby-Bromma. Ängby-Bromma är uppdelat på två närpolisområden. Stadsdelarna Norra Ängby och Bromma Kyrka tillhör Bromma närpolisområde, medan stadsdelen Eneby tillhör ett annat närpolisområde. I denna framställning beskrivs enbart de delar som omfattas av Bromma närpolisområde.

De båda närpolisområdena Kista och Bromma samarbetar med olika kommunala verksamheter i området genom s k samverkansgrupper, man bedriver även informationsarbete i skolorna. I Ängby-Bromma finns enligt uppgift en väl fungerande grannsamverkan mot brott där närpolisen är involverad. En liknande verksamhet håller på att startas upp av närpolisen i Husby.

Det är stor skillnad mellan de två bostadsområdena om vi ser till brottsbelastningen. Brottsbelastningen – per tusen invånare – är klart högre i Husby om vi ser till antalet anmällda brott under 1996. I Husby var antalet brott per tusen invånare 129,7 år 1995 och 164,9 år 1996. Detta att jämföra med 71,4 anmällda brott år 1995 och 73,4 anmällda brott år 1996 per tusen invånare i stadsdelarna Norra Ängby och Bromma Kyrka⁵ Dessa siffror kan ställas i relation till antalet brott per tusen invånare i hela polismästardistriktet som för budgetåret 1994/95 var 128,8.⁶ Även om det inte är samma tidsperiod som studeras får vi en bild av att Husby ligger kring genomsnittet eller över genomsnittet för Västerorts polismästardistrikt och att Norra Ängby och Bromma Kyrka ligger klart under genomsnittet. Nämnas kan att Västerorts polismästardistrikt ligger över riksgenomsnittet vad gäller anmällda brott. I

⁵ I statistiken ingår även t ex bränder och arbetsolyckor där egentligen inget brott finns med i bilden. Det rör sig dock om ett fåtal fall sett till totalen.

⁶ I siffrorna för hela polismästardistriktet ingår inte trafikbrott. Dessa ingår i statistiken för Husby, Norra Ängby och Bromma Kyrka. Antalet trafikbrott är dock så pass få i dessa områden så att de inte påverkar den övergripande bilden.

tabell 5.13 finns en sammanställning över några av de vanligast förekommande brotten i de båda områdena.

Av tabellen kan utläsas att såväl Norra Ängby och Bromma Kyrka som Husby uppvisar en kraftig ökning av anmälda brott vad gäller stölder och inbrott. Medan skadegörelsen sjunkit i Norra Ängby och Bromma Kyrka så har den ökat i Husby. Vad gäller narkotikabrott har det skett en markant ökning i områdena. Antalet narkotikabrott i Norra Ängby och Bromma Kyrka är dock få.

Som tidigare nämnts i denna rapport ger inte statistik av sådant här slag en komplett bild av den brottslighet som råder i ett område. Allmänhetens benägenhet att anmäla brott, upplärandeprocent etc har betydelse när brott anmäls. Statistiken ger dock en bild av den miljö som närpolisen i de två områdena arbetar i.

I tabell 5.14 nedan redovisas hur många årsarbetskrafter som riktas till de båda områdena.

Tabell 5.14 Antalet årsarbetskrafter inom närpolisen som riktas till Husby samt Norra Ängby och Bromma Kyrka. År 1996.

	Husby	Norra Ängby, Bromma Kyrka
Poliser, åa	9,92	1,3
Poliser, åa per tusen invånare	0,95	0,12

Källa: Uppskattningar gjorda av närpolisen i Bromma och Kista.

Av ovanstående tabell kan utläsas att det i det mer brottsbelastade Husby åtgår fler närpoliser per tusen invånare än i de mindre brottsdrabbade stadsdelarna Norra Ängby och Bromma Kyrka.

Arbetsförmedlingen

Ängby-Bromma tillhör det område som servas av arbetsförmedlingen i Vällingby. Antalet arbetslösa i stadsdelen Norra Ängby var 3,3 procent av befolkningen i ålder 18–64 år den sista oktober 1995. I Bromma Kyrka var motsvarande andel 3,3 procent och i Eneby 1,6 procent. Genomsnittet för Stockholm var vid denna period 6,4 procent. I Husby var antalet arbetslösa vid samma tidpunkt 13,7 procent. Den definition av arbetslösa som används ger inte alla gånger en fullständig bild av situationen eftersom antalet arbetslösa i denna statistik definieras som kvartstående arbetssökande aktuella för omedelbar placering.

Om vi i stället ser till det totala antalet arbetssökande och i denna grupp även inkluderar personer med t ex tillfällig timanställning, deltidsarbetslösa och personer i olika arbetsmarknadspolitiska åtgärder blir bilden en annan. På arbetsförmedlingen i Kista fanns i januari 1997 1 606 personer inom denna kategori från Husby. Denna grupp motsvarar ca 23 procent av Husbys

befolkning i åldern 16–64 år. 308 av de 1 606 arbetssökande befann sig i olika arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Några motsvarande uppgifter har ej erhållits för Ängby-Bromma.

Vi ser dock av den tidigare statistiken att Ängby-Bromma är skonsamt drabbat av arbetslöshet jämfört med Husby. Detta slår igenom när vi tittar på hur mycket årsarbetskrafter som går till de båda områdena. Husby erhåller åtskilligt fler årsarbetskrafter än Ängby-Bromma.

Tabell 5.15 Antalet årsarbetskrafter hos arbetsförmedlingen i Kista respektive Vällingby som riktas till de boende i Husby och Ängby-Bromma. År 1996.

	Husby		Ängby-Bromma	
	Antal åa	Åa per 1000 inv.	Antal åa	Åa per 1000 inv.
Handläggare	10,08	0,96	1	0,13
Adm. ledning	2,55	0,24	–	–
Totalt	12,63	1,21	1	0,13

Källa: Uppskattningar gjorda av arbetsförmedlingarna i Vällingby och Kista.

5.5 Efterfrågan på välfärdstjänster

De boendes efterfrågan på välfärdstjänster i Husby och Ängby-Bromma har speglats genom en opinionsundersökning utförd av TEMO AB. Intervjuerna har skett per telefon. I undersökningen i Stockholm ingår 166 hushåll i varje område. Åldersfördelningen i de båda områdena är ungefär lika. I Husby är medelåldern hos de som svarat 41 år och i Ängby-Bromma 45 år. Andelen män och kvinnor är också jämt fördelat. I Husby är de svarade fördelade på 55 procent kvinnor och 45 procent män. Motsvarande fördelning i Ängby-Bromma är 54 procent kvinnor och 46 procent män.

Vad gäller förvärvsfrekvens finns skillnader i materialet. I Husby är 60 procent yrkesverksamma, medan andelen yrkesverksamma i Ängby-Bromma är 76 procent. Andelen offentligt anställda av de som är yrkesverksamma är högre i Husby, 52 procent, jämfört med 40 procent i Ängby-Bromma. Andelen privatanställda, egenföretagare eller arbetande i familjeföretag är högre i Ängby-Bromma än i Husby. Familjens storlek är mindre i Husby än i Ängby-Bromma. De här presenterade skillnaderna påverkar de svar som erhållits i undersökningen. Skillnaderna är dock inte så stora så att det skulle inverka alltför mycket på de slutsatser som kan dras ur materialet.

Vad är välfärd?

I de båda områdena Husby och Ängby-Bromma har TEMO AB på uppdrag av RRV genomfört två gruppdiskussioner på temat välfärd. I Husby var antalet deltagare 4 personer och i Ängby-Bromma 10 personer. Det finns stor

likhet mellan de båda grupperna i uppfattningen av vad begreppet välfärd står för. Välfärd är för samtliga som ingått i gruppdiskussionen liktydigt med "trygghet". Välfärd är främst kopplat till de mjuka tjänster som samhället ansvarar för, t ex barnomsorg, skola, sjukvård etc. I ett längre perspektiv talar man om rättssamhället, likhet inför lagen och vikten av ett starkt försvar. De boende i Husby framhåller i större utsträckning den materiella delen av välfärden.

Generella omdömen om välfärden i samhället

På frågan om de boende anser att välfärden har minskat eller ökat under de senaste 10 åren svarar de boende i såväl Husby som Ängby-Bromma att välfärden minskat. Andelen som menade att välfärden minskat är högre i Husby (73 procent) än i Ängby-Bromma (67 procent).

De boende har vidare tillfrågats om samhällets insatser för olika grupper av människor. Den konkreta frågan som ställdes var: Vad anser Du om det som samhället gör för att följande grupper ska ha det bra? De tillfrågade fick betygsätta insatserna på en skala 1–5, där 1 står för mycket dåligt och 5 för mycket bra. Statistik av detta slag skall hanteras försiktigt, men ett genomsnitt motsvarande ca 3,0 till 3,3 kan betraktas som att det är "bra som det är". Det mönster som framträder är ungefär likartat mellan de båda områdena. Det är endast för gruppen yrkesverksamma som man anser att samhällets insatser är bra (genomsnitt 3,1). För resterande grupper t ex barn, ungdomar, sjuka, arbetslösa och barnfamiljer anser man att samhällets insatser är mindre bra. Mest missnöjd är man med samhällets insatser till pensionärer, arbetslösa och utslagna. Generellt är missnöjet med samhällets insatser något större hos de boende i Husby jämfört med de boende i Ängby-Bromma.

På frågan hur viktigt man tycker det är att samhället arbetar och satsar på olika grupper finns en naturlig överensstämmelse med ovanstående omdöme om samhällets insatser till olika grupper. De boende i såväl Husby som Ängby-Bromma anser följaktligen att det är minst angeläget att satsa på de yrkesverksamma. Andra grupper som man anser det mindre viktigt att satsa på relativt övriga grupper är invandrare och ensamma.

Omdömen om välfärden i respektive bostadsområde

Den bild som fås av tabell 5.16 är att invånarna i de båda områdena oftast anser att utbudet i stort sett "är bra som det är" i det område man bor i. Generellt sett är man mer missnöjd med samhällets utbud i Husby än i Ängby-Bromma. I båda områdena är man minst nöjd med arbetsmarknadsåtgärderna. Av Husbyborna anser 42 procent att arbetsmarknadsåtgärderna fungerar mycket dåligt eller ganska dåligt. Det man är mest nöjd med i Husby är barnomsorgen. I Ängby-Bromma är man också mest nöjd med

Tabell 5.16 De boendes kvalitetsomdöme om samhällets utbud av service i Husby respektive Ängby-Bromma. December 1996. Genomsnitt. Skala 1-5.

	Husby	Ängby-Bromma
Barnomsorg	3,5	3,8
Skola och utbildning	3,2	3,8
Fritidsgård och ungdomsverksamhet	2,8	2,9
Sjukvård	3,1	3,4
Socialtjänst och socialvård	2,9	3,0
Arbetsmarknadsåtgärder	2,3	2,8
Äldreomsorg och äldreomsorg	3,0	3,1
Kulturlivet	2,9	2,9
Sport- och idrottsanläggningar	2,9	3,5
Polis- och ordningsverksamhet	3,1	3,4
Skötsel och underhåll av bostadsområdet	3,3	3,4

barnomsorgen tillsammans med skola och utbildning. De boendes bedömning av vad som är bra och mindre bra i områdena följer ungefär samma mönster. Förutom arbetsmarknadsåtgärder är man relativt sett mindre nöjd med fritidsgård och ungdomsverksamhet, socialtjänst och socialvård samt kulturlivet. Skillnaden i omdöme mellan de verksamheter som ingått i undersökningen är dock små. En påtaglig skillnad finns i de boendes bedömning av sport- och idrottsanläggningar. De boende i Ängby-Bromma är klart mer positiva till det utbud som finns i området jämfört med de boende i Husby.

En dåligt fungerande verksamhet kan dels bero på ett undermåligt utbud, dels på ett otillräckligt utbud eller en kombination av dessa två. Därför har frågan ställts om de boende anser att samhället satsar för lite, lagom eller för mycket på de respektive verksamhetsområdena i de två bostadsområdena.

I de flesta fall ansåg de boende att det satsades lagom mycket på de olika verksamheterna. Svarsalternativet "lagom" hade i de flesta fall de högsta svarsangivelserna. Det fanns dock undantag från detta. Inom tre verksamheter, fritidsgård- och ungdomsverksamhet, arbetsmarknadsåtgärder samt äldreomsorg och äldreomsorg, ansåg de boende i Husby och Ängby-Bromma att samhället satsade för lite. I Husby ansåg man dessutom att det satsades för lite på sport- och idrottsanläggningar. Andelen personer som ansåg att det satsades för mycket på olika verksamheter i de båda områdena var få, jämfört med dem som ansåg att det satsades för lite. Detta framgår med all tydlighet av tabell 5.17. I tabellen framgår exempelvis att 25 procent av Husbyborna anser att det satsas för lite på barnomsorgen och att endast 3 procent anser att det satsas för mycket.

För att få en klarare bild av inom vilka områden som invånarna anser att problemen finns vad gäller det offentliga utbudet kompletterades de ovan redovisade frågorna om kvalitets- och kvantitetsomdömen med en fråga där de boende ombads ange vilket enskilt offentligt serviceområde som man skulle satsa på om satsningar skulle ske på endast ett område.

Tabell 5.17 De boendes bedömning av om huruvida samhällets utbud av service i Husby och Ängby-Bromma är för litet eller för mycket. December 1996. Procent.

	Husby	Ängby-Bromma
Barnomsorg	25 – 3	26 – 4
Skola och utbildning	37 – 1	37 – 2
Fritidsgård och ungdomsverksamhet	45 – 1	38 – 5
Sjukvård	39 – 1	40 – 3
Socialtjänst och socialvård	27 – 2	16 – 4
Arbetsmarknadsåtgärder	54 – 1	28 – 2
Äldreomsorg och äldreomsorg	42 – 1	38 – 2
Kulturlivet	39 – 4	35 – 4
Sport- och idrottsanläggningar	45 – 6	18 – 11
Polis- och ordningsverksamhet	39 – 2	35 – 3
Skötsel och underhåll av bostadsområdet	34 – 2	27 – 4

I Husby är arbetsmarknadsåtgärder det enskilda område som man anser att det skall satsas på (26 procent av de svarande), följt av fritidsgård och ungdomsverksamhet (17 procent av de svarande). I Ängby-Bromma framträder skola och utbildning som det prioriterade området (27 procent), följt av sjukvård (20 procent). I bägge områdena vill man satsa förhållandevis mycket på gruppen barn och ungdom. Verksamheterna barnomsorg, skola och utbildning samt fritidsgård- och ungdomsverksamhet svarar tillsammans för 38 procent av de boendes preferenser i Husby och 47 procent i Ängby-Bromma.

De verksamheter man vill satsa klart minst på om enbart en verksamhet väljs ut är kultur, sport- och idrottsanläggningar, polis- och ordningsverksamhet, socialvård samt skötsel och underhåll av bostadsområdet. Dessa områden prioriteras enbart av 1–5 procent av de tillfrågade.

Delaktighet och insyn

Både de boende i Ängby-Bromma och Husby vill ha en ökad insyn och ett ökat inflytande över hur pengar och andra resurser används i sina områden. Befolkningen i Ängby-Bromma är dock mer positiva än de boende i Husby. I Ängby-Bromma vill 69 procent ha ökat inflytande medan 29 procent anser det vara bra som det är. I Husby vill 56 procent ha ett ökat inflytande, medan 37 procent anser det vara bra som det är.

De boende i Husby och Ängby-Bromma vill främst ha inflytande inom skola och utbildning. Andra områden som prioriteras är barnomsorg, ungdomsverksamhet, sjukvård och äldreomsorg. Ett färre antal personer vill ha inflytande inom kultur, sport och idrott och skötsel av bostadsområdet.

I undersökningen har vi även försökt fånga medborgarnas inställning till alternativa former av utförande av uppgifter som traditionell utförts av samhället.

Den första frågan gäller inställningen till praktiska insatser och bidrag

från frivilliga organisationer. I denna fråga framkommer ett tydligt mönster. Man anser att det är bra att frivilliga organisationer som t ex kyrkan, Grannsamverkan mot brott etc hjälper till med det som samhället tidigare tog hand om. I Husby anser 90 procent att detta är bra. Motsvarande andel i Ängby-Bromma är 94 procent. Man är även positiv till att samhället ger bidrag till frivilliga organisationer för deras insatser. Av de svarande i Husby anger 81 procent att detta är bra, medan motsvarande andel i Ängby-Bromma är 87 procent. Svaren skall antagligen tolkas som att man anser det önskvärt med alternativa former i de fall där man anser att samhällets utbud ej är tillräckligt.

De boende i Husby och Ängby-Bromma är vidare positiva till att engagera sig på fritiden och utan ersättning i olika verksamheter som i dag utförs av samhället. Av Husbyborna kan 63 procent tänka sig detta, medan 34 procent är negativa. Invånarna i Ängby-Bromma är mer positiva, 71 procent är beredda att engagera sig ideellt, medan 26 procent inte kan tänka sig det.

I Husby är de boende främst beredda att engagera sig i fritidsgårds- och ungdomsverksamhet (15 procent). Även i Ängby-Bromma är de boende beredda att engagera sig i fritidsgårds- och ungdomsverksamhet (16 procent), men också i skola och utbildning (16 procent). På andra respektive tredje plats kommer i Husby barnomsorg och äldreomsorg, medan man i Ängby-Bromma framhåller sport- och idrottsanläggningar, kultur samt barnomsorg.

Förutom att de boende kan tänka sig att engagera sig i olika verksamheter anser de även att andra personer i bostadsområdet skulle kunna engagera sig i olika verksamheter. Av de tillfrågade Husbyborna anser 81 procent att det vore bra om de boende engagerade sig. Motsvarande andel i Ängby-Bromma är 75 procent.

Ett annat alternativ till att de boende engagerar sig på fritiden inom olika verksamheter är att t ex arbetslösa och förtidspensionärer engageras efter bästa förmåga i vissa lokala verksamheter som i dag utförs av samhället. I enkätundersökningen framgår att de allra flesta intervjuade är positiva till att så sker. I tabell 5.18 visas hur många i de två bostadsområdena som anser att det vore bra om krav på motprestationer införs för vissa av de som erhåller bidrags- och försäkringsersättningar.

I tabellen framgår att det finns ett stöd för tanken kring motprestationer för vissa grupper av mottagare av bidrags- och försäkringsersättningar. Eftersom arbetslösheten är ett stort problem ställdes frågan vad de boende trodde var det bästa sättet att hjälpa arbetslösa. I tabell 5.19 nedan redovisas resultatet.

Det framgår att de intervjuade personerna föredrar bidrag med krav på någon sorts motprestation eller att stöd utgår till företag och föreningar som i sin tur kan skapa arbeten. Självfallet finns det fler alternativ till att förbättra situationen för de arbetslösa än de alternativ som räknades upp i vår enkät.

Tabell 5.18 Attityder till motprestationer för vissa mottagare av bidrag och försäkring ersättningar i områdena Husby och Ängby-Bromma. I tabellen anges hur många procent som svarat ja på följande fråga: "Man kan tänka sig att exempelvis arbetslösa och förtidspensionärer som kompensation för sina bidrag och ersättningar engageras i vissa lokala verksamheter som i dag utförs av samhället. Kan du tänka dig att vissa bidragstagargrupper ska ha skyldighet att efter bästa förmåga göra en insats inom..."

	Husby	Ängby-Bromma
Barnomsorg	69	63
Skola och utbildning	67	55
Fritidsgård och ungdomsverksamhet	77	71
Sjukvård	67	61
Socialtjänst, socialvård	66	57
Arbetsmarknadsåtgärder	67	59
Äldreomsorg och äldreomsorg	80	68
Kulturlivet	70	63
Sport- och idrottsanläggningar	77	70
Polis- och ordningsverksamhet	48	43
Skötsel och underhåll av bostadsområdet	75	66

Tabell 5.19 Uppfattningar bland de boende i områdena Husby och Ängby-Bromma om vad som är bästa sättet att hjälpa de som är arbetslösa. December 1996. Procent.

	Husby	Ängby-Bromma
Ge pengar i bidrag	1	1
Ge bidrag men kräva en motprestation	37	49
Ge bidrag som ett återbetalningspliktigt lån	3	2
Anställa fler tjänstemän som kan hjälpa den arbetslösa att söka arbete eller utbildning	7	4
Ge bidrag för att starta eget företag	9	2
Ge stöd till företag och föreningar som kan skapa arbeten	34	34
Ordna gratis fritidsaktiviteter	2	1
Vet ej/Ej svar	8	7

Det är dock intressant att en så pass stor andel av de tillfrågade är positiva till att ge bidrag i kombination med en motprestation från de arbetslösa.

5.6 Överensstämmelse mellan utbud och efterfrågan

Vi har i denna studie sökt att på ett enkelt och kortfattat sätt beskriva utbudet av den offentliga service som samhället ger till två olika bostadsområden i Stockholm, Husby och Ängby-Bromma. För att få studien hanterbar har beskrivningen av utbudet koncentrerats till att mäta utbudet i årsarbetskrafter i de fall där detta mått varit relevant. För att få en uppfattning på om det utbud som finns i områdena anses tillräckligt eller otillräckligt har vidare en opinionsundersökning genomförts som redovisats ovan.

Den bild som fås genom opinionsundersökningen visar att de boende i de båda områdena anser att den offentliga verksamheten i stort sett fungerar

bra. Nu skall sådana undersökningar behandlas med viss försiktighet eftersom långt ifrån alla svarande har någon reell erfarenhet av allt det utbud som de ombads betygsätta. Vår uppfattning är dock att svaren ändå kan ge en grov bild av de boendes uppfattningar.

Att människor många gånger är relativt nöjda med det offentliga utbudet framkommer i flera studier. Inom Stockholms kommun har ett flertal undersökningar av brukarnas bedömning av offentlig service genomförts. Den verksamhet som hade det bästa omdömet i vår enkät var barnomsorgen. I en omfattande undersökning som gjorts av Stockholms utrednings- och statistik kontor (USK) framgår det att ca 90 procent av föräldrarna till barn i barnomsorgen i Kista socialdistrikt och Bromma socialdistrikt ansåg sig nöjda eller mycket nöjda med verksamheten. Till övervägande delen positiva omdömen finns vidare i undersökningar av klienternas bedömning av hemtjänsten och skolan i Husby och Bromma stadsdelsnämnd där Ängby-Bromma ingår.

De boendes bedömning av den offentliga verksamheten kan enligt oss tolkas som att de offentliga resurser som åtgår i de två områdena i viss utsträckning svarar mot de boendes krav på de offentliga verksamheterna. Inom merparten av de verksamheter vi studerat åtgår det fler resurser – här i termer av årsarbetskrafter – till låginkomstområdet Husby än till höginkomstområdet Ängby-Bromma. En intressant iakttagelse är att Husbyborna genomgående är mer negativa till det offentliga utbudet än de boende i Ängby-Bromma.

Det finns dock verksamheter där de boende mer påtagligt ger uttryck för kritik vad gäller utbudet. Detta gäller främst arbetsmarknadsområdet där de boende i såväl Husby som Ängby-Bromma ger låga kvalitetsomdömen. Mest negativ är man i Husby, vilket säkert beror på att arbetslösheten i området är påtagligt högre än i Ängby-Bromma. Husbyborna är i mycket högre grad föremål för insatser inom arbetsmarknadsområdet än de boende i Ängby-Bromma, både vad gäller ersättningar och insatser från arbetsförmedlingarna, praktikplatser eller andra åtgärder. Husbyborna anser dock att de åtgärder som sätts in ofta inte är tillräckliga. Detta stämmer även med den bild vi erhöll vid en intervju med verksamhetsansvarig på arbetsförmedlingen i Kista. Vid intervjun betonades invandrarnas svårigheter på arbetsmarknaden.

Gruppen barn och ungdom är en prioriterad grupp i Storstadskommitténs arbete. Av de verksamheter som belyses i denna studie är det främst verksamheterna barnomsorg, skola, fritidsgårdar och ungdomsverksamhet samt sport och idrott som riktar sig till barn- och ungdomsgrupperna. Det verkar som om utbudet av dessa verksamheter i de flesta fall står i paritet med den efterfrågan som finns i områdena. Framförallt gäller detta skolan och den ovan diskuterade barnomsorgen.

Fritidsgård och ungdomsverksamhet får dock något lägre omdömen av de boende och man vill satsa mer på dessa områden. Utbudet av sådana

kommunala aktiviteter skiljer sig åt mellan områdena. Utbudet av fritidsgård, parklek etc är mer omfattande i Husby än i Ängby-Bromma. Trots detta vill Husbyborna att samhället satsar mer på dessa verksamheter. Husbyborna är relativt sett mer kritiska till utbudet av sport- och idrottsanläggningar, här vill man satsa mer resurser. Bilden i Ängby-Bromma är en annan, här anser man att det är ett bra utbud.

Som en sammanfattning av de barn- och ungdomsrelaterade verksamheterna kan sägas att störst överensstämmelse mellan utbudet och de boendes efterfrågan finns inom områdena skola och barnomsorg. En lägre överensstämmelse finns inom fritidsgårdar och ungdomsverksamhet i såväl Husby som Ängby-Bromma. Utbudet av sport- och idrottsanläggningar uppvisar en större korrespondens mellan utbud och efterfrågan i Ängby-Bromma än i Husby.

Bilaga 1a

Inkomststrukturen i 6 bostadsområden 1990

*Inkomststrukturen för familjer, efter familjetyp, ålder
för familjens huvudman samt antal barn.*

*Inkomstår 1990 för den folkbokförda befolkningen
1990-12-31*

Följande bostadsområden ingår i tabellmaterialet:

Göteborg: Bergsjön
Älvsborg

Malmö: Rosengård
Limhamn/Bunkeflo

Stockholm: Husby
Ängby-Bromma

SÖB Tabell A för område 913 BERGSJÖN

Datum: 1997-01-07

Inkomststrukturen för familjer 18-år, efter familjetyper, ålder för familjens huvudsam samt antal barn.
Inkomstår 1990 för den folkkök-förda befolkningen 1990-12-31.

Inkomstslagslag		Familjtyp Giftn/sambeskattade												Totalt	
Alder (huvudsman)		25 - 44 år				45 - 64 år				65 - 84 år					
u	barn	1 barn	2- barn	u	barn	1 barn	2- barn	u	barn	1 barn	2- barn	u	barn		1 barn
Totalt antal familjer		--	43	13	180	318	465	506	136	81	311	3	-	-	2083
Faktor inkomst	antal	26	41	12	168	310	437	461	132	71	221	1	-	-	1890
	belopp tkr	4718	5452	1611	33238	59023	85197	102067	31232	12866	12286	37	-	-	347726
Ålderspension	antal	-	-	-	-	-	-	37	-	-	289	3	-	-	329
	belopp tkr	-	-	-	-	-	-	2110	-	-	36439	237	-	-	38785
Förtidspension	antal	-	-	-	9	16	15	171	31	18	35	1	-	-	296
	belopp tkr	-	-	-	701	1003	1075	15454	2552	1540	2194	45	-	-	24562
Sjukpenning	antal	24	38	12	153	287	403	375	119	63	50	1	-	-	1525
	belopp tkr	558	893	334	4499	8425	11860	14132	4654	2905	1042	32	-	-	49334
Föräldrapenning	antal	1	36	10	3	215	368	-	28	25	-	-	-	-	666
	belopp tkr	1	1643	599	103	6228	8654	-	333	436	-	-	-	-	17997
Arbetsmarknadsstöd (endast A-kassa + KAS)	antal	4	7	2	24	42	70	26	5	6	4	-	-	-	190
	belopp tkr	108	124	43	931	1123	2199	1072	218	140	30	-	-	-	5988
Skattepliktiga bidrag	antal	26	42	12	155	303	442	372	119	68	62	1	-	-	1602
	belopp tkr	996	3843	1385	9120	26216	36873	23259	7794	5597	2042	40	-	-	117165
Bostadsbidrag	antal	2	13	6	7	93	179	3	20	37	1	2	-	-	363
	belopp tkr	13	104	110	54	881	2838	16	186	522	7	16	-	-	4346
KBT	antal	-	-	-	3	5	5	28	5	6	51	2	-	-	105
	belopp tkr	-	-	-	49	45	44	316	27	62	552	23	-	-	1117
Socialbidrag	antal	5	10	4	32	56	91	26	8	19	25	1	-	-	277
	belopp tkr	29	456	93	981	2301	4628	1323	357	1053	1748	41	-	-	13008
Skattefria bidrag	antal	12	40	13	73	299	462	214	133	81	122	3	-	-	1452
	belopp tkr	250	972	397	2371	7497	18378	4005	2062	3685	2895	111	-	-	42622
Skatt mm	antal	27	41	12	173	306	448	493	134	76	288	3	-	-	2001
	belopp tkr	1624	2415	799	12930	24838	35345	47074	12943	6263	17844	79	-	-	162155
Disponibel inkomst	antal	27	43	13	177	317	463	506	136	81	309	3	-	-	2075
	belopp tkr	4094	6710	2194	30309	60996	96399	98476	28948	16373	44534	404	-	-	389436
Andel under socialbidragsnorm (%)		7,4	9,3	-	3,3	3,8	3,7	0,6	2,2	4,9	1,3	-	-	-	2,6

Tabell A för område 913 BERGSKJÖN

Datum: 1997-01-07

Inkomststrukturen för familjer 18- år, efter familjetyper, ålder för familjens huvudsak samt antal barn.
Inkomstår 1990 för den folkbokförda befolkningen 1990-12-31.

Inkomstslag	Familjetyper Ensamstående		25 - 44 år		45 - 64 år		65 - 74 år		75 - 84 år		85 - 94 år		Totalt	
	18 - 24 år		u barn		u barn		u barn		u barn		u barn		u barn	
	antal	belopp	antal	belopp	antal	belopp	antal	belopp	antal	belopp	antal	belopp	antal	belopp
Totalt antal familjer	1490	105	32	2027	331	269	1285	79	25	892	1	-	6536	-
Faktorinkomst	1392	69	19	1660	275	205	820	61	16	365	-	-	4882	-
	118210	2845	648	183996	24340	13950	89982	6146	1454	4555	-	-	446126	-
Alderspension	-	-	-	-	-	-	-	1	-	861	-	-	891	-
	-	-	-	-	-	-	-	1732	90	53956	-	-	55758	-
Förtidspension	7	-	-	145	19	23	515	18	7	-	-	-	734	-
	414	-	-	9024	1168	1455	36558	1073	451	-	-	-	50143	-
Sjukpenning	1018	72	18	1386	251	182	581	40	11	7	-	-	3566	-
	11115	1213	333	27628	5019	4022	15640	940	157	197	-	-	66264	-
Föräldrapenning	33	84	28	103	161	155	2	9	6	-	-	-	581	-
	304	2915	1070	824	3230	2701	3	34	43	-	-	-	11123	-
Arbetsmarknadsstöd (endast A-kassa + KAS)	112	7	1	190	29	24	42	3	1	5	-	-	414	-
	2338	161	8	6134	574	578	1428	62	60	166	-	-	11509	-
Skattepliktiga bidrag	1011	91	30	1386	274	225	555	64	15	18	-	-	3649	-
	20886	5975	1995	56866	13296	10853	25687	1477	370	641	-	-	138045	-
Bostadsbidrag	83	59	29	131	247	246	26	63	23	1	-	-	908	-
	385	578	454	938	2743	4371	204	743	370	18	-	-	10803	-
KBT	4	-	-	111	16	21	351	16	5	610	-	-	1134	-
	34	-	-	1605	230	297	4739	212	84	8232	-	-	15432	-
Socialbidrag	202	42	20	408	100	127	189	17	12	59	-	-	1177	-
	3717	1876	567	10598	3136	3518	4538	648	751	1245	1	-	30665	-
Skattefria bidrag	667	99	32	703	321	267	661	76	25	658	1	-	3510	-
	11254	3512	1934	18756	10890	18446	12946	2745	2136	9935	70	-	92523	-
Skatt mm	1353	83	27	1828	303	232	1196	71	17	768	-	-	5878	-
	40690	1912	526	75293	10327	6396	47408	2512	611	14952	-	-	200627	-
Disponibel inkomst	1456	104	32	1959	330	269	1260	77	25	881	1	-	6394	-
	105254	8810	3489	178195	36767	36432	117005	9488	3835	61127	70	-	560471	-
Andel under socialbidragsnorm (2)	12,8	14,3	9,4	7,3	5,7	5,2	3,7	5,1	-	1,9	-	-	7,0	-

SOU
Tabell B för område 913 BERGSJÖN

Datum: 1997-01-07

Inkomststrukturen för familjer 18-år, efter familjetyp, ålder för familjens huvudsam samt antal barn.
Inkomstår 1990 för den folkbokförda befolkningen 1990-12-31.

Familjetyp Gifta/sambeskattade													
Inkomstslag	18 - 24 år			25 - 44 år			45 - 64 år			65 - år			Totalt
	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	
Totalt antal familjer	27	43	13	180	318	465	506	136	81	311	3	-	2083
Faktorinkomst	26	41	12	168	310	437	461	132	71	221	1	-	1880
	181,5	133,0	134,3	197,8	190,4	195,0	221,4	236,6	181,2	55,6	37,0	-	185,0
Ålderspension	-	-	-	-	-	-	37	-	-	289	3	-	329
	-	-	-	-	-	-	57,0	-	-	126,1	78,9	-	117,9
Förtidspension	-	-	-	9	16	15	171	31	18	35	1	-	296
	-	-	-	77,9	62,7	71,7	90,4	82,3	85,6	62,7	44,9	-	83,0
Sjukpenning	24	38	12	153	287	403	375	119	63	50	1	-	1525
	23,3	23,5	27,8	29,4	29,4	29,4	37,7	39,1	46,1	20,8	31,8	-	32,4
Föräldrapenning	1	36	10	3	215	348	-	28	25	-	-	-	666
	1,3	45,6	59,9	34,5	29,0	24,9	-	11,9	17,4	-	-	-	27,0
Arbetsmarknadsstöd (endast A-kassa + KAS)	4	7	2	24	42	70	26	5	6	4	-	-	190
	77,0	17,8	21,5	38,8	26,7	31,4	41,2	43,6	23,4	7,5	-	-	31,5
Skattepliktiga bidrag	26	42	12	155	303	442	372	119	68	62	1	-	1602
	38,3	91,5	115,4	58,8	86,5	83,4	62,5	65,5	82,3	32,9	39,7	-	73,1
Bostadsbidrag	2	13	6	7	93	179	3	20	37	1	2	-	363
	6,3	8,0	18,4	7,7	9,5	13,6	5,3	9,3	14,1	6,8	7,8	-	12,0
KBT	-	-	-	3	5	5	28	5	6	51	2	-	105
	-	-	-	16,3	9,0	8,7	11,3	5,4	10,3	10,8	11,5	-	10,6
Socialbidrag	5	10	4	32	56	91	26	8	19	25	1	-	277
	5,7	45,6	23,3	30,7	41,1	50,9	50,9	44,6	55,4	69,9	40,9	-	47,0
Skattefria bidrag	12	40	13	73	299	462	214	133	81	122	3	-	1452
	20,8	24,3	30,5	32,5	25,1	39,8	18,7	15,5	45,5	23,7	36,8	-	29,4
Skatt mm	27	41	12	173	306	448	493	134	76	288	3	-	2001
	60,1	58,9	66,6	74,7	81,2	78,9	95,5	96,6	82,4	62,0	26,4	-	81,0
Disponibel inkomst	27	43	13	177	317	463	506	136	81	309	3	-	2075
	151,6	156,0	168,8	171,2	192,4	208,2	194,6	212,9	202,1	144,1	134,5	-	187,7
Andel under socialbidragsnorm (2)	7,4	9,3	-	3,3	3,8	3,7	0,6	2,2	4,9	1,3	-	-	2,6

SOU Tabell C för område 913 BERGSJÖN

Datum: 1997-01-07

Inkomststrukturen för familjer 18- år, efter familjetyp, ålder för familjens huvudsam samt antal barn.
Inkomstår 1990 för den folkbokförda befolkningen 1990-12-31.

Inkomstslag	Familjetyp Giffa/samboeskattade													
	Alder (huvudman) 18 - 24 år			25 - 44 år			45 - 64 år			65 - år				
	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn		
Totalt antal familjer	27	43	13	180	318	465	506	136	81	311	3	-	2083	
Förtidspension + Arbetsmarknadsstöd + Socialbidrag														
Familjernas bidragsberoende i förhållande till familjens disponibla inkomst	0 % 1 - 25 % 26 - 50 % 51 - 75 % 76 - 100 %	85,2 14,8 - - -	76,7 11,6 2,3 4,7 -	82,8 7,8 3,9 2,2 3,3	80,2 11,0 5,7 1,9 1,3	80,2 9,7 5,4 3,0 1,7	63,6 10,7 13,2 6,5 5,9	72,8 12,5 8,8 4,4 1,5	61,7 13,6 17,8 7,4 2,5	81,0 7,5 7,4 - 6,1	33,3 33,3 33,3 - -	-	-	75,2 8,0 8,0 3,4 3,5
Förtidspension + Sjukpenning + Arbetsmarknadsstöd + samtliga skattefria bidrag														
Familjernas bidragsberoende i förhållande till familjens disponibla inkomst	0 % 1 - 25 % 26 - 50 % 51 - 75 % 76 - 100 %	11,1 66,7 18,8 3,7 3,7	4,7 65,1 7,0 16,3 -	19,4 48,9 16,1 10,6 5,0	5,3 60,7 23,0 5,7 5,3	2,8 56,8 22,8 9,5 8,2	17,4 43,1 15,2 10,9 13,4	2,2 59,6 22,1 8,8 7,4	- 42,0 18,5 21,0 18,5	48,2 35,4 - 1,3 6,1	33,3 33,3 33,3 - -	-	-	14,9 59,1 17,7 8,9 8,9
Samtliga skattepliktiga bidrag + samtliga skattefria bidrag														
Familjernas bidragsberoende i förhållande till familjens disponibla inkomst	0 % 1 - 25 % 26 - 50 % 51 - 75 % 76 - 100 %	3,7 59,3 22,2 7,4 7,4	- 11,6 38,6 23,3 32,6	13,9 46,7 12,8 12,8 12,8	0,9 33,0 27,0 17,9 17,9	0,6 32,9 23,0 20,0 23,4	16,6 54,3 13,0 9,1 6,9	1,5 61,8 17,6 12,5 6,6	- 37,0 21,0 24,7 24,7	49,5 39,9 3,5 1,0 6,1	33,3 33,3 33,3 - -	-	-	13,1 42,1 17,3 11,6 13,9
Andel under socialbidragsnorm (2)		7,4	9,3	-	3,3	3,8	0,6	2,2	4,9	1,3	-	-	2,6	

SOU
Tabell C för område 915 ALVSÖR

Datum: 1997-01-07
 Inkomststrukturen för familjer 18- år, efter familjetyper, ålder för familjens huvudsman samt antal barn.
 Inkomstår 1990 för den folkbokförda befolkningen 1990-12-31.

Inkomstslag	Familjetyper Giftra/sambo/skattade																
	Alder (huvudman) 18 - 24 år				25 - 44 år				45 - 64 år				65 - år				Totalt
	u barn	1 barn	2- barn		u barn	1 barn	2- barn		u barn	1 barn	2- barn		u barn	1 barn	2- barn		
Totalt antal familjer	4	3	-	-	131	402	1011	1363	441	321	829	3	1	4509			
Förtidspension + Arbetsmarknadsstöd + Socialbidrag																	
Familjernas bidragsberoende i förhållande till familjens disponibla inkomst	0 %	100,0	-	-	98,5	98,5	98,8	87,5	96,1	98,8	94,3	100,0	100,0	94,3	94,3	3,1	
1 - 25 %	25 %	-	-	-	0,8	1,5	1,0	6,1	2,7	0,6	3,4	-	-	3,4	3,4	1,8	
26 - 50 %	50 %	-	-	-	0,6	-	0,1	4,1	0,9	0,6	2,2	-	-	2,2	2,2	0,5	
51 - 75 %	75 %	-	-	-	-	-	0,1	1,6	0,2	-	0,1	-	-	0,1	0,1	0,2	
76 - 100 %	100 %	-	-	-	-	-	-	0,7	-	-	-	-	-	-	-	0,2	
Förtidspension + Sjukpenning + Arbetsmarknadsstöd + samtliga skattefria bidrag																	
Familjernas bidragsberoende i förhållande till familjens disponibla inkomst	0 %	50,0	-	-	46,6	10,9	1,8	35,9	3,6	2,8	70,9	-	100,0	66,7	24,8	27,2	
1 - 25 %	25 %	-	-	-	47,3	86,1	93,8	52,5	91,6	94,1	26,8	-	-	33,3	4,6	66,3	
26 - 50 %	50 %	-	-	-	3,8	1,7	3,4	7,6	3,4	2,2	4,1	-	-	4,1	1,2	4,6	
51 - 75 %	75 %	-	-	-	1,5	1,0	0,5	2,5	1,1	0,3	0,1	-	-	0,1	0,5	1,2	
76 - 100 %	100 %	-	-	-	0,6	0,2	0,6	1,6	0,2	0,6	-	-	-	-	0,5	0,7	
Samtliga skattepliktiga bidrag + samtliga skattefria bidrag																	
Familjernas bidragsberoende i förhållande till familjens disponibla inkomst	0 %	50,0	-	-	40,5	2,0	1,0	34,4	1,1	0,6	70,2	-	100,0	66,7	27,5	25,0	
1 - 25 %	25 %	-	-	-	52,7	73,4	76,8	53,9	93,4	88,5	27,5	-	-	1,9	7,8	62,2	
26 - 50 %	50 %	-	-	-	3,1	18,2	15,9	7,9	4,1	7,8	1,9	-	-	9,0	2,2	9,0	
51 - 75 %	75 %	-	-	-	3,1	4,7	4,7	2,7	1,1	1,9	0,4	-	-	33,3	1,2	2,8	
76 - 100 %	100 %	-	-	-	0,8	1,7	1,6	1,1	0,2	1,2	-	-	-	-	1,2	1,0	
Andel under socialbidragsnorm (2)	-	-	-	-	3,1	1,7	1,7	1,0	1,1	1,2	0,4	-	-	-	-	1,2	

SOU
Tabell A för område 818 ROSENGÅRD

Datum: 1997-01-07

Inkomststrukturen för familjer 18-år, efter familjetyper, ålder för familjens huvudsak samt antal barn.
Inkomstår 1990 för den folkbokförda befolkningen 1990-12-31.

Inkomstslag											
Familjtyp Ensamstående											
Inkomstslag	Alder										
	18 - 24 år			25 - 44 år			45 - 64 år			65 - år	
	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn
Totalt antal familjer	973	52	21	1296	271	311	1135	106	32	1135	1
Faktorinkomst	831 57385	31 1323	9 205	935 82037	210 16740	217 13565	693 68851	79 6070	25 1746	421 3172	1 4
Alderspension	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1028 61559	1 55
Förtidspension	9 453	-	-	95 5663	13 727	15 962	440 31127	31 1742	9 631	-	-
Sjukpenning	554 6065	28 366	7 157	756 16072	189 3348	196 4584	496 14025	70 2072	16 300	9 187	-
Föräldrapenning	16 286	37 977	13 350	65 327	123 1917	176 2599	3 4	12 53	5 8	-	-
Arbetsmarknadstöd (endast A-kassa + KAS)	119 2787	6 79	2 76	151 5285	31 738	25 761	43 1580	5 155	4 96	2 89	-
Skattepliktiga bidrag	661 15173	44 2334	17 834	859 35581	225 9900	266 12847	544 25568	80 3749	23 827	22 560	-
Bostadsbidrag	77 449	28 334	15 222	140 1067	209 2438	278 5047	36 285	83 947	29 548	1 13	8
KBT	8 109	-	-	71 996	12 176	11 181	309 4350	19 218	6 108	752 11081	1 14
Socialbidrag	215 5000	32 1142	13 442	418 13022	112 3484	157 5920	214 5398	35 1206	10 288	181 4586	1 10
Skattefria bidrag	506 9177	48 1992	21 1377	582 17411	258 10533	311 23154	619 12932	106 4133	32 2017	866 16093	1 52
Skatt mm	786 20040	38 751	14 203	1004 34494	233 6877	253 6183	1014 37172	91 2918	30 807	867 14400	1 13
Disponibel inkomst	940 58429	52 4278	21 2047	1195 98066	268 28760	311 41633	1114 98463	106 12212	32 4370	1118 74377	1 110
Andel under socialbidragsnorm (%)	22,9	19,2	14,3	16,9	7,4	6,4	4,4	2,8	12,5	3,4	100,0

SOU
Tabell B för område 818 ROSENGÅRD

Datum: 1997-01-07

Inkomststrukturen för familjer 16- år, efter familjetyp, ålder för familjens huvudman samt antal barn.
Inkomstår 1990 för den folkbokförda befolkningen 1990-12-31.

Inkomstslag	Familjetyp Gifta/samboeskattade											
	18 - 24 år			25 - 44 år			45 - 64 år			65 - år		
	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn
Totalt antal familjer	30	41	17	171	365	658	572	176	119	402	3	-
Faktorinkomst	24	34	15	150	327	501	468	156	99	221	1	-
medelbelopp tkr	118,1	122,7	103,8	153,5	149,1	144,4	166,4	172,6	140,2	27,2	108,8	-
Alderspension	-	-	-	-	-	-	29	-	-	375	3	-
medelbelopp tkr	-	-	-	-	-	-	55,4	-	-	113,3	57,9	-
Förtidspension	-	-	-	11	15	19	282	51	24	61	-	-
medelbelopp tkr	-	-	-	63,5	82,2	72,0	100,9	89,3	102,8	60,6	-	-
Sjukpenning	20	31	15	131	287	506	402	137	78	32	1	-
medelbelopp tkr	20,3	22,8	20,4	39,0	34,1	38,1	45,5	40,8	47,5	13,7	10,6	-
Föräldrapenning	2	34	16	1	219	447	-	18	39	-	-	-
medelbelopp tkr	2,4	27,5	32,4	1,3	20,3	22,1	-	8,3	7,8	-	-	-
Arbetsmarknadsstöd (endaast A-kassa + KAS)	5	9	6	36	71	107	23	17	14	2	-	-
medelbelopp tkr	45,5	33,9	34,2	27,2	35,8	33,0	38,5	32,6	31,7	7,1	-	-
Skattepliktiga bidrag	25	41	17	153	343	426	424	153	107	51	1	-
medelbelopp tkr	50,1	75,1	96,2	70,4	83,2	87,9	79,7	70,2	73,1	28,2	14,3	-
Bostadsbidrag	10	17	10	12	153	335	8	40	67	1	2	-
medelbelopp tkr	8,1	9,9	12,4	10,4	11,2	16,3	8,6	11,3	18,5	7,6	8,1	-
KBT	-	-	-	8	3	6	57	14	8	130	3	-
medelbelopp tkr	-	-	-	17,0	4,9	11,8	11,9	7,2	8,1	12,8	16,0	-
Socialbidrag	15	14	9	61	124	245	35	28	51	37	-	-
medelbelopp tkr	40,0	44,8	32,9	46,8	48,2	54,5	63,8	70,8	69,9	64,2	-	-
Skattefria bidrag	18	41	17	97	353	454	343	172	119	221	3	-
medelbelopp tkr	39,1	25,7	39,5	37,9	30,9	49,5	19,3	25,6	65,3	22,2	29,8	-
Skatt mm	26	36	16	155	332	611	548	163	99	364	3	-
medelbelopp tkr	41,3	52,1	49,6	62,4	64,0	61,3	77,1	76,0	66,7	42,5	21,3	-
Disponibel inkomst	30	41	17	169	364	657	569	176	119	401	3	-
medelbelopp tkr	113,9	134,6	153,4	151,9	164,9	182,9	175,9	181,5	195,1	123,4	119,3	-
Andel under socialbidragsnorm (%)	6,7	14,6	11,8	4,1	2,7	4,6	1,2	2,3	2,5	1,5	33,3	-

Tabell B för område 818 ROSENGÅRD

Datum: 1997-01-07

Inkomststrukturen för familjer 18- år, efter familjetyper, ålder för familjens huvudsman samt antal barn.
 Inkomstår 1990 för den folkbokförda befolkningen 1990-12-31.

Inkomstslag	Familjtyp Ensamstående													
	18 - 24 år				25 - 44 år				45 - 64 år				65 - år	
	u barn	1 barn	2- barn	3- barn	u barn	1 barn	2- barn	3- barn	u barn	1 barn	2- barn	3- barn	u barn	1 barn
Totalt antal familjer	973	52	21	1296	271	311	1135	106	32	1135	1	1	5334	1
Faktorinkomst	831	31	9	935	210	217	693	79	25	421	1	1	3652	1
medelbelopp tkr	69,1	42,7	22,8	87,7	79,7	62,5	99,4	76,8	69,6	7,5	3,6	3,6	72,7	3,6
Alderspension	-	-	-	-	-	-	36	-	-	1028	1	1	1065	1
medelbelopp tkr	-	-	-	-	-	-	52,6	-	-	59,9	54,5	54,5	59,6	54,5
Förtidspension	9	-	-	95	13	15	440	31	9	-	-	-	612	-
medelbelopp tkr	50,3	-	-	59,6	55,9	64,1	70,7	56,2	70,1	-	-	-	67,5	-
Sjukpenning	554	28	7	756	189	196	496	70	16	9	-	-	2321	-
medelbelopp tkr	10,9	13,1	22,4	21,3	17,7	23,4	28,3	29,6	18,8	20,8	-	-	20,3	-
Förtäldspenning	16	37	13	65	123	176	1,3	12	5	-	-	-	450	-
medelbelopp tkr	17,9	26,4	26,9	5,0	15,6	14,8	1,3	4,5	1,6	-	-	-	14,5	-
Arbetsmarknadsstöd (endast A-kassa + KAS)	119	6	2	151	31	25	43	5	4	2	-	-	388	-
medelbelopp tkr	23,4	13,1	37,9	35,0	23,8	30,4	36,7	31,1	24,0	44,6	-	-	30,0	-
Skattepliktiga bidrag	461	44	17	859	225	266	544	80	23	22	-	-	2741	-
medelbelopp tkr	23,0	53,0	49,0	41,4	44,0	48,3	47,0	46,9	35,9	25,5	-	-	39,2	-
Bostadsbidrag	77	28	15	140	209	278	36	83	29	-	1	1	897	1
medelbelopp tkr	5,8	11,9	14,8	7,6	11,7	18,2	7,9	11,4	18,9	-	12,9	7,7	12,7	12,7
KBT	8	-	-	71	12	11	309	19	6	752	1	1	1189	1
medelbelopp tkr	13,6	-	-	14,0	14,7	16,4	14,1	11,5	17,9	14,7	13,8	-	14,5	-
Socialbidrag	215	32	13	418	112	157	214	35	10	181	1	1	1389	1
medelbelopp tkr	23,3	35,7	34,0	31,2	31,1	37,7	25,2	34,4	28,8	25,3	9,9	72,3	29,2	29,2
Skattefria bidrag	506	48	21	582	258	311	619	106	32	866	1	1	3351	1
medelbelopp tkr	18,1	41,5	65,6	29,9	40,8	74,5	29,9	39,0	63,0	18,6	51,9	80,0	29,5	29,5
Skatt mm	786	38	14	1004	233	253	1014	91	30	867	1	1	4331	1
medelbelopp tkr	25,5	19,8	14,5	34,4	29,5	24,4	36,7	32,1	26,9	16,6	13,2	-	28,6	-
Disponibel inkomst	940	52	21	1195	248	311	1114	106	32	1118	1	1	5159	1
medelbelopp tkr	62,2	82,3	97,5	80,4	107,3	133,9	88,7	115,2	136,6	66,5	109,5	80,0	81,6	81,6
Andel under socialbidragsnorm (%)	22,9	19,2	14,3	14,9	7,4	6,4	4,4	2,8	12,5	3,4	-	-	100,0	10,6

SOU Tabell C för område 818 ROSENGÅRD

Datum: 1997-01-07

Inkomststrukturen för familjer 18- år, efter familjetyper, ålder för familjens huvudsam samt antal barn.
Inkomstår 1990 för den folkbokförda befolkningen 1990-12-31.

Inkomstslag	Familjetyper Giftra/sambeskattade										Totalt	
	18 - 24 år		25 - 44 år		45 - 64 år		65 -		år			
	u barn	1 barn 2- barn	u barn	1 barn 2- barn	u barn	1 barn 2- barn	u barn	1 barn 2- barn				
Totalt antal familjer	30	41	17	171	365	658	572	176	119	402	3	2554
Förtidspension + Arbetsmarknadsstöd + Socialbidrag												
Familjernas bidragsberoende i förhållande till familjens disponibla inkomst	0 %	73,2	52,9	63,7	67,4	63,7	46,7	59,7	44,5	75,9	100,0	61,2
1 - 25 %	16,7	56,7	10,0	10,5	12,6	12,0	8,7	8,5	15,1	4,2	-	10,5
26 - 50 %	10,0	7,3	11,8	9,4	6,8	10,6	20,8	14,2	16,8	13,2	-	13,1
51 - 75 %	10,0	9,8	5,9	5,8	7,1	9,6	12,6	11,7	17,6	0,2	-	8,7
76 - 100 %	13,3	7,3	-	10,5	6,0	2,1	11,2	5,7	5,9	6,5	-	6,6
Förtidspension + Sjukpenning + Arbetsmarknadsstöd + samtliga skattefria bidrag												
Familjernas bidragsberoende i förhållande till familjens disponibla inkomst	0 %	16,7	14,6	19,3	7,7	4,0	8,7	3,4	1,7	37,6	-	12,1
1 - 25 %	40,0	51,2	35,3	33,9	49,9	38,6	30,2	42,6	19,3	36,8	33,3	37,6
26 - 50 %	16,7	12,2	13,3	19,4	17,8	24,6	21,3	22,2	30,3	11,7	66,7	20,5
51 - 75 %	10,0	7,3	11,8	9,4	11,0	16,0	14,7	20,8	18,5	5,2	-	17,3
76 - 100 %	16,7	14,6	5,9	17,5	13,7	16,9	25,0	21,0	30,3	6,7	-	17,3
Samtliga skattepliktiga bidrag + samtliga skattefria bidrag												
Familjernas bidragsberoende i förhållande till familjens disponibla inkomst	0 %	6,7	-	8,8	0,5	0,6	10,3	-	-	40,0	-	9,5
1 - 25 %	30,0	9,8	5,9	28,1	28,2	17,8	48,1	40,3	19,3	47,5	33,3	33,0
26 - 50 %	16,7	34,1	17,6	16,4	20,3	22,2	18,4	26,7	26,9	5,0	66,7	18,8
51 - 75 %	13,3	22,0	23,4	19,5	18,6	22,2	11,2	18,8	18,5	1,0	-	23,6
76 - 100 %	33,3	34,1	47,1	27,5	32,5	37,2	12,1	14,2	35,3	6,5	-	23,6
Andel under socialbidragsnorm (%)	6,7	14,6	11,8	4,1	2,7	4,6	1,2	2,3	2,5	1,5	33,3	3,1

SOU Tabell A för område 813 LINHÄMN

Inkomststrukturen för familjer 18-år, efter familjetyp, ålder för familjens huvudman samt antal barn.
Inkomstår 1990 för den folkbokförda befolkningen 1990-12-31.

Datum: 1997-01-07

Inkomstslag	Familjetyp Giftn/sambo													Totalt
	Alder (huvudman) 18 - 24 år													
	25 - 44 år			45 - 64 år			65 - 74 år							
	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn		
Totalt antal familjer	5	5	3	236	646	1312	1986	527	338	1768	10	2	6838	
Faktorinkomst	4	5	3	236	641	1299	1966	525	333	1553	10	2	6577	
	796	583	407	79124	235043	434818	633235	199391	134446	136469	2090	80	1856481	
Alderspension	-	-	-	-	-	-	102	-	-	1761	9	2	1874	
	-	-	-	-	-	-	6459	-	-	251606	981	179	259225	
Förtidspension	-	-	-	7	2	8	312	22	6	99	1	1	458	
	-	-	-	483	148	327	28795	1709	312	5879	60	65	37777	
Sjukpenning	2	5	3	204	569	1117	1460	418	260	275	8	1	4322	
	18	48	179	2639	8078	12596	30921	6769	2937	4303	60	1	68547	
Försäkringsbidrag	-	5	3	-	451	1061	-	82	175	-	1	1	1779	
	-	343	177	-	13643	23834	-	491	1458	-	7	2	39954	
Arbetsmarknadsstöd (endast A-kassa + KAS)	1	-	1	15	41	40	93	11	11	27	-	-	240	
	12	-	13	465	1152	865	3166	132	318	979	-	-	7103	
Skattepliktiga bidrag	4	5	3	196	599	1222	1417	396	275	308	7	1	4433	
	70	569	510	4731	34029	57319	59129	11012	7777	11775	153	3	187077	
Bostadsbidrag	-	1	-	2	14	109	-	10	22	-	1	-	159	
	-	30	-	11	81	812	-	76	214	-	6	-	1230	
KBT	-	-	-	1	-	1	16	2	-	122	-	1	143	
	-	-	-	36	-	11	192	15	-	1154	-	5	1612	
Socialbidrag	2	1	1	3	9	8	-	5	6	4	-	-	39	
	151	26	4	18	140	294	-	29	367	87	-	-	1115	
Skattefria bidrag	3	5	3	22	578	1296	304	510	334	349	9	2	3415	
	195	194	44	532	4928	22698	2769	3840	5934	2683	67	51	43735	
Skatt mm	4	5	3	234	644	1305	1985	527	336	1765	10	2	6820	
	211	296	187	29583	102052	174853	292697	85169	58550	194598	1256	75	939507	
Disponibel inkomst	5	5	3	235	645	1309	1985	527	338	1767	10	2	6831	
	851	887	642	56842	172863	349306	475777	142151	100582	303895	2529	333	1606636	
Andel under socialbidragsnorm (2)	-	-	-	2,5	1,2	1,8	0,6	1,3	2,1	0,1	-	-	1,0	

S88 Tabell A för område 813 LILHAMN

Datum: 1997-01-07

Inkomststrukturen för familjer 18-år, efter familjetyper, ålder för familjens huvudsak samt antal barn.
Inkomstår 1990 för den folkbokförda befolkningen 1990-12-31.

Inkomstslag	Familjetyper Ensamstående											
	25 - 44 år			45 - 64 år			65 - 84 år			Totalt		
	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn
Totalt antal familjer												
	1725	18	2	1599	220	126	1389	108	29	1897	2	7115
Faktorinkomst												
antal belopp tkr	1857	18	2	1874	204	122	1233	105	28	1304	2	6149
belopp tkr	107972	1077	58	206794	25172	15250	179911	17927	6141	31376	145	591822
Alderspension												
antal belopp tkr	-	-	-	-	-	-	110	1	-	1879	2	1992
belopp tkr	-	-	-	-	-	-	5986	29	-	129994	289	136298
Förtidspension												
antal belopp tkr	20	-	-	55	3	-	196	5	1	-	-	280
belopp tkr	1140	-	-	3194	145	-	14856	290	94	-	-	19718
Sjukpenning												
antal belopp tkr	718	15	2	958	168	96	736	70	17	24	-	2804
belopp tkr	4426	221	10	10866	1904	1049	13788	997	168	271	-	33680
Försäkringsbidrag												
antal belopp tkr	5	15	2	70	112	85	3	11	9	-	-	312
belopp tkr	22	488	11	475	2615	980	6	29	67	-	-	4691
Arbetsmarknadsbidrag (endast A-kassa + KAS)												
antal belopp tkr	69	-	1	98	10	5	64	3	-	2	-	232
belopp tkr	1111	-	24	2579	261	101	1437	64	-	73	-	5650
Skattepliktiga bidrag												
antal belopp tkr	729	17	2	968	181	106	704	70	19	35	-	2831
belopp tkr	9291	965	58	22204	6889	3076	24479	1835	504	899	-	70500
Bostadsbidrag												
antal belopp tkr	32	4	1	37	93	73	9	35	11	-	-	295
belopp tkr	129	30	4	220	759	871	47	321	150	-	-	2530
KBT												
antal belopp tkr	16	-	-	39	3	-	90	3	1	862	-	1014
belopp tkr	235	-	-	583	45	-	1075	56	11	10254	-	12258
Socialbidrag												
antal belopp tkr	76	4	-	105	15	10	46	3	4	33	-	296
belopp tkr	839	55	-	1942	239	132	841	24	125	251	-	4449
Skattefria bidrag												
antal belopp tkr	1088	14	2	298	206	122	246	105	27	933	1	3042
belopp tkr	16503	236	31	7421	3668	3396	3341	1470	1097	11171	7	48940
Skatt mm												
antal belopp tkr	1534	17	2	1498	212	123	1341	106	29	1792	2	4656
belopp tkr	33580	455	20	76010	9035	5472	87171	8711	2597	63661	609	287321
Disponibel inkomst												
antal belopp tkr	1709	18	2	1551	216	126	1363	108	29	1891	2	7015
belopp tkr	102402	1564	115	163440	26093	17590	159470	16852	5639	145550	591	635506
Andel under socialbidragsnorm (%)												
	22,2	5,6	50,0	6,9	4,5	8,7	4,5	3,7	-	0,7	-	8,4

Tabell B för område 813 LINHÄMN

Datum: 1997-01-07

Inkomststrukturen för familjer 18- år, efter familjetyper, ålder för familjens huvudsam samt antal barn.
Inkomstår 1990 för den folkbokförda befolkningen 1990-12-31.

Inkomstslag	Familjetyper Giftn/sambeskattade											
	25 - 44 år			45 - 64 år			65 - 74 år			Totalt		
	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn
Totalt antal familjer												
Faktorinkomst	199,0	116,6	135,6	236	646	1312	1986	527	338	1768	10	2
Antal	4	5	3	236	641	1299	1966	525	333	1553	10	2
Medelbelopp tkr	199,0	116,6	135,6	236	641	1299	1966	525	333	1553	10	2
Alderspension	-	-	-	-	-	-	352,1	379,8	403,7	87,9	209,0	40,2
Antal	-	-	-	-	-	-	102	-	-	1761	9	2
Medelbelopp tkr	-	-	-	-	-	-	63,3	-	-	142,9	108,9	89,6
Förtidspension	-	-	-	7	2	8	312	22	6	99	1	1
Antal	-	-	-	69,0	74,1	40,9	92,3	77,7	52,0	59,4	60,4	64,6
Medelbelopp tkr	-	-	-	69,0	74,1	40,9	92,3	77,7	52,0	59,4	60,4	64,6
Sjukpennning	8,9	9,5	59,6	204	569	1117	1460	418	260	275	8	1
Antal	2	5	3	12,9	16,2	11,3	21,2	16,2	11,3	15,6	7,5	0,5
Medelbelopp tkr	8,9	9,5	59,6	12,9	16,2	11,3	21,2	16,2	11,3	15,6	7,5	0,5
Förälderspänning	-	5	3	-	451	1061	-	82	175	-	1	1
Antal	-	68,6	58,8	-	30,3	22,5	-	6,0	8,3	-	7,0	1,7
Medelbelopp tkr	-	68,6	58,8	-	30,3	22,5	-	6,0	8,3	-	7,0	1,7
Arbetsmarknadsstöd (endast A-kassa + KAS)	12,0	-	13,2	15	41	40	93	11	11	27	-	-
Antal	1	-	1	15	41	40	93	11	11	27	-	-
Medelbelopp tkr	12,0	-	13,2	15	41	40	93	11	11	27	-	-
Skattepliktiga bidrag	17,4	113,9	169,9	196	599	1222	1417	396	275	308	7	1
Antal	4	5	3	24,1	56,8	48,9	41,7	27,8	28,3	38,2	21,8	2,7
Medelbelopp tkr	17,4	113,9	169,9	24,1	56,8	48,9	41,7	27,8	28,3	38,2	21,8	2,7
Bostadsbidrag	-	1	-	2	14	109	-	10	22	-	1	-
Antal	-	29,8	-	5,5	5,8	7,5	-	7,6	9,7	-	6,2	-
Medelbelopp tkr	-	29,8	-	5,5	5,8	7,5	-	7,6	9,7	-	6,2	-
KBT	-	-	-	1	-	1	16	2	-	122	-	1
Antal	-	-	-	36,4	-	10,8	12,0	7,3	-	9,5	-	4,6
Medelbelopp tkr	-	-	-	36,4	-	10,8	12,0	7,3	-	9,5	-	4,6
Socialbidrag	75,5	25,5	4,0	5,9	15,6	36,8	-	5,7	61,2	4	-	-
Antal	2	1	1	3	9	8	-	5	6	21,7	-	-
Medelbelopp tkr	75,5	25,5	4,0	5,9	15,6	36,8	-	5,7	61,2	4	-	-
Skattefria bidrag	65,0	36,9	14,6	22	578	1296	304	510	336	349	9	2
Antal	3	5	3	24,2	8,5	17,4	9,1	7,5	17,6	7,7	7,5	25,4
Medelbelopp tkr	65,0	36,9	14,6	24,2	8,5	17,4	9,1	7,5	17,6	7,7	7,5	25,4
Skatt mm	52,7	59,2	62,4	236	644	1305	1985	527	336	1765	10	2
Antal	4	5	3	126,3	158,5	134,0	147,5	161,6	174,3	110,3	125,6	37,3
Medelbelopp tkr	52,7	59,2	62,4	126,3	158,5	134,0	147,5	161,6	174,3	110,3	125,6	37,3
Disponibel inkomst	170,1	177,4	214,1	235	645	1309	1985	527	338	1767	10	2
Antal	5	5	3	241,9	268,0	266,8	239,7	269,7	297,5	172,0	252,9	166,4
Medelbelopp tkr	170,1	177,4	214,1	241,9	268,0	266,8	239,7	269,7	297,5	172,0	252,9	166,4
Andel under socialbidragsnora (x)	-	-	-	2,5	1,2	1,8	0,6	1,3	2,1	0,1	-	-
Antal	-	-	-	2,5	1,2	1,8	0,6	1,3	2,1	0,1	-	-
Medelbelopp tkr	-	-	-	2,5	1,2	1,8	0,6	1,3	2,1	0,1	-	-

S80 Tabell 8 för område 813 LITHAMN

Datum: 1997-01-07

Inkomststrukturen för familjer 18- år, efter familjetyp, ålder för familjens huvudsam samt antal barn.
Inkomst år 1990 för den folkbokförda befolkningen 1990-12-31.

Inkomstslag		Familjetyp Ensamstående												
		25 - 44 år				45 - 64 år				65 - år				Totalt
		u barn		1 barn		u barn		1 barn		u barn		1 barn		
Alder		18 - 24 år		25 - 44 år		45 - 64 år		65 - år		18 - 24 år		25 - 44 år		Totalt
		u barn		1 barn		u barn		1 barn		u barn		1 barn		
Totalt antal familjer		1725	18	2	1599	220	126	1389	108	29	1897	2	7115	
Faktorinkomst		1657	18	2	1474	204	122	1233	105	28	1304	2	6149	
medelbelopp		65,2	59,8	28,9	140,3	123,4	125,0	145,9	170,7	219,3	24,1	72,3	96,2	
Alderspension		-	-	-	-	-	-	110	1	-	1879	2	1992	
medelbelopp		-	-	-	-	-	-	54,4	29,4	-	69,2	144,3	68,4	
Förtidspension		20	-	-	55	3	-	196	5	1	-	-	280	
medelbelopp		57,0	-	-	58,1	48,4	-	75,8	58,1	93,7	-	-	70,4	
Sjukpenning		718	15	2	958	168	96	736	70	17	24	-	2804	
medelbelopp		6,2	14,7	4,8	11,3	11,3	10,9	18,7	14,2	8,7	11,3	-	12,0	
Förlärdspenning		5	15	2	70	112	85	3	11	9	-	-	312	
medelbelopp		4,3	32,5	5,3	6,8	23,3	11,5	2,0	2,6	7,5	-	-	15,0	
Arbetsmarknadsstöd (endast A-kassa + KAS)		69	-	1	98	10	5	44	3	-	2	-	232	
medelbelopp		16,1	-	23,8	26,3	26,1	20,2	32,7	21,3	-	36,3	-	24,4	
Skattepliktiga bidrag		729	17	2	968	181	106	704	70	19	35	-	2831	
medelbelopp		12,7	56,7	29,0	22,9	38,6	29,0	34,8	26,2	26,5	25,7	-	24,8	
Bostadsbidrag		32	4	1	37	93	73	9	35	11	-	-	295	
medelbelopp		4,0	7,6	4,1	5,9	8,2	11,9	5,2	9,2	13,6	-	-	8,6	
KBT		16	-	-	39	3	-	90	3	4	862	-	1014	
medelbelopp		14,7	-	-	15,0	14,9	-	11,9	18,6	10,6	11,9	-	12,1	
Socialbidrag		76	4	-	105	15	10	46	3	4	33	-	296	
medelbelopp		11,0	13,9	-	18,5	16,0	13,2	18,3	7,8	31,4	7,6	-	15,0	
Skattefria bidrag		1088	14	2	298	206	122	246	105	27	933	1	3042	
medelbelopp		15,2	16,9	15,6	24,9	17,8	32,8	13,6	14,0	40,6	12,0	6,7	16,1	
Skatt mm		1534	17	2	1498	212	123	1341	106	29	1792	2	6656	
medelbelopp		21,9	26,8	9,8	50,7	42,6	44,5	65,0	82,2	89,5	35,5	304,7	43,2	
Disponibel inkomst		1709	18	2	1551	216	126	1363	108	29	1891	2	7015	
medelbelopp		59,9	86,9	57,5	105,4	120,8	139,6	114,1	156,0	194,5	77,0	295,5	90,6	
Andel under socialbidragsnorm (x)		22,2	5,6	50,0	6,9	4,5	8,7	4,5	3,7	-	0,7	-	8,4	

SOU Tabell C för område 813 LINDHARN

Datum: 1997-01-07

Inkomststrukturen för familjer 18- år, efter familjetyper, ålder för familjens huvudsak samt antal barn.
Inkomstår 1990 för den folkbokförda befolkningen 1990-12-31.

Inkomstslag		Familjetyper Ensamstående									
		18 - 24 år		25 - 44 år		45 - 64 år		65 -		Totalt	
		u barn		u barn		u barn		u barn		u barn	
		1 barn	2- barn	1 barn	2- barn	1 barn	2- barn	1 barn	2- barn	1 barn	2- barn
Totalt antal familjer		1725	18	2	1599	220	126	1389	108	29	1897

Förtidspension + Arbetsmarknadstöd + Socialbidrag											
Familjernas bidragsberoende											
i förhållande till familjens disponibla inkomst											
0 % 95,0 77,8 100,0 91,7 93,6 92,1 83,5 94,4 82,8 98,5 100,0											
1 - 25 % 2,7 16,7 4,5 2,8 4,5 7,1 2,4 1,9 10,3 1,3											
26 - 50 % 0,4 5,6 0,9 0,9 0,5 0,5 2,9 3,7 6,9 0,1											
51 - 75 % 1,5 2,1 0,9 2,1 0,9 0,8 4,9 0,2											
76 - 100 % 0,3 0,3 0,5 2,5 0,5 0,5 6,3 0,2											

Förtidspension + Sjukpenning + Arbetsmarknadstöd + samtliga skattefria bidrag											
Familjernas bidragsberoende											
i förhållande till familjens disponibla inkomst											
0 % 14,8 5,6 5,6 45,4 4,5 2,4 39,5 0,9 3,4 50,6											
1 - 25 % 48,9 50,0 100,0 37,8 70,0 44,4 38,6 77,8 55,2 35,3											
26 - 50 % 19,1 38,9 0,9 6,3 17,3 44,4 5,0 12,0 24,1 13,8											
51 - 75 % 9,9 5,6 0,6 3,6 2,3 4,0 11,7 4,6 13,8 0,2											
76 - 100 % 7,3 0,3 0,3 7,0 5,9 4,8 0,2 4,6 3,4 0,2											

Samtliga skattepliktiga bidrag + samtliga skattefria bidrag											
Familjernas bidragsberoende											
i förhållande till familjens disponibla inkomst											
0 % 12,5 5,6 5,6 38,4 2,7 1,6 41,3 0,9 1,7 49,9											
1 - 25 % 47,1 16,7 4,5 40,5 49,1 33,3 41,3 75,9 51,7 35,6											
26 - 50 % 21,7 18,7 50,0 8,6 25,0 44,5 9,3 10,2 27,6 14,0											
51 - 75 % 10,8 28,2 5,1 5,1 18,2 13,5 2,0 7,6 13,5 0,3											
76 - 100 % 7,8 38,9 50,0 7,4 15,0 11,1 5,1 7,4 3,4 0,3											

Andel under socialbidragsnoga (X)											
22,2 5,6 50,0 6,9 4,5 8,7 4,5 3,7 0,7 8,4											

SOU
Tabell A för område 2192 HUSBY

Datum: 1996-12-06

Inkomststrukturen för familjer 18- år, efter familjetyp, ålder för familjens huvudsam samt antal barn.
Inkomstår 1990 för den folkbokförda befolkningen 1990-12-31.

Inkomstslag	Familjetyp Gifta/sambeskattade															
	Alder (huvudsman) 18 - 24 år						45 - 64 år						65 - år		Totalt	
	25 - 44 år		1 barn 2- barn		1 barn 2- barn		1 barn 2- barn		1 barn 2- barn		1 barn 2- barn		65 -	år		
	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn				u barn
Totalt antal familjer																
Faktorinkomst	antal	8	13	4	132	242	341	216	89	62	175	2	1284			
	belopp tkr	1380	1982	472	28745	46666	63137	55399	23775	12960	9864	400	244780			
Ålderspension	antal	-	-	-	-	-	-	21	-	-	216	2	239			
	belopp tkr	-	-	-	-	-	-	1504	-	-	27761	174	29438			
Förtidspension	antal	-	-	-	5	4	18	67	11	10	12	-	127			
	belopp tkr	-	-	-	324	146	1445	5866	859	832	770	-	10242			
Sjukpenning	antal	8	13	3	119	222	310	189	79	53	32	2	1030			
	belopp tkr	107	219	17	3143	5844	9098	5453	1767	1519	640	69	27877			
Föräldrapenning	antal	-	13	2	3	192	291	-	33	35	-	-	569			
	belopp tkr	-	649	41	6	6218	7273	-	422	460	-	-	15069			
Arbetsmarknadsstöd (endast A-kassa + KAS)	antal	-	2	-	12	28	32	8	6	6	-	-	94			
	belopp tkr	-	42	-	352	890	1315	296	212	76	-	-	3183			
Skattepliktiga bidrag	antal	8	13	2	116	242	356	178	81	59	41	2	1098			
	belopp tkr	199	1460	77	5554	20485	27593	8482	3661	3397	919	109	71937			
Bostadsbidrag	antal	-	22	2	38	67	149	4	15	23	2	-	268			
	belopp tkr	-	22	75	38	706	2173	46	176	312	12	-	3558			
KBT	antal	-	-	-	2	-	10	10	3	2	39	-	66			
	belopp tkr	-	-	-	47	-	129	84	31	24	476	-	790			
Socialbidrag	antal	1	4	2	20	64	98	17	11	13	25	-	255			
	belopp tkr	24	161	111	499	1974	4510	766	597	776	1659	-	11076			
Skattefria bidrag	antal	3	14	4	44	235	362	81	84	63	78	2	970			
	belopp tkr	38	287	287	1396	5268	14318	1686	1498	2426	2438	13	29655			
Skatt ==	antal	8	13	4	132	242	345	229	88	61	213	2	1337			
	belopp tkr	468	901	147	10792	19531	25993	23758	9116	5144	13474	251	109574			
Disponibel inkomst	antal	8	14	4	134	247	366	240	91	64	234	2	1404			
	belopp tkr	1096	2387	677	24217	47501	73020	49502	19781	13785	34007	442	266415			
Andel under socialbidragsnorm (2)																
		25,0	14,3	-	3,7	2,0	5,4	2,1	5,4	4,6	1,3	-	3,5			

SOU Tabell A för område 2192 HUSBY Datum: 1996-12-06
 Inkomststrukturen för familjer 18- år, efter familjetyper, ålder för familjens huvudsak samt antal barn.
 Inkomstår 1990 för den folkbokförda befolkningen 1990-12-31.

Inkomstslag														
Familjetyper Ensamstående		25 - 44 år				45 - 64 år				65 - 74 år				Totalt
Alder 18 - 24 år		u barn		1 barn		2- barn		u barn		1 barn		2- barn		Totalt
u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	
Totalt antal familjer														
696	38	17	1565	313	205	847	70	14	767	2	1	4535		
Faktorinkomst														
647	29	9	1360	273	167	646	60	10	372	1	1	3575		
53772	1379	367	178729	31793	14315	90028	8460	1005	4739	50	1	384636		
Alderspension														
-	-	-	-	-	-	15	-	-	713	1	1	730		
-	-	-	-	-	-	815	-	-	49928	117	118	50977		
Förtidspension														
8	-	-	76	7	5	184	10	2	-	-	-	292		
466	-	-	4678	454	278	13023	648	111	-	-	-	19658		
Sjukpenning														
428	28	7	1050	257	139	499	53	9	13	-	-	2483		
3383	419	139	15277	4156	2346	10350	681	166	239	-	-	37155		
Föräldrapenning														
16	31	15	88	153	123	13	12	3	-	-	-	454		
114	1107	451	628	2146	2355	60	36	11	-	-	-	6888		
Arbetsmarknadsstöd (endast A-kassa + KAS)														
17	1	1	73	20	6	22	-	-	-	-	-	140		
353	11	4	1897	375	83	779	-	-	-	-	-	3501		
Skattepliktiga bidrag														
441	34	15	1007	277	168	457	46	12	19	1	1	2477		
6447	2159	826	27516	10006	7811	16891	989	409	410	3	-	73467		
Bostadsbidrag														
31	20	14	94	222	180	25	43	11	1	-	-	641		
164	238	237	637	2455	2958	237	412	202	12	-	-	7552		
KBT														
5	1	-	49	5	3	98	10	2	429	-	-	602		
69	24	-	630	80	45	1376	90	41	5772	-	-	8128		
Socialbidrag														
89	21	14	239	91	94	110	17	8	69	1	-	753		
1650	597	520	6251	2396	3220	3301	591	543	2147	107	-	21321		
Skattefria bidrag														
321	37	17	436	296	203	265	65	14	492	2	1	2149		
5272	1210	1313	11233	9444	14076	6004	1957	1369	8240	121	7	60246		
Skatt mm														
614	32	14	1397	289	178	774	65	11	664	1	1	4040		
17167	827	286	67784	11958	5733	40577	3101	403	15784	57	41	163716		
Disponibel inkomst														
681	37	17	1504	310	204	830	69	14	758	2	1	4427		
47626	3481	2153	150075	37961	29029	87645	9195	2360	55449	249	104	425324		
Andel under socialbidragsnorm (2)														
15,9	13,2	-	8,5	3,5	4,9	3,7	2,9	-	2,6	-	-	7,1		

SOU
Tabell B för område 2192 HUSBY

Datum: 1996-12-06

Inkomststrukturen för familjer 18-år, efter familjetyper, ålder för familjens huvudsman samt antal barn.
Inkomstår 1990 för den folkbokförda befolkningen 1990-12-31.

Inkomstslag	Familjetyper		Ensamstående		25 - 44 år		45 - 64 år		65 - 84 år		Totalt	
	u barn		u barn		u barn		u barn		u barn		u barn	
	1 barn	2- barn	1 barn	2- barn	1 barn	2- barn	1 barn	2- barn	1 barn	2- barn	1 barn	2- barn
Totalt antal familjer	696	38	17	1565	313	205	847	70	14	767	2	1
Faktorinkomst	667 83,1	29 47,5	9 40,8	1360 131,4	273 116,5	167 85,7	666 139,4	60 141,0	10 100,5	372 12,7	1 49,6	1 0,5
Ålderspension	-	-	-	-	-	-	15 54,3	-	-	713 70,0	1 116,5	1 118,3
Förtidspension	8 58,2	-	-	76 61,5	7 55,6	5 55,6	184 70,8	10 64,8	2 55,6	-	-	-
Sjukpenning	428 7,9	28 15,0	7 19,9	1050 14,5	257 16,2	139 16,2	699 20,7	53 12,8	9 18,4	13 18,4	-	-
Föräldrapenning	16 7,2	31 35,7	15 30,1	88 7,1	153 14,0	123 19,0	13 4,6	12 3,0	3 3,6	-	-	-
Arbetsmarknadsstöd (enbart A-kassa + KAS)	17 20,8	1 11,1	1 4,1	73 26,0	20 18,7	6 13,8	22 35,4	-	-	-	-	-
Skattepliktiga bidrag	441 14,6	34 63,5	15 55,1	1007 27,3	277 36,1	168 46,5	457 37,0	46 21,5	12 34,1	19 21,6	1 2,8	-
Bostadsbidrag	31 5,3	20 11,9	14 16,9	94 6,8	222 11,1	180 16,4	25 9,5	43 9,6	11 18,4	1 12,3	-	-
KBT	5 13,7	1 24,0	-	49 12,9	5 16,0	3 15,1	98 14,0	10 9,0	2 20,6	429 13,5	-	-
Socialbidrag	89 18,5	21 28,4	14 37,2	239 26,2	91 26,3	94 34,3	110 30,0	17 34,7	8 67,8	69 31,1	1 106,6	-
Skattefria bidrag	321 16,4	37 32,7	17 77,2	436 25,8	296 31,9	203 69,3	265 22,7	65 30,1	14 97,8	492 16,7	2 60,5	1 6,7
Skatt mm	614 28,0	32 25,8	14 20,4	1397 48,5	289 41,4	178 32,2	774 52,4	65 47,7	44 36,6	664 23,8	1 57,4	1 40,8
Disponibel inkomst	681 69,9	37 94,1	17 126,6	1504 99,8	310 122,5	204 182,3	850 105,6	69 133,3	14 168,5	758 73,2	2 124,5	1 103,5
Andel under socialbidragsnorm (x)	15,9	13,2	-	8,5	3,5	4,9	3,7	2,9	-	2,6	-	-

Tabell B för område 110 ANGBY-BROMMA

Datum: 1996-12-06

Inkomststrukturen för familjer 18- år, efter familjetyper, ålder för familjens huvudsman samt antal barn.
Inkomstår 1990 för den folkbokförda befolkningen 1990-12-31.

Inkomstslag	Familjtyp Ensamstående									
	18 - 24 år		25 - 44 år		45 - 64 år		65 - 74 år		75 - 84 år	
	u barn	1 barn 2- barn	u barn	1 barn 2- barn	u barn	1 barn 2- barn	u barn	1 barn 2- barn	u barn	1 barn 2- barn
Totalt antal familjer	527	2	-	479	60	40	303	42	9	363
Faktorinkomst	505 69,1	2 16,4	-	436 162,5	60 167,6	40 152,5	286 207,7	42 208,8	9 231,6	294 27,0
Ålderspension	-	-	-	-	-	-	11 53,4	-	-	359 77,1
Förtidspension	4 59,2	-	-	13 61,4	-	-	31 79,6	3 40,3	1 65,7	-
Sjukpenning	241 6,0	1 9,5	-	273 9,5	39 12,7	33 8,9	181 14,5	30 14,7	8 10,9	8 7,9
Föräldrapenning	-	2 55,5	-	23 8,7	33 41,0	30 10,9	6 28,1	7 1,6	3 1,0	-
Arbetsmarknadsstöd (enbart A-kassa + KAS)	5 12,2	-	-	7 19,1	-	1 48,3	6 26,0	1 36,6	-	-
Skattepliktiga bidrag	239 10,4	2 82,9	-	270 16,8	47 52,1	36 27,8	159 29,1	23 27,3	5 25,4	6 17,8
Bostadsbidrag	16 2,9	-	-	12 4,7	11 7,1	18 15,6	1 6,2	8 6,6	2 8,9	-
KBT	-	-	-	7 9,9	-	-	7 10,8	1 46,2	-	56 8,0
Socialbidrag	10 12,9	1 18,6	-	23 10,2	2 29,1	3 4,8	5 2,8	-	-	3 5,5
Skattefria bidrag	323 14,7	2 20,0	-	82 25,8	53 11,2	38 33,0	30 9,9	38 11,9	9 29,1	74 8,0
Skatt m	476 22,1	2 18,5	-	441 59,9	60 70,7	40 49,7	301 90,9	41 85,0	9 102,8	358 47,1
Disponibel inkomst	515 61,7	2 77,4	-	456 114,6	60 151,5	40 168,4	301 141,6	42 163,6	9 221,7	361 82,8
Andel under socialbidragsnorma (X)	21,3	-	-	8,6	6,7	2,5	1,7	2,4	-	1,1

Totalt

SÖB Tabell C för område 110 ÅNGBY-BROMMA Datum: 1996-12-06
Inkomststrukturen för familjer 18-år, efter familjetyp, ålder för familjens huvudsam samt antal barn.
Inkomstår 1990 för den folkbokförda befolkningen 1990-12-31.

Inkomstslag	Familjetyp Gifta/samboaktade											Totalt	
	18 - 24 år		25 - 44 år		45 - 64 år		65 -		år		Totalt		
	u barn	1 barn 2- barn	u barn	1 barn 2- barn	u barn	1 barn 2- barn	u barn	1 barn 2- barn	u barn	1 barn 2- barn			
Totalt antal familjer	15	-	-	83	178	438	345	121	148	378	3	-	1709
Förtidspension + Arbetsmarknadsstöd + Socialbidrag													
Familjernas bidragsberoende i förhållande till familjens disponibla inkomst	93,3	-	-	96,4	98,9	98,4	88,7	97,5	96,6	97,6	100,0	-	96,0
1 - 25 %	6,7	-	-	3,6	1,1	1,6	3,2	2,5	3,4	2,4	-	-	2,7
26 - 50 %	-	-	-	-	-	-	0,6	-	-	-	-	-	1,2
51 - 75 %	-	-	-	-	-	-	0,3	-	-	-	-	-	0,1
76 - 100 %	-	-	-	-	-	-	0,3	-	-	-	-	-	0,1
Förtidspension + Sjukpenning + Arbetsmarknadsstöd + samtliga skattefria bidrag													
Familjernas bidragsberoende i förhållande till familjens disponibla inkomst	-	-	-	33,7	7,9	1,4	32,5	4,1	95,3	81,0	100,0	-	27,6
1 - 25 %	40,0	-	-	55,4	91,6	96,6	58,3	91,7	95,3	16,1	-	-	67,6
26 - 50 %	53,3	-	-	8,4	0,6	0,2	3,2	0,3	4,1	2,9	-	-	3,6
51 - 75 %	6,7	-	-	1,2	-	-	0,9	0,8	0,7	-	-	-	0,9
76 - 100 %	-	-	-	1,2	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3
Samtliga skattepliktiga bidrag + samtliga skattefria bidrag													
Familjernas bidragsberoende i förhållande till familjens disponibla inkomst	-	-	-	25,3	2,2	0,5	33,6	3,3	91,9	81,2	100,0	-	26,6
1 - 25 %	33,3	-	-	61,4	71,3	75,3	59,1	90,1	91,9	18,0	-	-	60,4
26 - 50 %	53,3	-	-	9,6	20,2	19,6	4,3	4,1	6,8	0,5	-	-	9,9
51 - 75 %	6,7	-	-	2,6	5,6	4,1	1,4	1,7	0,7	0,3	-	-	2,3
76 - 100 %	6,7	-	-	1,2	0,6	0,5	1,4	0,8	0,7	-	-	-	0,7
Andel under socialbidragsnorm (%)	-	-	-	1,2	0,6	0,7	0,6	-	0,7	0,3	-	-	0,5

Bilaga 1b

Inkomststrukturen i 6 bostadsområden 1994

*Inkomststrukturen för familjer, efter familjetyp, ålder
för familjens huvudman samt antal barn.*

*Inkomstår 1994 för den folkbokförda befolkningen
1994-12-31*

Följande bostadsområden ingår i tabellmaterialet:

Göteborg: Bergsjön
Älvsborg

Malmö: Rosengård
Limhamn/Bunkeflo

Stockholm: Husby
Ängby-Bromma

SOU Tabell B för område 913 BERGSJÖN Datum: 1997-01-07
 Inkomststrukturen för familjer 18-år, efter familjetyper, ålder för familjens huvudsak samt antal barn.
 Inkomstår 1996 för den folkbokförda befolkningen 1990-12-31.

Inkomstslag		Familjetyper Ensamstående	25 - 64 år										65 - 74 år		Totalt
			25 - 44 år					45 - 64 år					65 - 74 år		
			u	1 barn	2- barn	u	1 barn	2- barn	u	1 barn	2- barn	u	1 barn	2- barn	
Totalt antal familjer			1107	66	26	1756	263	321	1253	90	27	876	2	-	5787
Faktorinkomst	antal	665	19	5	1010	158	188	709	66	17	520	1	-	3358	
	medelbelopp tkr	48,4	47,5	28,6	101,7	74,0	56,6	102,9	110,0	45,2	10,8	111,9	-	73,0	
Alderspension	antal	-	-	-	-	-	-	72,4	-	-	817	2	-	825	
	medelbelopp tkr	-	-	-	-	-	-	72,4	-	-	77,0	35,7	-	76,9	
Förtidspension	antal	13	-	1	186	24	32	578	27	8	-	-	-	869	
	medelbelopp tkr	64,6	-	97,1	75,5	70,4	67,9	85,4	80,3	80	-	-	-	81,7	
Sjukpenning	antal	52	7	2	288	65	82	216	21	1	3	-	-	737	
	medelbelopp tkr	17,4	21,4	7,3	34,6	26,8	29,9	36,3	32,3	2,2	8,5	-	-	32,3	
Försäkringsbidrag	antal	15	32	16	81	79	131	5	9	5	-	-	-	373	
	medelbelopp tkr	12,1	30,4	31,9	12,1	19,0	24,9	1,4	2,1	6,4	-	-	-	20,0	
Arbetsmarknadsstöd	antal	385	26	6	516	73	67	119	8	6	1	1	-	1208	
	medelbelopp tkr	41,2	36,7	27,6	64,5	47,9	39,0	70,9	41,7	84,5	4,9	16,2	-	54,4	
Skattepliktiga bidrag	antal	426	55	24	789	166	229	361	41	12	14	1	-	2118	
	medelbelopp tkr	40,6	43,3	39,6	60,4	48,7	48,4	54,9	36,0	57,4	48,9	57,9	-	52,0	
Bostadsbidrag	antal	361	53	23	616	218	298	196	78	26	29	1	-	1899	
	medelbelopp tkr	5,6	15,6	22,8	7,0	19,3	27,2	6,8	19,6	29,2	4,7	25,1	-	12,5	
KBT	antal	11	1	1	134	17	28	404	25	6	601	1	-	1229	
	medelbelopp tkr	14,9	8,8	13,7	25,3	23,1	21,8	23,6	18,7	26,2	22,7	14,7	-	23,1	
Socialbidrag	antal	495	42	18	711	125	164	260	25	14	94	-	-	1948	
	medelbelopp tkr	35,6	45,3	45,4	43,5	42,7	45,2	37,9	42,4	80,8	35,3	-	-	40,8	
Skattefria bidrag	antal	886	63	26	984	254	320	656	90	27	661	1	-	3968	
	medelbelopp tkr	34,3	60,7	92,7	45,7	57,5	101,9	32,8	52,0	118,5	26,3	62,9	-	44,3	
Skatt mm	antal	719	47	21	1326	210	255	1106	84	20	802	2	-	4592	
	medelbelopp tkr	18,9	19,3	14,8	35,1	27,6	24,1	35,7	36,2	28,4	20,5	29,3	-	29,0	
Disponibel inkomst	antal	1081	64	26	1660	257	320	1218	90	27	864	2	-	5609	
	medelbelopp tkr	62,3	98,7	127,4	97,8	119,3	158,8	107,9	146,5	177,9	92,8	123,5	-	98,1	
Andel under socialbidragsnorm (%)			29,4	21,2	11,5	11,3	15,2	8,7	5,6	3,3	3,7	3,0	-	12,2	

Inkomststrukturen för familjer 18- år, efter familjetyp, ålder för familjens huvudman samt antal barn.
 Inkomstår 1994 för den folkbokförda befolkningen 1994-12-31.

Inkomstslag	Familjetyp Giftna/sambeskattade											
	18 - 24 år		25 - 44 år		45 - 64 år		65 -		år		Totalt	
	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn		1 barn
Totalt antal familjer												
	15	18	8	119	198	488	430	112	116	313	3	2
Förtidspension + Arbetsmarknadsstöd + Socialbidrag												
Familjernas bidragsberoende i förhållande till familjens disponibla inkomst	46,7	33,3	37,5	63,0	57,6	59,8	54,0	64,3	51,7	82,7	100,0	50,0
1 - 25 %	6,7	5,6	25,0	9,2	9,1	10,2	8,6	10,7	12,9	3,8	-	-
26 - 50 %	13,3	5,6	25,0	7,6	5,1	8,2	16,0	8,0	13,8	5,4	-	-
51 - 75 %	13,3	16,7	12,5	5,9	15,2	16,8	9,1	8,9	18,1	1,9	-	-
76 - 100 %	20,0	38,9	-	14,3	13,1	4,9	12,3	8,0	3,4	6,1	-	-
Förtidspension + Sjukpenning + Arbetsmarknadsstöd + samtliga skattefria bidrag												
Familjernas bidragsberoende i förhållande till familjens disponibla inkomst	40,0	16,7	-	44,5	23,7	13,5	40,9	14,3	15,5	62,6	-	-
1 - 25 %	-	11,1	25,0	19,3	32,8	32,7	15,2	54,5	31,9	20,4	-	-
26 - 50 %	-	11,1	25,0	8,4	8,6	12,9	17,0	9,8	15,5	7,7	-	-
51 - 75 %	6,7	5,9	37,5	5,9	6,1	11,1	10,9	8,0	9,5	1,9	50,0	50,0
76 - 100 %	53,3	61,1	12,5	21,8	28,8	26,8	15,8	13,4	27,6	7,3	-	-
Samtliga skattepliktiga bidrag + samtliga skattefria bidrag												
Familjernas bidragsberoende i förhållande till familjens disponibla inkomst	13,3	-	-	19,3	1,0	0,2	38,1	3,6	0,9	59,7	-	-
1 - 25 %	6,7	5,6	-	21,0	25,3	24,0	36,5	62,5	30,2	26,2	-	-
26 - 50 %	6,7	5,6	12,5	10,9	13,1	15,2	13,0	18,8	25,0	6,4	-	-
51 - 75 %	6,7	11,1	12,5	10,9	10,6	14,2	4,9	5,4	14,7	1,0	50,0	50,0
76 - 100 %	73,3	77,8	75,0	37,8	50,0	46,3	7,4	9,8	29,3	6,7	-	-
Andel under socialbidragsnorm (%)	13,3	11,1	25,0	5,9	8,1	4,1	2,3	4,5	3,4	1,9	-	-

Tabell B för område 915 ALVSÖR

Datum: 1997-01-07

Inkomststrukturen för familjer 18- år, efter familjetyper, ålder för familjens huvudsam samt antal barn.
Inkomstår 1994 för den folkbokförda befolkningen 1994-12-31.

Inkomstslag		Familjetyper Ensamstående		25 - 44 år		45 - 64 år		65 - 74 år		Totalt			
		18 - 24 år		25 - 44 år		45 - 64 år		65 - 74 år					
		u barn	1 barn 2- barn	u barn	1 barn 2- barn	u barn	1 barn 2- barn	u barn	1 barn 2- barn				
Totalt antal familjer													
		1301	9	-	962	152	137	812	79	38	762	-	4252

Faktorinkomst													
	antal	1215	7	-	894	146	132	765	79	38	693	-	3969
	medelbelopp	41,8	66,7	-	176,9	141,1	158,0	273,4	267,5	225,1	37,8	-	130,0
Alderspension													
	antal	-	-	-	-	-	-	3	-	-	757	-	760
	medelbelopp	-	-	-	-	-	-	39,4	-	-	89,4	-	89,2
Förtidspension													
	antal	20	-	-	41	1	45,3	109	4	1	-	-	177
	medelbelopp	65,4	-	-	74,3	78,5	97,2	75,4	94,6	-	-	-	87,4
Sjukpenning													
	antal	34	4	-	89	40	26	128	18	9	6	-	354
	medelbelopp	6,6	6,9	-	23,5	23,0	16,6	33,8	25,6	37,3	19,5	-	25,2
Föräldrapenning													
	antal	1	8	-	76	93	91	11	13	12	-	-	305
	medelbelopp	5,9	32,6	-	13,4	45,6	25,9	2,8	4,0	6,3	-	-	26,4
Arbetsmarknadsstöd													
	antal	308	5	-	160	24	31	58	10	6	1	-	603
	medelbelopp	30,8	26,1	-	51,2	49,9	48,8	64,8	21,0	71,2	78,2	-	41,4
Skattepliktiga bidrag													
	antal	337	8	-	297	121	111	229	36	19	11	-	1169
	medelbelopp	30,2	59,0	-	41,1	56,1	44,4	48,2	29,6	50,8	29,1	-	41,0
Bostadsbidrag													
	antal	92	6	-	65	40	70	27	30	16	-	-	346
	medelbelopp	3,8	12,3	-	6,5	16,4	24,0	9,0	16,6	24,5	-	-	12,5
KBT													
	antal	14	-	-	29	1	-	41	1	2	281	-	369
	medelbelopp	30,0	-	-	21,7	52,5	-	23,5	7,8	14,0	24,6	-	24,4
Socialbidrag													
	antal	63	-	-	48	5	12	18	1	-	2	-	149
	medelbelopp	13,5	-	-	33,1	16,4	40,9	28,9	21,6	-	27,5	-	24,1
Skattefria bidrag													
	antal	1068	9	-	204	130	131	100	73	36	288	-	2039
	medelbelopp	19,2	18,8	-	36,3	18,0	50,6	22,6	20,9	43,3	25,1	-	24,3
Skatt mm													
	antal	1196	8	-	909	148	133	795	79	38	754	-	4060
	medelbelopp	13,8	31,3	-	59,7	55,3	58,4	102,3	103,1	96,1	49,3	-	53,5
Disponibel inkomst													
	antal	1293	9	-	931	150	135	796	79	37	758	-	4188
	medelbelopp	51,5	95,4	-	135,2	149,4	186,7	210,8	225,7	234,3	124,4	-	126,5
Andel under socialbidragsnorm (%)													
		43,7	22,2	-	12,1	9,9	8,0	3,8	1,3	7,9	0,7	-	17,7

Tabell C för område 915 ALVSBERG
 Datum: 1997-01-07
 Inkomststrukturen för familjer 18- år, efter familjetyper, ålder för familjens huvudsam samt antal barn.
 Inkomstår 1994 för den folkbokförda befolkningen 1994-12-31.

Inkomstslag												
Familjetyper Ensamstående												
	18 - 24 år		25 - 44 år		45 - 64 år		65 -		år		Totalt	
	u barn	1 barn 2- barn	u barn	1 barn 2- barn	u barn	1 barn 2- barn	u barn	1 barn 2- barn	u barn	1 barn 2- barn		
Totalt antal familjer	1301	9	-	962	152	137	812	79	38	762	-	4252
Förtidspension + Arbetsmarknadsstöd + Socialbidrag												
Familjernas bidragsberoende i förhållande till familjens disponibla inkomst	95,5	100,0	-	92,0	98,0	94,9	85,2	93,7	97,4	99,7	-	93,6
1 - 25 %	1,9	-	-	1,6	0,7	2,9	1,6	5,1	-	0,1	-	1,5
26 - 50 %	0,7	-	-	1,8	1,3	2,2	2,2	1,3	2,6	-	-	1,4
51 - 75 %	0,9	-	-	2,2	-	-	5,9	-	-	-	-	1,9
76 - 100 %	0,9	-	-	2,5	-	-	4,1	-	-	0,1	-	1,6
Förtidspension + Sjukpenning + Arbetsmarknadsstöd + samtliga skattefria bidrag												
Familjernas bidragsberoende i förhållande till familjens disponibla inkomst	26,6	33,3	-	75,9	20,4	10,9	71,2	10,1	13,2	61,7	-	51,4
1 - 25 %	16,8	55,6	-	8,2	6,5	53,2	11,2	70,9	57,9	19,3	-	18,6
26 - 50 %	21,1	-	-	2,7	7,9	22,6	4,9	13,9	21,1	17,8	-	12,7
51 - 75 %	16,1	11,1	-	3,3	3,3	6,6	4,9	3,8	-	1,0	-	7,3
76 - 100 %	19,4	-	-	8,6	3,9	6,6	8,6	1,3	7,9	0,1	-	10,0
Samtliga skattepliktiga bidrag + samtliga skattefria bidrag												
Familjernas bidragsberoende i förhållande till familjens disponibla inkomst	8,5	11,1	-	60,0	6,6	4,4	66,1	6,3	5,3	61,2	-	40,3
1 - 25 %	18,8	22,2	-	15,5	41,4	32,8	18,5	72,2	34,3	19,4	-	20,6
26 - 50 %	24,9	22,2	-	6,8	15,1	21,2	9,2	1,2	16,2	16,2	-	15,9
51 - 75 %	20,4	11,1	-	6,0	23,5	23,1	3,7	5,1	2,5	9,4	-	13,9
76 - 100 %	27,4	55,6	-	11,7	23,7	28,5	3,7	5,1	10,5	0,1	-	13,9
Andel under socialbidragsnorm (%)	43,7	22,2	-	12,1	9,9	8,0	3,8	1,3	7,9	0,7	-	17,7

988 Tabell B för område 818 ROSEGÅRD

Datum: 1997-01-07

Inkomststrukturen för familjer 18- år, efter familjetyper, ålder för familjens huvudsman samt antal barn.
Inkomstår 1994 för den folkbokförda befolkningen 1994-12-31.

Inkomstslag	Familjetyper Giftn/samboeskattade													
	25 - 44 år							45 - 64 år						
	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	2%	903	496	160	146	65 -	år	Totalt
Totalt antal familjer														
Faktorinkomst														
antal	21	22	12	142	2%	903	496	160	146	378	7	4	2585	
medelbelopp	51,1	49,4	45,6	69	154	423	364	115	76	267	3	2	1493	
				161,8	132,4	127,3	193,8	158,2	115,7	22,6	44,2	1,0	127,3	
Alderspension														
antal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
medelbelopp	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Förtidspension														
antal	1	-	-	2	8	21	231	51	18	49	1	-	382	
medelbelopp	69,5	-	-	74,1	67,7	77,8	123,7	116,6	90,5	75,4	63,5	-	110,8	
Sjukpenning														
antal	-	2	2	21	46	155	145	43	26	9	-	-	449	
medelbelopp	-	36,3	6,1	28,2	21,0	21,1	40,4	51,8	41,1	37,9	-	-	32,1	
Föräldrapenning														
antal	-	10	8	6	107	437	-	9	34	-	-	2	613	
medelbelopp	-	34,0	17,5	23,1	26,1	25,2	-	5,9	18,6	-	-	17,5	25,3	
Arbetsmarknadsstöd														
antal	8	12	5	86	152	453	98	47	55	5	-	-	921	
medelbelopp	61,0	82,9	66,4	62,2	65,5	64,2	74,7	69,9	64,1	68,5	-	-	65,9	
Skattepliktiga bidrag														
antal	10	18	10	101	224	714	278	96	97	35	3	2	1588	
medelbelopp	51,8	82,9	62,4	64,1	69,6	71,4	70,6	75,3	64,6	46,8	28,8	8,9	69,6	
Bostadsbidrag														
antal	13	19	12	86	206	731	74	75	120	36	5	4	1381	
medelbelopp	8,4	17,2	27,5	7,8	17,0	26,1	17,2	25,0	25,0	6,1	20,6	33,2	21,2	
KBT														
antal	1	-	-	1	2	10	55	8	6	131	2	1	217	
medelbelopp	31,0	-	-	26,4	32,3	20,4	17,9	25,5	25,2	19,7	26,1	12,8	19,9	
Socialbidrag														
antal	16	16	11	81	173	567	69	43	92	42	4	3	1117	
medelbelopp	49,1	54,8	58,7	59,3	63,2	70,8	74,0	90,6	78,8	68,7	69,4	132,5	69,8	
Skattefria bidrag														
antal	17	22	12	96	287	896	133	159	146	172	7	4	1951	
medelbelopp	58,3	62,8	101,6	65,6	60,1	97,2	51,0	43,0	101,7	34,3	73,3	170,0	76,8	
Skatt mm														
antal	13	16	9	108	231	711	443	129	101	345	4	2	2112	
medelbelopp	20,1	30,1	18,9	44,9	41,6	39,2	74,5	64,4	42,2	42,7	39,6	17,0	49,1	
Disponibel inkomst														
antal	21	22	12	139	293	899	493	160	146	378	7	4	2574	
medelbelopp	86,1	128,6	147,0	137,9	151,0	184,3	196,8	188,4	187,4	154,4	150,3	197,8	174,9	
Andel under socialbidragsnorm (2)														
	33,3	9,1	16,7	10,6	11,2	15,2	3,4	5,6	15,8	2,1	14,3	-	9,8	

SOU Tabell B för område 818 ROSENGÅRD

Datum: 1997-01-07

Inkomststrukturen för familjer 18-år, efter familjetyper, ålder för familjens huvudsman samt antal barn.
Inkomstår 1994 för den folkbokförda befolkningen 1994-12-31.

Inkomstslag													
Familjetyper Ensamstående		25 - 44 år				45 - 64 år				65 - 74 år			Totalt
Alder 18 - 24 år		u barn		1 barn		u barn		1 barn		u barn		2 - barn	
		842	56	23	1247	223	322	1056	78	30	1078	1	-
Totalt antal familjer													
Faktorinkomst													
antal		380	15	6	558	118	151	573	48	18	560	1	-
medelbelopp tkr		50,4	21,5	14,5	95,5	77,8	64,0	99,0	102,9	65,5	6,7	15,0	-
Alderspension													
antal		-	-	-	-	-	-	5	-	-	946	1	-
medelbelopp tkr		-	-	-	-	-	-	56,4	-	-	74,7	81,2	-
Förtidspension													
antal		11	-	-	84	9	5	386	18	5	-	-	518
medelbelopp tkr		60,8	-	-	74,6	76,6	81,1	85,1	63,8	93,5	-	-	82,1
Sjukpenning													
antal		32	7	3	166	42	41	184	16	8	2	-	501
medelbelopp tkr		12,1	15,2	16,9	23,7	22,8	31,7	34,9	27,6	34,6	11,3	-	27,7
Föräldrapenning													
antal		8	24	15	44	69	129	3	11	4	-	-	307
medelbelopp tkr		17,5	36,4	28,0	8,4	17,4	20,1	22,0	5,7	1,4	-	-	18,7
Arbetsmarknadsstöd													
antal		269	19	5	435	84	115	143	8	3	5	-	1086
medelbelopp tkr		43,1	38,4	30,0	58,3	58,5	50,1	67,4	66,6	69,5	36,6	-	54,4
Skattepliktiga bidrag													
antal		295	43	20	560	151	245	341	33	13	17	-	1718
medelbelopp tkr		42,1	43,1	39,8	56,1	53,0	50,4	60,5	36,3	39,3	26,7	-	52,2
Bostadsbidrag													
antal		207	45	22	506	181	300	266	69	26	84	1	1707
medelbelopp tkr		6,5	14,8	19,4	7,3	17,3	25,9	6,7	18,4	24,0	4,5	20,2	12,4
KST													
antal		8	-	-	64	7	5	285	10	4	739	1	1123
medelbelopp tkr		24,9	-	-	22,2	24,4	29,2	22,1	27,8	13,9	22,7	10,8	22,6
Socialbidrag													
antal		299	33	12	492	81	161	218	24	14	127	-	1441
medelbelopp tkr		31,9	37,0	36,8	44,4	51,8	39,1	52,8	60,8	60,1	47,7	-	43,5
Skattefria bidrag													
antal		637	55	23	675	217	318	552	76	30	853	1	3437
medelbelopp tkr		26,5	49,9	66,8	43,4	52,7	96,6	36,4	57,9	87,7	27,5	54,1	41,7
Skatt mm													
antal		429	39	19	826	174	253	863	56	21	929	1	3610
medelbelopp tkr		19,3	13,9	11,1	29,1	26,8	22,5	34,2	32,5	28,7	16,9	21,3	25,2
Disponibel inkomst													
antal		805	55	23	1120	219	319	1022	78	30	1050	1	4722
medelbelopp tkr		50,8	80,9	99,6	85,3	114,0	149,8	103,1	127,6	152,2	88,1	141,1	90,7
Andel under socialbidragsnorm (2)													
		43,7	30,4	34,8	18,9	13,0	13,0	6,4	7,7	20,0	5,8	-	17,0

SOU Tabell C för område 818 ROSENGÅRD Datum: 1997-01-07
 Inkomststrukturen för familjer 18- år, efter familjetyp, ålder för familjens huvudsam samt antal barn.
 Inkomstår 1994 för den folkbokförda befolkningen 1994-12-31.

Inkomstslag	Familjetyp Ensamstående											
	18 - 24 år			25 - 44 år			45 - 64 år			65 - år		
	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn
Totalt antal familjer	842	56	23	1247	223	322	1056	78	30	1078	1	-
Förtidspension + Arbetsmarknadsstöd + Socialbidrag												
Familjernas bidragsberoende i förhållande till familjens disponibla inkomst	0 %	50,0	47,8	60,3	66,4	61,8	47,3	44,2	43,2	88,3	100,0	-
1 - 25 %	4,0	12,5	3,0	7,2	8,5	17,4	2,1	9,0	13,2	0,9	-	64,9
26 - 50 %	5,4	17,9	30,4	8,8	12,6	12,7	5,4	15,4	6,7	0,5	-	4,1
51 - 75 %	1,2	1,2	8,7	8,8	12,6	5,3	1,0	25,6	26,7	0,6	-	4,6
76 - 100 %	15,4	5,4	-	23,3	8,1	2,8	26,3	3,8	10,0	9,6	-	9,0
												17,4
Förtidspension + Sjukpenning + Arbetsmarknadsstöd + samtliga skattefria bidrag												
Familjernas bidragsberoende i förhållande till familjens disponibla inkomst	1 - 25 %	33,7	12,5	49,6	23,3	7,5	35,1	6,4	3,3	21,3	-	32,2
26 - 50 %	8,1	10,7	8,7	7,6	20,2	12,4	7,7	20,5	10,0	5,8	-	12,7
51 - 75 %	5,9	17,9	8,7	4,4	17,0	24,2	6,3	17,9	13,2	7,5	-	14,6
76 - 100 %	44,9	42,9	52,2	33,4	32,5	39,4	46,6	48,7	40,0	10,8	-	54,6
												34,2
Samtliga skattepliktiga bidrag + samtliga skattefria bidrag												
Familjernas bidragsberoende i förhållande till familjens disponibla inkomst	0 %	10,2	1,8	26,5	2,2	0,9	28,6	1,3	-	20,5	-	19,2
1 - 25 %	10,0	1,8	-	9,1	11,7	2,2	25,8	16,7	6,7	30,1	-	16,2
26 - 50 %	8,6	1,8	4,3	9,2	16,6	12,7	18,9	28,2	23,3	37,4	-	18,4
51 - 75 %	7,2	3,6	4,3	5,6	8,5	9,6	3,7	12,0	23,3	10,4	-	4,9
76 - 100 %	64,0	91,1	91,3	49,5	65,2	74,5	26,0	41,0	50,0	10,9	-	41,3
Andel under socialbidragsnorm (%)	43,7	30,4	34,8	18,9	13,0	13,0	6,4	7,7	20,0	5,8	-	17,0

Tabell B för område 813 LINHÄMN

Datum: 1997-01-07

Inkomststrukturen för familjer 18-år, efter familjetyper, ålder för familjens huvudman samt antal barn.
Inkomstår 1994 för den folkbokförda befolkningen 1994-12-31.

Inkomstslag	Familjetyper Giftn/sambeskattade									
	18 - 24 år		25 - 44 år		45 - 64 år		65 - 74 år		75 - 84 år	
	u barn	l barn	u barn	l barn	u barn	l barn	u barn	l barn	u barn	l barn
Totalt antal familjer	8	4	1	226	506	1452	1978	562	443	1876
Fak för inkomst	225,1	100,2	1	224	503	1447	1970	561	442	1822
Alderspension	-	-	-	365,1	378,4	406,7	401,5	527,2	540,7	95,4
Förtidspension	-	-	-	-	-	-	96	-	-	1873
Sjukpennning	2	14,7	7,8	21,6	19,9	20,4	30,5	24,6	29,0	84
Föräldrapennning	9,8	51,9	23,2	13,9	37,6	29,9	1,6	8,3	11,1	2,4
Arbetsmarknadsstöd	37,0	137,5	46,0	50,4	64,5	54,0	70,8	64,1	66,9	57,9
Skattepliktiga bidrag	40,0	148,1	77,7	47,3	61,5	53,4	62,2	45,3	39,3	47,0
Bostadsbidrag	15,6	6,1	4,7	10,5	10,5	15,1	14	28	50	11,1
KBT	-	-	-	2	3	2	25	3	2	11,6
Socialbidrag	14,7	-	5,6	30,9	5,3	16,5	14,8	45,5	3,1	1,2
Skattefria bidrag	3	4	1	36	41,9	142,8	98	521	430	165
Skatt mm	44,5	13,8	28,3	28,4	10,5	23,5	1,4	9,6	22,5	14,8
Disponibel inkomst	70,1	58,3	55,6	110,7	126,2	138,9	153,4	182,6	190,0	112,4
Andel under socialbidragsnorm (%)	201,4	203,5	173,1	280,5	314,4	340,8	327,9	384,2	410,2	251,1
Totalt	8	4	1	225	503	1449	1975	562	442	1876
Andel under socialbidragsnorm (%)	-	-	-	1,3	1,6	0,8	0,8	1,2	1,8	0,1

SOU Tabell B för område 813 LILHAMN

Datum: 1997-01-07

Inkomststrukturen för familjer 18- år, efter familjetyper. Alder för familjens huvudsak samt antal barn.
 Inkomstår 1994 för den folkbokförda befolkningen 1994-12-31.

Inkomstslag		Familjetyper Ensamstående		25 - 44 år				45 - 64 år				65 - 74 år				Totalt
				18 - 24 år		25 - 44 år		45 - 64 år		65 - 74 år		75 - 84 år		85 - 94 år		
				u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	
Totalt antal familjer		1818	40	3	1970	308	230	1751	120	43	2244	-	-	8527		
Faktorinkomst	antal	1661	32	3	1744	292	218	1577	115	42	1911	-	-	7595		
	medelbelopp tkr	50,0	51,3	36,6	165,6	117,4	117,1	175,5	171,5	228,2	32,1	-	-	105,5		
Alderspension	antal	-	-	-	-	-	-	22	-	-	2229	-	-	2251		
	medelbelopp tkr	-	-	-	-	-	-	79,1	-	-	85,2	-	-	85,2		
Förtidspension	antal	20	-	-	89	6	4	293	13	2	-	-	-	427		
	medelbelopp tkr	69,0	-	-	69,1	62,8	54,5	88,5	76,3	107,4	-	-	-	82,6		
Sjukpenning	antal	44	9	1	200	60	53	289	19	4	13	-	-	692		
	medelbelopp tkr	7,7	9,4	7,8	23,1	18,1	13,3	35,5	23,3	4,5	14,4	-	-	25,6		
Förälderspänning	antal	8	26	3	142	183	164	5	15	18	-	-	-	564		
	medelbelopp tkr	6,6	43,6	55,7	10,4	31,1	25,3	21,3	6,4	9,3	-	-	-	23,1		
Arbetsmarknadsstöd	antal	443	17	1	472	73	50	222	21	3	85,3	2	-	1304		
	medelbelopp tkr	33,4	34,6	60,5	58,8	48,9	49,1	71,2	60,0	69,0	22,6	-	-	51,1		
Skattepliktiga bidrag	antal	483	38	3	741	244	197	555	49	22	30	-	-	2362		
	medelbelopp tkr	32,8	55,2	85,0	49,2	47,3	43,0	59,2	40,0	29,9	22,6	-	-	46,9		
Bostadsbidrag	antal	122	17	2	227	156	158	110	64	25	4	-	-	885		
	medelbelopp tkr	4,1	14,1	11,8	6,9	17,1	22,8	8,3	18,4	21,3	9,3	-	-	12,7		
KBT	antal	13	-	-	55	6	1	132	9	3	1099	-	-	1318		
	medelbelopp tkr	26,0	-	-	30,1	42,1	6,0	19,8	12,7	18,3	19,5	-	-	20,0		
Socialbidrag	antal	160	6	1	155	21	23	83	11	2	29	-	-	491		
	medelbelopp tkr	15,2	12,5	5,6	25,3	13,2	16,3	27,2	13,1	25,2	14,6	-	-	20,3		
Skattefria bidrag	antal	1392	39	3	461	287	227	285	117	43	1125	-	-	3979		
	medelbelopp tkr	18,9	22,9	29,0	30,6	26,4	51,3	22,7	28,8	51,4	19,9	-	-	23,9		
Skatt m	antal	1623	39	3	1849	303	226	1705	115	43	2219	-	-	8125		
	medelbelopp tkr	16,4	24,7	30,6	51,6	40,8	37,6	64,8	59,1	75,1	38,0	-	-	42,9		
Disponibel inkomst	antal	1805	40	3	1907	306	229	1731	119	43	2237	-	-	8420		
	medelbelopp tkr	56,0	91,8	119,9	130,2	138,2	168,1	153,0	183,4	233,0	113,3	-	-	116,9		
Andel under socialbidragsnorm (%)		39,8	22,5	-	9,1	5,5	8,7	4,4	5,8	4,7	0,8	-	-	12,3		

983 Tabell C för område 813 LUNDAVN

Datum: 1997-01-07

Inkomststrukturen för familjer 18- år, efter familjetyper, ålder för familjens huvudsan samt antal barn.
Inkomstår 1994 för den folkbokförda befolkningen 1994-12-31.

Inkomstslag	Familjetyper Giftna/sambeskattade												
	Alder (huvudsan) 18 - 24 år										Totalt		
	25 - 44 år			45 - 64 år			65 - år						
	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn				
	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	
Totalt antal familjer	8	4	1	226	506	1452	1978	562	443	1876	9	2	7067
Förtidspension + Arbetsmarknadsstöd + Socialbidrag													
Familjernas bidragsberoende i förhållande till familjens disponibla inkomst	0 %	87,5	100,0	96,0	99,0	98,7	84,0	96,8	97,1	95,7	77,8	100,0	93,4
1 - 25 %	12,5	3,5	1,0	1,0	1,0	1,0	7,3	1,8	2,0	2,4	22,2	-	3,4
26 - 50 %	-	0,4	-	-	-	0,2	5,8	1,2	0,7	1,9	-	-	2,3
51 - 75 %	-	-	-	-	-	0,1	1,9	0,2	0,2	-	-	-	0,6
76 - 100 %	-	-	-	-	-	-	1,0	-	-	-	-	-	0,3
Förtidspension + Sjukpenning + Arbetsmarknadsstöd + samtliga skattefria bidrag													
Familjernas bidragsberoende i förhållande till familjens disponibla inkomst	0 %	62,5	50,0	100,0	35,0	15,3	70,2	23,8	15,1	85,8	22,2	100,0	53,5
1 - 25 %	25,0	19,0	61,3	79,6	61,3	79,6	18,3	72,2	77,7	11,2	77,8	-	40,2
26 - 50 %	12,5	3,1	3,4	4,3	3,4	4,3	7,6	2,7	5,6	2,9	-	-	7,7
51 - 75 %	-	1,3	0,4	0,5	-	0,5	2,6	0,5	1,1	0,2	-	-	1,1
76 - 100 %	-	-	-	0,3	-	0,3	1,4	0,7	0,5	-	-	-	0,5
Samtliga skattepliktiga bidrag + samtliga skattefria bidrag													
Familjernas bidragsberoende i förhållande till familjens disponibla inkomst	0 %	25,0	25,0	-	53,5	0,9	55,5	7,5	2,5	80,4	11,1	100,0	39,9
1 - 25 %	37,5	33,6	69,4	69,6	33,6	69,6	31,7	81,7	80,8	17,4	77,8	-	45,6
26 - 50 %	25,0	8,4	19,0	22,1	19,0	22,1	10,1	9,7	12,4	2,2	11,1	-	13,4
51 - 75 %	-	2,7	3,6	5,9	3,6	5,9	2,1	1,2	2,7	-	-	-	2,4
76 - 100 %	12,5	1,8	3,0	1,5	3,0	1,5	0,6	0,9	1,6	-	-	-	0,9
Andel under socialbidragsnorm (%)													
	-	-	-	1,3	1,6	0,8	0,8	1,2	1,8	0,1	-	-	0,8

Tabell A för område 2192 HUSBY

Datum: 1996-12-05

Inkomststrukturen för familjer 18- år, efter familjetyper; ålder för familjens huvudsan samt antal barn.
Inkomstår 1994 för den folkbokförda befolkningen 1994-12-31.

Inkomstslag														
Familjetyper Gifta/sambeskattade														
Ålder (huvudsak)														
18 - 24 år														
25 - 44 år														
45 - 64 år														
65 - 74 år														
Totalt														
Totalt antal familjer														
Faktorinkomst														
Ålderspension														
Förtidspension														
Sjukpenning														
Föräldrapenning														
Arbetsmarknadsstöd														
Skattepliktiga bidrag														
Bostadsbidrag														
KBT														
Socialbidrag														
Skattefria bidrag														
Skatt mm														
Disponibel inkomst														
Andel under socialbidragsnorm (2)														

SOU
Tabell B för område 2192 HUSBY

Datum: 1996-12-05

Inkomststrukturen för familjer 18-år, efter familjetyp, ålder för familjens huvudsan samt antal barn.
Inkomstår 1994 för den folkbokförda befolkningen 1994-12-31.

Inkomstslag	Familjetyp Gift/sambo/skattade													
	25 - 44 år							45 - 64 år						
	u barn		1 barn		2- barn		3- barn		u barn		1 barn		2- barn	
Totalt antal familjer	10		9		8		148		201		364		192	
	73,3		118,1		92,9		158,3		158,1		168,8		173	
Faktorinkomst	antal		medelbelopp	thr										
Alderspension	antal		medelbelopp	thr										
Förtidspension	antal		medelbelopp	thr										
Sjukpenning	antal		medelbelopp	thr										
Föräldrapenning	antal		medelbelopp	thr										
Arbetsmarknadsstöd	antal		medelbelopp	thr										
Skattepliktiga bidrag	antal		medelbelopp	thr										
Bostadsbidrag	antal		medelbelopp	thr										
KBT	antal		medelbelopp	thr										
Socialbidrag	antal		medelbelopp	thr										
Skattefria bidrag	antal		medelbelopp	thr										
Skatt mm	antal		medelbelopp	thr										
Disponibel inkomst	antal		medelbelopp	thr										
Andel under socialbidragsnorm (%)														

Totalt

u barn

1 barn

2- barn

3- barn

4- barn

5- barn

6- barn

7- barn

8- barn

9- barn

10- barn

11- barn

12- barn

13- barn

14- barn

15- barn

16- barn

17- barn

18- barn

19- barn

20- barn

Inkomststrukturen för familjer 18- år, efter familjtyp, ålder för familjens huvudsak samt antal barn.
 Inkomstår 1994 för den folkbokförda befolkningen 1994-12-31.

Inkomstslag	Familjtyp Giftn/sambeskattade																							
	Alder (huvudsak)																							
	18 - 24 år				25 - 44 år				45 - 64 år				65 - år											
	u barn		1 barn		2- barn		u barn		1 barn		2- barn		u barn		1 barn		2- barn							
Totalt antal familjer	10		9		8		148		201		364		192		86		102		202		4		1326	
Förtidspension + Arbetsmarknadsstöd + Socialbidrag																								
Familjernas bidragsberoende i förhållande till familjens disponibla inkomst																								
0 %	50,0	44,4	62,5	62,2	66,7	69,2	66,7	74,4	63,7	81,2	25,0	68,9												
1 - 25 %	10,0	33,3	10,1	10,1	14,4	14,4	12,1	8,1	11,8	3,0	25,0	9,8												
26 - 50 %	10,0	11,1	12,5	13,5	8,5	8,8	13,0	5,8	9,8	6,4	25,0	7,5												
51 - 75 %	-	11,1	25,0	6,1	6,0	8,8	2,6	9,1	11,8	7,4	25,0	5,4												
76 - 100 %	30,0	-	-	8,1	4,5	1,1	10,9	3,5	2,9	7,4	25,0	5,4												
Förtidspension + Sjukpenning + Arbetsmarknadsstöd + samtliga skattefria bidrag																								
Familjernas bidragsberoende i förhållande till familjens disponibla inkomst																								
0 %	30,0	22,2	37,5	50,7	26,9	16,8	50,0	26,7	14,7	62,9	25,0	34,7												
1 - 25 %	10,0	44,4	25,0	14,2	41,3	40,1	17,7	45,3	38,2	17,3	25,0	30,5												
26 - 50 %	20,0	11,1	12,5	14,2	12,9	19,8	14,6	11,6	15,7	7,4	25,0	16,7												
51 - 75 %	-	22,2	12,5	8,1	8,5	7,7	13,5	12,8	21,6	9,4	50,0	13,8												
76 - 100 %	40,0	-	25,0	12,8	10,4	15,7	13,5	12,8	21,6	9,4	50,0	13,8												
Samtliga skattepliktiga bidrag + samtliga skattefria bidrag																								
Familjernas bidragsberoende i förhållande till familjens disponibla inkomst																								
0 %	10,0	22,2	12,5	18,9	26,9	23,6	38,5	3,5	1,0	63,9	25,0	18,9												
1 - 25 %	26	50	11,1	25,0	14,2	23,9	19,5	57,0	30,4	20,3	50,0	27,2												
26 - 50 %	26	50	11,1	14,2	19,2	19,2	3,1	10,5	20,5	16,4	50,0	16,4												
51 - 75 %	-	22,2	12,5	10,1	11,9	15,7	7,8	15,7	15,7	2,5	50,0	10,9												
76 - 100 %	80,0	44,4	50,0	38,5	35,8	37,1	7,8	23,3	28,4	8,9	50,0	27,5												
Andel under socialbidragsnorm (%)																								
Andel under socialbidragsnorm (%)	10,0	-	-	8,1	6,5	4,9	2,6	3,5	6,9	3,0	-	4,9												

SOU Tabell A för område 110 ÅNGBY-BROMMA Datum: 1996-12-05
 Inkomststrukturen för familjer 18-år, efter familjetyper, ålder för familjens huvudsak samt antal barn.
 Inkomstår 1994 för den folkbokförda befolkningen 1994-12-31.

Inkomstslag	Familjetyper Gifta/sambeskattade											Totalt
	Alder (huvudman) 18 - 24 år		25 - 44 år		45 - 64 år		65 - år					
	u barn	1 barn 2- barn	u barn	1 barn 2- barn	u barn	1 barn 2- barn	u barn	1 barn 2- barn				
Totalt antal familjer												
	7	1	-	65	125	469	351	152	196	327	-	1 1694
Faktorinkomst	7	1	-	65	125	468	350	152	196	327	-	1 1692
	528	34	-	30476	56882	220321	199951	88392	124609	29883	-	751349
Ålderspension	-	-	-	-	-	-	10	-	-	327	-	338
	-	-	-	-	-	-	856	-	-	62898	-	63929
Förtidspension	-	-	-	1	-	7	37	4	5	9	-	63
	-	-	-	80	-	367	4171	298	511	709	-	6136
Sjukpenning	-	-	-	11	30	116	69	34	32	12	-	304
	-	-	-	184	308	2417	1119	919	648	276	-	5871
Föräldrapenning	-	1	-	2	102	408	-	26	125	-	1	665
	-	1	-	203	5227	14388	-	109	2065	-	-	21994
Arbetsmarknadsstöd	2	-	-	12	22	58	36	19	12	-	-	161
	206	-	-	653	1092	2895	2639	1404	450	-	-	9338
Skattepliktiga bidrag	2	1	-	20	110	440	121	72	143	18	-	928
	227	9	-	1017	7229	23659	5753	2883	3803	692	-	45274
Bostadsbidrag	4	1	-	4	5	26	-	2	5	-	-	47
	14	17	-	17	61	429	-	12	98	-	-	646
KBT	-	-	-	-	-	1	1	-	-	4	-	6
	-	-	-	-	-	73	14	-	-	48	-	134
Socialbidrag	-	1	-	1	-	5	-	-	1	-	-	8
	-	56	-	2	-	18	-	-	6	-	-	83
Skattefria bidrag	7	1	-	11	97	460	9	146	193	11	-	936
	381	82	-	480	1236	9250	155	1259	3884	131	-	16863
Skatt mm	7	1	-	65	125	469	349	152	196	327	-	1692
	191	6	-	10065	19907	76773	76674	31234	43317	41477	-	299938
Disponibel inkomst	7	1	-	64	125	469	350	152	196	326	-	1691
	946	119	-	21704	45069	176277	148659	62169	90345	82636	-	628440
Andel under socialbidragsnorm (%)	14,3	-	-	3,1	0,8	0,9	1,4	-	-	0,3	-	0,8

SOU Tabell A för område 110 ANGBY-BROMMA

Datum: 1996-12-05

Inkomststrukturen för familjer 18- år, efter familjetyp, ålder för familjens huvudsak samt antal barn.
Inkomstår 1994 för den folkbokförda befolkningen 1994-12-31.

Inkomstslag	Familjetyp Ensamstående									
	Alder 18 - 24 år		25 - 44 år		45 - 64 år		65 - 74 år		Totalt	
	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn		
Totalt antal familjer	543	3	-	511	63	66	377	40	13	401
Faktorinkomst	515 23198	2 69	-	456 84391	61 9733	66 10778	353 88373	40 9162	13 4239	372 9374
Alderspension	-	-	-	-	-	-	5 394	1 121	-	397 38180
Förtidspension	2 139	-	-	14 1175	1 100	114 408	40 3571	3 316	-	-
Sjukpenning	6 79	2 5	-	39 720	18 408	14 257	58 1846	5 86	1 17	2 45
Föräldrapenning	-	2 130	-	56 1149	42 2525	48 1735	7 39	6 21	3 7	-
Arbetsmarknadsstöd	86 2356	1 4	-	74 2922	9 417	3 117	26 1547	4 141	1 58	-
Skattepliktiga bidrag	99 2664	2 146	-	157 5153	49 3589	50 2211	99 4340	17 322	5 80	4 95
Bostadsbidrag	36 128	1 2	-	30 124	10 172	27 669	12 94	14 186	6 138	-
KBT	1 41	-	-	8 117	1 5	-	12 268	1 14	-	100 2015
Socialbidrag	41 829	1 3	-	47 1156	2 47	-	14 266	-	-	1 17
Skattefria bidrag	451 9853	3 25	-	133 4605	55 813	60 2248	36 809	39 713	12 536	102 2063
Skatt mm	500 6729	2 56	-	473 27322	62 3757	66 3639	369 33586	40 3467	13 1539	400 19005
Disponibel inkomst	538 29365	3 184	-	487 67739	63 10517	66 11908	373 71907	40 8778	13 3434	400 46560
Andel under socialbidragsnorm (2)	37,4	33,3	-	8,6	3,2	1,5	3,7	2,5	-	0,5

Tabell B för område 110 ÅNGSÖ-BROMMA Datum: 1996-12-05
 Inkomststrukturen för familjer 18-år, efter familjetyper, ålder för familjens huvudsman samt antal barn
 Inkomstår 1994 för den folkbokförda befolkningen 1994-12-31.

Inkomstslag	Familjtyp Ere-anstående													
	18 - 24 år		25 - 44 år		45 - 64 år		65 - 74 år		75 - 84 år		85 - 94 år		95 - 104 år	
	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn	2- barn	u barn	1 barn
Totalt antal familjer	543	3	-	511	63	66	377	40	13	401	-	-	-	2017
Faktorinkomst	515 45,0	2 34,3	-	456 185,1	61 159,6	66 163,3	353 250,3	40 229,0	13 326,1	372 25,2	-	-	-	1878 127,4
Alderspension	-	-	-	-	-	-	5 78,8	1 121,4	-	397 96,2	-	-	-	403 96,0
Förtidspension	2 69,5	-	-	14 83,9	1 99,6	1 114,0	40 89,3	3 105,3	-	-	-	-	-	61 88,8
Sjukpenning	6 13,2	2 2,5	-	39 18,5	18 22,7	14 18,4	58 31,8	5 17,2	1 17,0	2 22,7	-	-	-	145 23,9
Föräldrapenning	-	2 65,2	-	56 20,5	42 60,1	48 36,1	7 5,6	3 3,5	3 2,4	-	-	-	-	164 34,2
Arbetsmarknadsstöd	86 27,4	1 3,6	-	74 39,5	9 46,4	3 38,9	26 59,5	4 35,2	1 57,8	-	-	-	-	204 37,1
Skattepliktiga bidrag	99 26,9	2 73,0	-	157 32,8	49 73,3	50 44,2	99 43,8	17 19,0	5 16,0	4 23,7	-	-	-	482 38,6
Bostadsbidrag	36 3,6	1 2,4	-	30 4,1	10 17,2	27 24,8	12 7,8	14 13,3	6 22,9	-	-	-	-	136 11,1
KBT	1 40,8	-	-	8 14,6	1 5,3	-	12 22,3	1 13,7	-	100 20,2	-	-	-	123 20,0
Socialbidrag	41 20,2	1 2,6	-	47 24,6	2 23,4	-	14 19,0	-	-	1 16,6	-	-	-	106 21,9
Skattefria bidrag	451 21,8	3 8,4	-	133 34,6	55 14,8	60 37,5	36 22,5	39 18,3	12 44,7	102 20,2	-	-	-	891 24,3
Skatt mm	500 13,5	2 28,1	-	473 57,8	62 60,6	66 55,1	369 91,0	40 86,7	13 118,4	400 47,5	-	-	-	1925 51,5
Disponibel inkomst	538 54,6	3 61,2	-	487 139,1	63 166,9	66 180,4	373 192,8	40 219,5	13 264,2	400 116,4	-	-	-	1983 126,3
Andel under socialbidragsnorm (2)	37,4	33,3	-	8,6	3,2	1,5	3,7	2,5	-	0,5	-	-	-	13,3

SUB Tabell C för område 110 ÅNGBY-BROFRA Datum: 1996-12-05
 Inkomststrukturen för familjer 18-år, efter familjetyp, ålder för familjens huvudsam samt antal barn.
 Inkomstår 1994 för den folkbokförda befolkningen 1994-12-31.

Inkomstslag	Familjetyp Giftn/sambeskattade										
	18 - 24 år		25 - 44 år		45 - 64 år		65 -		Totalt		
	Alder (huvudman)						år				
	u barn	1 barn 2- barn	u barn	1 barn 2- barn	u barn	1 barn 2- barn	u barn	1 barn 2- barn			
Totalt antal familjer	7	1	-	65	125	469	351	152	196	327	1 1694
Förtidspension + Arbetsmarknadsstöd + Socialbidrag											
Familjernas bidragsberoende i förhållande till familjens disponibla inkomst	0 %	-	-	98,5	100,0	98,3	89,7	97,4	96,9	97,2	96,2
1 - 25 %	100,0	-	-	1,5	-	1,7	5,4	2,0	2,0	1,2	2,2
26 - 50 %	-	100,0	-	-	-	-	4,0	0,7	0,5	1,2	1,2
51 - 75 %	-	-	-	-	-	-	0,9	-	0,5	0,3	0,3
76 - 100 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Förtidspension + Sjukpenning + Arbetsmarknadsstöd + samtliga skattefria bidrag											
Familjernas bidragsberoende i förhållande till familjens disponibla inkomst	0 %	-	-	81,5	37,6	10,2	80,1	17,8	5,6	91,4	45,3
1 - 25 %	28,6	-	-	10,8	57,6	86,4	14,2	80,3	9,3	6,7	50,8
26 - 50 %	14,3	-	-	7,7	3,2	2,6	4,3	1,3	1,5	1,5	2,8
51 - 75 %	28,6	100,0	-	-	1,6	0,6	1,1	-	1,0	0,3	0,9
76 - 100 %	14,3	-	-	-	-	0,2	0,3	-	0,5	-	0,2
Samtliga skattepliktiga bidrag + samtliga skattefria bidrag											
Familjernas bidragsberoende i förhållande till familjens disponibla inkomst	0 %	-	-	69,2	1,6	0,6	70,7	5,9	1,5	91,7	36,0
1 - 25 %	14,3	-	-	15,4	75,6	76,8	23,4	87,5	90,3	7,6	52,5
26 - 50 %	28,6	-	-	12,3	15,6	12,2	3,4	5,9	7,7	0,6	9,4
51 - 75 %	28,6	100,0	-	1,5	5,6	2,2	0,6	0,7	-	-	1,5
76 - 100 %	28,6	-	-	1,5	0,8	0,9	-	-	0,5	-	0,5
Andel under socialbidragsnorm (%)	14,3	-	-	3,1	0,8	0,9	1,4	-	-	0,3	0,8

Statens offentliga utredningar 1997

Systematisk förteckning

Justitiedepartementet

Fastighetsdataregister. [3]

Aktiebolagets kapital. [22]

Socialdepartementet

Röster om barns och ungdomars psykiska hälsa. [8]

Välfärd i verkligheten – Pengar räcker inte. [24]

Kommunikationsdepartementet

Länsstyrelsernas roll i trafik- och fordonfrågor. [6]

IT-problem inför 2000-skiftet. Referat och slutsatser från en hearing anordnad av IT-kommissionen den 18 december. IT-kommissionens rapport 1/97. [12]

Digital demokrati. Ett seminarium om Teknik, demokrati och delaktighet den 8 november 1996 anordnat av Folkomröstningsutredningen, IT-kommissionen och Kommunikationsforskningsberedningen. [23]

Finansdepartementet

Inkomstskattelag, del I-III. [2]

Byråkratin i backspegeln. Femtio år av förändring på sex förvaltningsområden. [7]

Flexibel förvaltning. Förändring och verksamhetsanpassning av statsförvaltningens struktur. [9]

Ansvar för valutapolitiken. [10]

Skatter, miljö och sysselsättning. [11]

Det svåra samspillet. Resultatstyrningens framväxt och problematik. [15]

Skatter, tjänster och sysselsättning.

+ Bilagor. [17]

Granskning av granskning.

Den statliga revisionen i Sverige och Danmark. [18]

Utbildningsdepartementet

Den nya gymnasieskolan – steg för steg. [1]

Växa i lärande. Förslag till läroplan för barn och unga 6-16 år. [21]

Arbetsmarknadsdepartementet

Aktivt lönebidrag. Ett effektivare stöd för arbetshandikappade. [5]

Kulturdepartementet

IT i kulturens tjänst. [14]

Närings- och handelsdepartementet

Regionpolitik för hela Sverige. [13]

Att utveckla industriforskningsinstitut. [16]

Konkurrenslagen 1993-1996. [20]

Inrikesdepartementet

Bättre information om konsumentpriser. [19]

Miljödepartementet

Förbättrad miljöinformation. [4]

Statens offentliga utredningar 1997

Kronologisk förteckning

1. Den nya gymnasieskolan – steg för steg. U.
 2. Inkomstskattelag, del I-III. Fi.
 3. Fastighetsdataregister. Ju.
 4. Förbättrad miljöinformation. M.
 5. Aktivt lönebidrag. Ett effektivare stöd för arbetshandikappade. A.
 6. Länsstyrelsernas roll i trafik- och fordonsfrågor. K.
 7. Byråkratin i backspegeln. Femtio år av förändring på sex förvaltningsområden. Fi.
 8. Röster om barns och ungdomars psykiska hälsa. S.
 9. Flexibel förvaltning. Förändring och verksamhetsanpassning av statsförvaltningens struktur. Fi.
 10. Ansvar för valutapolitiken. Fi.
 11. Skatter, miljö och sysselsättning. Fi.
 12. IT-problem inför 2000-skiftet. Referat och slutsatser från en hearing anordnad av IT-kommissionen den 18 december. IT-kommissionens rapport 1/97. K.
 13. Regionpolitik för hela Sverige. N.
 14. IT i kulturens tjänst. Ku.
 15. Det svåra samspelet. Resultatstyrningens framväxt och problematik. Fi.
 16. Att utveckla industriforskningsinstitut. N.
 17. Skatter, tjänster och sysselsättning. + Bilagor. Fi.
 18. Granskning av granskning. Den statliga revisionen i Sverige och Danmark. Fi.
 19. Bättre information om konsumentpriser. In.
 20. Konkurrenslagen 1993-1996. N.
 21. Växa i lärande. Förslag till läroplan för barn och unga 6-16 år. U.
 22. Aktiebolagets kapital. Ju.
 23. Digital demokr@ti. Ett seminarium om Teknik, demokrati och delaktighet den 8 november 1996 anordnat av Folkomröstningsutredningen, IT-kommissionen och Kommunikationsforskningsberedningen. K.
 24. Velfärd i verkligheten – Pengar räcker inte. S.
-

